

T.C. Sağlık Bakanlığı

SAĞLIK İSTATİSTİKLERİ YILLIĞI 2013

SAĞLIK ARAŞTIRMALARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

T.C. Sağlık Bakanlığı

**T.C. SAğLIK BAKANLIğI
SAğLIK İSTATİSTİKLERİ YILLIğI
2013**

Ankara 2014

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
SAĞLIK İSTATİSTİKLERİ YILLIĞI
2013

Telif Hakkı Sahibi:

© Türkiye Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı Sağlık Araştırmaları Genel Müdürlüğü,
2014

Tüm hakları Türkiye Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı Sağlık Araştırmaları Genel Müdürlüğüne aittir. Kaynak gösterilmeksizin alıntı yapılamaz. Alıntı yapıldığında kaynak gösterimi: “editör/yazar adları, Sağlık Araştırmaları Genel Müdürlüğü, Sağlık Bakanlığı, basım yeri, basım yılı” belirtilmesi şeklinde olmalıdır. 5846 sayılı yasa gereği Sağlık Araştırmaları Genel Müdürlüğü onayı olmaksızın tamamen veya kısmen çoğaltılamaz.

Ekip Lideri

Dr. Mehmet Rifat KÖSE

Editörler

Dr. Berrak BORA BAŞARA

Cemil GÜLER

Gökalp Kadri YENTÜR

Katkıda Bulunanlar

Asiye GÜRBÜZ

Dr. Ayfer PEKERİÇLİ

Birsen BİRGE KAYIŞ

İrem SOYTUTAN

Mertcan ÜNAL

Selen Begüm UZUN

Tuğcan ÖZDEMİR

Zafer KARACA

ISBN : 978-975-590-508-2

Sağlık Bakanlığı Yayın No : 956

Sağlık Araştırmaları

Genel Müdürlüğü Yayın No : SB-SAG-2014/7

Baskı

: Sentez Matbaacılık ve Yayıncılık

İstanbul Cad. İstanbul Çarşısı No:48/10

İskitler/ ANKARA

İçindekiler

İSTATİSTİKİ BÖLGE BİRİMLERİ SINIFLAMASI ve İLLERİ.....	IV
KISALTMALAR	V
Bölüm 1	
Genel Demografik Göstergeler	1
Bölüm 2	
Mortalite.....	15
Bölüm 3	
Morbidite.....	25
Bölüm 4	
Risk Faktörleri	39
Bölüm 5	
Hastalıkların Önlenmesi ve Sağlığın Korunması.....	55
Bölüm 6	
Sağlık Hizmeti Verilen Kurumlar ve Altyapıları.....	69
Bölüm 7	
Sağlık Hizmetlerinin Kullanımı	95
Bölüm 8	
Sağlıkta İnsan Kaynakları	135
Bölüm 9	
Sağlık Ekonomisi ve Finansmanı.....	163

İSTATİSTİKİ BÖLGE BİRİMLERİ SINIFLAMASI ve İLLERİ

Akdeniz	Antalya Burdur Isparta Adana İçel Hatay Kahramanmaraş Osmaniye	Ege	İzmir Aydın Denizli Muğla Afyonkarahisar Kütahya Manisa Uşak
Batı Anadolu	Ankara Karaman Konya	Güneydoğu Anadolu	Adıyaman Gaziantep Kilis Diyarbakır Şanlıurfa Batman Mardin Siirt Şırnak
Batı Karadeniz	Bartın Karabük Zonguldak Çankırı Kastamonu Sinop Amasya Çorum Samsun Tokat	İstanbul	İstanbul
Batı Marmara	Edirne Kırklareli Tekirdağ Balıkesir Çanakkale	Kuzeydoğu Anadolu	Bayburt Erzincan Erzurum Ağrı Ardahan İğdir Kars
Doğu Karadeniz	Artvin Giresun Gümüşhane Ordu Rize Trabzon	Ortadoğu Anadolu	Bingöl Elazığ Malatya Tunceli Bitlis Hakkâri Muş Van
Doğu Marmara	Bilecik Bursa Eskişehir Bolu Düzce Kocaeli Sakarya Yalova	Orta Anadolu	Aksaray Kırıkkale Kırşehir Nevşehir Niğde Kayseri Sivas Yozgat

KISALTMALAR

AB	: Avrupa Birliği
AÇSAP	: Ana Çocuk Sağlığı ve Aile Planlaması Genel Müdürlüğü
ADNKS	: Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi
BCG	: Verem Aşısı
BT	: Bilgisayarlı Tomografi
Cm	: Santimetre
DaBT	: Difteri aselüler Boğmaca Tetanoz Aşısı
DSÖ/WHO	: Dünya Sağlık Örgütü
EKO	: Ekokardiyografi
EUROSTAT	: Avrupa İstatistik Ofisi
GSYİH	: Gayri Safi Yurtiçi Hasıla
HBV	: Hepatit B Aşısı
HFA	: Health for All Database/ Herkes İçin Sağlık
Hib	: Hemofilus Influenza Tip B Aşısı
ICD-10	: Uluslararası Hastalık Sınıflandırması
İBBS	: İstatistikî Bölge Birimleri Sınıflaması
İPA	: İnaktif Polio Aşısı
KETEM	: Kanser Erken Teşhis, Tarama ve Eğitim Merkezleri
Kg	: Kilogram
KKK	: Kızamık Kızamıkçık Kabakulak Aşısı
KPA	: Konjuge Pnömonokok Aşısı
MR	: Manyetik Rezonans
MSB	: Milli Savunma Bakanlığı
OECD	: Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü
ÖSYM	: Ölçme Seçme ve Yerleştirme Merkezi
SB	: Sağlık Bakanlığı
SGP	: Satınalma Gücü Paritesi
SSK	: Sosyal Sigortalar Kurumu
₺	: Türk Lirası
TNSA	: Türkiye Nüfus ve Sağlık Araştırması
TSİM	: Temel Sağlık İstatistikleri Modülü
TÜFE	: Tüketici Fiyatları Endeksi
TÜİK	: Türkiye İstatistik Kurumu
VKİ	: Vücut Kitle İndeksi

Tablo Listesi

Bölüm 1. Genel Demografik Göstergeler

Tablo 1.1.	Genel Demografik Göstergeler, Türkiye.....	4
Tablo 1.2.	İllere Göre Bazı Genel Demografik Göstergeler, 2013	12

Bölüm 2. Mortalite

Tablo 2.1.	ICD-10 Ana Tanı Gruplarına ve Cinsiyete Göre Ölüm Nedenlerinin Dağılımı, (%), Türkiye, 2011, 2012, 2013.....	23
------------	--	----

Bölüm 3. Morbidite

Tablo 3.1.	Yıllara Göre Enfeksiyon Hastalıklarının Vaka Sayıları, Türkiye	27
Tablo 3.2.	Yıllara Göre Enfeksiyon Hastalıklarının İnsidansı, (100.000 Nüfusta), Türkiye	27
Tablo 3.3.	ICD-10 Ana Tanı Gruplarına ve Cinsiyetlere Göre Hastane Yatışlarının Dağılımı, (%), Türkiye, 2011, 2012, 2013	30
Tablo 3.4.	Yıllara ve Cinsiyete Göre Toplam Kanser İnsidansı, (100.000'de, Dünya Standart Nüfusu), Türkiye	30
Tablo 3.5.	Yıllara Göre Kadınlarda En Sık Görülen 10 Kanser Türünün İnsidansı, (100.000'de, Dünya Standart Nüfusu), Türkiye.....	31
Tablo 3.6.	Yıllara Göre Erkeklerde En Sık Görülen 10 Kanser Türünün İnsidansı, (100.000'de, Dünya Standart Nüfusu), Türkiye.....	32
Tablo 3.7.	Cinsiyete göre Kanser Türlerinin İnsidansı, (100.000'de, Dünya Standart Nüfusu), Türkiye, 2009	33
Tablo 3.8.	Onsekiz Yaş ve Üzeri Bireylerin Kendi Kendine Meme Muayenesi Yapma Durumu , (%), 2013	34
Tablo 3.9.	Onbeş Yaş ve Üzeri Bireylerin Prostat Muayenesi Yaptırma Durumunun Yerleşim Yerine Göre Dağılımı, 2012	34
Tablo 3.10.	Onbeş Yaş ve Üzeri Bireylerin Mamografi Çekirme Durumunun Yerleşim Yerine Göre Dağılımı, 2012.....	34
Tablo 3.11.	Onbeş Yaş ve Üzeri Bireylerin Smear Yaptırma Durumunun Yerleşim Yerine Göre Dağılımı, 2012.....	34
Tablo 3.12.	Onbeş Yaş ve Üzeri Bireylerin Genel Sağlık Durumunun Cinsiyet, Yaş Grubu ve Yerleşim Yerine Göre Dağılımı, (%), 2012.....	35
Tablo 3.13.	Onbeş Yaş ve Üzeri Bireylerin Genel Sağlık Durumunun Cinsiyete Göre Dağılımı, (%), 2008, 2010 2012	35
Tablo 3.14.	Onbeş Yaş ve Üzeri Bireylerde Hastalık/Sağlık Sorunu Yaşadıklarını Belirtenlerin Cinsiyet ve Yerleşim Yerine Göre Dağılımı, (%), 2012	36
Tablo 3.15.	Onbeş Yaş ve Üzeri Bireylerde Hekim Tarafından Teşhis Edilen Hastalık/Sağlık Sorunlarının Cinsiyet ve Yerleşim Yerine Göre Dağılımı, (%), 2012	37

Bölüm 4. Risk Faktörleri

Tablo 4.1.	Bireylerin Tütün ve Tütün Mamulü Kullanma Durumunun Cinsiyet ve Yerleşim Yerine Göre Dağılımı, 2012.....	41
Tablo 4.2.	Halen Tütün ve Tütün Mamulü Kullananların İlk Kez Tütün Mamulü Kullanma Yaşlarının Cinsiyete Göre Dağılımı, (%), 2012.....	42
Tablo 4.3.	Onbeş Yaş ve Üzeri Bireylerde Alkol Kullananların Cinsiyet ve Yerleşim Yerine Göre Dağılımı, (%), 2012.....	43
Tablo 4.4.	Halen Alkol Kullananların İlk Kez Alkol Kullanma Yaşlarının Cinsiyete Göre Dağılımı, (%), 2012.....	43
Tablo 4.5.	Onbeş Yaş ve Üzeri Bireylerde Beyana Dayalı Vücut Kitle İndeksinin Cinsiyet ve Yerleşim Yerine Göre Dağılımı, (%), 2012.....	44
Tablo 4.6.	Onbeş Yaş ve Üzeri Bireylerde Beyana Dayalı Boy ve Kilo Ortalamalarının Yaş Gruplarına ve Cinsiyete Göre Dağılımı, 2012.....	45
Tablo 4.7.	Çocukların (7-8 Yaş) Yerleşim Yerlerine Göre Vücut Ağırlığı, Boy Uzunluğu ve Beden Kitle İndeksi Z- Skorlarının Dağılımı, (%), 2013.....	45
Tablo 4.8.	Onsekiz Yaş ve Üzeri Bireylerin Sağlıklı Olma Davranışları Önünde Engel Olma Konusundaki Görüşlerinin Dağılımı, (%), 2013.....	46
Tablo 4.9.	Onsekiz Yaş ve Üzeri Bireylerin Sağlık Konusundaki Bilgi Alma Durumu ve Bilgi Kaynaklarının Dağılımı, (%), 2013.....	46
Tablo 4.10.	Onsekiz Yaş ve Üzeri Bireylerin Düzenli Sabah Kahvaltısı Yapma Durumu, (%), 2013.....	47
Tablo 4.11.	Onsekiz Yaş ve Üzeri Bireylerin Taze Meyve ve Sebze Yeme Alışkanlıklarının Dağılımı, (%), 2013.....	47
Tablo 4.12.	Onsekiz Yaş ve Üzeri Bireylerin Öğün Atlama Alışkanlıkları ve Nedenlerinin Dağılımı, (%), 2013.....	47
Tablo 4.13.	Ailelerin Beyanlarına Göre Çocuklarının (7-8 Yaş) Bazı Besin ve İçecekleri Tüketim Sıklıklarının Dağılımı, (%), 2013.....	48
Tablo 4.14.	Onsekiz Yaş ve Üzeri Bireylerin Yiyecek ve İçecek Alışverişlerinde Dikkat Ettikleri Konuların Dağılımı, (%), 2013.....	48
Tablo 4.15.	Onsekiz Yaş ve Üzeri Bireylerin El Yıkama Alışkanlığı, (%), 2013.....	49
Tablo 4.16.	Onsekiz Yaş ve Üzeri El Yıkamayan Bireylerin El Yıkamama Nedenlerinin Dağılımı, (%), 2013.....	49
Tablo 4.17.	Cinsiyete Göre 18 Yaş ve Üzeri Bireylerin Ortalama Uyku Süreleri (Saat/Gün), 2013.....	49
Tablo 4.18.	Onsekiz Yaş ve Üzeri Bireylerin Uyku Sorunu Olma Durumu ve Uyku Sorununu Çözmek İçin Yaptıkları, (%), 2013.....	50
Tablo 4.19.	Onsekiz Yaş ve Üzeri Bireylerin Emniyet Kemerini Takma Alışkanlığı, (%), 2013.....	50
Tablo 4.20.	On Yaş Altında Çocukları Olan Kişilerin Çocuklarını Binek Arabalarında Seyahat Ederken Çocuk Koltuğunda Oturtma ve Emniyet Kemerini Takma Durumu, (%), 2013.....	51

Tablo 4.21.	Onsekiz Yaş ve Üzeri Bireylerin Araç Kullanırken Cep Telefonu Kullanma Durumu, (%), 2013.....	51
Tablo 4.22.	Onsekiz Yaş ve Üzeri Bireylerin Fiziksel Aktivite Yapma Düzeylerinin Durumu, (%), 2013	51
Tablo 4.23.	Onsekiz Yaş ve Üzeri Bireylerin Evlerine Yürüme Mesafesi İçinde Yürüme Olanaklarının Olma Durumunun Dağılımı, (%), 2013	52
Tablo 4.24.	Onbeş Yaş ve Üzeri Bireylerin Son 12 Ay İçerisinde Tansiyon, Kolesterol veya Kan Şekeri Ölçümü Yaptırma Durumunun Cinsiyet ve Yerleşim Yerine Göre Dağılımı, 2012.....	52

Bölüm 5. Hastalıkların Önlenmesi ve Sağlığın Korunması

Tablo 5.1.	Yıllara Göre Aşılama Hızları, (%), Türkiye	57
Tablo 5.2.	Yıllara Göre Ana Çocuk Sağlığı ve Aile Planlaması Göstergeleri, Türkiye.....	60
Tablo 5.3.	Yıllara ve Sektörlere Göre Hastanede Yapılan Doğumların Sezaryen ve Primer Sezaryen Oranları, (%), Türkiye	60
Tablo 5.4.	Yıllara Göre Gebe, Bebek, Çocuk ve Lohusa İzlem Faaliyetleri, Türkiye.....	65

Bölüm 6. Sağlık Hizmeti Veren Kurumlar ve Altyapıları

Tablo 6.1.	Dallara Göre Hastane ve Yatak Sayıları, Türkiye, 2013	72
Tablo 6.2.	Türlerine ve Sektörlere Göre Yoğun Bakım Yatak Sayısı, Türkiye, 2013.....	75
Tablo 6.3.	Sektörlere Göre Yataklı Tedavi Kurumlarında Ameliyat Hizmetleri Altyapısı, Türkiye, 2013	78
Tablo 6.4.	İBBS-1'e ve Sektörlere Göre 1.000.000 Kişiye Düşen Fiilen Kullanılan Hemodiyaliz Cihazı Sayısı, 2013.....	79
Tablo 6.5.	Yıllara Göre Yataklı Tedavi Kurumlarında Cihaz Sayıları, Türkiye	80
Tablo 6.6.	Sektörlere Göre Yataklı Tedavi Kurumlarında Cihaz Sayıları, Türkiye 2013 ...	80
Tablo 6.7.	İBBS-1'e ve Sektörlere Göre Yataklı Tedavi Kurumlarında 1.000.000 Kişiye Düşen MR Cihazı Sayısı, 2013	81
Tablo 6.8.	İBBS-1'e ve Sektörlere Göre Yataklı Tedavi Kurumlarında 1.000.000 Kişiye Düşen BT Cihazı Sayısı, 2013	82
Tablo 6.9.	İBBS-1'e ve Sektörlere Göre Yataklı Tedavi Kurumlarında 1.000.000 Kişiye Düşen Ultrason Cihazı Sayısı, 2013.....	83
Tablo 6.10.	İBBS-1'e ve Sektörlere Göre Yataklı Tedavi Kurumlarında 1.000.000 Kişiye Düşen Doppler Ultrason Cihazı Sayısı, 2013.....	83
Tablo 6.11.	İBBS-1'e ve Sektörlere Göre Yataklı Tedavi Kurumlarında 1.000.000 Kişiye Düşen EKO Cihazı Sayısı, 2013	84
Tablo 6.12.	İBBS-1'e ve Sektörlere Göre Yataklı Tedavi Kurumlarında 1.000.000 Kişiye Düşen Mamografi Cihazı Sayısı, 2013.....	84
Tablo 6.13.	İBBS-1'e Göre Tıp Dal Merkezi ve Özel Poliklinik Sayısı, 2013.....	85

Tablo 6.14.	Sektörlere Göre Ağız ve Diş Sağlığı Hizmeti Veren Kurum ve Kuruluşlar, Türkiye, 2012.....	85
Tablo 6.15.	Sektörlere Göre Ağız ve Diş Sağlığı Hizmeti Veren Kurum ve Kuruluşlar, Türkiye, 2013.....	85
Tablo 6.16.	Yıllara Göre Birinci Basamak Kuruluş Sayıları, Sağlık Bakanlığı	86
Tablo 6.17.	Ambulans Türlerine Göre Araç ve Nakledilen Hasta Sayısı, Sağlık Bakanlığı, 2013.....	90
Tablo 6.18.	İllere Göre Bazı Sağlık Göstergeleri, Türkiye, 2013	91

Bölüm 7. Sağlık Hizmetleri Kullanımı

Tablo 7.1.	Yıllara ve Kurum Türlerine Göre Toplam Hekime Müracaat Sayısı, Tüm Sektörler, Türkiye.....	97
Tablo 7.2.	Yıllara ve Sektörlere Göre Hastanelere Müracaat Sayısı, Türkiye.....	101
Tablo 7.3.	Yıllara ve Sektörlere Göre Hastanelere Kişi Başı Müracaat Sayısı, Türkiye ..	102
Tablo 7.4.	Yıllara ve Sektörlere Göre Yatan Hasta Sayısı, Türkiye.....	104
Tablo 7.5.	İBBS-1'e Göre Sağlık Bakanlığı Hastanelerine Yatan Hasta Sayısı ve Toplam Yatan Hasta Sayısı İçindeki Oranı, (%), 2013	105
Tablo 7.6.	Yıllara ve Sektörlere Göre Toplam Ameliyat Sayıları, Türkiye	105
Tablo 7.7.	Sektörlere Göre Ameliyat Sayılarının Ameliyat Gruplarına Göre Dağılımı, 2013	106
Tablo 7.8.	Sektörlere Göre Ameliyat Sayılarının Ameliyat Gruplarına Göre Dağılımı, (%), 2013	106
Tablo 7.9.	İBBS-1'e ve Sektörlere Göre 1.000 Kişiye Düşen Ameliyat Sayıları, 2013	107
Tablo 7.10.	İBBS-1'e ve Ameliyat Gruplarına Göre 1.000 Kişiye Düşen Ameliyat Sayıları, 2013	107
Tablo 7.11.	İBBS-1'e ve Sektörlere Göre Ameliyat Sayısının Hastane Müracaat Sayısına Oranı, (%), 2013.....	108
Tablo 7.12.	ICD-10 Ana Tanı Gruplarına Göre Hastanelerde Yatan Hasta Ortalama Kalış Günü, Tüm Sektörler, Türkiye, 2011, 2012, 2013.....	111
Tablo 7.13.	Yıllara ve Sektörlere Göre Hastanelerde Yatılan Gün Sayısı, Türkiye.....	117
Tablo 7.14.	İBBS-1'e Göre Hastanelerde Yatılan Gün Sayısı, Sağlık Bakanlığı, 2013.....	118
Tablo 7.15.	Yıllara Göre Organ Nakli Sayısı, Tüm Sektörler, Türkiye.....	118
Tablo 7.16.	Sektörlere Göre Yataklı Tedavi Kurumlarında Bazı Cihazların Görüntüleme Sayısı, Türkiye, 2013	119
Tablo 7.17.	İBBS-1'e ve Sektörlere Göre Yataklı Tedavi Kurumlarında Yapılan Muayenelerde İstenilen MR Görüntüleme Sayısı, (Her 1.000 Kişi İçin), 2013	119
Tablo 7.18.	İBBS-1'e ve Sektörlere Göre Yataklı Tedavi Kurumlarında Yapılan Muayenelerde İstenilen BT Görüntüleme Sayısı, (Her 1.000 Kişi İçin), 2013	120

Tablo 7.19.	İBBS-1'e ve Sektörlere Göre Yataklı Tedavi Kurumlarında Yapılan Muayenelerde İstenilen Ultrason Sayısı, (Her 1.000 Kişi İçin), 2013	120
Tablo 7.20.	İBBS-1'e ve Sektörlere Göre Yataklı Tedavi Kurumlarında Yapılan Muayenelerde İstenilen Doppler Ultrason Sayısı, (Her 1.000 Kişi İçin), 2013	121
Tablo 7.21.	İBBS-1'e ve Sektörlere Göre Yataklı Tedavi Kurumlarında Yapılan Muayenelerde İstenilen EKO Sayısı, (Her 1.000 Kişi İçin), 2013	121
Tablo 7.22.	İBBS-1'e ve Sektörlere Göre Yataklı Tedavi Kurumlarında Yapılan Muayenelerde İstenilen Mamografi Sayısı, (Her 1.000 Kişi İçin), 2013	122
Tablo 7.23.	Yıllara Göre İlaçların Tüketim Miktarları, (Milyon Kutu), Türkiye	125
Tablo 7.24.	İllere Göre Bazı Sağlık Göstergeleri, Türkiye, 2013	131

Bölüm 8. Sağlıkta İnsan Kaynakları

Tablo 8.1.	Yıllara Göre Sağlık Personelinin Sayıları, Tüm Sektörler, Türkiye	137
Tablo 8.2.	Sağlık Personelinin Sektörlere ve Ünvanlara Göre Dağılımı, 2013	137
Tablo 8.3.	Yıllara Göre Sağlık Personeli Sayıları, Sağlık Bakanlığı	138
Tablo 8.4.	Sağlık Personelinin Hizmet Birimlerine Göre Dağılımı, Sağlık Bakanlığı, 2013	151
Tablo 8.5.	Öğretim Yıllarına Göre Tıp Fakültesi, Öğrenci ve Öğretim Üyesi Sayıları, Türkiye	153
Tablo 8.6.	Öğretim Yıllarına Göre Dış Hekimliği Fakültesi, Öğrenci ve Öğretim Üyesi Sayıları, Türkiye	154
Tablo 8.7.	Öğretim Yıllarına Göre Eczacılık Fakültesi, Öğrenci ve Öğretim Üyesi Sayıları, Türkiye	155
Tablo 8.8.	Öğretim Yıllarına Göre Lisans Düzeyinde Eğitim Veren Hemşirelik Okulları, Öğrenci ve Öğretim Elemanı Sayıları, Türkiye	156
Tablo 8.9.	Öğretim Yıllarına Göre Lisans Düzeyinde Eğitim Veren Ebelik Okulları, Öğrenci ve Öğretim Elemanı Sayıları, Türkiye	157
Tablo 8.10.	Öğretim Yıllarına ve Bölümlerine Göre Sağlık Meslek Liseleri Mezun Sayıları, Türkiye	158
Tablo 8.11.	Öğretim Yıllarına Göre Tıpta Uzmanlık Sınavı ile Alınan Öğrenci ve Mezun Sayıları, Türkiye	158
Tablo 8.12.	İllere Göre Bazı Sağlık Göstergeleri, Türkiye, 2013	159

Bölüm 9. Sağlık Ekonomisi ve Finansmanı

Tablo 9.1.	Yıllara Göre Cari, Yatırım ve Toplam Sağlık Harcaması, Türkiye	167
------------	--	-----

Şekil ve Harita Listesi

Bölüm 1. Genel Demografik Göstergeler

Şekil 1.1.	Nüfus Piramidi, Toplam, Türkiye, 2000, 2013	3
Şekil 1.2.	Nüfus Piramidi, Türkiye, 2013	3
Şekil 1.3.	Yıllara Göre Kırsal ve Kentsel Nüfus Oranı, (%), Türkiye	4
Şekil 1.4.	İBBS-1'e Göre Kırsal ve Kentsel Nüfus Oranları, (%), 2013	5
Harita 1.1.	İllere Göre Kentsel Nüfus Oranı, (%), 2013	5
Harita 1.2.	İllere Göre Kırsal Nüfus Oranı, (%), 2013	6
Şekil 1.5.	Kentsel Nüfus Oranlarının Uluslararası Karşılaştırması, (%), 2012	6
Şekil 1.6.	Yıllara Göre 0-14 Yaş Nüfus ve 65 Yaş ve Üzeri Nüfus Oranları, (%), Türkiye.....	7
Şekil 1.7.	İBBS-1'e Göre 0-14 Yaş Nüfus Oranları, (%), 2013	7
Harita 1.3.	İllere Göre 0-14 Yaş Nüfus Oranı, (%), 2013	8
Şekil 1.8.	0-14 Yaş Nüfus Oranlarının Uluslararası Karşılaştırması, (%), 2012.....	8
Şekil 1.9.	İBBS-1'e Göre 65 Yaş ve Üzeri Nüfus Oranları, (%), 2013.....	9
Harita 1.4.	İllere Göre 65 Yaş ve Üzeri Nüfus Oranı, (%), 2013.....	9
Şekil 1.10.	60 Yaş ve Üzeri Nüfus Oranlarının Uluslararası Karşılaştırması, (%), 2012	10
Şekil 1.11.	İBBS-1'e Göre Toplam Yaş Bağımlılık Oranları, (%), 2013.....	10
Harita 1.5.	İllere Göre Toplam Yaş Bağımlılık Oranı, (%), 2013	11

Bölüm 2. Mortalite

Şekil 2.1.	Yıllara ve Cinsiyete Göre Doğumda Beklenen Yaşam Süresi, (Yıl), Türkiye	17
Şekil 2.2.	Doğumda Beklenen Yaşam Süresinin Uluslararası Karşılaştırması, 2012	17
Şekil 2.3.	İBBS-1'e Göre Bebek Ölüm Hızı, (1.000 Canlı Doğumda), 2013.....	18
Şekil 2.4.	Bebek Ölüm Hızının Uluslararası Karşılaştırması, (1.000 Canlı Doğumda), 2012	18
Şekil 2.5.	İBBS-1'e Göre Perinatal Ölüm Hızı, (1.000 Doğumda), 2013	19
Şekil 2.6.	İBBS-1'e Göre Neonatal Ölüm Hızı, (1.000 Canlı Doğumda), 2013	19
Şekil 2.7.	Neonatal Ölüm Hızının Uluslararası Karşılaştırması, (1.000 Canlı Doğumda), 2012	20
Şekil 2.8.	İBBS-1'e Göre Postneonatal Ölüm Hızı, (1.000 Canlı Doğumda), 2013	20
Şekil 2.9.	İBBS-1'e Göre Beş Yaş Altı Ölüm Hızı, (1.000 Canlı Doğumda), 2013	21
Şekil 2.10.	Beş Yaş Altı Ölüm Hızının Uluslararası Karşılaştırması, (1.000 Canlı Doğumda), 2012	21
Şekil 2.11.	İBBS-1'e Göre Anne Ölüm Oranı, (100.000 Canlı Doğumda), 2013	22
Şekil 2.12.	Anne Ölüm Oranı Uluslararası Karşılaştırması, (100.000 Canlı Doğumda), 2013	22

Bölüm 3. Morbidite

Şekil 3.1.	Yıllara Göre AIDS İnsidansının Uluslararası Karşılaştırması, (100.000 Nüfusta).....	28
Şekil 3.2.	Yıllara Göre Kızamık İnsidansının Uluslararası Karşılaştırması, (100.000 Nüfusta).....	28
Şekil 3.3.	Yıllara Göre Tüberküloz İnsidansının Uluslararası Karşılaştırması, (100.000 Nüfusta).....	29
Şekil 3.4.	Yıllara Göre Sıtma İnsidansının Uluslararası Karşılaştırması, (100.000 Nüfusta).....	29
Şekil 3.5.	Kadınlarda En Sık Görülen 10 Kanser Türünün Toplam Kanser İçindeki Dağılımı, (%), 2009, Türkiye.....	31
Şekil 3.6.	Erkeklerde En Sık Görülen 10 Kanser Türünün Toplam Kanser İçindeki Dağılımı, (%), 2009, Türkiye.....	32

Bölüm 4. Risk Faktörleri

Şekil 4.1.	Her Gün Tütün ve Tütün Mamulü Kullanan Kişilerin Cinsiyete Göre Dağılımı, (%), 2003, 2008, 2010, 2012.....	41
Şekil 4.2.	Ülkelere Göre Her Gün Tütün Mamulü Kullanma Durumu, (%), 2012.....	42
Şekil 4.3.	Obez (Vücut Kitle İndeksi \geq 30) Bireylerin Cinsiyete Göre Uluslararası Karşılaştırması, 2008.....	44

Bölüm 5. Hastalıkların Önlenmesi ve Sağlığın Korunması

Şekil 5.1.	İBBS-1'e Göre Beşli Karma Aşısı (DaBT+IPA+Hib) Üçüncü Doz Aşılama Hızı, (%), 2002, 2013.....	57
Şekil 5.2.	(DaBT+IPA+Hib) Aşılama Hızlarının Uluslararası Karşılaştırması, (%), 2012.....	58
Şekil 5.3.	İBBS-1'e Göre HBV-3 Aşılama Hızı, (%), 2002, 2013.....	58
Şekil 5.4.	İBBS-1'e Göre KKK Aşılama Hızı, (%), 2002, 2013.....	59
Şekil 5.5.	Yıllara ve Aşısı Takvimine Göre Uygulanan Aşısı Antijen Sayısı, Sağlık Bakanlığı.....	59
Şekil 5.6.	İBBS-1'e Göre Sağlık Kuruluşlarında Gerçekleşen Doğumların Tüm Doğumlar İçindeki Oranı, (%), 2002, 2013.....	61
Şekil 5.7.	İBBS-1'e Göre Antenatal Bakım Kapsamı (En Az Bir Ziyaret), (%), 2002, 2013.....	61
Şekil 5.8.	Antenatal Bakım Kapsamının Uluslararası Karşılaştırması, (En Az Bir Ziyaret), (%), 2013.....	62
Şekil 5.9.	İBBS-1'e Göre Sezaryen Doğumların Tüm Doğumlar İçindeki Oranı, (%), 2002, 2013.....	62
Şekil 5.10.	Sezaryen Doğumların Tüm Doğumlar İçindeki Oranının Uluslararası Karşılaştırması, (%), 2012.....	63
Şekil 5.11	İsteyerek Düşük Yapma Oranı (100 Gebelikte), 1993,1998, 2003, 2008, Türkiye.....	63

Şekil 5.12	Annenin Yaş Gurubuna Göre Doğumların Tüm Doğumlar İçindeki Oranı, (%), 2013, Türkiye.....	64
Şekil 5.13	Yaşa Özel Doğurganlık Hızı, 2013, Türkiye.....	64
Şekil 5.14.	İBBS-1'e Göre Gebe Başına Ortalama İzlem Sayısı, 2002, 2013	65
Şekil 5.15.	İBBS-1'e Göre Bebek Başına Ortalama İzlem Sayısı, 2002, 2013	66
Şekil 5.16.	İBBS-1'e Göre Çocuk Başına Ortalama İzlem Sayısı, 2002, 2013	66
Şekil 5.17.	İBBS-1'e Göre Lohusa Başına Ortalama İzlem Sayısı, 2002, 2013.....	67

Bölüm 6. Sağlık Hizmeti Veren Kurumlar ve Altyapıları

Şekil 6.1.	Yıllara ve Sektörlere Göre Hastane Sayısı, Türkiye.....	71
Şekil 6.2.	Yıllara ve Sektörlere Göre Hastane Yatağı Sayısı, Türkiye.....	71
Şekil 6.3.	Yıllara ve Sektörlere Göre Nitelikli Yatak Sayısı, Türkiye	72
Şekil 6.4.	Yıllara ve Sektörlere Göre Nitelikli Yatakların Dağılımı, (%), Türkiye.....	73
Şekil 6.5.	İBBS-1'e Göre 10.000 Kişiye Düşen Hastane Yatağı Sayısı, Tüm Sektörler, 2002, 2013	73
Şekil 6.6.	İBBS-1'e Göre 10.000 Kişiye Düşen Hastane Yatağı Sayısı, Sağlık Bakanlığı, 2002, 2013.....	74
Şekil 6.7.	10.000 Kişiye Düşen Hastane Yatağı Sayısının Uluslararası Karşılaştırması, 2012	74
Şekil 6.8.	Yıllara ve Sektörlere Göre Toplam Yoğun Bakım Yatağı Sayısı, Türkiye	75
Şekil 6.9.	Yıllara ve Sektörlere Göre Yoğun Bakım Yatakların Dağılımı, (%), Türkiye	76
Şekil 6.10.	İBBS-1'e Göre 10.000 Kişiye Düşen Yoğun Bakım Yatağı Sayısı, Tüm Sektörler, 2013.....	76
Şekil 6.11.	İBBS-1'e Göre 10.000 Kişiye Düşen Yoğun Bakım Yatağı Sayısı, Sağlık Bakanlığı, 2013	77
Şekil 6.12.	İBBS-1'e Göre Yoğun Bakım Yataklarının Tüm Yataklara Oranı, (%), Tüm Sektörler, 2013.....	77
Şekil 6.13.	Yıllara ve Sektörlere Göre Hemodiyaliz Merkez Sayısı, Türkiye.....	78
Şekil 6.14.	Yıllara ve Sektörlere Göre Fiilen Kullanılan Hemodiyaliz Cihaz Sayısı, Türkiye	79
Şekil 6.15.	Yataklı Tedavi Kurumlarında 1.000.000 Kişiye Düşen MR Cihazı Sayısının Uluslararası Karşılaştırması, 2012	81
Şekil 6.16.	Yataklı Tedavi Kurumlarında 1.000.000 Kişiye Düşen BT Cihazı Sayısının Uluslararası Karşılaştırması, 2012	82
Şekil 6.17.	Yıllara Göre Diş Üniteleri Başına Düşen Nüfus, Sağlık Bakanlığı.....	86
Şekil 6.18.	Yıllara Göre Aile Sağlığı Merkezi Muayene Oda Sayısı, Türkiye	87
Şekil 6.19.	İBBS-1'e Göre Aktif Çalışan Aile Hekimi Başına Düşen Nüfus, 2013	87
Şekil 6.20.	Yıllara Göre 112 Acil Yardım İstasyonu Başına Düşen Nüfus, Sağlık Bakanlığı.....	88
Şekil 6.21.	İBBS-1'e Göre 112 Acil Yardım İstasyonu Başına Düşen Nüfus, Sağlık Bakanlığı, 2013.....	88

Şekil 6.22.	Yıllara Göre Ambulans Sayısı, Sağlık Bakanlığı	89
Şekil 6.23.	Yıllara Göre 112 Acil Yardım Ambulansı Başına Düşen Nüfus, Sağlık Bakanlığı.....	89
Şekil 6.24.	İBBS-1'e Göre 112 Acil Yardım Ambulansı Başına Düşen Nüfus, Sağlık Bakanlığı, 2013.....	90

Bölüm 7. Sağlık Hizmetleri Kullanımı

Şekil 7.1.	Yıllara ve Hizmet Kapsamına Göre Kişi Başına Hekime Müracaat Sayısı, Tüm Sektörler, Türkiye	97
Şekil 7.2.	İBBS-1'e Göre Kurum ve Kuruluşlarda Kişi Başına Hekime Müracaat Sayısı, Tüm Sektörler, 2002, 2013	98
Şekil 7.3.	Kişi Başına Hekime Müracaat Sayısının Uluslararası Karşılaştırması, 2012	98
Şekil 7.4.	Yıllara ve Hizmet Kapsamına Göre Hekime Müracaat Sayısının Oranı, (%), Tüm Sektörler, Türkiye.....	99
Şekil 7.5.	Yıllara Göre Birinci Basamak Kuruluşlarında Hekime Müracaat Sayısı, Tüm Sektörler, Türkiye	99
Şekil 7.6.	İBBS-1'e Göre Birinci Basamak Kuruluşlarında Kişi Başına Hekime Müracaat Sayısı, Tüm Sektörler, 2002, 2013	100
Şekil 7.7.	Yıllara Göre Birinci Basamak Kuruluşları Sevk Hızı, (%), Sağlık Bakanlığı.....	100
Şekil 7.8.	İBBS-1'e Göre İkinci ve Üçüncü Basamak Sağlık Kurumlarında Kişi Başına Hekime Müracaat Sayısı, Tüm Sektörler, 2002, 2013	101
Şekil 7.9.	İBBS-1'e Göre Kişi Başına Hastanelere Müracaat Sayısı, Tüm Sektörler, 2002, 2013	102
Şekil 7.10.	İBBS-1'e Göre Sağlık Bakanlığı Hastanelerine Müracaatların Tüm Sektörlerdeki Hastanelere Müracaatlar İçindeki Oranı, (%), 2013.....	103
Şekil 7.11.	Yıllara Göre Ağız ve Diş Sağlığı Hizmetlerine Müracaat Sayıları, Tüm Sektörler, Türkiye	103
Şekil 7.12.	İBBS-1'e Göre Kişi Başına Diş Hekimine Müracaat Sayısı, Tüm Sektörler, 2013	104
Şekil 7.13.	Yıllara ve Sektörlere Göre Hastanelerde Yatak Doluluk Oranı, (%), Türkiye.....	108
Şekil 7.14.	Yıllara Göre Hastanelerde Yatak Doluluk Oranı, Tüm Sektörler, (%), Türkiye.....	109
Şekil 7.15.	İBBS-1'e Göre Hastanelerde Yatak Doluluk Oranı, Sağlık Bakanlığı, (%), 2002, 2013.....	109
Şekil 7.16.	Hastanelerde Akut Yatak Doluluk Oranlarının Uluslararası Karşılaştırması, 2011	110
Şekil 7.17.	Yıllara ve Sektörlere Göre Hastanelerde Yatan Hasta Ortalama Kalış Günü, Türkiye	110

Şekil 7.18.	Yıllara Göre Hastanelerde Yatan Hasta Ortalama Kalış Günü, Tüm Sektörler, Türkiye.....	111
Şekil 7.19.	İBBS-1'e Göre Hastanelerde Yatan Hasta Ortalama Kalış Günü, Sağlık Bakanlığı, 2002, 2013.....	112
Şekil 7.20.	Hastanelerde Yatan Hasta Ortalama Kalış Gününün Uluslararası Karşılaştırması, 2012	112
Şekil 7.21.	Yıllara ve Sektörlere Göre Hastanelerde Yatak Devir Hızı, (Hasta), Türkiye.....	113
Şekil 7.22.	Yıllara Göre Hastanelerde Yatak Devir Hızı, (Hasta), Tüm Sektörler, Türkiye.....	113
Şekil 7.23.	İBBS-1'e Göre Hastanelerde Yatak Devir Hızı, (Hasta), Sağlık Bakanlığı, 2002, 2013.....	114
Şekil 7.24.	Yıllara ve Sektörlere Göre Hastanelerde Yatak Devir Aralığı, (Gün), Türkiye	114
Şekil 7.25.	Yıllara Göre Hastanelerde Yatak Devir Aralığı, (Gün), Tüm Sektörler, Türkiye.....	115
Şekil 7.26.	İBBS-1'e Göre Yatak Devir Aralığı, (Gün), Sağlık Bakanlığı, 2002, 2013.....	115
Şekil 7.27.	Yıllara ve Sektörlere Göre Hastanelerde Kaba Ölüm Hızı, (‰),Türkiye.....	116
Şekil 7.28.	Yıllara Göre Hastanelerde Kaba Ölüm Hızı, Tüm Sektörler, (‰), Türkiye	116
Şekil 7.29.	İBBS-1'e Göre Hastanelerde Kaba Ölüm Hızı, Sağlık Bakanlığı, (‰), 2002, 2013	117
Şekil 7.30.	Yıllara Göre 112 Acil Yardım İstasyonu Başına Düşen Vaka Sayısı, Türkiye.....	122
Şekil 7.31.	İBBS-1'e Göre 112 Acil Yardım İstasyonu Başına Düşen Vaka Sayısı, 2002, 2013	123
Şekil 7.32.	Yıllara Göre 112 Acil Yardım Ambulansı Başına Düşen Toplam Vaka Sayısı, Türkiye.....	123
Şekil 7.33.	İBBS-1'e Göre 112 Acil Yardım Ambulansı Başına Düşen Toplam Vaka Sayısı, 2002, 2013	124
Şekil 7.34.	Yıllara ve Referans Türüne Göre İlaç Tüketimlerinin Dağılımı, (‰), Türkiye.....	126
Şekil 7.35.	Yıllara ve Referans Türüne Göre İlaç Harcamalarının Dağılımı, (‰),Türkiye.....	126
Şekil 7.36.	Yıllara ve Yerli/ İthal Durumuna Göre İlaç Tüketimlerinin Dağılımı, (‰),Türkiye.....	127
Şekil 7.37.	Yıllara ve Yerli/ İthal Durumuna Göre İlaç Harcamalarının Dağılımı, (‰),Türkiye.....	127
Şekil 7.38.	Yıllara ve Geri Ödeme Durumuna Göre İlaç Tüketimlerinin Dağılımı, (‰),Türkiye.....	128

Şekil 7.39.	Yıllara ve Geri Ödeme Durumuna Göre İlaç Harcamalarının Dağılımı, (%), Türkiye.....	128
Şekil 7.40	Yıllara Göre Sağlık Hizmetlerinden Genel Memnuniyet Oranı, (%).....	129
Şekil 7.41	AB ve Türkiye’de Sağlık Hizmetlerinden Memnuniyet Oranı, (%), 2003, 2013.....	129
Şekil 7.42.	Sağlık Hizmetlerinden Memnuniyet (%) 2013 ve Kişi Başı Kamu Sağlık Harcaması, (SGP ABD \$), 2012	130
Şekil 7.43.	Sağlık Hizmetlerinden Memnuniyet (%) 2013 ve Kişi Başı Toplam Sağlık Harcaması, (SGP ABD \$), 2012	130

Bölüm 8. Sağlıkta İnsan Kaynakları

Şekil 8.1.	Yıllara Göre 100.000 Kişiyeye Düşen Toplam Hekim Sayısı, Tüm Sektörler	138
Şekil 8.2.	İBBS-1’e Göre 100.000 Kişiyeye Düşen Toplam Hekim Sayısı, Tüm Sektörler, 2002, 2013	139
Şekil 8.3.	100.000 Kişiyeye Düşen Toplam Hekim Sayısının Uluslararası Karşılaştırması, 2013.....	139
Şekil 8.4.	İBBS-1’e Göre 100.000 Kişiyeye Düşen Pratisyen Hekim Sayısı, Tüm Sektörler, 2002, 2013	140
Şekil 8.5.	İBBS-1’e Göre 100.000 Kişiyeye Düşen Uzman Hekim Sayısı, Tüm Sektörler, 2002, 2013	140
Şekil 8.6.	İBBS-1’e Göre Uzman Hekim, Pratisyen Hekim ve Asistan Hekim Dağılımı, Tüm Sektörler, (%), 2013	141
Şekil 8.7.	Yıllara Göre 100.000 Kişiyeye Düşen Diş Hekimi Sayısı, Tüm Sektörler	141
Şekil 8.8.	İBBS-1’e Göre 100.000 Kişiyeye Düşen Diş Hekimi Sayısı, Tüm Sektörler, 2002, 2013	142
Şekil 8.9.	100.000 Kişiyeye Düşen Diş Hekimi Sayısının Uluslararası Karşılaştırması, 2013.....	142
Şekil 8.10.	Yıllara Göre 100.000 Kişiyeye Düşen Eczacı Sayısı, Tüm Sektörler.....	143
Şekil 8.11.	İBBS-1’e Göre 100.000 Kişiyeye Düşen Eczacı Sayısı, Tüm Sektörler, 2002, 2013	143
Şekil 8.12.	100.000 Kişiyeye Düşen Eczacı Sayısının Uluslararası Karşılaştırması, 2013	144
Şekil 8.13.	Yıllara Göre 100.000 Kişiyeye Düşen Hemşire ve Ebe Sayısı, Tüm Sektörler	144
Şekil 8.14.	İBBS-1’e Göre 100.000 Kişiyeye Düşen Hemşire ve Ebe Sayısı, Tüm Sektörler, 2002, 2013	145
Şekil 8.15.	100.000 Kişiyeye Düşen Hemşire ve Ebe Sayısının Uluslararası Karşılaştırması, 2013.....	145

Şekil 8.16.	İBBS-1'e Göre 100.000 Kişiye Düşen Toplam Hekim Sayısı, Sağlık Bakanlığı, 2002, 2013	146
Şekil 8.17.	İBBS-1'e Göre 100.000 Kişiye Düşen Pratisyen Hekim Sayısı, Sağlık Bakanlığı, 2002, 2013	146
Şekil 8.18.	İBBS-1'e Göre 100.000 Kişiye Düşen Uzman Hekim Sayısı, Sağlık Bakanlığı, 2002, 2013	147
Şekil 8.19.	İBBS-1'e Göre Uzman Hekim, Asistan Hekim ve Pratisyen Hekim Dağılımı, Sağlık Bakanlığı, (%), 2013.....	147
Şekil 8.20.	İBBS-1'e Göre 100.000 Kişiye Düşen Hemşire ve Ebe Sayısı, Sağlık Bakanlığı, 2002, 2013.....	148
Şekil 8.21.	Yıllara ve Sektörlere Göre Toplam Hekim Oranının Dağılımı, (%), Türkiye.....	148
Şekil 8.22.	Yıllara ve Sektörlere Göre Pratisyen Hekim Oranının Dağılımı, (%), Türkiye.....	149
Şekil 8.23.	Yıllara ve Sektörlere Göre Uzman Hekim Oranının Dağılımı, (%), Türkiye.....	149
Şekil 8.24.	Yıllara ve Sektörlere Göre Diş Hekimi Oranının Dağılımı, (%), Türkiye.....	150
Şekil 8.25.	Yıllara ve Sektörlere Göre Eczacı Oranının Dağılımı, (%), Türkiye.....	150
Şekil 8.26.	Yıllara ve Sektörlere Göre Hemşire ve Ebe Oranının Dağılımı, (%), Türkiye.....	151
Şekil 8.27.	Sağlık Personelinin Hizmet Birimlerine Göre Dağılımı, (%), Sağlık Bakanlığı, 2013	152
Şekil 8.28.	Öğretim Yıllarına Göre Tıp Fakültelerinde Öğretim Elemanı Başına Düşen Öğrenci Sayısı, Türkiye.....	153
Şekil 8.29.	Öğretim Yıllarına Göre Diş Hekimliği Fakültelerinde Öğretim Elemanı Başına Düşen Öğrenci Sayısı, Türkiye	154
Şekil 8.30.	Öğretim Yıllarına Göre Eczacılık Fakültelerinde Öğretim Elemanı Başına Düşen Öğrenci Sayısı, Türkiye	155
Şekil 8.31.	Öğretim Yıllarına Göre Lisans Düzeyinde Eğitim Veren Hemşirelik Okullarında Öğretim Elemanı Başına Düşen Öğrenci Sayısı, Türkiye	156
Şekil 8.32.	Öğretim Yıllarına Göre Lisans Düzeyinde Eğitim Veren Ebelik Okullarında Öğretim Elemanı Başına Düşen Öğrenci Sayısı, Türkiye	157

Bölüm 9. Sağlık Ekonomisi ve Finansmanı

Şekil 9.1.	Yıllara Göre Kamu ve Özel Sağlık Harcamasının GSYİH İçindeki Payı, (%), Türkiye	166
Şekil 9.2.	OECD Ülkelerinde Toplam Sağlık Harcamalarının GSYİH İçindeki Payı, (%), 2012.....	166
Şekil 9.3.	Yıllara Göre Kişi Başı Kamu ve Özel Sağlık Harcaması, Nominal, TL, Türkiye.....	167

Şekil 9.4.	2013 Yılı Rakamları ile Kişi Başı Kamu ve Özel Sağlık Harcaması, Reel, TL, Türkiye.....	167
Şekil 9.5.	Yıllara Göre Kişi Başı Kamu ve Özel Sağlık Harcaması, ABD \$, Türkiye	168
Şekil 9.6.	Yıllara Göre Kişi Başı Kamu ve Özel Sağlık Harcaması, SGP ABD \$, Türkiye	168
Şekil 9.7.	OECD Ülkelerinde Kişi Başı Toplam Sağlık Harcaması, Kamu ve Özel, SGP ABD \$, 2012.....	169
Şekil 9.8.	Yıllara Göre Kişi Başı Cepten Yapılan Sağlık Harcaması, Nominal, TL, Türkiye.....	169
Şekil 9.9.	2013 Yılı Rakamları İle Cepten Yapılan Sağlık Harcaması, Reel, TL, Türkiye.....	170
Şekil 9.10.	Yıllara Göre Kişi Başı Cepten Yapılan Sağlık Harcaması, ABD \$, Türkiye	170
Şekil 9.11.	Yıllara Göre Kişi Başı Cepten Yapılan Sağlık Harcaması, SGP ABD \$, Türkiye	171
Şekil 9.12.	Yıllara Göre Cepten Yapılan Sağlık Harcamalarının Toplam Sağlık Harcamaları İçindeki Oranı, (%), Türkiye	171
Şekil 9.13.	OECD Ülkelerinde Cepten Yapılan Sağlık Harcamasının Toplam Sağlık Harcaması İçindeki Oranı, 2012.....	172
Şekil 9.14.	OECD Ülkelerinde Finansman Türüne Göre Sağlık Harcamaları, 2012	172
Şekil 9.15.	Yıllara Göre Faiz Dışı Harcamalar ve Kamu Sağlık Harcamaları, Milyon TL, Türkiye	173
Şekil 9.16.	Hanehalkı Nihai Tüketim Harcamaları İçinde Cepten Yapılan Sağlık Harcamaları Oranının Uluslararası Karşılaştırması, 2011	173

Sağlık İstatistikleri Yıllığı 2013 Genel Bilgilendirme

Sağlık İstatistikleri Yıllığı 2013'te yer alan indikatörlere ait değerler hesaplanırken uluslararası standartlar kullanılmış olup geçmişe yönelik veriler bu standartlar doğrultusunda revize edildi.

Bölümler ilgili detaylı açıklamaları bölüm sonlarında bulunan bilgi notlarında edinebilirsiniz.

Tüm bölümlerde yer alan uluslararası karşılaştırmalar aşağıdaki 4 kaynaktan alındı;

1. Dünya Sağlık Örgütü Cenevre Ofisi'nin online veri tabanı "Global Health Observatory" (<http://www.who.int/gho/en/>), 194 ülkenin verisini içermektedir. DSÖ Avrupa Bölge Ofisinin veri tabanından (Health for All-HFA, <http://data.euro.who.int/hfadb/>) farklı olarak bu veri tabanında, ülkelerin beyan ettikleri veriler değil DSÖ tarafından ülkeler arası karşılaştırılabilirliği sağlamak için yapılan projeksiyonlar yer almaktadır.
2. Dünya Sağlık Örgütü'nün "World Health Statistics" raporu (http://www.who.int/gho/publications/world_health_statistics/en/index.html), her sene Mayıs ayında Dünya Sağlık Asamblesi'nde dağıtılmaktadır. Raporda yer alan veriler Global Health Observatory veri tabanında yer alan verilerdir. Raporda yer alan en son veriler, raporun yayınlandığı yıldan 2 sene öncesine aittir. 2013 yılı içerisinde yayınlanan "World Health Statistics 2014" raporunda yer alan 194 ülkenin verileri 2012 veya en son mevcut olan yıla aittir.
3. OECD online veri tabanı "OECD Health Data"da yer alan veriler, ülkelerin beyanına göredir. Bu nedenle DSÖ veri tabanında yer alan verilerle uyumsuzluklar olabilmektedir. Sağlık harcamalarına ilişkin veriler özellikle OECD Health Data'dan elde edilmektedir. Veri tabanındaki en son veriler, 2 sene öncesine aittir. "OECD Health Data 2014" veri tabanında ülkelerin en yeni verisi 2012 yılı veya ulaşılabilen en son yıla aittir.
4. "OECD Health at a Glance", OECD Health Data veri tabanında yer alan veriler analiz edilerek hazırlanan bir rapordur.

Uluslararası karşılaştırma yapılan bölgeler ve içerdiği ülkelerin isimleri aşağıda yer almaktadır;

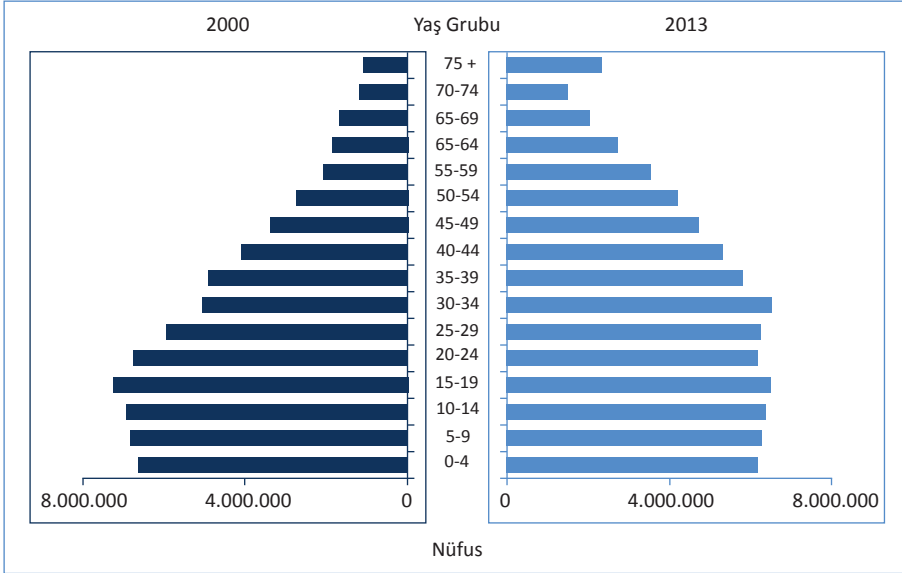
- 1. DSÖ Avrupa Bölgesi:** Arnavutluk, Andorra, Ermenistan, Avusturya, Azerbaycan, Belarus, Belçika, Bosna Hersek, Bulgaristan, Hırvatistan, Kıbrıs, Çek Cumhuriyeti, Danimarka, Estonya, Finlandiya, Fransa, Gürcistan, Almanya, Yunanistan, Macaristan, İzlanda, İrlanda, İsrail, İtalya, Kazakistan, Kırgızistan, Letonya, Litvanya, Lüksemburg, Malta, Monako, Karadağ, Hollanda, Norveç, Polonya, Portekiz, Moldova, Romanya, Rusya Federasyonu, San Marino, Sırbistan, Slovakya, Slovenya, İspanya, İsveç, İsviçre, Tacikistan Cumhuriyeti, Makedonya, Türkiye, Türkmenistan, Ukrayna, Birleşik Krallık, Özbekistan
- 2. Orta-Üst Gelir Grubu Ülkeler (Kişi Başı Gayri Safi Milli Hasılası 4.126\$ ile 12.475\$ arasında olan ülkeler):** Arnavutluk, Cezayir, Angola, Arjantin, Azerbaycan, Beyaz Rusya, Belize, Bosna Hersek, Botsvana, Brezilya, Bulgaristan, Çin, Kolombiya, Cook Adaları, Kosta Rika, Küba, Dominika, Dominik Cumhuriyeti, Ekvador, Fiji, Gabon, Grenada, Macaristan, İran (İslam Cumhuriyeti), Irak, Jamaika, Ürdün, Kazakistan, Lübnan, Libya, Malezya, Maldivler, Marshall Adaları, Mauritius, Meksika, Karadağ, Namibya, Nauru, Niue, Palau, Panama, Peru, Romanya, Saint Lucia, Saint-Vincent ve Grenadines, Sırbistan, Seyşeller, Güney Afrika, Surinam, Tayland, Makedonya, Tonga, Tunus, Türkiye, Türkmenistan, Tuvalu, Venezuela
- 3. Üst Gelir Grubu Ülkeler (Kişi Başı Gayri Safi Milli Hasılası 12.476\$ ve üzeri olan ülkeler):** Andora, Antigua ve Barbuda, Avustralya, Avusturya, Bahamalar, Bahreyn, Barbados, Belçika, Brunei Sultanlığı, Kanada, Şili, Hırvatistan, Kıbrıs, Çek Cumhuriyeti, Danimarka, Ekvator Ginesi, Estonya, Finlandiya, Fransa, Almanya, Yunanistan, İzlanda, İrlanda, İsrail, İtalya, Japonya, Kuveyt, Letonya, Litvanya, Lüksemburg, Malta, Monako, Hollanda, Yeni Zelanda, Norveç, Umman, Polonya, Portekiz, Katar, Kore Cumhuriyeti, Rusya Federasyonu, Saint Kitts ve Nevis, San Marino, Suudi Arabistan, Singapur, Slovakya, Slovenya, İspanya, İsveç, İsviçre, Trinidad ve Tobago, Birleşik Arap Emirlikleri, Birleşik Krallık, Amerika, Uruguay, Amerika Birleşik Devletleri
- 4. Avrupa Birliği:** Almanya, Avusturya, Belçika, Birleşik Krallık, Bulgaristan, Çek Cumhuriyeti, Danimarka, Estonya, Finlandiya, Fransa, Güney Kıbrıs, Hollanda, Hırvatistan, İrlanda, İspanya, İsveç, İtalya, Letonya, Litvanya, Lüksemburg, Macaristan, Malta, Polonya, Portekiz, Romanya, Slovakya, Slovenya, Yunanistan

Bölüm 1

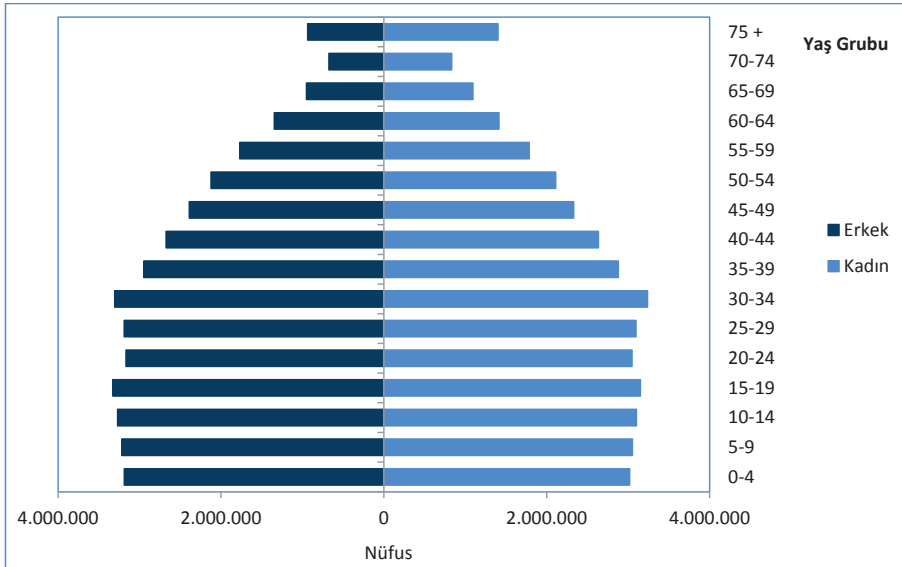
Genel Demografik Göstergeler

Şekil 1.1. Nüfus Piramidi, Toplam, Türkiye, 2000, 2013

Kaynak: TÜİK

Şekil 1.2. Nüfus Piramidi, Türkiye, 2013

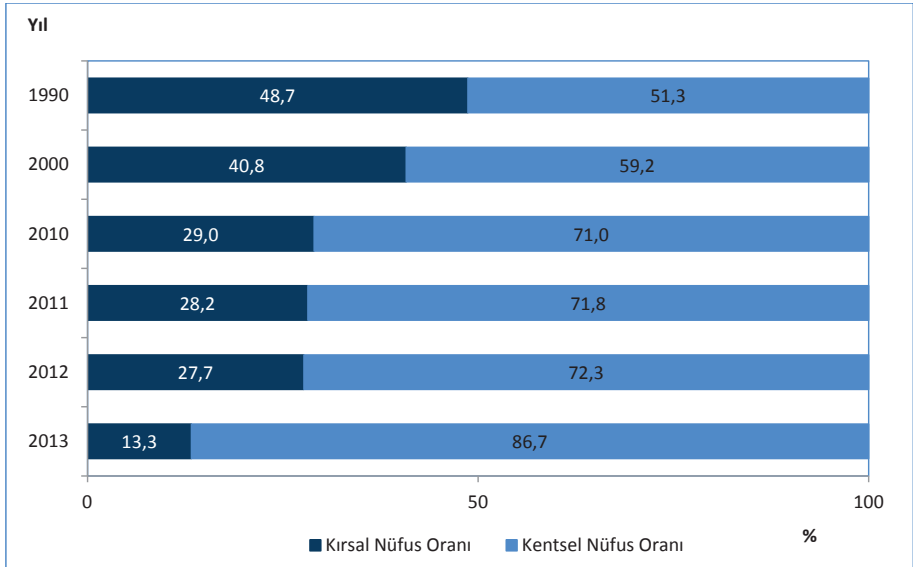
Kaynak: TÜİK

Tablo 1.1. Genel Demografik Göstergeler, Türkiye

	1990	2000	2010	2011	2012	2013
Toplam Nüfus	56.473.035	67.803.927	73.722.988	74.724.269	75.627.384	76.667.864
Kırsal Nüfus Oranı (%)	48,7	40,8	29,0	28,2	27,7	13,3
Kentsel Nüfus Oranı (%)	51,3	59,2	71,0	71,8	72,3	86,7
0-14 Yaş Nüfus Oranı (%)	35,0	29,8	25,6	25,3	24,9	24,6
65 Yaş ve Üzeri Nüfus Oranı (%)	4,3	5,7	7,2	7,3	7,5	7,7
Genç Bağımlılık Oranı (0-14 Yaş) (%)	57,6	46,3	38,1	37,5	36,9	36,3
Yaşlı Bağımlılık Oranı (65 Yaş ve Üzeri) (%)	7,0	8,8	10,8	10,9	11,1	11,3
Toplam Yaş Bağımlılık Oranı (%)	64,7	55,1	48,9	48,4	48,0	47,6
Yıllık Nüfus Artış Hızı (‰)	21,7	18,3	15,9	13,5	12,0	13,7
Kaba Doğum Hızı (‰)	24,1	21,6	17,2	16,8	17,1	16,9
Kaba Ölüm Hızı (‰)	7,1	7,3	5,0	5,1	5,0	4,9
Toplam Doğurganlık Hızı (Kadın Başına)	2,9	2,5	2,1	2,0	2,1	2,1

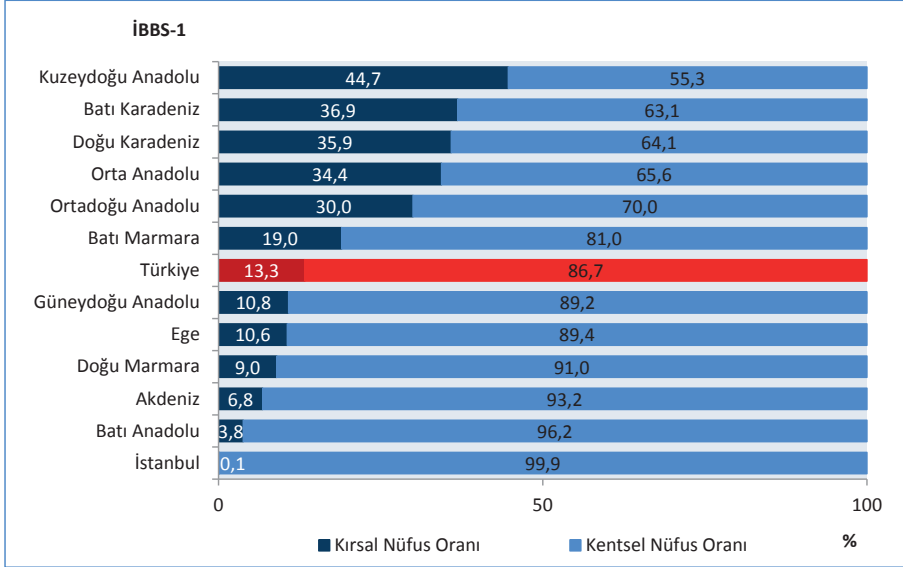
Kaynak: TÜİK

Şekil 1.3. Yıllara Göre Kırsal ve Kentsel Nüfus Oranı, (%), Türkiye

Kaynak: TÜİK

Şekil 1.4. İBBS-1'e Göre Kırsal ve Kentsel Nüfus Oranları, (%), 2013

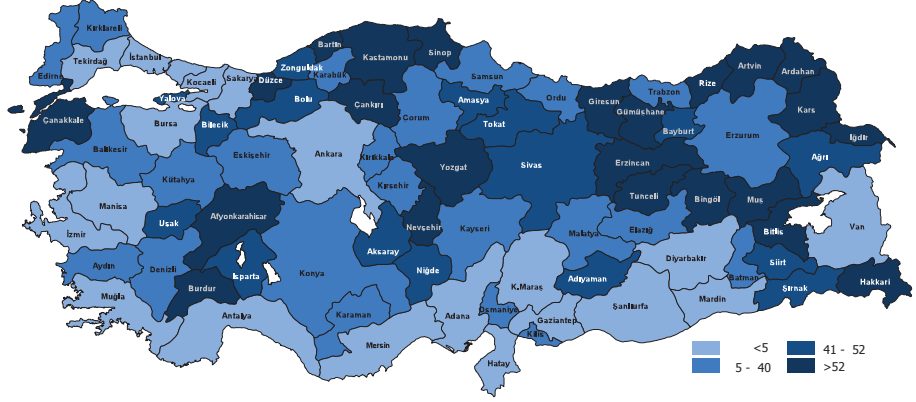
Kaynak: TÜİK

Harita 1.1. İllere Göre Kentsel Nüfus Oranı, (%), 2013

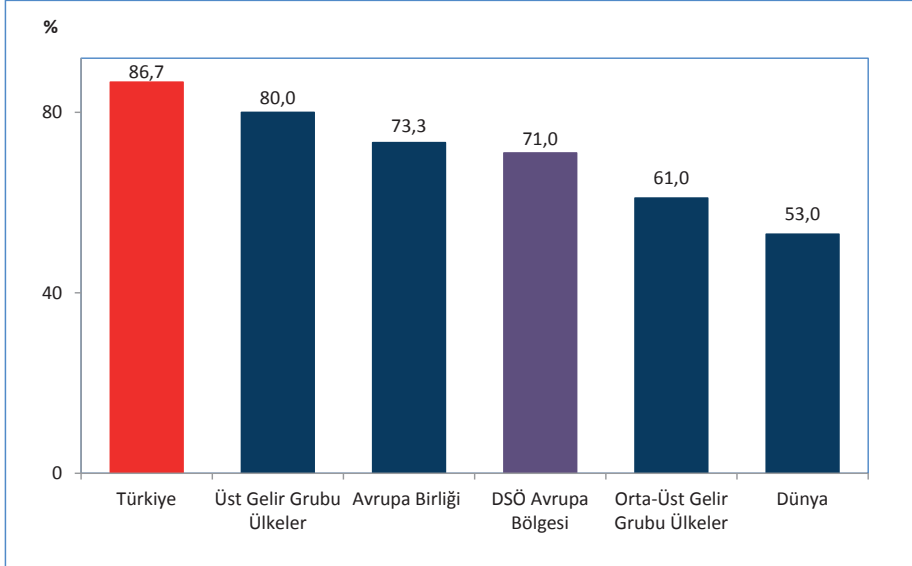
Kaynak: TÜİK

Harita 1.2. İllere Göre Kırsal Nüfus Oranı, (%), 2013

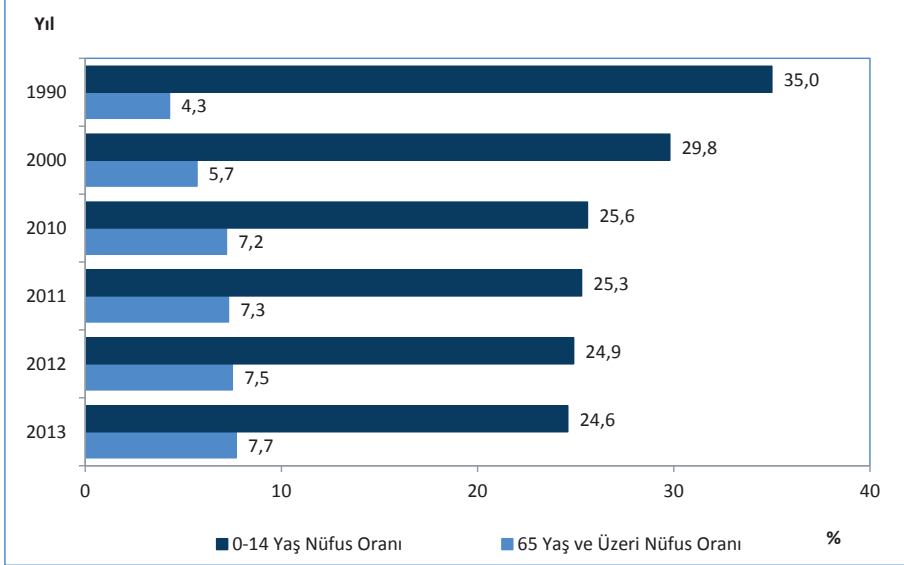
Kaynak: TÜİK

Şekil 1.5. Kentsel Nüfus Oranlarının Uluslararası Karşılaştırması, (%), 2012

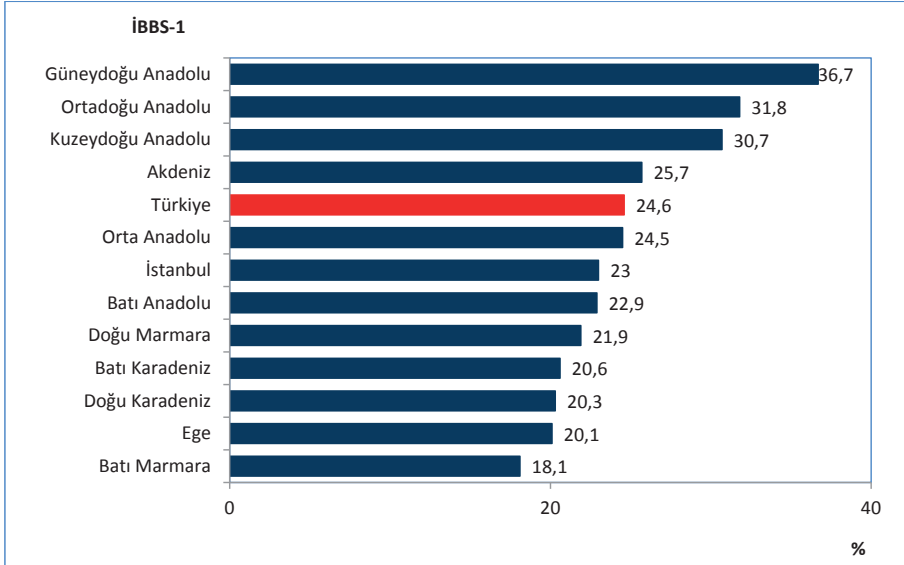
Kaynak: TÜİK, DSÖ World Health Statistics 2014
 Not: Türkiye verisi 2013 yılına aittir.

Şekil 1.6. Yıllara Göre 0-14 Yaş Nüfus ve 65 Yaş ve Üzeri Nüfus Oranları, (%), Türkiye

Kaynak: TÜİK

Şekil 1.7. İBBS-1'e Göre 0-14 Yaş Nüfus Oranları, (%), 2013

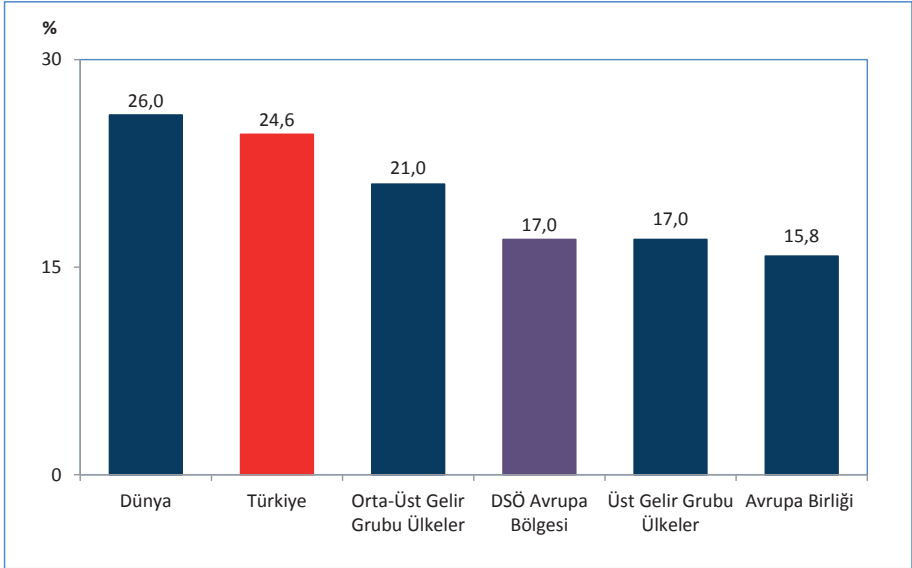
Kaynak: TÜİK

Harita 1.3. İllere Göre 0-14 Yaş Nüfus Oranı, (%), 2013

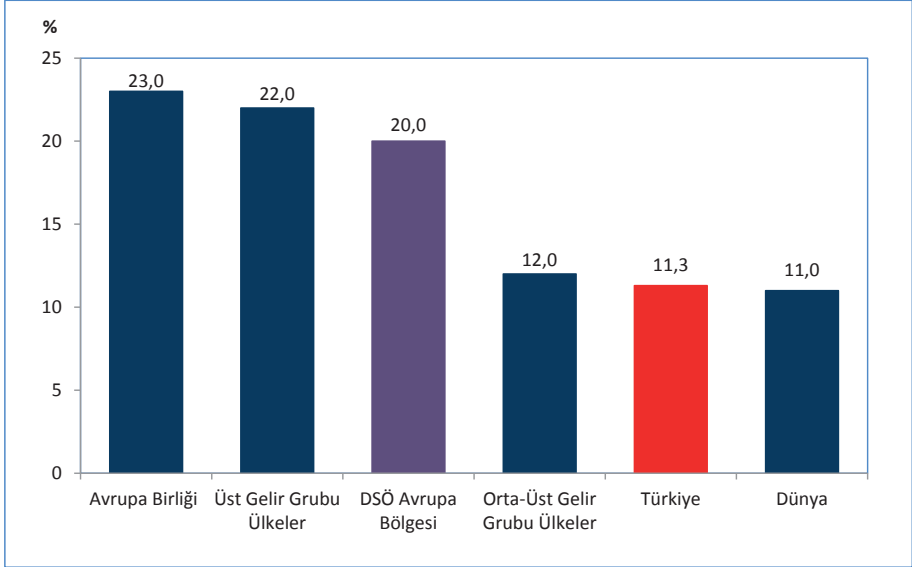
Kaynak: TÜİK

Şekil 1.8. 0-14 Yaş Nüfus Oranlarının Uluslararası Karşılaştırması, (%), 2012

Kaynak: TÜİK, DSÖ World Health Statistics 2014
 Not: Türkiye verisi 2013 yılına aittir.

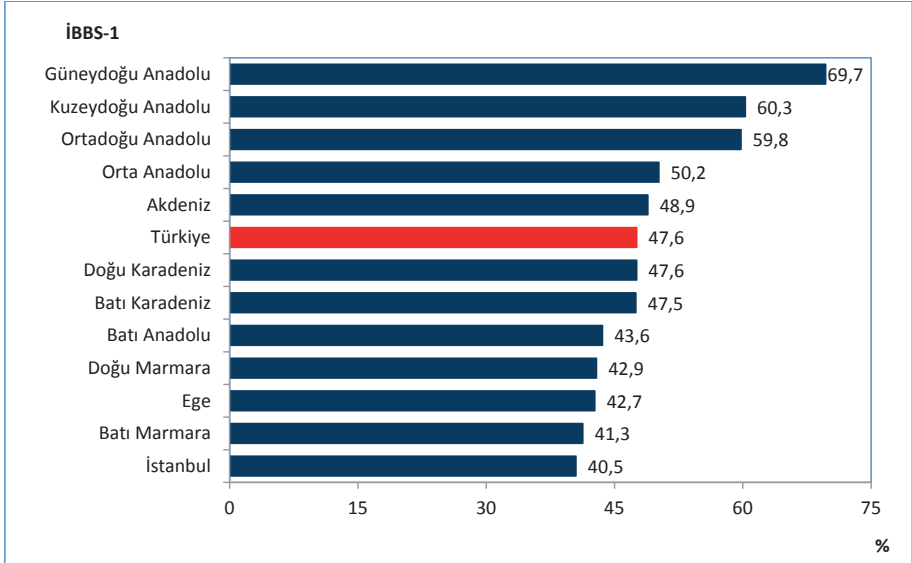
Şekil 1.10. 60 Yaş ve Üzeri Nüfus Oranlarının Uluslararası Karşılaştırması, (%), 2012

Kaynak: TÜİK, DSÖ World Health Statistics 2014

Not: Türkiye verisi 2013 yılına aittir.

Şekil 1.11. İBBS-1'e Göre Toplam Yaş Bağımlılık Oranları, (%), 2013

Kaynak: TÜİK

Tablo 1.2. İllere Göre Bazı Genel Demografik Göstergeler, 2013

İl Adı	Toplam Nüfus	Kırsal Nüfus Oranı (%)	Kentsel Nüfus Oranı (%)	0-14 Yaş Nüfus Oranı (%)	65 Yaş ve Üzeri Nüfus Oranı (%)	Genç Bağımlılık Oranı (0-14 Yaş) (%)	Yaşlı Bağımlılık Oranı (65 Yaş ve Üzeri) (%)	Toplam Yaş Bağımlılık Oranı (%)
Adana	2.149.260	4,1	95,9	26,3	6,4	39	9,4	48,4
Adıyaman	597.184	41,5	58,5	30,3	6,5	48,1	10,3	58,4
Afyonkarahisar	707.123	58,7	41,3	23,4	9,6	34,9	14,4	49,3
Ağrı	551.177	51,6	48,4	39,1	3,8	68,6	6,7	75,3
Amasya	321.977	41,7	58,3	20,3	12,8	30,4	19,1	49,5
Ankara	5.045.083	0,9	99,1	21,7	7,2	30,5	10,1	40,6
Antalya	2.158.265	1,1	98,9	22,9	7	32,6	10,0	42,6
Artvin	169.334	85,1	14,9	18,3	14	27	20,7	47,7
Aydın	1.020.957	5,6	94,4	19,8	11,2	28,6	16,2	44,8
Balıkesir	1.162.761	4,7	95,3	17,7	12,8	25,5	18,4	44,0
Bilecik	208.888	43,9	56,1	19,2	10,4	27,2	14,7	41,9
Bingöl	265.514	62,6	37,4	28,8	5,8	44,1	8,9	53,0
Bitlis	337.156	53,6	46,4	36,5	4,2	61,6	7,2	68,8
Bolu	283.496	42,1	57,9	18,9	12,2	27,3	17,7	45,1
Burdur	257.267	54,6	45,4	18,7	13,3	27,5	19,6	47,1
Bursa	2.740.970	1,2	98,8	22,2	7,9	31,7	11,2	42,9
Çanakkale	502.328	56,3	43,7	16,2	12,9	22,8	18,2	41,1
Çankırı	190.909	61,0	39,0	19,1	14,3	28,6	21,4	50,1
Çorum	532.080	40,3	59,7	21,2	12,6	32	19,0	51,0
Denizli	963.464	9,8	90,2	21,3	9,4	30,7	13,6	44,3
Diyarbakır	1.607.437	2,9	97,1	35,4	4,2	58,6	7,0	65,6
Edirne	398.582	37,2	62,8	15,9	12	22	16,6	38,6
Elazığ	568.239	37,3	62,7	24,1	8,3	35,7	12,3	48,1
Erzincan	219.996	55,9	44,1	21,1	10,9	31	16,0	47,0
Erzurum	766.729	14,0	86,0	28,6	7,5	44,8	11,7	56,6
Eskişehir	799.724	11,5	88,5	18,1	10	25,1	13,9	39,0
Gaziantep	1.844.438	0,6	99,4	34,0	4,8	55,6	7,8	63,4
Giresun	425.007	66,7	33,3	18,7	14,2	27,8	21,1	48,9
Gümüşhane	141.412	74,6	25,4	20,3	11,4	29,8	16,7	46,5
Hakkari	273.041	53,9	46,1	34,5	2,8	55,1	4,5	59,6
Hatay	1.503.066	0,9	99,1	29,1	6,1	44,9	9,4	54,3
Isparta	417.774	46,8	53,2	19,9	10,9	28,7	15,8	44,5
Mersin	1.705.774	1,2	98,8	24,6	7,5	36,3	11,0	47,3
İstanbul	14.160.467	0,1	99,9	23,0	5,9	32,3	8,2	40,5
İzmir	4.061.074	0,5	99,5	19,3	9,3	27	13,0	40,0
Kars	300.874	74,2	25,8	30,2	7,1	48,3	11,4	59,6
Kastamonu	368.093	65,6	34,4	17,8	15,7	26,9	23,7	50,5
Kayseri	1.295.355	5,6	94,4	26,0	7,3	39	10,9	49,9
Kırklareli	340.559	40,4	59,6	16,3	11,8	22,6	16,4	39,1
Kırşehir	223.498	37,4	62,6	20,9	10,1	30,3	14,7	45,0
Kocaeli	1.676.202	0,0	100,0	23,9	6,1	34,2	8,8	42,9

Kaynak: TÜİK

Tablo 1.2. İllere Göre Bazı Genel Demografik Göstergeler, 2013- Devamı

İl Adı	Toplam Nüfus	Kırsal Nüfus Oranı (%)	Kentsel Nüfus Oranı (%)	0-14 Yaş Nüfus Oranı (%)	65 Yaş ve Üzeri Nüfus Oranı (%)	Genç Bağımlılık Oranı (0-14 Yaş) (%)	Yaşlı Bağımlılık Oranı (65 Yaş ve Üzeri) (%)	Toplam Yaş Bağımlılık Oranı (%)
Konya	2.079.225	6,6	93,4	25,6	7,9	38,6	11,9	50,5
Kütahya	572.059	40,2	59,8	18,7	11	26,7	15,6	42,3
Malatya	762.538	9,6	90,4	24,8	8,6	37,3	13,0	50,3
Manisa	1.359.463	3,4	96,6	21,1	9,7	30,4	14,1	44,5
Kahramanmaraş	1.075.706	2,5	97,5	30,3	6,8	48,2	10,8	59,0
Mardin	779.738	4,1	95,9	36,6	4,9	62,5	8,4	70,9
Muğla	866.665	3,3	96,7	19,5	10,4	27,7	14,8	42,5
Muş	412.553	68,5	31,5	38,4	4	66,6	6,9	73,5
Nevşehir	285.460	60,0	40,0	23,0	10	34,4	14,9	49,3
Niğde	343.658	51,9	48,1	26,3	8,7	40,5	13,3	53,8
Ordu	731.452	16,4	83,6	21,1	12	31,6	17,9	49,5
Rize	328.205	53,0	47,0	20,3	10,9	29,5	15,8	45,3
Sakarya	917.373	3,7	96,3	22,6	8,3	32,8	12,0	44,7
Samsun	1.261.810	5,0	95,0	22,0	9,7	32,3	14,2	46,5
Siirt	314.153	46,9	53,1	38,5	4,2	67,1	7,4	74,6
Sinop	204.568	68,4	31,6	18,5	16,7	28,6	25,8	54,3
Sivas	623.824	46,1	53,9	23,3	10,7	35,3	16,2	51,5
Tekirdağ	874.475	0,0	100,0	21,2	7,5	29,8	10,5	40,3
Tokat	598.708	45,9	54,1	22,2	11,3	33,5	17,0	50,5
Trabzon	758.237	11,7	88,3	20,9	10,7	30,6	15,7	46,3
Tunceli	85.428	63,7	36,3	14,9	12	20,5	16,4	36,9
Şanlıurfa	1.801.980	0,0	100,0	41,2	3,5	74,4	6,4	80,8
Uşak	346.508	44,5	55,5	20,3	10,6	29,3	15,3	44,6
Van	1.070.113	1,6	98,4	38,2	3,2	65,4	5,6	70,9
Yozgat	444.211	58,8	41,2	23,6	10,4	35,8	15,8	51,6
Zonguldak	601.567	45,2	54,8	19,9	9,5	28,2	13,5	41,7
Aksaray	382.806	50,4	49,6	26,8	7,5	40,8	11,5	52,3
Bayburt	75.620	52,0	48,0	23,5	10,1	35,4	15,2	50,6
Karaman	237.939	39,4	60,6	24,0	9,5	36,1	14,2	50,3
Kırıkkale	274.658	31,7	68,3	20,9	10	30,2	14,4	44,6
Batman	547.581	28,4	71,6	38,0	3,9	65,4	6,7	72,1
Şırnak	475.255	40,8	59,2	41,5	3	74,7	5,3	80,0
Bartın	189.139	67,6	32,4	18,5	12	26,7	17,3	44,0
Ardahan	102.782	100,0	0,0	24,4	11,3	37,8	17,5	55,3
Iğdır	190.424	55,9	44,1	32,6	5,4	52,5	8,7	61,2
Yalova	220.122	41,6	58,4	19,9	10,3	28,5	14,8	43,3
Karabük	230.251	33,5	66,5	17,7	11,7	25	16,5	41,5
Kilis	128.586	30,5	69,5	29,7	7,7	47,4	12,3	59,7
Osmaniye	498.981	31,5	68,5	28,4	6,7	43,8	10,3	54,0
Düzce	351.509	52,7	47,3	22,5	8,7	32,6	12,6	45,2
Türkiye	76.667.864	13,3	86,7	24,6	7,7	36,3	11,3	47,6

Kaynak: TÜİK

Bölüm 1 İle İlgili Açıklamalar

☑1990 ve 2000 yılı nüfus verileri, “Genel Nüfus Sayımı” sonuçlarından, 2010, 2011, 2012 ve 2013 yılı nüfus verileri ise Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sisteminden (ADNKS) alındı.

☑Bölüm içerisinde yer alan haritalar oluşturulurken illere ait değerler en yakın tam sayıya yuvarlandı. Likertler oluşturulurken bu tam sayılar dikkate alındı.

☑14 ilde büyükşehir belediyesi kurulması ve büyükşehir statüsündeki 30 ilde, belde ve köylerin ilçe belediyelerine mahalle olarak katılmasının önemli etkisiyle ile birlikte kentsel nüfus oranında artışlar yaşandı.

Bölüm 1’de yer alan indikatörlerin tanımları aşağıda yer almaktadır:

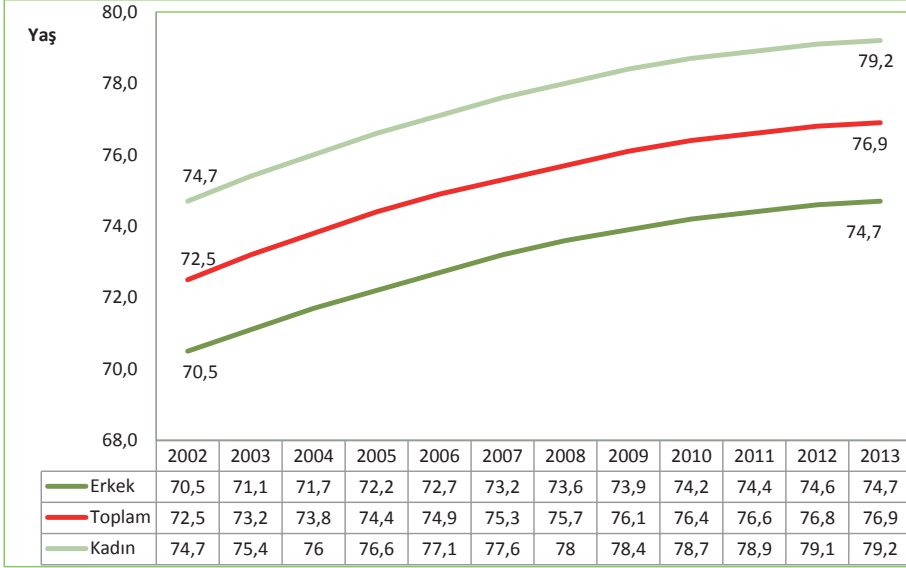
Kırsal Nüfus Oranı (%)	: 20.000 ve altı nüfusa sahip yerleşim yerlerinde yaşayan nüfusun toplam nüfusa oranıdır.
Kentsel Nüfus Oranı (%)	: 20.001 ve üzeri nüfusa sahip yerleşim yerlerinde yaşayan nüfusun toplam nüfusa oranıdır.
0-14 Yaş Nüfus Oranı (%)	: 0-14 yaş arası nüfusun toplam nüfusa oranıdır.
65 Yaş ve Üzeri Nüfus Oranı(%)	: 65 yaş ve üzerindeki nüfusun toplam nüfusa oranıdır.
Genç Bağımlılık Oranı (0-14 Yaş)(%)	: 0-14 yaş arası nüfusun 15-64 yaş arasındaki nüfusa oranıdır
Yaşlı Bağımlılık Oranı (65 Yaş ve Üzeri) (%)	: 65 yaş ve üzerindeki nüfusun 15-64 yaş arasındaki nüfusa oranıdır.
Toplam Yaş Bağımlılık Oranı (%)	: 0-14 yaş ile 65 yaş ve üzeri nüfusun 15-64 yaş arasındaki nüfusa oranıdır.
Kaba Doğum Hızı	: Belli bir yıl içinde her 1.000 nüfus başına düşen canlı doğum sayısıdır.
Kaba Ölüm Hızı	: Belli bir yıl içinde her 1.000 nüfus başına düşen ölüm sayısıdır.
Toplam Doğurganlık Hızı	: Bir kadının, doğurgan olduğu dönem boyunca (15-49 yaşları arasında) yaşayacağı ve belirli yaşa özel doğurganlık hızını takip edeceği varsayımı altında doğurabileceği ortalama canlı doğan çocuk sayısıdır.

Bölüm 2

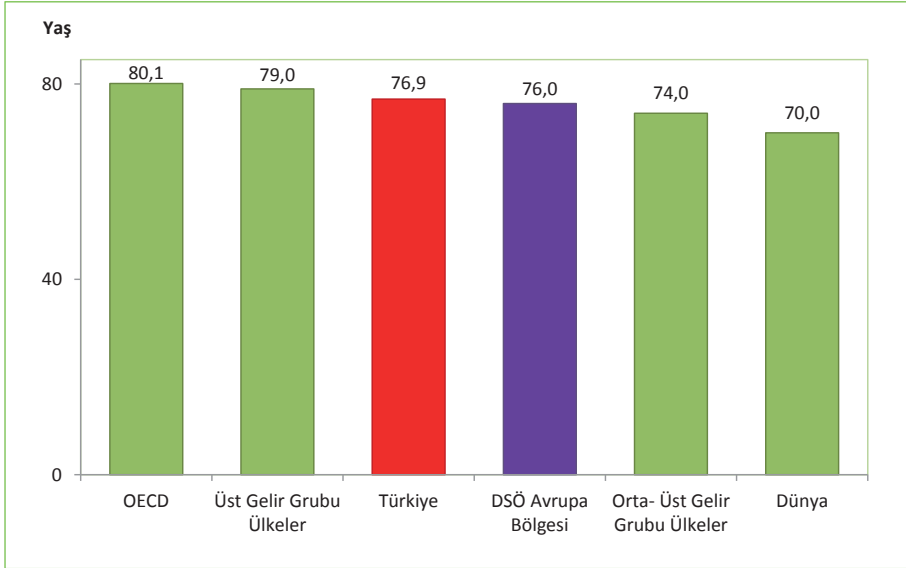
Mortalite

Şekil 2.1. Yıllara ve Cinsiyete Göre Doğumda Beklenen Yaşam Süresi, (Yıl), Türkiye

Kaynak: TÜİK

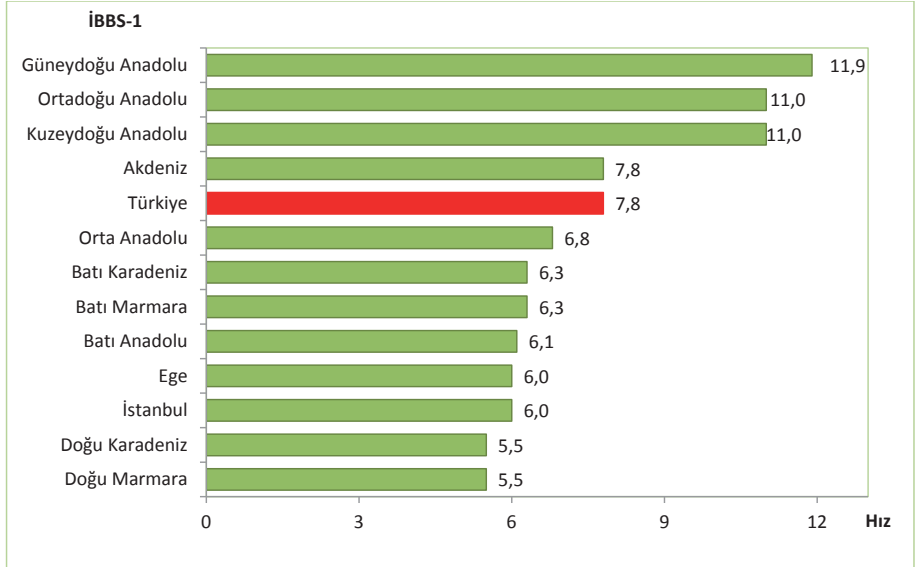
Şekil 2.2. Doğumda Beklenen Yaşam Süresinin Uluslararası Karşılaştırması, 2012

Kaynak: TÜİK, DSÖ World Health Statistics 2014, OECD Health Data 2013

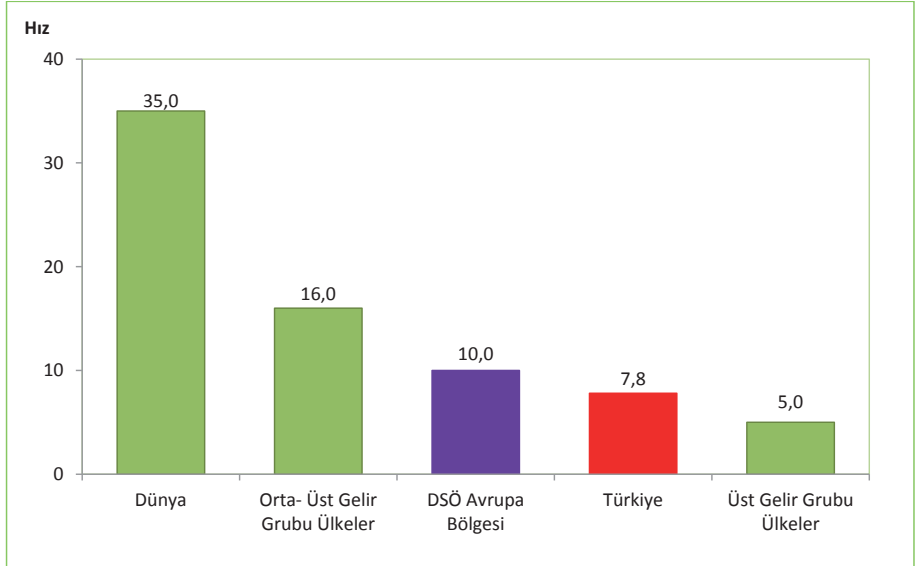
Not: Türkiye verisi 2013 yılına aittir.

Şekil 2.3. İBBS-1'e Göre Bebek Ölüm Hızı, (1.000 Canlı Doğumda), 2013

Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

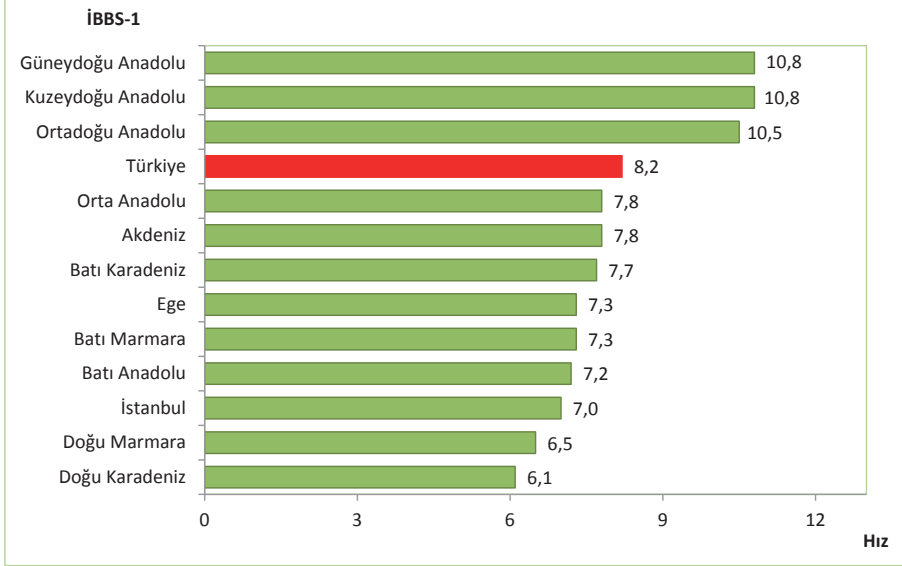
Şekil 2.4. Bebek Ölüm Hızının Uluslararası Karşılaştırması, (1.000 Canlı Doğumda), 2012

Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu, DSÖ World Health Statistics 2014

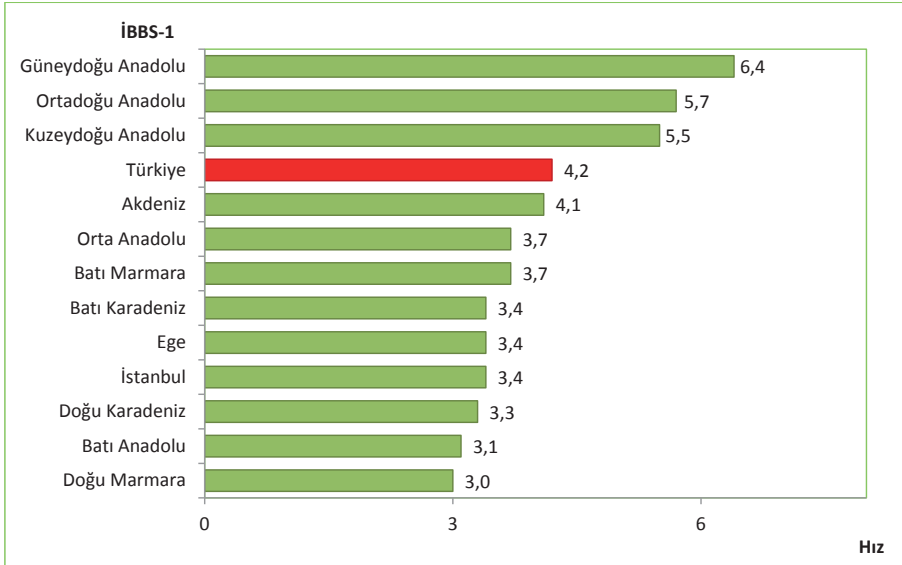
Not: Türkiye verisi 2013 yılına aittir.

Şekil 2.5. İBBS-1'e Göre Perinatal Ölüm Hızı, (1.000 Doğumda), 2013

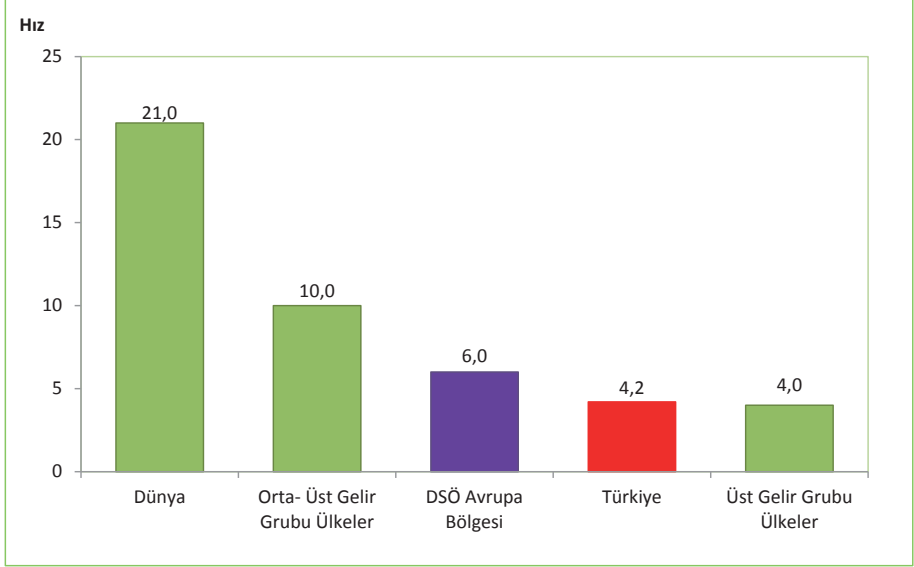
Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

Şekil 2.6. İBBS-1'e Göre Neonatal Ölüm Hızı, (1.000 Canlı Doğumda), 2013

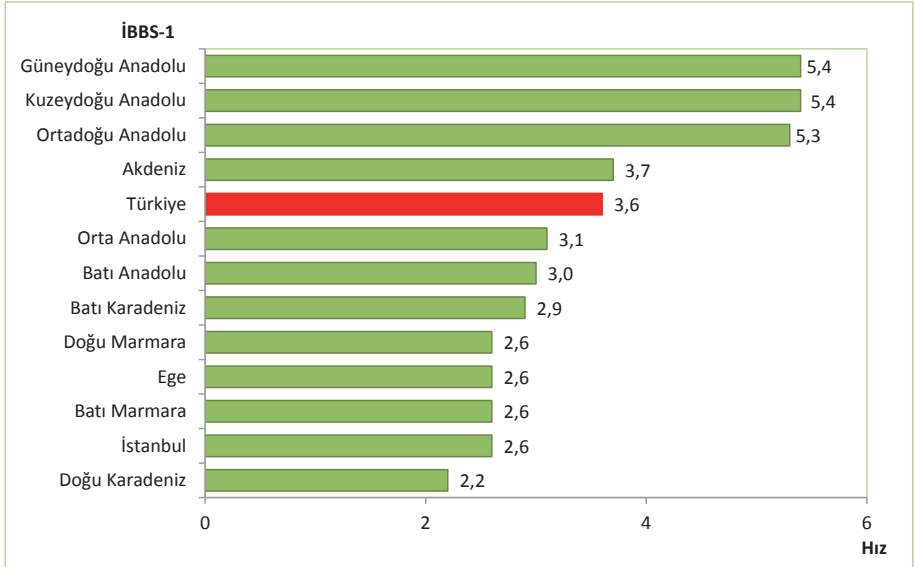
Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

Şekil 2.7. Neonatal Ölüm Hızının Uluslararası Karşılaştırması, (1.000 Canlı Doğumda), 2012

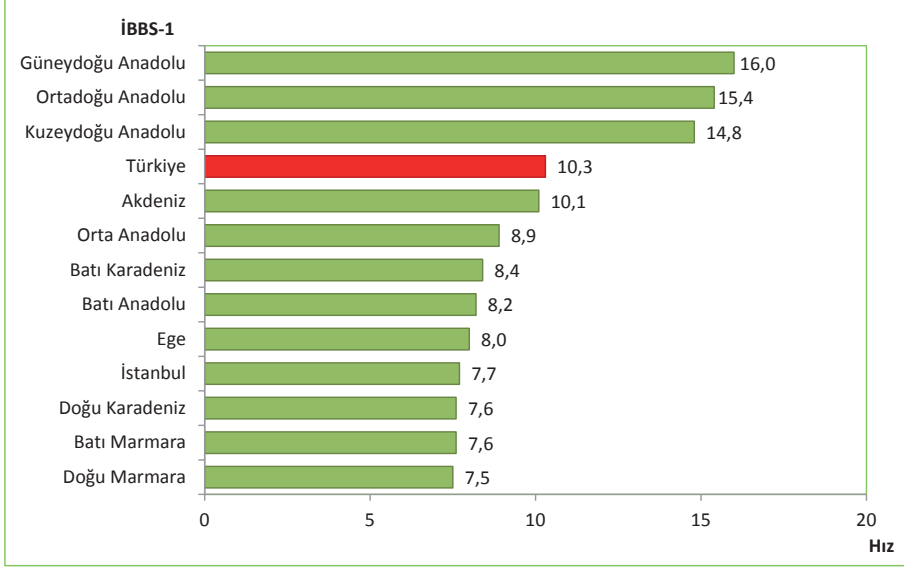
Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu, DSÖ World Health Statistics 2014
 Not: Türkiye verisi 2013 yılına aittir.

Şekil 2.8. İBBS-1'e Göre Postneonatal Ölüm Hızı, (1.000 Canlı Doğumda), 2013

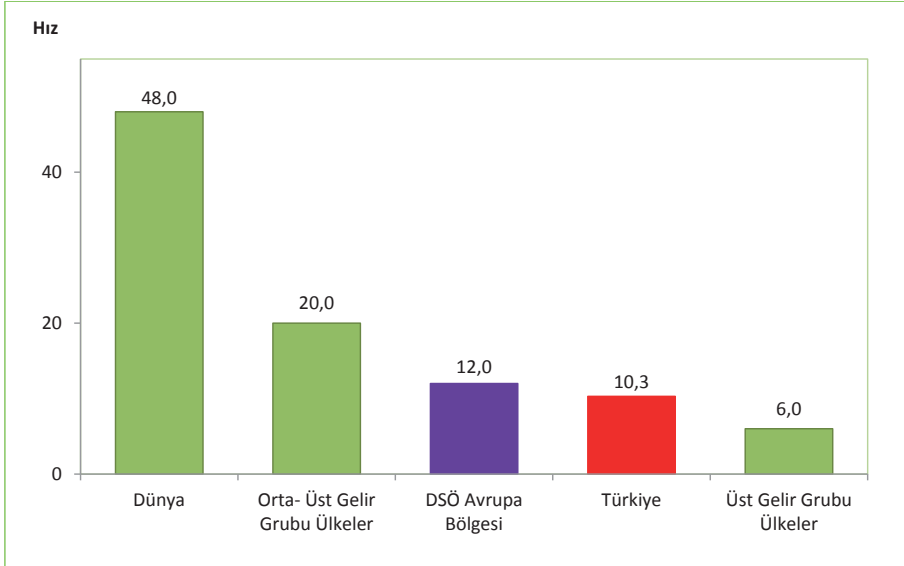
Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

Şekil 2.9. İBBS-1'e Göre Beş Yaş Altı Ölüm Hızı, (1.000 Canlı Doğumda), 2013

Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

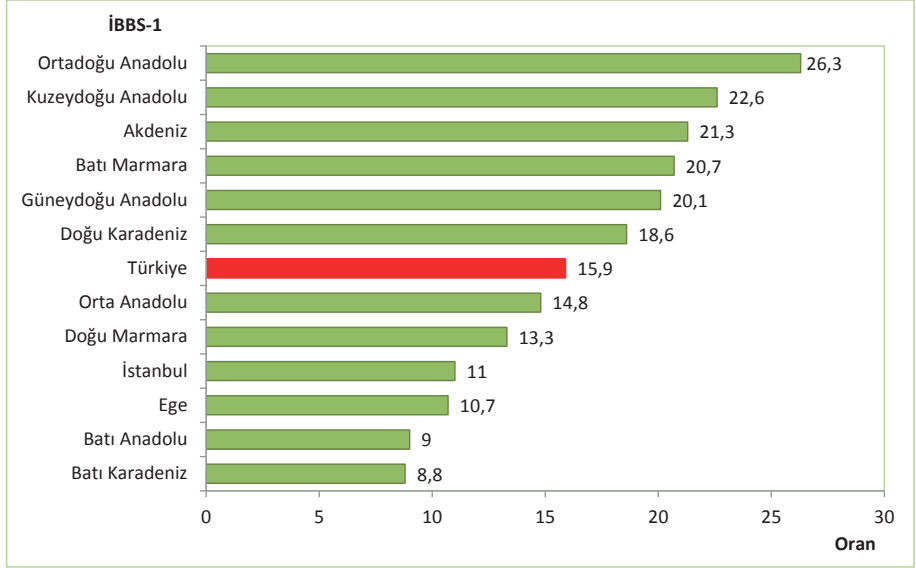
Şekil 2.10. Beş Yaş Altı Ölüm Hızının Uluslararası Karşılaştırması, (1.000 Canlı Doğumda), 2012

Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu, DSÖ World Health Statistics 2014

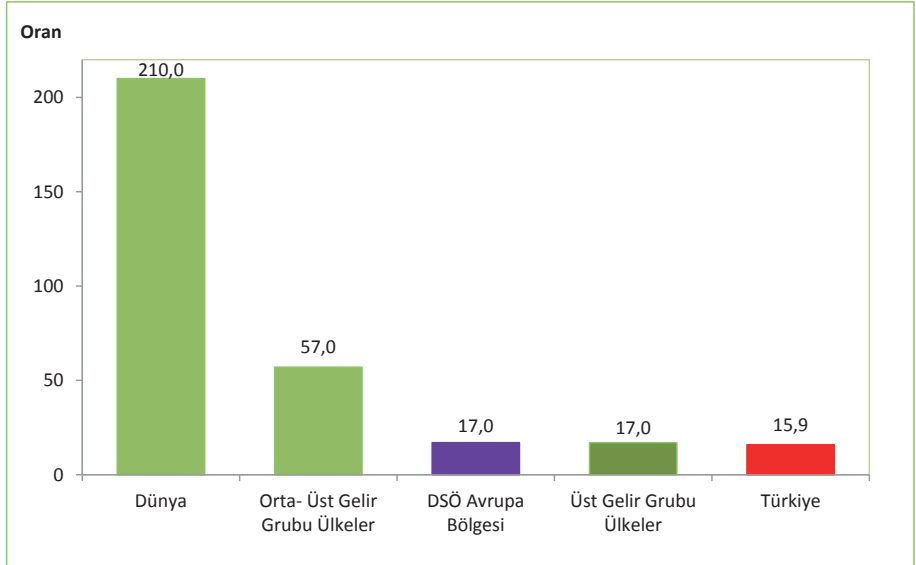
Not: Türkiye verisi 2013 yılına aittir.

Şekil 2.11. İBBS-1'e Göre Anne Ölüm Oranı, (100.000 Canlı Doğumda), 2013

Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

Şekil 2.12. Anne Ölüm Oranı Uluslararası Karşılaştırması, (100.000 Canlı Doğumda), 2013

Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu, DSÖ World Health Statistics 2014

Tablo 2.1. ICD-10 Ana Tanı Gruplarına ve Cinsiyete Göre Ölüm Nedenlerinin Dağılımı, (%), Türkiye, 2011, 2012, 2013

ICD-10 Ana Tanı Kodları	Kod	2011			2012			2013		
		Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam
Bazı Enfeksiyöz ve Paraziter Hastalıklar	A00-B99	1,56	1,60	1,57	1,61	1,75	1,67	1,74	1,81	1,77
Neoplazmlar	C00-D48	25,48	16,86	21,60	25,53	16,79	21,58	25,27	16,49	21,32
Kan ve Kan Yapıcı Organların Hastalıkları ve İmmün Sistemin Bazı Hastalıkları	D50-D89	0,37	0,53	0,44	0,36	0,51	0,43	0,35	0,50	0,42
Endokrin, Beslenme ve Metabolizma Hastalıkları	E00-E90	4,81	8,09	6,29	4,65	7,65	6,00	4,34	7,15	5,60
Mental ve Davranışsal Bozukluklar	F00-F99	0,15	0,18	0,16	0,20	0,19	0,20	0,14	0,17	0,16
Sinir Sistemi ve Duyu Organları Hastalıkları	G00-H95	3,22	4,34	3,72	3,60	5,13	4,29	3,44	4,91	4,10
Dolaşım Sistemi Hastalıkları	I00-I99	35,03	43,41	38,80	34,41	42,21	37,93	35,83	44,61	39,78
Solunum Sistemi Hastalıkları	J00-J99	11,20	8,65	10,05	10,67	8,44	9,67	10,71	8,75	9,83
Sindirim Sistemi Hastalıkları	K00-K93	2,47	2,61	2,54	2,52	2,70	2,60	2,56	2,75	2,64
Deri ve Derialtı Dokunun Hastalıkları	L00-L99	0,05	0,10	0,07	0,05	0,09	0,07	0,06	0,10	0,08
Kas, İskelet Sistemi ve Bağ Dokusu Hastalıkları	M00-M99	0,27	0,59	0,41	0,29	0,59	0,42	0,20	0,46	0,32
Genitoüriner Sistem Hastalıkları	N00-N99	3,06	3,44	3,23	3,10	3,52	3,29	2,81	3,25	3,01
Gebelik, Doğum ve Lohusalık	O00-O99	-	0,04	0,02	-	0,04	0,02	-	0,19	0,08
Perinatal Dönemden Kaynaklanan Bazı Durumlar	P00-P96	1,66	1,59	1,63	1,77	1,73	1,75	1,96	1,82	1,90
Konjenital Malformasyonlar, Deformasyonlar ve Kromozom Anomallileri	Q00-Q99	1,26	1,46	1,35	1,15	1,30	1,22	1,27	1,43	1,35
Semptomlar, Belirtiler ve Anormal Klinik ve Laboratuvar Bulguları, Başka Yerde Sınıflanmamış	R00-R99	4,20	3,83	4,04	4,76	4,75	4,76	2,06	2,31	2,17
Dış Nedenlere Bağlı Ölümler	V01-Y98	5,21	2,67	4,07	5,32	2,63	4,10	7,27	3,31	5,48

Kaynak: TÜİK Ölüm Nedeni İstatistikleri, 2011, 2012, 2013

Bölüm 2 İle İlgili Açıklamalar

☑ Bebek, Perinatal, Neonatal, Postneonatal ve Beş yaş altı çocuk ölüm hızları hesaplanırken 28 hafta ve üzeri veya 1.000 gr ve üzeri ölümler dikkate alındı.

☑ **Bebek Ölüm Hızı:** Bir toplumda bir yılda canlı doğup ve bir yaşını tamamlamadan ölen bebek sayısının aynı toplumda aynı yıl içerisinde canlı doğan bebek sayısına oranının 1.000 ile çarpımı sonucu elde edilir.

☑ **Perinatal Ölüm Hızı:** Bir toplumda bir yılda canlı doğan ve 7 gün içinde ölen (Erken Neonatal) bebek sayısına aynı yıl içerisinde gerçekleşen ölü doğum sayısı eklenerek aynı yılda meydana gelen toplam doğum sayısına (canlı+ölü) oranının 1.000 ile çarpımı sonucu elde edilir.

☑ **Neonatal Ölüm Hızı:** Bir toplumda bir yılda canlı doğan ve 28 gün içinde ölen bebek sayısının aynı toplumda aynı yılda canlı doğan bebek sayısına oranının 1.000 ile çarpımı sonucu elde edilir.

☑ **Postneonatal Ölüm Hızı:** Bir toplumda bir yılda canlı doğan ve 29. gün ile 364. gün içinde ölen bebek sayısının aynı toplumda aynı yılda canlı doğan bebek sayısına oranının 1.000 ile çarpımı sonucu elde edilir.

☑ **Beş Yaş Altı Ölüm Hızı:** Bir toplumda bir yılda beş yaşını tamamlamadan ölen çocuk sayısının aynı toplumda aynı yılda canlı doğan bebek sayısına oranının 1.000 ile çarpımı sonucu elde edilir.

☑ **Anne Ölüm Oranı:** Bir toplumda bir yılda gebelik nedeniyle ölen anne sayısının aynı toplumda aynı yılda canlı doğan bebek sayısına oranının 100.000 ile çarpımı sonucu elde edilir.

TÜİK Ölüm Nedeni İstatistikleri

Tanım	:	Ölüme sebebiyet veren, altta yatan ölüm nedenine ait istatistiklerdir.
Sınıflama	:	Ölüm nedeni istatistiklerinin değerlendirilmesinde “Uluslararası Hastalık Sınıflaması (UHS-10)” kullanılmaktadır.
Verinin Kapsamı	:	Veri, il ve ilçe merkezleri ile hekimi olan tüm yerleşim yerlerinde, hekimler tarafından görülen ölüm vakalarını kapsamaktadır.
Veri Kaynakları	:	Hastaneler, aile sağlığı merkezleri, belediye tabiplikleri, adli tıp kurumları ile diğer sağlık kuruluşlarıdır.
Veri Derleme Sistemi	:	Ölüm belgesi, hekim tarafından görülen tüm ölüm vakaları için hastaneler, aile sağlığı merkezleri, belediye tabiplikleri, adli tıp kurumları ile diğer sağlık kuruluşları tarafından doldurulmaktadır. Doldurulan ölüm belgeleri, İl Sağlık Müdürlüklerinde tüm il için derlenerek ilgili TÜİK Bölge Müdürlüklerine iletilmektedir.
Veri İşleme	:	Ölüm belgesindeki hastalık bölümü hariç diğer bölümlerin veri girişi TÜİK Bölge Müdürlüklerinde yapılmaktadır. Veri girişi yapılan ölüm belgeleri TÜİK merkeze gönderilmektedir. Ölüm belgesindeki ölüme sebebiyet veren ve ölüme ilgili tüm hastalıklar Uluslararası Hastalık Sınıflamasına (UHS-10) göre merkezdeki kodlayıcı ekip tarafından kodlanmakta, ölümün altta yatan nedeni de Dünya Sağlık Örgütü kurallarına göre bulunmaktadır. Daha sonra bu belgelerindeki hastalık isimleri, hastalık kodları ve altta yatan hastalık kodunun veri girişi yapılmaktadır.

Bölüm 3

Morbidite

Tablo 3.1. Yıllara Göre Enfeksiyon Hastalıklarının Vaka Sayıları, Türkiye

		2002	2008	2009	2010	2011	2012	2013
AIDS	Yerli Vaka	42	48	68	64	66	79	80
	Yabancı Vaka	6	1	7	6	14	10	13
	Toplam Vaka	48	49	75	70	80	89	93
Kızamık	Yerli Vaka	7.810	0	0	0	0	318	6.731
	Yabancı Vaka	0	4	4	7	111	31	674
	Toplam Vaka	7.810	4	4	7	111	349	7.405
Tüberküloz	Yerli Vaka	18.043	17.425	16.594	15.700	14.852	13.878	-
	Yabancı Vaka	0	175	163	179	202	261	-
	Toplam Vaka	18.043	17.600	16.757	15.879	15.054	14.139	-
Sıtma	Yerli Vaka	10.184	166	38	9*	4*	1*	34*
	Yabancı & Hariçten Gelenden Türeyen Vaka	40	49	46	78	128	375	251
	Toplam Vaka	10.224	215	84	87	132	376	285

Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

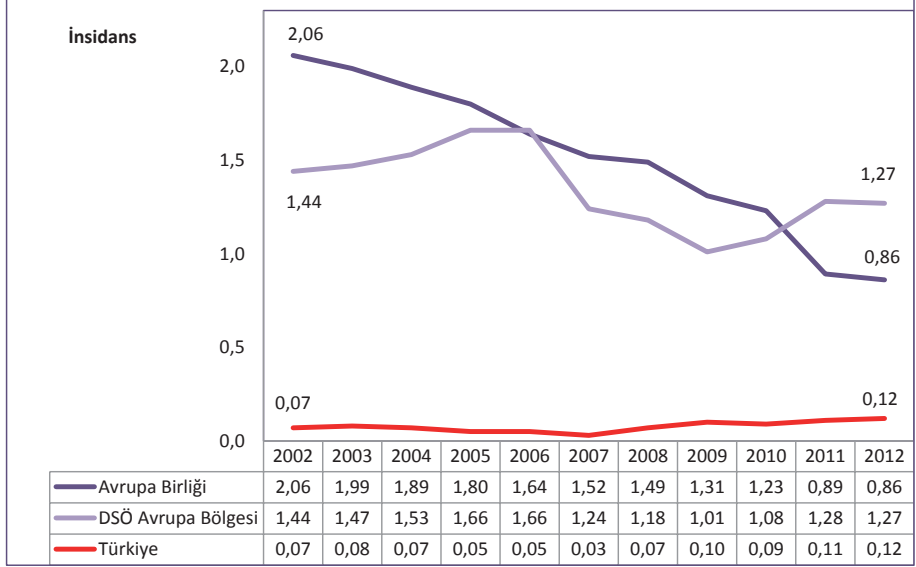
*2010, 2011, 2012 ve 2013 yılları yerli sıtma vakalarının tamamı Nüks vaka olup yerli yeni vaka sayısı "0" (sıfır) dir.

Tablo 3.2. Yıllara Göre Enfeksiyon Hastalıklarının İnsidansı, (100.000 Nüfusta), Türkiye

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
AIDS	0,07	0,08	0,07	0,05	0,05	0,03	0,07	0,10	0,09	0,11	0,12	0,12
Kızamık	11,8	8,3	12,9	1,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,5	9,7
Tüberküloz	32	31	30	34	33	31	29	27	25	24	22	-
Sıtma	15,4	13,7	7,8	3,0	1,1	0,5	0,3	0,1	0,1	0,2	0,5	0,4

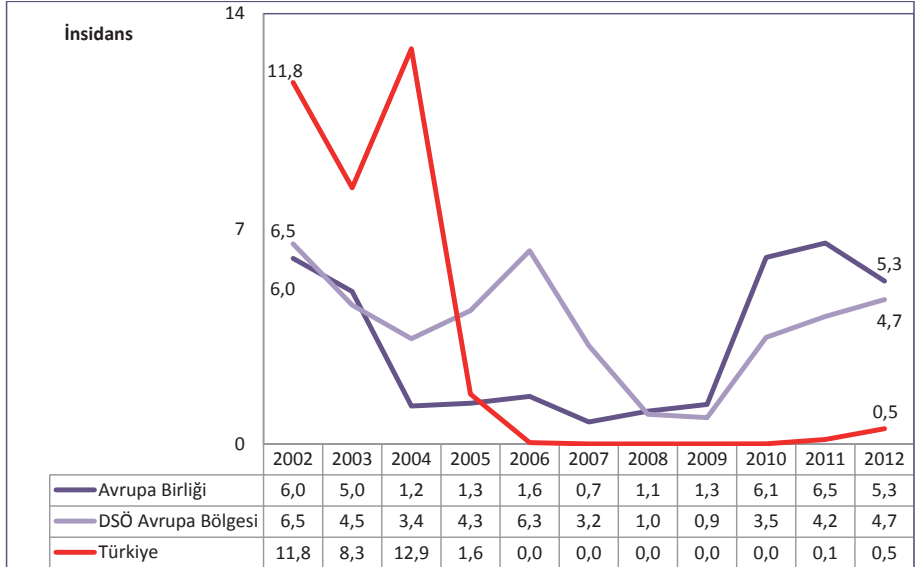
Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu, DSÖ Global Health Observatory Veritabanı

Şekil 3.1. Yıllara Göre AIDS İnsidansının Uluslararası Karşılaştırması, (100.000 Nüfusta)

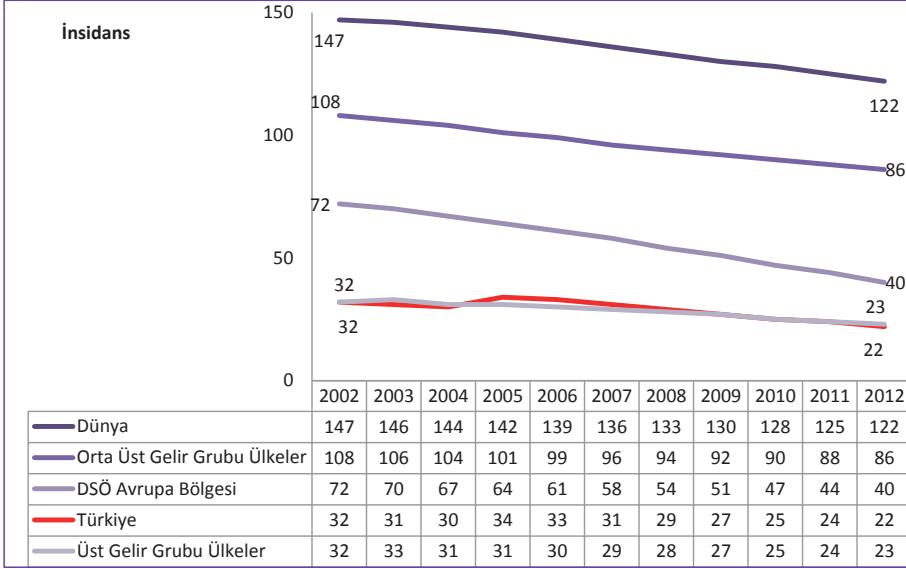
Kaynak: DSÖ HFA Veri Tabanı, Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

Şekil 3.2. Yıllara Göre Kızamık İnsidansının Uluslararası Karşılaştırması, (100.000 Nüfusta)

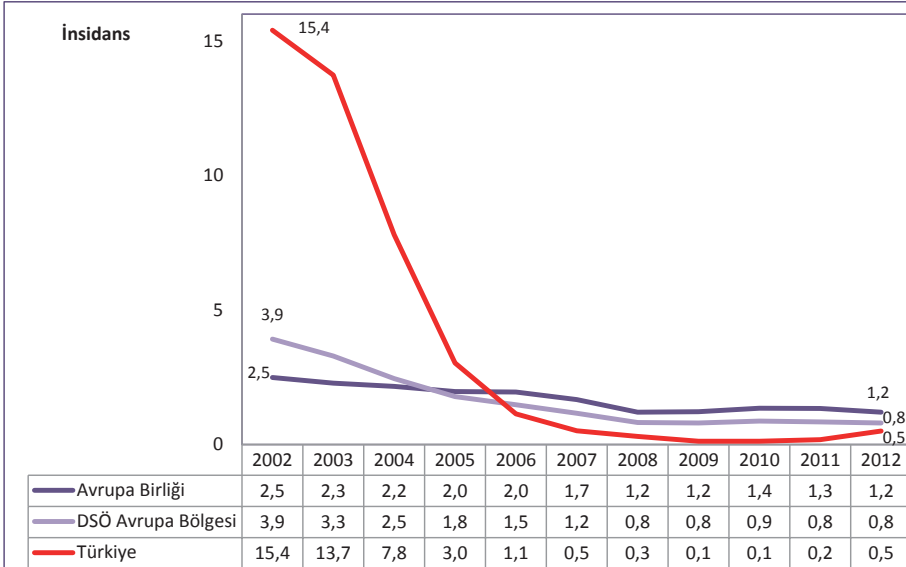
Kaynak: DSÖ HFA Veri Tabanı, Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

Şekil 3.3. Yıllara Göre Tüberküloz İnsidansının Uluslararası Karşılaştırması, (100.000 Nüfusta)

Kaynak: DSÖ Global Health Observatory Veritabanı

Şekil 3.4. Yıllara Göre Sıtma İnsidansının Uluslararası Karşılaştırması, (100.000 Nüfusta)

Kaynak: DSÖ HFA Veri Tabanı, Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

Tablo 3.3. ICD-10 Ana Tanı Gruplarına ve Cinsiyetlere Göre Hastane Yatışlarının Dağılımı, (%), Türkiye, 2011, 2012, 2013

ICD-10 Ana Tanı Kodları	Kod	2011			2012			2013		
		Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam
Bazı Enfeksiyöz ve Paraziter Hastalıklar	A00-B99	3,8	2,7	3,2	3,8	2,6	3,1	3,7	2,6	3,1
Neoplazmlar	C00-D48	4,8	3,5	4,1	4,8	3,5	4,1	4,5	3,4	3,9
Kan ve Kan Yapıcı Organların Hastalıkları ve İmmün Sistemin Bazı Hastalıkları	D50-D89	1,3	1,7	1,5	1,4	1,7	1,6	1,5	2,0	1,7
Endokrin, Beslenme ve Metabolizma Hastalıkları	E00-E90	2,2	3,4	2,9	2,2	3,3	2,8	2,1	3,2	2,7
Mental ve Davranışsal Bozukluklar	F00-F99	1,8	1,2	1,5	2,3	1,3	1,7	1,8	1,0	1,4
Sinir Sistemi Hastalıkları	G00-G99	1,9	1,8	1,8	1,8	1,7	1,8	1,9	1,7	1,8
Göz ve Adneks Hastalıkları	H00-H59	3,7	3,3	3,5	4,2	3,6	3,9	4,6	4,0	4,3
Kulak ve Mastoid Çıkıntı Hastalıkları	H60-H95	0,8	0,7	0,7	0,7	0,6	0,6	0,6	0,5	0,6
Dolaşım Sistemi Hastalıkları	I00-I99	9,0	6,2	7,5	9,2	6,4	7,7	9,5	6,6	7,9
Solunum Sistemi Hastalıkları	J00-J99	17,5	10,2	13,5	17,0	9,7	12,9	16,8	9,6	12,8
Sindirim Sistemi Hastalıkları	K00-K93	10,8	8,3	9,4	11,5	9,1	10,2	12,1	10,1	11,0
Deri ve Derialtı Dokunun Hastalıkları	L00-L99	3,8	2,1	2,9	3,9	2,1	2,9	4,0	2,2	3,0
Kas, İskelet Sistemi ve Bağ Dokusu Hastalıkları	M00-M99	4,1	5,2	4,7	3,9	5,0	4,5	3,7	4,9	4,4
Genitoüriner Sistem Hastalıkları	N00-N99	7,8	8,2	8,0	6,9	8,4	7,7	7,8	8,3	8,1
Gebelik, Doğum ve Lohusalık	O00-O99	-	21,6	12,0	-	21,8	12,1	-	21,6	11,9
Perinatal Dönemden Kaynaklanan Bazı Durumlar	P00-P96	2,6	1,9	2,2	2,9	2,0	2,4	2,7	1,9	2,3
Konjenital Malformasyonlar, Deformasyonlar ve Kromozom Anomalileri	Q00-Q99	1,1	0,5	0,8	1,1	0,5	0,7	1,1	0,5	0,7
Semptomlar, Belirtiler ve Anormal Klinik ve Laboratuvar Bulguları, Başka Yerde Sınıflanmamış	R00-R99	5,0	4,3	4,6	4,6	3,8	4,2	3,8	3,2	3,4
Yaralanma, Zehirlenme ve Diş Nedenlerin Bazı Diğer Sonuçları	S00-T98	8,7	4,4	6,3	8,1	4,3	5,9	7,3	3,9	5,4
Sağlık Hizmetleriyle Temas ve Sağlık Durumunu Etkileyen Faktörler	Z00-Z99	9,2	8,8	9,0	9,6	8,6	9,1	10,7	8,8	9,7
Toplam		100	100	100	100	100	100	100	100	100

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü Teşhis İlişkili Gruplar Veri Tabanı

Tablo 3.4. Yıllara ve Cinsiyete Göre Toplam Kanser İnsidansı, (100.000'de, Dünya Standart Nüfusu), Türkiye

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Kadın	113,0	127,9	142,9	149,7	158,1	165,1	172,0	173,3
Erkek	154,2	168,7	236,3	246,5	256,4	279,0	280,5	269,7
Toplam	133,5	148,3	189,6	198,1	207,3	222,0	226,3	221,5

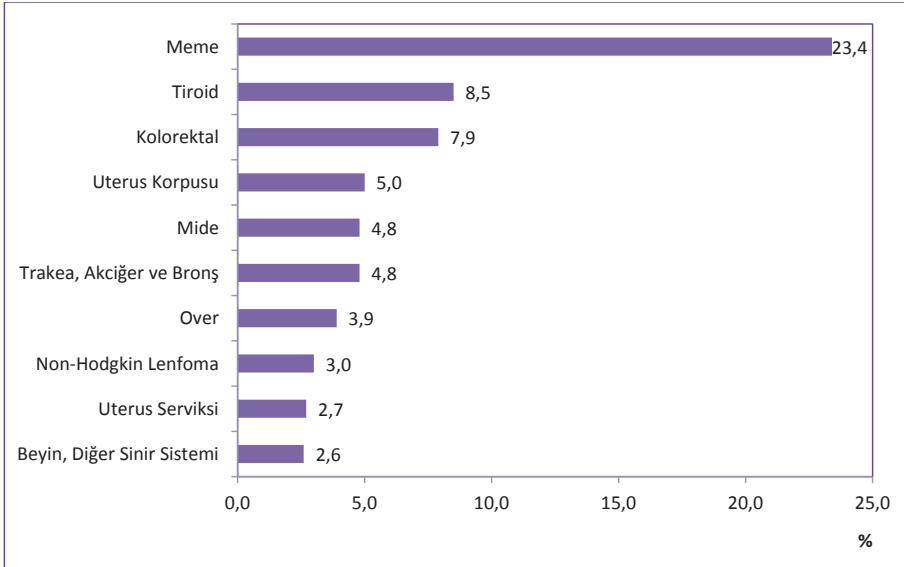
Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

Tablo 3.5. Yıllara Göre Kadınlarda En Sık Görülen 10 Kanser Türünün İnsidansı, (100.000'de, Dünya Standart Nüfusu), Türkiye

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Meme	31,9	33,9	34,7	35,0	37,6	35,9	40,7	40,6
Tiroid	3,5	5,1	7,3	9,6	10,8	14,4	16,2	18,6
Kolorektal	9,3	10,3	11,3	11,1	12,5	12,3	13,2	13,4
Uterus Korpusu	4,3	5,9	7,6	7,1	8,4	8,7	8,6	9,3
Trakea, Akciğer ve Bronş	5,2	5,8	7,4	7,4	7,7	7,8	8,2	8,1
Mide	6,0	6,9	6,4	6,9	7,6	8,4	7,7	8,1
Over	5,9	6,2	5,8	5,6	5,9	6,5	6,9	6,9
Non-Hodgkin Lenfoma	1,2	1,4	4,4	4,0	4,9	5,2	5,0	5,3
Beyin, Diğer Sinir Sistemi	3,8	4,2	3,6	4,0	4,6	4,6	4,4	5,0
Uterus Serviksi	3,9	4,7	4,5	4,4	4,8	4,3	4,1	4,5

Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

Şekil 3.5. Kadınlarda En Sık Görülen 10 Kanser Türünün Toplam Kanser İçindeki Dağılımı, (%), 2009, Türkiye

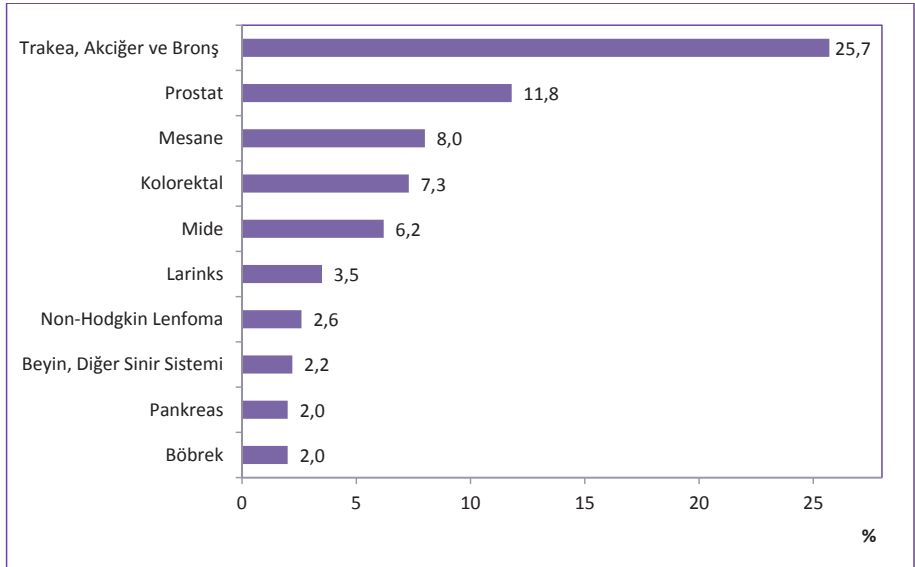
Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

Tablo 3.6. Yıllara Göre Erkeklerde En Sık Görülen 10 Kanser Türünün İnsidansı, (100.000'de, Dünya Standart Nüfusu), Türkiye

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Trakea, Akciğer ve Bronş	42,2	43,5	65,1	65,9	68,9	73,0	69,2	66,0
Prostat	11,5	14,0	24,9	28,6	28,9	32,3	37,6	36,1
Mesane	12,4	13,7	19,3	20,6	21,0	22,5	21,7	21,4
Kolorektal	11,8	13,8	16,5	16,2	18,2	19,1	20,8	21,0
Mide	11,6	12,0	14,1	14,9	14,8	17,3	18,0	16,2
Larinks	6,9	8,4	10,0	8,9	9,7	9,3	9,1	8,1
Non-Hodgkin Lenfoma	1,4	2,5	6,3	5,9	6,9	7,6	6,9	7,2
Böbrek	3,0	3,2	4,1	4,1	5,5	5,2	5,8	6,3
Pankreas	3,1	3,1	4,0	4,4	5,2	6,3	6,1	5,4
Beyin, Diğer Sinir Sistemi	5,3	4,7	4,7	5,7	5,4	5,8	6,1	5,4

Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

Şekil 3.6. Erkeklerde En Sık Görülen 10 Kanser Türünün Toplam Kanser İçindeki Dağılımı, (%), 2009, Türkiye

Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

Tablo 3.7. Cinsiyete Göre Kanser Türlerinin İnsidansı, (100.000'de, Dünya Standart Nüfusu), Türkiye, 2009

ICD-10	Erkek	ICD-10	Kadın		
C00-96	Tüm Kanseler	269,7	C00-96	Tüm Kanseler	173,3
C00-14	Ağız, Farinks	6,4	C00-14	Ağız, Farinks	2,8
C00	Dudak	1,7	C00	Dudak	0,3
C01-C02	Dil	0,8	C01-C02	Dil	0,5
C03-C06	Ağız	0,8	C03-C06	Ağız	0,5
C07-C08	Tükrük Bezleri	0,5	C07-C08	Tükrük Bezleri	0,4
C09	Tonsil	0,3	C09	Tonsil	0,1
C10	Diğer Orofarinks	0,1	C10	Diğer Orofarinks	0,0
C11	Nasofarinks	1,7	C11	Nasofarinks	0,8
C12-C13	Hipofarinks	0,4	C12-C13	Hipofarinks	0,2
C14	Farinks, tanımlanmamış	0,1	C14	Farinks, tanımlanmamış	0,0
C15-26	Sindirim Organları	52,1	C15-26	Sindirim Organları	30,1
C15	Özofagus	2,6	C15	Özofagus	1,3
C16	Mide	16,2	C16	Mide	8,1
C17	İnce Barsak	0,6	C17	İnce Barsak	0,5
C18	Kolon	12,6	C18	Kolon	8,1
C19-C20	Rektum	8,4	C19-C20	Rektum	5,3
C21	Anüs	0,2	C21	Anüs	0,2
C22	Karaciğer	4,0	C22	Karaciğer	1,7
C23-C24	Safra kesesi vb.	1,8	C23-C24	Safra kesesi vb.	1,7
C25	Pankreas	5,4	C25	Pankreas	3,0
C26	Diğer Sindirim Organları	0,3	C26	Diğer Sindirim Organları	0,2
C30-34,C37-C38	Solunum Organları	75,3	C30-34,C37-C38	Solunum Organları	9,0
C30-C31	Burun, sinüsler vb.	0,5	C30-C31	Burun, sinüsler vb.	0,2
C32	Larinks	8,1	C32	Larinks	0,4
C33-C34	Trakea, Bronş, Akciğer	66,0	C33-C34	Trakea, Bronş, Akciğer	8,1
C37-C38	Diğer Torasik organlar	0,7	C37-C38	Diğer Torasik organlar	0,3
C40-C41	Kemik	1,2	C40-C41	Kemik	0,8
C43	Deri Melanomu	2,1	C43	Deri Melanomu	1,6
C44	Diğer Deri	24,0	C44	Diğer Deri	15,8
C45	Mezoteliyoma	1,2	C45	Mezoteliyoma	0,7
C46	Kaposi sarkomu	0,6	C46	Kaposi sarkomu	0,3
C47;C49	Konnektif,Yumuşak doku	2,4	C47;C49	Konnektif,Yumuşak doku	1,5
C50	Meme	0,8	C50	Meme	40,6
C60-63	Erkek Genital Organları	39,2	C51-58	Kadın Genital Organları	21,9
C60	Penis	0,0	C51	Vulva	0,5
C61	Prostat	36,1	C52	Vajina	0,1
C62	Testis	3,1	C53	Uterus Serviksi	4,5
C63	Diğer erkek genital	0,0	C54	Uterus Korpusu	9,3
			C55	Uterus unspes.	0,3
			C56	Over	6,9
			C57	Diğer Kadın Genital	0,3
			C58	Plasenta	0,0
C64-68	Üriner Organlar	28,3	C64-68	Üriner Organlar	6,5
C64	Böbrek	6,3	C64	Böbrek	3,5
C65	Renal Pelvis	0,3	C65	Renal Pelvis	0,0
C66	Üreter	0,2	C66	Üreter	0,1
C67	Mesane	21,4	C67	Mesane	2,9
C68	Diğer Üriner organlar	0,1	C68	Diğer Üriner organlar	0,0
C69	Göz	0,4	C69	Göz	0,4
C70-C72	Beynin, sinir sistemi	5,4	C70-C72	Beynin, sinir sistemi	5,0
C73	Tiroid	4,5	C73	Tiroid	18,6
C74-75	Diğer Endokrin Bezleri	0,5	C74-75	Diğer Endokrin Bezleri	0,4
C74	Adrenal bez	0,4	C74	Adrenal bez	0,3
C75	Diğer Endokrin	0,1	C75	Diğer Endokrin	0,1
C81-85,88,90-96	Lenfoid ve Hematopoetik	19,0	C81-85,88,90-96	Lenfoid ve Hematopoetik	13,5
C81	Hodgkin hastalığı	2,0	C81	Hodgkin hastalığı	1,1
C82-C85;C96	Non-Hodgkin lenfoma	7,2	C82-C85;C96	Non-Hodgkin lenfoma	5,3
C88	İmmunoproliferatif has.	0,0	C88	İmmunoproliferatif has.	0,0
C90	Multiple Myelom	2,7	C90	Multiple Myelom	1,9
C91	Lenfoid Lösemi	3,6	C91	Lenfoid Lösemi	2,7
C92-C94	Myeloid Lösemi	3,1	C92-C94	Myeloid Lösemi	2,2
C95	Lösemi, tanımlanmamış	0,4	C95	Lösemi, tanımlanmamış	0,3
C39,C48,C76,C77,C80	Diğer&Tanımlanmamış	6,3	C39,C48,C76,C77,C80	Diğer&Tanımlanmamış	3,6

Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

Tablo 3.8. Onsekiz Yaş ve Üzeri Bireylerin Kendi Kendine Meme Muayenesi Yapma Durumu, (%), 2013

	%
Bugüne Kadar Hiç Kendi Kendime Meme Muayenesi Yapmadım	65,1
Arada Sırada (3 Ayda Birden Daha Az Sıklıkla) Kendi Kendime Meme Muayenesi Yapıyorum	19,4
2-3 Ayda Bir Kendi Kendime Meme Muayenesi Yapıyorum	5,4
Her Ay Düzenli Olarak Kendi Kendime Meme Muayenesi Yapıyorum	10,1

Kaynak: Sağlık Bakanlığı, Türkiye’de Sağlıkın Geliştirilmesi Araştırma Raporu 2013

Tablo 3.9. Onbeş Yaş ve Üzeri Bireylerin Prostat Muayenesi Yaptırma Durumunun Yerleşim Yerine Göre Dağılımı, 2012

	Kır	Kent	Türkiye
Son 12 Ay İçerisinde Prostat Muayenesi Yaptırdım	5,4	4,6	4,9
Son 12 Aydan Daha Öncesinde Prostat Muayenesi Yaptırdım	6,3	4,9	5,3
Prostat Muayenesi Yaptırmadım	87,1	90,2	89,3

Kaynak: TÜİK, Sağlık Araştırması 2012

Tablo 3.10. Onbeş Yaş ve Üzeri Bireylerin Mamografi Çekirme Durumunun Yerleşim Yerine Göre Dağılımı, 2012

	Kır	Kent	Türkiye
Son 12 Ay İçerisinde Mamografi Çektirdim	4,9	7,7	6,8
Son 12 Aydan Daha Öncesinde Mamografi Çektirdim	8,2	12,2	10,9
Mamografi Çektirmedim	84,2	78,6	80,4

Kaynak: TÜİK, Sağlık Araştırması 2012

Tablo 3.11. Onbeş Yaş ve Üzeri Bireylerin Smear Yaptırma Durumunun Yerleşim Yerine Göre Dağılımı, 2012

	Kır	Kent	Türkiye
Son 12 Ay İçerisinde Smear Yaptırdım	5,4	9,1	7,9
Son 12 Aydan Daha Öncesinde Smear Yaptırdım	7,7	12,6	11,1
Smear Yaptırmadım	82,2	75,9	77,9

Kaynak: TÜİK, Sağlık Araştırması 2012

Tablo 3.12. Onbeş Yaş ve Üzeri Bireylerin Genel Sağlık Durumunun Cinsiyet, Yaş Grubu ve Yerleşim Yerine Göre Dağılımı, (%), 2012

Yaş Grubu		Kır			Kent			Türkiye		
		Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam
15-24	Çok İyi/ İyi	93,4	91,2	92,2	93,6	91,6	92,6	93,5	91,5	92,5
	Kötü/Çok Kötü	1,4	1,8	1,6	1,3	1,2	1,3	1,3	1,4	1,4
25-34	Çok İyi/ İyi	83,4	81,6	82,4	89,6	82,8	86,2	88,1	82,5	85,3
	Kötü/Çok Kötü	2,6	2,9	2,8	1,8	2,1	1,9	2,0	2,3	2,1
35-44	Çok İyi/ İyi	77,7	63,3	70,4	80,9	68,8	74,9	80,0	67,3	73,7
	Kötü/Çok Kötü	4,2	5,5	4,8	3,2	4,8	4,0	3,4	5,0	4,2
45-54	Çok İyi/ İyi	67,7	41,8	54,9	72,9	53,4	63,1	71,2	49,7	60,5
	Kötü/Çok Kötü	6,4	14,2	10,3	4,7	8,9	6,8	5,3	10,6	7,9
55-64	Çok İyi/ İyi	49,4	33,2	40,8	59,1	37,2	48,2	55,6	35,6	45,4
	Kötü/Çok Kötü	0,9	22,6	17,1	9,6	17,8	13,7	10,1	19,7	15,0
65-74	Çok İyi/ İyi	42,4	20,3	30,2	45,0	23,9	33,5	43,7	22,1	31,9
	Kötü/Çok Kötü	18,1	30,3	24,8	15,7	26,3	21,5	16,9	28,3	23,1
75+	Çok İyi/ İyi	21,9	13,2	16,9	27,1	14,1	19,0	24,3	13,6	17,9
	Kötü/Çok Kötü	33,6	44,1	39,6	30,2	38,7	35,5	32,0	41,4	37,6
Toplam	Çok İyi/ İyi	70,3	57,1	63,4	80,1	67,9	74,0	77,1	64,5	70,7
	Kötü/Çok Kötü	7,4	13,1	10,4	4,3	7,3	5,8	5,2	9,2	7,2

Kaynak: TÜİK, Sağlık Araştırması 2012

Tablo 3.13. Onbeş Yaş ve Üzeri Bireylerin Genel Sağlık Durumunun Cinsiyete Göre Dağılımı, (%), 2008, 2010, 2012

		2008	2010	2012
Erkek	Çok İyi/ İyi	71,9	73,5	77,1
	Kötü/Çok Kötü	7,0	6,7	5,2
Kadın	Çok İyi/ İyi	55,5	56,7	64,5
	Kötü/Çok Kötü	13,2	13,1	9,2
Toplam	Çok İyi/ İyi	63,6	65,0	70,7
	Kötü/Çok Kötü	10,1	10,0	7,2

Kaynak: TÜİK, Sağlık Araştırması 2008, 2010, 2012

Tablo 3.14. Onbeş Yaş ve Üzeri Bireylerde Hastalık/Sağlık Sorunu Yaşadıklarını Belirtenlerin Cinsiyet ve Yerleşim Yerine Göre Dağılımı, (%), 2012

Hastalık /Sağlık Sorunu	Kır			Kent			Türkiye		
	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam
Hipertansiyon	10,9	22,1	16,7	7,8	15,4	11,6	8,7	17,6	13,2
Bel Bölgesi Kas İskelet Sistem Problemleri (Bel Ağrısı, Bel Fıtığı vb.)	11,3	20,0	15,8	8,9	13,9	11,4	9,6	15,9	12,8
Romatizmal Eklem Hastalığı (Romatoid Artrit)	7,7	16,9	12,5	4,3	10,7	7,5	5,3	12,7	9,1
Mide Ülseri (Gastrik Ülser)	7,5	11,5	9,6	5,7	8,2	6,9	6,2	9,2	7,7
Şeker Hastalığı	6,3	8,4	7,4	5,3	7,8	6,6	5,6	8,0	6,8
Kireçlenme (Osteoartrit, Artroz, Dejeneratif Eklem Hastalığı)	5,6	12,5	9,2	2,8	7,9	5,3	3,6	9,4	6,5
Boyun Bölgesi Kas İskelet Sistem Problemleri (Boyun Ağrısı, Boyun Fıtığı vb.)	3,1	9,4	6,4	3,1	8,5	5,8	3,1	8,8	6,0
Kansızlık (Demir Eksikliği Anemisi)	1,7	9,6	5,8	1,0	9,9	5,5	1,2	9,8	5,6
Sinüzit (Sinüs Yollarının İltihabı)	4,9	5,7	5,3	4,7	6,0	5,4	4,8	5,9	5,3
Migren ve Benzeri Şiddetli Baş Ağrısı	2,8	7,8	5,4	2,3	7,8	5,0	2,4	7,8	5,1
Astım (Alerjik Astım Dahil)	5,0	8,3	6,7	3,0	5,7	4,4	3,6	6,5	5,1
Koroner Kalp Hastalığı (Anjina, Göğüs Ağrısı, Spazm)	5,6	5,6	5,6	3,7	4,0	3,9	4,3	4,5	4,4
Alerji (Alerjik Rinit, Dermatit, Yiyecek vb. Alerjisi) (Alerjik Astım Hariç)	3,0	4,4	3,7	2,7	4,6	3,6	2,8	4,5	3,7
Tiroid Hastalığı	0,9	5,6	3,4	1,0	6,1	3,5	0,9	5,9	3,5
Kronik Obstrüktif Akciğer Hastalığı, Amfizem	3,7	4,4	4,0	2,3	2,6	2,5	2,7	3,2	3,0
İdrar Kaçırma, İdrarı Tutamama	2,5	5,0	3,8	1,0	2,5	1,8	1,5	3,3	2,4
Kronik Depresyon	1,4	3,5	2,5	0,9	2,9	1,9	1,0	3,1	2,1
Diğer Ruhsal Sağlık Problemleri	1,8	2,6	2,2	1,2	2,0	1,6	1,4	2,2	1,8
Kronik Kalp Yetmezliği	1,2	2,0	1,6	0,8	1,4	1,1	0,9	1,6	1,3
Enfarktüs (Kalp Krizi)	1,4	0,9	1,1	1,2	0,6	0,9	1,2	0,7	1,0
İnme-felç (Beyin Kanaması, Serebral Tromboz)	1,4	1,2	1,3	0,7	0,9	0,8	0,9	1,0	0,9
Hepatit	0,9	0,6	0,7	1,2	0,7	1,0	1,1	0,7	0,9
Kaza Sonucu Sürekli Yaralanma veya Sakatlık Durumu	1,5	0,7	1,1	1,0	0,5	0,7	1,1	0,6	0,8
Bağırsak Ülseri (Duedenal Ülser)	0,6	1,5	1,1	0,6	0,8	0,7	0,6	1,0	0,8
Kanser (Malign, Kötü Huylu, Lösemi ve Lenfoma Dahil)	0,7	0,6	0,6	0,5	0,8	0,7	0,6	0,7	0,6
Kronik Kaygı	0,4	0,9	0,7	0,2	0,9	0,6	0,3	0,9	0,6
Karaciğer Sirozu, Karaciğer Yetmezliği	0,6	0,7	0,7	0,3	0,3	0,3	0,4	0,5	0,4

Kaynak: TÜİK, Sağlık Araştırması 2012

Tablo 3.15. Onbeş Yaş ve Üzeri Bireylerde Hekim Tarafından Teşhis Edilen Hastalık/Sağlık Sorunlarının Cinsiyet ve Yerleşim Yerine Göre Dağılımı, (%), 2012

Hastalık /Sağlık Sorunu	Kır			Kent			Türkiye		
	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam
Bel Bölgesi Kas İskelet Sistem Problemleri (Bel Ağrısı, Bel Fıtığı vb.)	9,2	16,8	13,2	7,5	12,3	9,9	8,0	13,8	10,9
Hipertansiyon	10,6	21,3	16,2	7,5	15,1	11,3	8,5	17,1	12,8
Romatizmal Eklem Hastalığı (Romatoid Artrit)	5,9	15,0	10,6	3,5	9,7	6,6	4,2	11,4	7,9
Mide Ülseri (Gastrik Ülser)	6,8	10,8	8,9	5,3	7,7	6,5	5,8	8,7	7,2
Kireçlenme (Osteoartrit, Artroz, Dejeneratif Eklem Hastalığı)	4,5	11,8	8,3	2,4	7,4	4,9	3,1	8,8	6,0
Kansızlık (Demir Eksikliği Anemisi)	1,4	9,2	5,5	0,9	9,6	5,3	1,1	9,5	5,3
Sinüzit (Sinüs Yollarının İltihabı)	4,1	4,9	4,5	4,3	5,6	4,9	4,2	5,4	4,8
Boyun Bölgesi Kas İskelet Sistem Problemleri (Boyun Ağrısı, Boyun Fıtığı vb.)	2,3	7,7	5,1	2,4	7,4	4,9	2,4	7,5	5,0
Şeker Hastalığı	6,1	8,3	7,2	5,2	7,7	6,5	5,5	7,9	6,7
Migren ve Benzeri Şiddetli Baş Ağrısı	1,7	6,3	4,1	1,6	6,9	4,3	1,7	6,7	4,2
Alerji (Alerjik Rinit, Dermatit, Yiyecek vb. Alerjisi) (Alerjik Astım Hariç)	2,4	3,4	3,0	2,3	4,0	3,2	2,4	3,9	3,1
Astım (Alerjik Astım Dahil)	4,7	7,8	6,3	2,9	5,6	4,2	3,4	6,3	4,9
Koroner Kalp Hastalığı (Anjina, Göğüs Ağrısı, Spazm)	5,2	5,1	5,1	3,5	3,8	3,7	4,0	4,2	4,1
Kronik Obstrüktif Akciğer Hastalığı, Amfizem	3,6	4,1	3,9	2,3	2,5	2,4	2,7	3,0	2,9
Tiroid Hastalığı	0,9	5,3	3,2	0,9	5,9	3,4	0,9	5,7	3,4
Kronik Depresyon	1,2	3,3	2,2	0,8	2,7	1,8	0,9	2,9	1,9
İdrar Kaçırma, İdrarı Tutamama	1,8	3,5	2,7	0,9	1,8	1,4	1,2	2,4	1,8
Kronik Kalp Yetmezliği	1,1	1,9	1,6	0,8	1,4	1,1	0,9	1,6	1,2
Diğer Ruhsal Sağlık Problemleri	1,5	2,2	1,9	1,0	1,8	1,4	1,2	1,9	1,6
Hepatit	0,9	0,6	0,7	1,1	0,7	0,9	1,0	0,7	0,8
Kaza Sonucu Sürekli Yaralanma veya Sakatlık Durumu	1,4	0,6	1,0	0,9	0,5	0,7	1,1	0,5	0,8
Enfarktüs (Kalp Krizi)	1,4	0,8	1,1	1,2	0,6	0,9	1,2	0,6	0,9
İnme-felç (Beyin Kanaması, Serebral Tromboz)	1,3	1,2	1,2	0,7	0,8	0,8	0,9	0,9	0,9
Bağırsak Ülseri (Duedenal Ülser)	0,6	1,3	1,0	0,5	0,7	0,6	0,5	0,9	0,7
Kronik Kaygı	0,1	0,6	0,4	0,2	0,7	0,4	0,2	0,6	0,4
Karaciğer Sirozu, Karaciğer Yetmezliği	0,6	0,7	0,6	0,3	0,3	0,3	0,4	0,5	0,4
Kanser (Malign, Kötü Huylu, Lösemi ve Lenfoma Dahil)	0,7	0,6	0,6	0,5	0,8	0,7	0,6	0,7	0,6

Kaynak: TÜİK, Sağlık Araştırması 2012

Bölüm 3 İle İlgili Açıklamalar

☑2002 yılı kızamık ve tüberküloz vakalarında yerli veya yabancı vaka ayırımına ait kayıt bulunmamaktadır.

☑2013 yılı tüberküloz vaka ve insidansı, Dünya Sağlık Örgütü'nün (DSÖ) yayımlayacağı Küresel Tüberküloz Kontrol Raporu 2014'te (Global Tuberculosis Control Report 2014) verilecektir.

☑Kanser ile ilgili veriler Aktif Kanser Kayıt Sistemi ile veri toplayan illerin verilerinden alınmıştır. *Aktif Kanser Kayıt Sistemi*; Kanser kayıt elemanları tarafından tek tek hasta dosyaları ve elektronik veri tabanlarından araştırılan bilgiler, kanser kayıt formlarına aktarılır. Bu formların İl Halk Sağlığı Müdürlüğü Kanser Kayıt Merkezlerinde Canreg-4 bilgisayar programına girilmesinin ardından dublikasyon kontrolü ve diğer kalite kontrol çalışmaları yapıldıktan sonra veriler Türkiye Halk Sağlığı Kurumu Başkanlığı'na elektronik ortamda gönderilir. Tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de profesyonel kanser kayıtçılığı yapabilecek ve ülkenin en az % 20 nüfusunu yansıtacak bölgeler (iller) seçilmiştir. Bu hesaplamaların yapılmasında da Ankara, Antalya, Bursa, Edirne, Erzurum, Eskişehir, İzmir, Samsun, Trabzon illerinin verileri kullanılmıştır.

TÜİK, Sağlık Araştırması 2012

☑2012 Sağlık Araştırması ile bireylerin genel sağlık profilinin ortaya çıkarılması ve ülkelerin gelişmişlik düzeylerini gösteren kalkınma göstergeleri içerisinde önemli bir paya sahip olan sağlık göstergesine yönelik bilgilerin elde edilmesi ile mevcut yapıdaki bilgi açığının kapatılması amaçlanmıştır. Araştırma, hem uluslararası karşılaştırmalara imkan veren hem de ulusal ihtiyaçlara ışık tutan bir araştırma olma özelliğini taşımaktadır.

☑Araştırmanın örneklem büyüklüğü Türkiye toplam, kent ve kırsal bazında tahminler üretecek şekilde hesaplanmıştır. Tasarım gereği toplam örneklem hacmi 14.400 hane olarak belirlenmiştir.

Sağlık Bakanlığı, Türkiye'de Sağlık Geliştirilmesi Araştırma Raporu 2013

Sağlık Bakanlığı Sağlık Araştırmaları Genel Müdürlüğü tarafından yapılmıştır.

Araştırmanın Amacı;

☑Toplumda sağlıkla ilgili davranışların, risklerin ve toplumun sağlık durumunun belirlenmesi,

☑Toplumun sağlık hizmeti kullanım özelliklerinin belirlenmesi,

☑Sağlığın sosyoekonomik belirleyicilerinin ve sağlık eşitsizliklerinin saptanması,

☑Toplumda sağlığı geliştirici davranış biçimlerinin değerlendirilmesi,

☑Yerel ve ulusal ölçeklerde sağlığın geliştirilmesi programlarının planlanmasında kullanılmak üzere veri oluşturulması,

☑Sağlığı teşvik edici programların toplumdaki farkındalığının değerlendirilmesi,

☑Sağlık yöneticileri için bölgesel düzeyde öncelikli sorun alanlarının saptanması,

☑Sağlık politikalarının sağlığı geliştirmeye yönelik oluşturulmasında kanıta dayalı bilgi elde edilmesidir.

Evren ve Örneklem;

☑Araştırma evreni Türkiye sınırları içerisinde yer alan tüm hanelerdir. Araştırma kapsamında yapılan tüm görüşmelere ilişkin örneklem, İBBS-1'i temsil edecek şekilde TÜİK tarafından belirlenmiştir. Örneklem türü olarak Çok Aşamalı Tabakalı Olasılıklı Küme Örneklemi yöntemi uygulanmıştır. Araştırma kapsamında toplam 9.717 hanede görüşme yapılmıştır. Türkiye sınırları içerisinde yer alan 81 il araştırma kapsamında ver almaktadır.

Risk Faktörleri

Bölüm 4

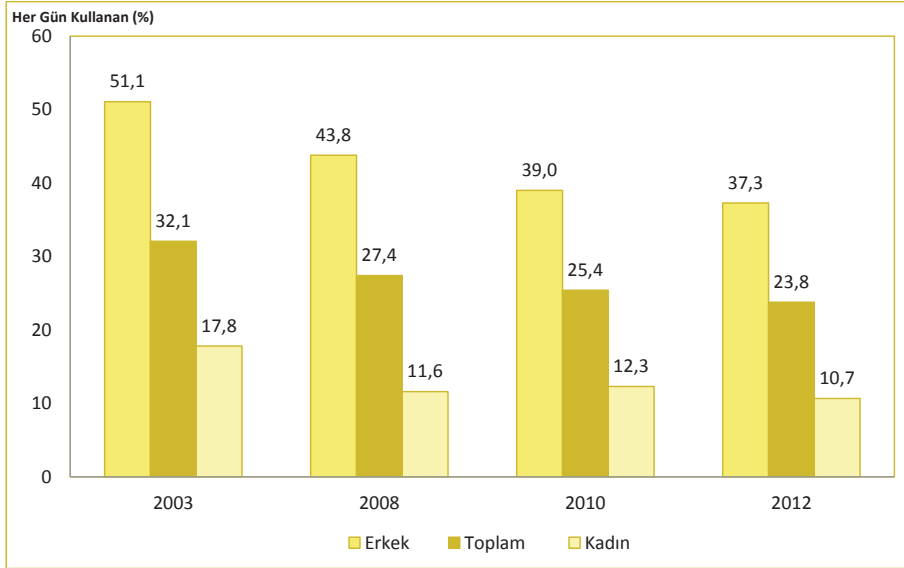
Risk Faktörleri

Tablo 4.1. Bireylerin Tütün ve Tütün Mamulü Kullanma Durumunun Cinsiyet ve Yerleşim Yerine Göre Dağılımı, 2012

Tütün ve Tütün Mamulü Kullanma Durumu	Kır			Kent			Türkiye		
	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam
Her Gün Kullanan	33,3	4,7	18,9	38,9	13,0	25,7	37,3	10,7	23,8
Ara Sıra Kullanan	4,2	2,0	3,1	4,1	2,6	3,3	4,1	2,4	3,3
Kullanmayan/ Hiç Kullanmamış Olan	62,5	93,3	78,0	57,0	84,5	71,0	58,5	86,9	72,9

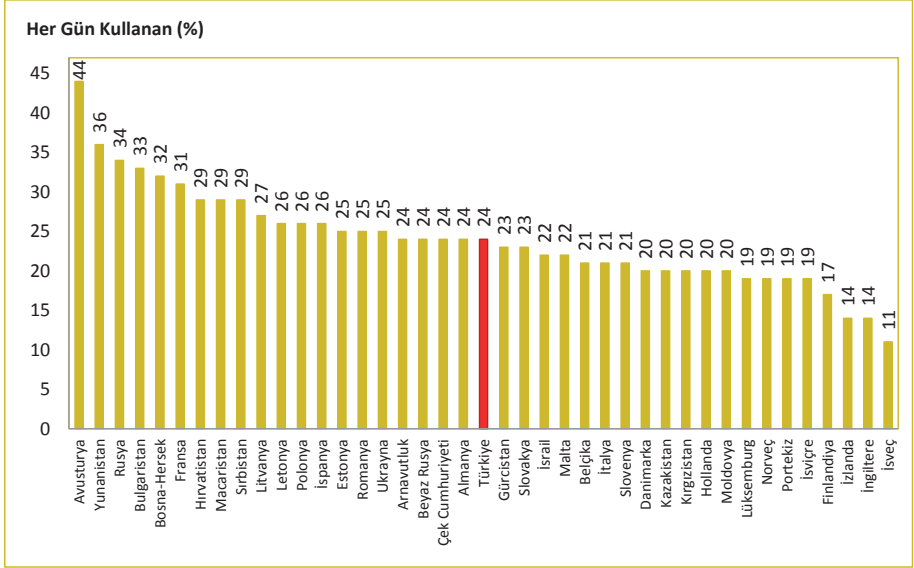
Kaynak: TÜİK ve Sağlık Bakanlığı, Küresel Yetişkin Tütün Araştırması 2012

Şekil 4.1. Her Gün Tütün ve Tütün Mamulü Kullanan Kişilerin Cinsiyete Göre Dağılımı, (%), 2003, 2008, 2010, 2012

Kaynak: Sağlık Bakanlığı Ulusal Hastalık Yükü ve Maliyet Etkililik Çalışması, Hane Halkı Araştırması 2003, TÜİK Küresel Yetişkin Tütün Araştırması 2008, TÜİK Sağlık Araştırması 2010, TÜİK ve Sağlık Bakanlığı Küresel Yetişkin Tütün Araştırması 2012

Şekil 4.2. Ülkelere Göre Her Gün Tütün ve Tütün Mamulü Kullanma Durumu, (%), 2012

Kaynak: DSÖ Report on the Global Tobacco Epidemic, 2013

Tablo 4.2. Halen Tütün ve Tütün Mamulü Kullananların İlk Kez Tütün Mamulü Kullanma Yaşlarının Cinsiyete Göre Dağılımı, (%), 2012

İlk Kez Tütün Mamulü Kullanma Yaşı	Erkek	Kadın	Toplam
<10	3,6	0,7	2,9
10-14	22,2	13,9	20,0
15-19	52,0	47,7	50,9
20-24	18,5	24,3	20,0
25-29	2,1	7,5	3,5
30-34	0,9	3,2	1,5
35+	0,7	2,8	1,3
Toplam	100	100	100

Kaynak: TÜİK, Sağlık Araştırması 2012

Tablo 4.3. Onbeş Yaş ve Üzeri Bireylerde Alkol Kullananların Cinsiyet ve Yerleşim Yerine Göre Dağılımı, (%), 2012

Alkol Kullanım Durumu	Kır			Kent			Türkiye		
	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam
Kullanan	13,9	1,2	7,3	18,7	5,0	11,8	17,2	3,8	10,4
Kullanmayan	16,4	1,7	8,7	14,9	5,3	10,1	15,4	4,2	9,7
Hiç Kullanmamış Olan	69,7	97,1	84,0	66,4	89,7	78,1	67,4	92,0	79,9
Toplam	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Kaynak: TÜİK, Sağlık Araştırması 2012

Tablo 4.4. Halen Alkol Kullananların İlk Kez Alkol Kullanma Yaşlarının Cinsiyete Göre Dağılımı, (%), 2012

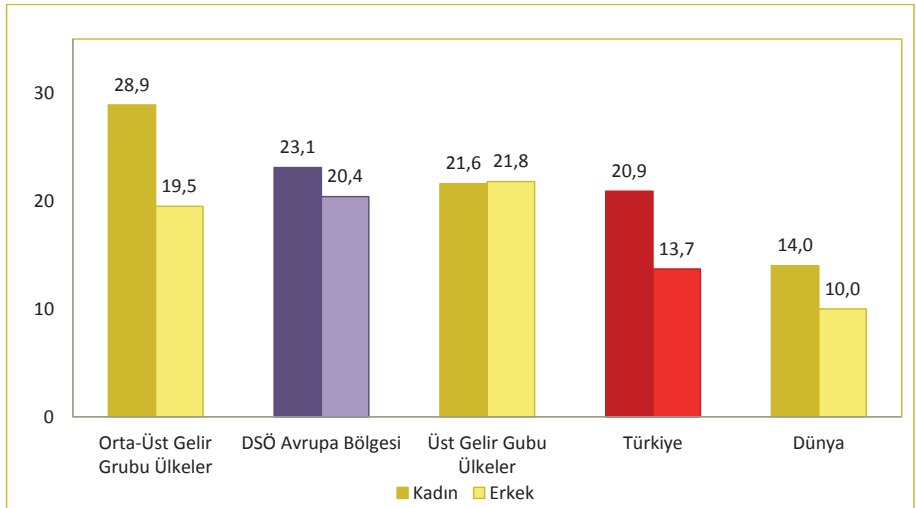
İlk Kez Alkol Kullanma Yaşı	Erkek	Kadın	Toplam
<10	1,1	0,3	0,9
10-14	7,6	5,2	7,1
15-19	55,5	40,9	52,8
20-24	26,7	34,7	28,2
25-29	6,2	12,4	7,4
30-34	1,8	4,0	2,2
35+	1,1	2,6	1,4
Toplam	100	100	100

Kaynak: TÜİK, Sağlık Araştırması 2012

Tablo 4.5. Onbeş Yaş ve Üzeri Bireylerde Beyana Dayalı Vücut Kitle İndeksinin Cinsiyet ve Yerleşim Yerine Göre Dağılımı, (%), 2012

	Kır			Kent			Toplam		
	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam
Düşük Kilolu	2,4	4,7	3,5	2,7	5,3	4,0	2,7	5,1	3,9
Normal Kilolu	44,7	42,2	43,4	44,7	44,2	44,5	44,7	43,6	44,2
Fazla Kilolu	38,1	32,1	35,2	39,4	29,7	34,6	39,0	30,4	34,8
Obez	14,8	21,1	17,9	13,3	20,8	17,0	13,7	20,9	17,2

Kaynak: TÜİK, Sağlık Araştırması 2012

Şekil 4.3. Obez (Vücut Kitle İndeksi \geq 30) Bireylerin Cinsiyete Göre Uluslararası Karşılaştırması, 2008

Kaynak: TÜİK, Sağlık Araştırması 2012, DSÖ World Health Statistics 2014

Not: Türkiye verisi 2012 yılına aittir.

Tablo 4.6. Onbeş Yaş ve Üzeri Bireylerde Beyana Dayalı Boy ve Kilo Ortalamalarının Yaş Gruplarına ve Cinsiyete Göre Dağılımı, 2012

Yaş Grubu	Vücut Ağırlığı (kg)			Boy Uzunluğu (cm)		
	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam
15-24	68,4	58,1	63,2	173,5	162,8	168,2
25-34	77,2	64,8	71,1	175,0	162,8	169,1
35-34	81,2	71,0	76,2	173,5	162,1	168,0
45-54	80,4	74,9	77,7	171,9	161,4	166,9
55-64	79,2	75,8	77,5	171,2	160,2	165,9
65-74	76,9	72,6	74,6	169,9	159,4	164,7
75+	72,2	66,7	69,1	168,6	157,5	162,5
Türkiye	76,7	67,8	72,3	173,1	161,8	167,6

Kaynak: TÜİK, Sağlık Araştırması 2012

Tablo 4.7. Çocukların (7-8 Yaş) Yerleşim Yerlerine Göre Vücut Ağırlığı, Boy Uzunluğu ve Beden Kitle İndeksi Z-Skorlarının Dağılımı (%), 2013

	Erkek			Kız			Toplam
	Kır	Kent	Toplam	Kır	Kent	Toplam	
Vücut Ağırlığı Z-Skoru							
Ciddi Zayıf	1,0	0,0	0,2	0,2	0,1	0,2	0,2
Zayıf	3,2	1,8	2,1	3,1	1,9	2,1	2,1
Normal	92,9	87,8	88,6	93,7	91,5	91,9	90,2
Kilolu	1,5	7,5	6,5	2,5	5,4	4,9	5,7
Şişman	1,5	2,8	2,6	0,4	1,1	1,0	1,8
Boy Uzunluğu Z-Skoru							
Ciddi Bodur	0,2	0,1	0,1	0,4	0,1	0,2	0,1
Bodur	5,4	1,5	2,1	5,6	1,7	2,4	2,3
Normal	93,9	95,0	94,8	93,7	96,3	95,8	95,3
Uzun	0,5	3,1	2,7	0,2	1,7	1,4	2,0
Çok Uzun	0,0	0,3	0,3	0,0	0,2	0,2	0,2
BKİ Z-Skoru							
Ciddi Zayıf	0,2	0,3	0,3	0,0	0,2	0,2	0,3
Zayıf	2,2	1,8	1,9	1,3	1,7	1,7	1,8
Normal	82,8	72,9	74,5	85,0	74,6	76,5	75,5
Kilolu	11,1	13,7	13,3	10,5	16,0	15,0	14,2
Şişman	3,7	11,2	10,0	3,1	7,4	6,6	8,3

Kaynak: Sağlık Bakanlığı, Türkiye Çocukluk Çağı (7-8 Yaş) Şişmanlık Araştırması (COSI-TUR) 2013

Tablo 4.8. Onsekiz Yaş ve Üzeri Bireylerin Sağlıklı Olma Davranışları Önünde Engel Olma Konusundaki Görüşlerinin Dağılımı, (%), 2013

Engel Olma Durumu	%
Yok	25,1
Maddi Olanağın Olmaması	3,5
Yaşanılan Yerde Olanak Olmaması	1,9
Ailevi Sorumluluklar Nedeniyle Yapamama	1,7
Alışkanlıklarından Vazgeçememe	1,2
Ulaşım Sorunu Olması	1,0
Bilgisi Yetersiz	0,9
Yapmanın Zor Olduğunu Düşünme	0,9
Aile ve/veya Arkadaş Desteğinin Olmaması	0,7
Nasıl Başlayacağını Bilmeme	0,5
Engelli Olma	0,3
Eş/Aile/Çevrenin İzni Olmaması	0,3

Kaynak: Sağlık Bakanlığı, Türkiye’de Sağlığın Geliştirilmesi Araştırma Raporu 2013
 Not: Her satır için toplam kişi üzerinden yüzde alınmıştır.

Tablo 4.9. Onsekiz Yaş ve Üzeri Bireylerin Sağlık Konusundaki Bilgi Alma Durumu ve Bilgi Kaynaklarının Dağılımı (%), 2013

		%	
Kişilerden	Bilgi Alma Durumu	Evet	81,9
		Hayır	18,1
	Bilgi Kaynağı (Her satır için toplam kişi üzerinden yüzde alınmıştır)	Sağlık Çalışanları	85,4
		Aile Çevresi	17,9
		Eczacı	7,0
		Arkadaşlar	5,6
		Komşular	1,3
		Okul Çevresi	0,8
		İşyerinde Arkadaşlar	0,4
		İletişim Araçlarından	Bilgi Alma Durumu
Hayır	29,5		
Bilgi Kaynağı (Her satır için toplam kişi üzerinden yüzde alınmıştır)	Televizyon		76,4
	İnternet		26,8
	Gazeteler		10,0
	Cep Telefonları, Akıllı Telefonlar		8,3
	Radyo		3,2
	Afişler		2,8
	Broşürler		2,5
	Dergiler		2,4
Kitaplar	2,4		
Reklam Panoları	1,4		

Kaynak: Sağlık Bakanlığı, Türkiye’de Sağlığın Geliştirilmesi Araştırma Raporu 2013

Tablo 4.10. Onsekiz Yaş ve Üzeri Bireylerin Düzenli Sabah Kahvaltısı Yapma Durumu, (%), 2013

	Düzenli Sabah Kahvaltısı Yapma Durumu (%)
Kahvaltı Yapmıyorum	6,6
Yalnızca Hafta Sonları Kahvaltı Yapıyorum	2,6
Hafta İçi Bazen Kahvaltı Yapıyorum	6,3
Hafta İçi Her Gün Kahvaltı Yapıyorum	4,8
Her Gün Kahvaltı Yapıyorum	79,6

Kaynak: Sağlık Bakanlığı, Türkiye’de Sağlık Geliştirilmesi Araştırma Raporu 2013

Tablo 4.11. Onsekiz Yaş ve Üzeri Bireylerin Taze Meyve ve Sebze Yeme Alışkanlıklarının Dağılımı, (%), 2013

	Taze Meyve Yeme Sıklığı %	Taze Sebze Yeme Sıklığı %
Günde 1 Kez	44,6	40,6
2 Günde 1 Kez	22,3	23,8
3 Günde 1 Kez	14,6	16,5
Haftada 1-2 Kez	14,1	16,6
Hiç Yemeyen	4,4	2,4

Kaynak: Sağlık Bakanlığı, Türkiye’de Sağlık Geliştirilmesi Araştırma Raporu 2013

Tablo 4.12. Onsekiz Yaş ve Üzeri Bireylerin Öğün Atlama Alışkanlıkları ve Nedenlerinin Dağılımı (%), 2013

		%
Öğün Atlama	Hayır	63,4
	Evet	36,6
Öğün Atlama Nedenleri <i>(Her saur için toplam kişi üzerinden yüzde alınmıştır)</i>	Canı İstememe	12,2
	Geç Kalkma	9,5
	Zaman Yetersizliği	9,3
	Alışkanlığı Olmaması	4,8
	Atıştırma ve Acıkmama	2,6
	Zayıflamak İsteme	1,3
	Maddi Durum Yetersizliği	1
	Yemek Hazırlayan Kişi Olmaması	0,5

Kaynak: Sağlık Bakanlığı, Türkiye’de Sağlık Geliştirilmesi Araştırma Raporu 2013

Tablo 4.13. Ailelerin Beyanlarına Göre Çocuklarının (7-8 Yaş) Bazı Besin ve İçeceklerin Tüketim Sıklıklarının Dağılımı (%), 2013

Besinler	Her Gün	Haftada 4-6 Kez	Haftada 1-3 Kez	Hiç
Taze Meyve	42,8	23,3	32,5	1,4
Sebze	18,3	26,3	47,2	8,3
%100 Hazır Meyve Suyu	14,2	13,9	50,2	21,7
Taze Sıkılmış Meyve Suyu	5,8	11,5	47,0	35,6
Şeker İçeren Gazlı İçecekler	4,2	8,5	50,3	37,0
Diyet Gazlı İçecekler	1,7	2,2	10,7	85,4
Az/Yarım Yağlı Süt	23,6	15,4	29,0	32,0
Tam Yağlı Süt	27,9	18,1	30,9	23,1
Aromalı Süt	8,3	8,8	35,6	47,3
Peynir	51,0	16,5	22,1	10,5
Ayran	28,7	25,7	41,2	4,3
Yoğurt	36,9	26,9	31,0	5,2
Sütlü Puding	5,9	11,6	59,2	23,3
Kırmızı Et, Tavuk, Hindi	9,8	30,1	55,0	5,1
Balık	4,1	9,2	67,0	19,7
Yumurta	42,4	28,1	25,4	4,1
Kuru Baklagiller	8,8	28,6	56,4	6,2
Kuruyemiş	13,8	23,7	56,6	6,1
Tahıllar, Ekmek	43,1	30,4	25,3	1,2
Cips, Patlamış Mısır	8,7	13,4	59,6	18,3
Şekerli Barlar Veya Çikolata	14,4	22,0	55,8	7,8
Bisküvi, Kek, Kurabiye, Pasta Vb.	16,5	26,2	53,6	3,7
Pizza, Pide, Lahmacun, Patates Kızartması, Hamburger Vb.	4,2	12,6	66,1	17,2

Kaynak: Sağlık Bakanlığı, Türkiye Çocukluk Çağı (7-8 Yaş) Şişmanlık Araştırması (COSI-TUR) 2013

Tablo 4.14. Onsekiz Yaş ve Üzeri Bireylerin Yiyecek ve İçecek Alışverişlerinde Dikkat Ettikleri Konuların Dağılımı (%), 2013

	%
Sebzenin, Meyvenin Taze Olması	55,3
Son Kullanma Tarihi	55,2
Fiyat	43,4
Markanın Güvenilir Olması	16,3
Markanın Bilinir Olması	14,6
Ambalajının Bozuk Olmaması	12,4
Ambalajlı Ürün Olması	12,4
Görünüş	12,3
Gıda Güvenliği Standardı Olması (TSE, HACCP gibi)	11,3
Satın Alınan Yerin Güvenilirliği	7,7
İçindekilere/Besin Değerine	4,3
Sağlığı Korumaya Yardımcı Etkisini Belirten İfade Bulunması	3,3
Ambalajdaki İfade/Resim	2,1
Reklamı Yapılan Bir Ürün Olması	1,2
Hediyeli Satışının Olması	1,0
Hiçbir Şeye Dikkat Etmem	6,9

Kaynak: Sağlık Bakanlığı, Türkiye'de Sağlığın Geliştirilmesi Araştırma Raporu 2013

Not: Her satır için toplam kişi üzerinden yüzde alınmıştır.

Tablo 4.15. Onsekiz Yaş ve Üzeri Bireylerin El Yıkama Alışkanlığı, (%), 2013

	Yemekten Önce Ellerin Yıkaması	Yemekten Sonra Ellerin Yıkaması	Tuvaletten Sonra Ellerin Yıkaması	Herhangi Bir Şey Yemeden Önce Ellerin Yıkaması	Yemek Hazırlamadan Önce Ellerin Yıkaması
Hiçbir Zaman	0,2	0,2	0,2	0,4	0,4
Nadiren	0,9	1,1	0,2	2,5	1,0
Bazen	6,5	8,1	1,8	13,8	7,2
Çoğu Zaman	20,5	21,0	12,0	19,4	15,9
Daima	71,8	69,5	85,9	63,9	75,4

Kaynak: Sağlık Bakanlığı, Türkiye’de Sağlıkın Geliştirilmesi Araştırma Raporu 2013

Tablo 4.16. Onsekiz Yaş ve Üzeri El Yıkamayan Bireylerin El Yıkamama Nedenlerinin Dağılımı, (%), 2013

El Yıkamama Nedenleri	%
Unutma	35,3
Musluk veya El Yikanacak Ortam Olmaması	26,7
İhtiyaç Hissetmeme	8,4
Çok Meşgul Olma, Zaman Olmaması	7,5
Sabun ve Diğer El Temizleyicilerinin Olmaması	5,3
El Yikanacak Ortamın Hijyenik Olmaması	4,5
Lavabonun Kolay Ulaşılabilir Yerde Olmaması	2,9
Sabun ve Diğer Temizleyiciler Ellerim Üzerinde Yan Etki Oluşturması	2,2

Kaynak: Sağlık Bakanlığı, Türkiye’de Sağlıkın Geliştirilmesi Araştırma Raporu 2013

Not: Her satır için toplam kişi üzerinden yüzde alınmıştır.

Tablo 4.17. Cinsiyet Göre 18 Yaş ve Üzeri Bireylerin Ortalama Uyku Süreleri, (Saat/ Gün), 2013

	Ortalama Uyku Süresi
Kadın	7,282
Erkek	7,296
Toplam	7,289

Kaynak: Sağlık Bakanlığı, Türkiye’de Sağlıkın Geliştirilmesi Araştırma Raporu 2013

Tablo 4.18. Onsekiz Yaş ve Üzeri Bireylerin Uyku Sorunu Olma Durumu ve Uyku Sorununu Çözmek İçin Yaptıkları, (%), 2013

		%
Uyku Sorunum Var	Evet	23,7
	Hayır	76,3
Uyku Sorunu <i>(Her satır için toplam kişi üzerinden yüzde alınmıştır)</i>	Az Uyuma	50,3
	Uykuya Dalmada Sorun Yaşama	24,3
	Hiç Uyuyamama	16,0
	Gündüz Sürekli Uyumak İsteme/Aşırı Uyku Halinin Olması	5,9
	Uyurken Horladığı Söylenmesi	5,0
Uyku Sorununu Çözmek İçin Yapılanlar <i>(Her satır için toplam kişi üzerinden yüzde alınmıştır)</i>	Uyku İlacı Alma	27,8
	Kalkma ve Dolaşma	21,6
	Çay, Kahve İçmeme	9,7
	Ilık Bir Şeyler İçme	8,6
	Müzik Dinleme	8,4
	Kitap Okuma	8,1
	Sıcak Duş Alma	5,3
	Bedensel Etkinlik Yapma	3,4
	Uyku Sorununa Neden Olan Gürültü Gibi Durumları Çözme	2,1

Kaynak: Sağlık Bakanlığı, Türkiye’de Sağlıkın Geliştirilmesi Araştırma Raporu 2013

Tablo 4.19. Onsekiz Yaş ve Üzeri Bireylerin Emniyet Kemerini Takma Alışkanlığı, (%), 2013

	Şehir İçinde Binek Arabanın Ön Koltuğunda	Şehir İçinde Binek Arabanın Arka Koltuğunda	Şehirler Arasında Binek Arabanın Ön Koltuğunda	Şehirler Arasında Binek Arabanın Arka Koltuğunda
Her Zaman	34,1	9,8	39,7	12,7
Çoğunlukla	21,4	10,4	18,1	10,4
Bazen	16,2	13,6	12,5	14,4
Nadiren	10,5	14,8	7,6	12,8
Hiçbir Zaman	8,9	41,4	8,7	35,7
Bu Tür Bir Deneyenimim Olmadı	8,9	9,9	13,4	13,9

Kaynak: Sağlık Bakanlığı, Türkiye’de Sağlıkın Geliştirilmesi Araştırma Raporu 2013

Tablo 4.20. On Yaş Altında Çocukları Olan Kişilerin Çocuklarını Binek Arabalarında Seyahat Ederken Çocuk Koltuğunda Oturtma ve Emniyet Kemerini Takma Durumu, (%), 2013

	0-5 Yaş Arasında Çocuğu Olanlar	6-10 Yaş Arasında Çocuğu Olanlar
Kendisine Ait Özel Oto Koltuğunda, Ön Koltukta Emniyet Kemerini Takılı Olmadan	3,7	2,1
Kendisine Ait Özel Oto Koltuğunda, Ön Koltukta Emniyet Kemerini Takılı	1,5	0,9
Arka Koltukta Kendisine Ait Özel Oto Koltuğunda, Emniyet Kemerini Takılı Olarak	17,3	7,3
Arka Koltukta Kendisine Ait Özel Oto Koltuğunda, Takılı Olmadan	3,3	5,0
Ön Koltukta Annesinin Ya Da Bir Büyüğün Kucağında	6,1	1,5
Ön Koltukta Yalnız, Emniyet Kemerini Takılı	0,4	2,2
Ön Koltukta Yalnız, Emniyet Kemerini Takılı Değil	0,6	0,8
Arka Koltukta Annesinin Ya Da Bir Büyüğün Kucağında	48,5	35,3
Arka Koltukta Yalnız, Emniyet Kemerini Takılı	12,5	20,7
Arka Koltukta Yalnız, Emniyet Kemerini Takılı Değil	6,5	24,0

Kaynak: Sağlık Bakanlığı, Türkiye’de Sağlıkın Geliştirilmesi Araştırma Raporu 2013

Tablo 4.21. Onsekiz Yaş ve Üzeri Bireylerin Araç Kullanırken Cep Telefonu Kullanma Durumu , (%), 2013

Araç Kullanırken Cep Telefonu Kullanma Durumu	%
Hayır Kullanmıyorum	56,1
Bazen Kullanıyorum	28,2
Çoğunlukla Kullanıyorum	14,3
Cep Telefonum Yok	1,4

Kaynak: Sağlık Bakanlığı, Türkiye’de Sağlıkın Geliştirilmesi Araştırma Raporu 2013

Tablo 4.22. Onsekiz Yaş ve Üzeri Bireylerin Fiziksel Aktivite Yapma Düzeylerinin Durumu, (%), 2013

	Hafif	Orta	Ağır
Kadın	58,0	20,2	6,2
Erkek	53,0	25,3	15,9
Toplam	55,5	22,7	11,0

Kaynak: Sağlık Bakanlığı, Türkiye’de Sağlıkın Geliştirilmesi Araştırma Raporu 2013

Not: Her satır için toplam kişi üzerinden yüzde alınmıştır.

Tablo 4.23. Onsekiz Yaş ve Üzeri Bireylerin Evlerine Yürüme Mesafesi İçinde Yürüme Olanaklarının Olma Durumunun Dağılımı, (%), 2013

		%
Yürüme Olanığı	Var	59,9
	Yok	40,1
Var Olan Olanak (Her satır için toplam kişi üzerinden yüzde alınmıştır)	Halka Açık Park	55,6
	Yürüyüş Yolu	48,3
	Spor Aletleri Olan Halka Açık Park	42,8
	Doğal Park, Koruluk Ya Da Orman	21,7
	Halı Saha	20,8
	Bisiklet Yolu	11,9

Kaynak: Sağlık Bakanlığı, Türkiye’de Sağlık Geliştirilmesi Araştırma Raporu 2013

Tablo 4.24. Onbeş Yaş ve Üzeri Bireylerin Son 12 Ay İçerisinde Tansiyon, Kolesterol veya Kan Şekeri Ölçümü Yaptırma Durumunun Cinsiyet ve Yerleşim Yeri Göre Dağılımı, 2012

	Kır			Kent			Türkiye		
	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam
Tansiyon	40,8	56,6	49,0	39,4	56,8	48,1	39,8	56,8	48,4
Kolesterol	22,1	32,9	27,7	24,8	38,4	31,7	24,0	36,7	30,4
Kan Şekeri	22,9	35,1	29,3	27,2	42,2	34,7	25,9	39,9	33,0

Kaynak: TÜİK, Sağlık Araştırması 2012

Bölüm 4 İle İlgili Açıklamalar

☑ Vücut Kitle İndeksi (VKİ), vücut ağırlığının (kg), boy uzunluğunun metre cinsinden karesine bölünmesiyle hesaplanır.

Düşük Kilolu :	VKİ< 18,5
Normal Kilolu:	18,5≤VKİ<25
Fazla Kilolu :	25 ≤VKİ <29,9
Obez :	VKİ≥30

☑ **Hafif Düzeyde Aktivite:** Son 7 gün içerisinde bir seferde en az 10 dakika olmak üzere düzenli olarak yürüyüş, alışveriş, ev işleri, araba sürme, balık tutma gibi hareket/egzersiz/spor hareketleri olarak tanımlanmıştır.

☑ **Orta Düzeyde Aktivite:** Son 7 gün içerisinde bir seferde en az 10 dakika olmak üzere düzenli olarak bisiklete binme, hafif yük taşıma, hızlı yürüyüş, süt sağma, kuyudan su çekme, boya-badana işi yapmak, bahçe işleri yapmak Orta Düzeyde hareket/egzersiz/spor yapıyor olarak kabul edilmiştir.

☑ **Ağır Düzeyde Aktivite:** Son 7 gün içerisinde bir seferde en az 10 dakika olmak üzere düzenli olarak ağırlık kaldırma, hızlı bisiklet sürme, yüzme, toprağı belleme, tenis oynama gibi kalp atım hızının/solunum sayımın arttığını (terlenen) hareketler olarak tanımlanmıştır.

TÜİK, Sağlık Araştırması 2012

☑2012 Sağlık Araştırması ile bireylerin genel sağlık profilinin ortaya çıkarılması ve ülkelerin gelişmişlik düzeylerini gösteren kalkınma göstergeleri içerisinde önemli bir paya sahip olan sağlık göstergesine yönelik bilgilerin elde edilmesi ile mevcut yapıdaki bilgi açığının kapatılması amaçlanmıştır. Araştırma, hem uluslararası karşılaştırmalara imkan veren hem de ulusal ihtiyaçlara ışık tutan bir araştırma olma özelliğini taşımaktadır.

☑Araştırmanın örneklem büyüklüğü Türkiye toplam, kent ve kırsal bazında tahminler üretilen şekilde hesaplanmıştır. Tasarım gereği toplam örneklem hacmi 14.400 hane olarak belirlenmiştir.

Sağlık Bakanlığı, Türkiye’de Sağlık Geliştirilmesi Araştırma Raporu 2013

Sağlık Bakanlığı Sağlık Araştırmaları Genel Müdürlüğü tarafından yapılmıştır.

Araştırmanın Amacı;

☑Toplumda sağlıkla ilgili davranışların, risklerin ve toplumun sağlık durumunun belirlenmesi,

☑Toplumun sağlık hizmeti kullanım özelliklerinin belirlenmesi,

☑Sağlığın sosyoekonomik belirleyicilerinin ve sağlık eşitsizliklerinin saptanması,

☑Toplumda sağlığı geliştirici davranış biçimlerinin değerlendirilmesi,

☑Yerel ve ulusal ölçeklerde sağlığın geliştirilmesi programlarının planlanmasında kullanılmak üzere veri oluşturulması,

☑Sağlığı teşvik edici programların toplumdaki farkındalığının değerlendirilmesi,

☑Sağlık yöneticileri için bölgesel düzeyde öncelikli sorun alanlarının saptanması,

☑Sağlık politikalarının sağlığı geliştirmeye yönelik oluşturulmasında kanıta dayalı bilgi elde edilmesidir.

Evren ve Örneklem;

☑Araştırma evreni Türkiye sınırları içerisinde yer alan tüm hanelerdir. Araştırma kapsamında yapılan tüm görüşmelere ilişkin örneklem, İBBS1’i temsil edecek şekilde TÜİK tarafından belirlenmiştir. Örneklem türü olarak Çok Aşamalı Tabakalı Olasılıklı Küme Örneklemi yöntemi uygulanmıştır. Araştırma kapsamında toplam 9.717 hanede görüşme yapılmıştır. Türkiye sınırları içerisinde yer alan 81 il araştırma kapsamında yer almaktadır.

TÜİK ve Sağlık Bakanlığı, Küresel Yetişkin Tütün Araştırması 2012

☑11.536 hane halkı ve bu hane halklarında bulunan 15 ve daha yukarı yaştaki 9.851 bireyle yüz yüze görüşme yöntemi ile Mayıs 2012 tarihinde uygulanmıştır. Kentsel yerleşim yerlerinde her bir bloktan 28 hane olmak üzere 206 bloktan toplam 5.768 hane seçilmiştir. Bu hanelerde yaşayan 4.917 uygun fert ile görüşme tamamlanmıştır. Benzer olarak kırsal yerleşim yerlerinden de her bir bloktan 28 hane olmak üzere 206 bloktan toplam 5.768 hane seçilmiştir. Bu hanelerde yaşayan 4.934 uygun fert ile görüşme tamamlanmıştır. Toplamda 9.859 fert ile görüşme yapılmıştır.

Sağlık Bakanlığı, Türkiye Çocukluk Çağı (7-8 Yaş) Şişmanlık Araştırması (COSI-TUR-2013)

☑Şişmanlık Araştırması'nın 2013 yılında 21 ülkede uygulanan 3. aşamasına ülkemiz de dahil olmuştur. Araştırma DSÖ'nün belirlediği kriterler çerçevesinde Sağlık Bakanlığı, Türkiye Halk Sağlığı Kurumu, Milli Eğitim Bakanlığı, Hacettepe Üniversitesi işbirliğinde yürütülmüştür.

☑Bu çalışmanın amacı uluslararası bir araştırmaya katılarak okul çağı çocuklarındaki büyümenin diğer ülkelerle kıyaslamalı olarak izlenmesidir. Proje kapsamında öğrencilerin boy uzunlukları ve vücut ağırlıkları ölçülmüş, velilere öğrencilerin beslenme ve fiziksel aktivite davranışları ile ilgili anket uygulanmış ve araştırmaya katılan 216 okulun beslenme ve fiziksel aktivite kapasitelerine yönelik anket uygulanmıştır. Araştırmanın üç yılda bir tekrarlanarak okul çağı çocuklarının büyümelerindeki değişimin izlenmesi hedeflenmektedir.

☑Araştırma Türkiye'yi temsil edebilen 67 ilde, 216 okulda(163 kentsel, 53 kırsal), 2. sınıflardan toplam 5.101 öğrenciye ulaşılarak gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın saha uygulaması 67 ilde oluşturulan 78 ekiple Mayıs-Haziran 2013 tarihlerinde yapılmıştır.

☑Araştırma kapsamında 2. Sınıflarda bulunan öğrencilerden 7 ve 8 yaş grubunda olanlar değerlendirilmeye alınmıştır.

Hastalıkların
Önlenmesi ve
Sağlığın Korunması

Bölüm 5

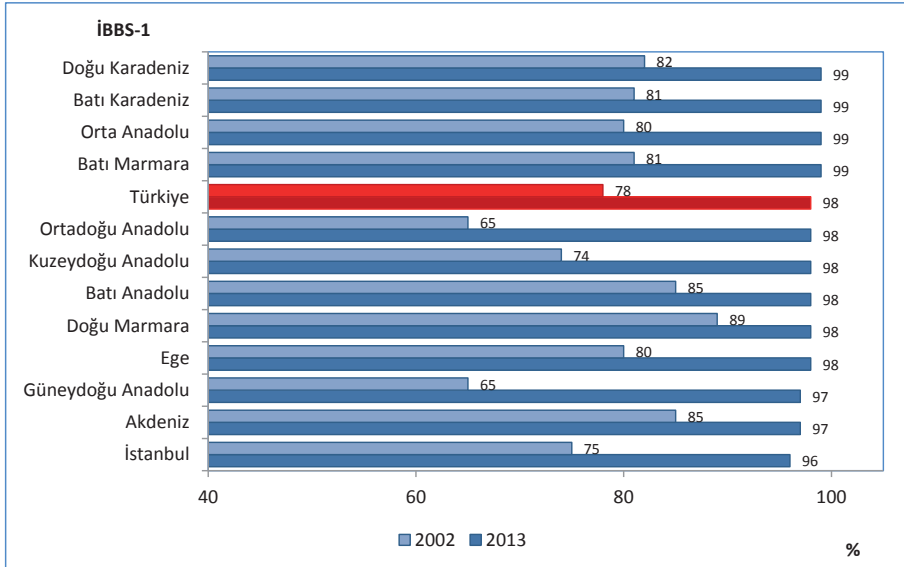
Hastalıkların Önlenmesi ve Sağlığın Korunması

Tablo 5.1. Yıllara Göre Aşılama Hızları, (%), Türkiye

	2002	2009	2010	2011	2012	2013
DaBT 1	82	97	98	98	97	97
DaBT 2	80	96	98	98	97	98
DaBT 3	78	96	97	97	97	98
BCG	77	96	97	95	96	96
HBV- 3	72	94	96	96	97	97
KKK	82	97	97	98	96	98
KPA 3	-	97	95	96	97	97

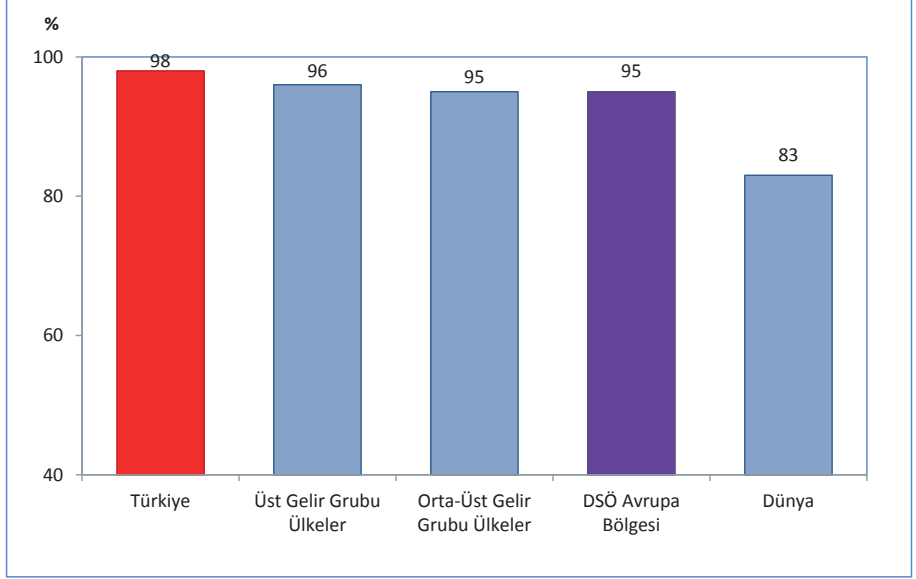
Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

Şekil 5.1. İBBS-1'e Göre Beşli Karma Aşı (DaBT+İPA+Hib) Üçüncü Doz Aşılama Hızı, (%), 2002, 2013

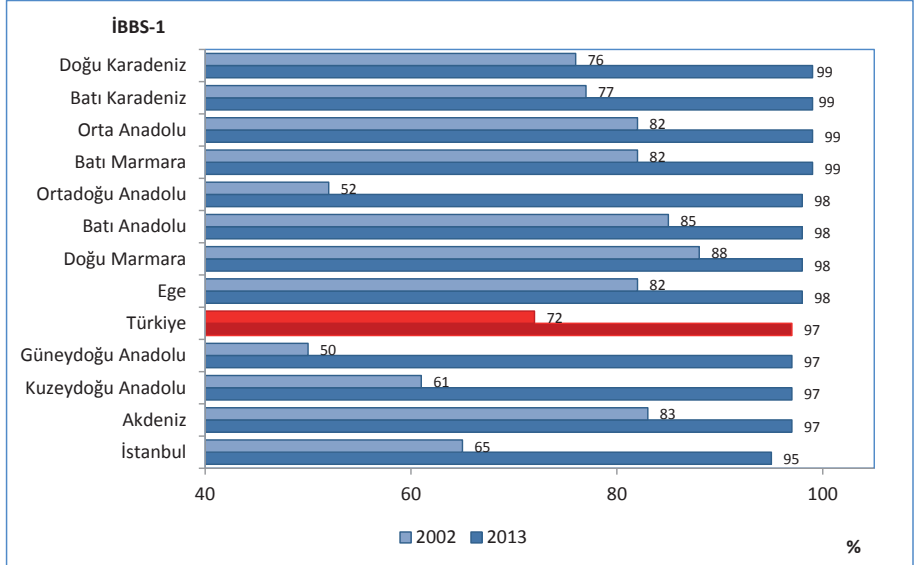
Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

Şekil 5.2. (DaBT+İPA+Hib) Aşılama Hızlarının Uluslararası Karşılaştırması, (%), 2012

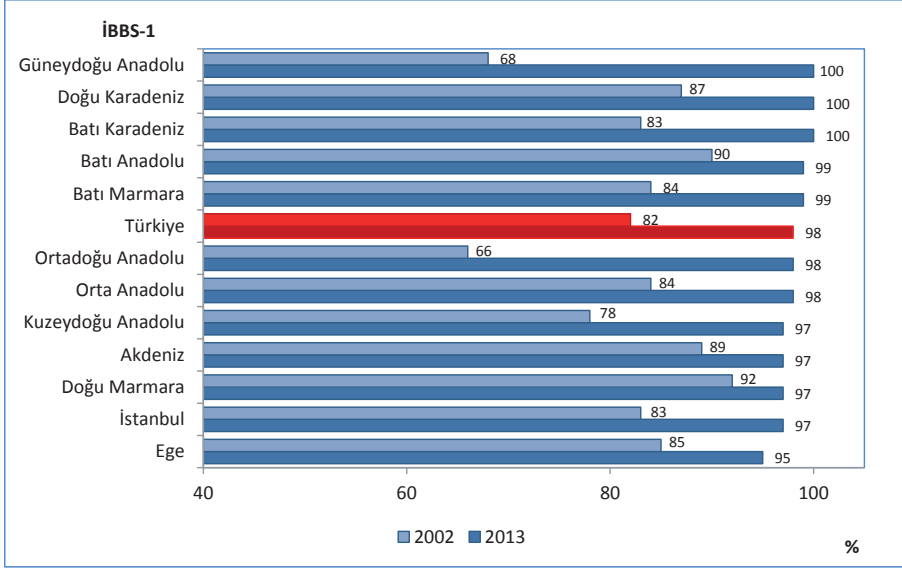
Kaynak: DSÖ World Health Statistics 2014, Türkiye Halk Sağlığı Kurumu
 Not: Türkiye verisi 2013 yılına aittir.

Şekil 5.3. İBBS-1'e Göre HBV-3 Aşılama Hızı, (%), 2002, 2013

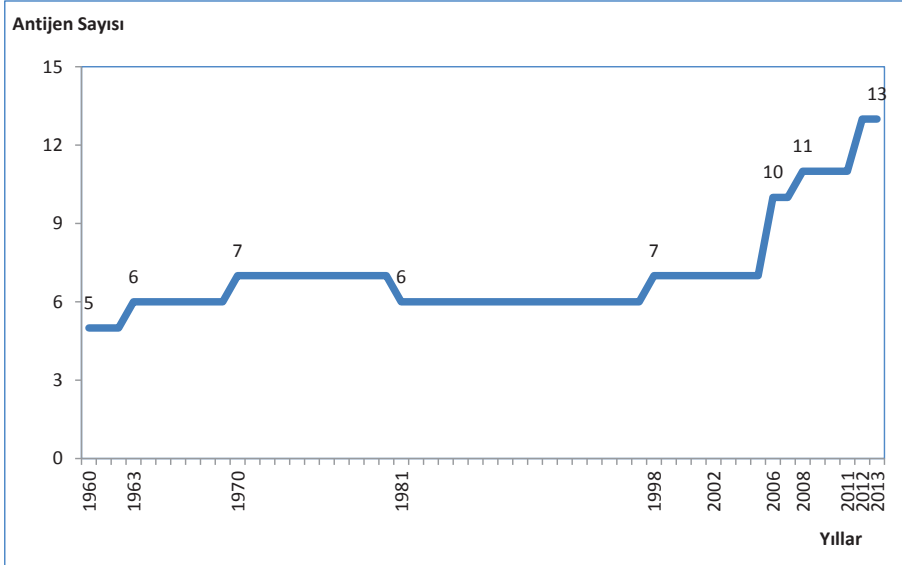
Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

Şekil 5.4. İBBS-1'e Göre KKK Aşılama Hızı, (%), 2002, 2013

Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

Şekil 5.5. Yıllara ve Aşı Takvimine Göre Uygulanan Aşı Antijen Sayısı, Sağlık Bakanlığı

Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

Tablo 5.2. Yıllara Göre Ana Çocuk Sağlığı ve Aile Planlaması Göstergeleri, Türkiye

	2002	2009	2010	2011	2012	2013
Sağlık Kuruluşlarında Gerçekleşen Doğum Oranı (%)	75	91	92	94	97	98
Antenatal Bakım Kapsamı (En Az Bir Ziyaret) (%)	70	93	94	95	97	98
Sezaryen Doğumların Tüm Doğumlar İçindeki Payı (%)	21,0	42,7	45,5	46,6	48,0	50,4
Primer Sezaryenin Tüm Doğumlar İçindeki Payı (%)	-	27,2	25,7	24,8	24,6	25,9

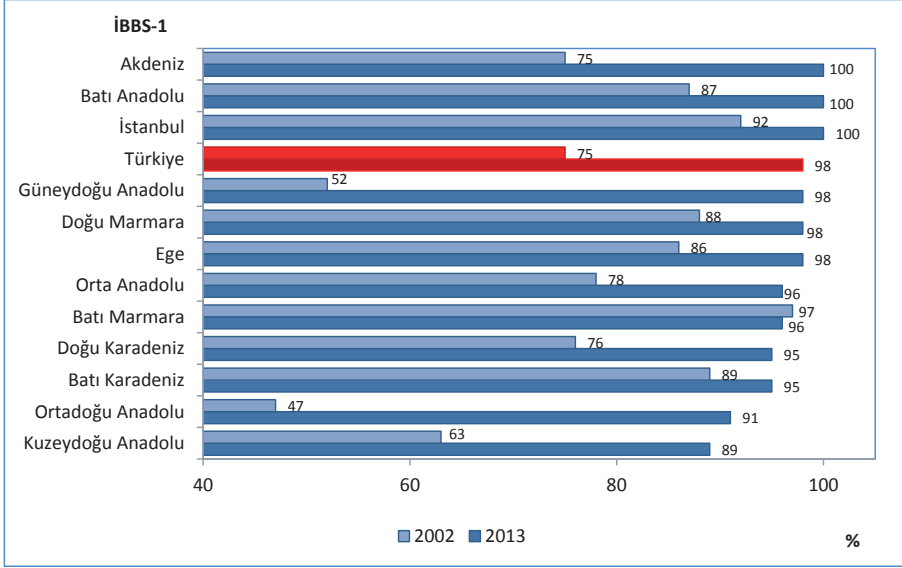
Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

Tablo 5.3. Yıllara ve Sektörlere Göre Hastanede Yapılan Doğumların Sezaryen ve Primer Sezaryen Oranları, (%), Türkiye

	Sezaryen Doğumların Hastane Doğumları İçindeki Payı (%)					Primer Sezaryen Doğumların Hastane Doğumları İçindeki Payı (%)				
	2009	2010	2011	2012	2013	2009	2010	2011	2012	2013
Sağlık Bakanlığı	39,3	40,2	36,8	35,3	36,0	24,3	22,4	17,6	15,4	15,5
Üniversite	63,2	65,2	65,9	62,6	63,0	42,6	38,4	37,4	33,6	32,6
Özel	61,8	63,7	66,6	66,2	67,9	40,8	36,3	38,3	37,3	38,4
Toplam	47,8	49,7	49,7	49,6	51,4	30,5	28,0	26,5	25,4	26,4

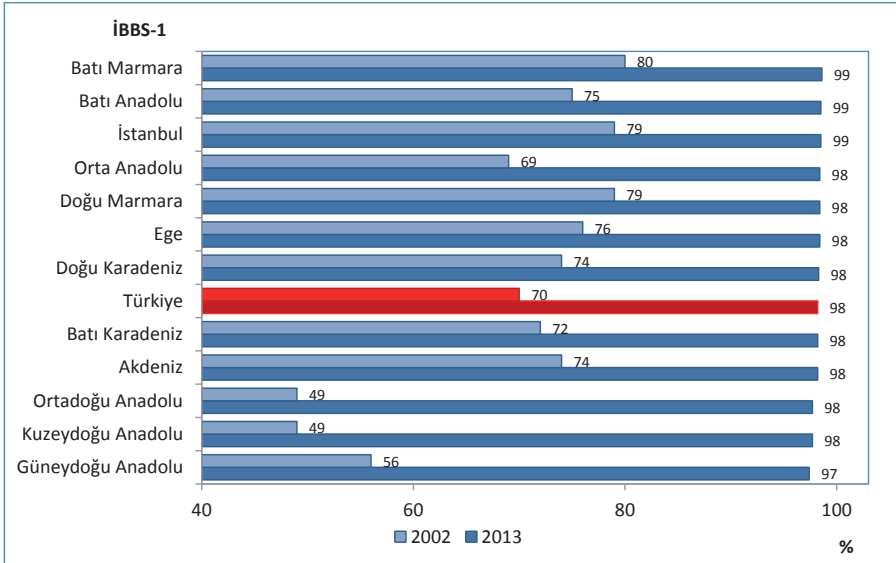
Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

Şekil 5.6. İBBS-1'e Göre Sağlık Kuruluşlarında Gerçekleşen Doğumların Tüm Doğumlar İçindeki Oranı, (%), 2002, 2013

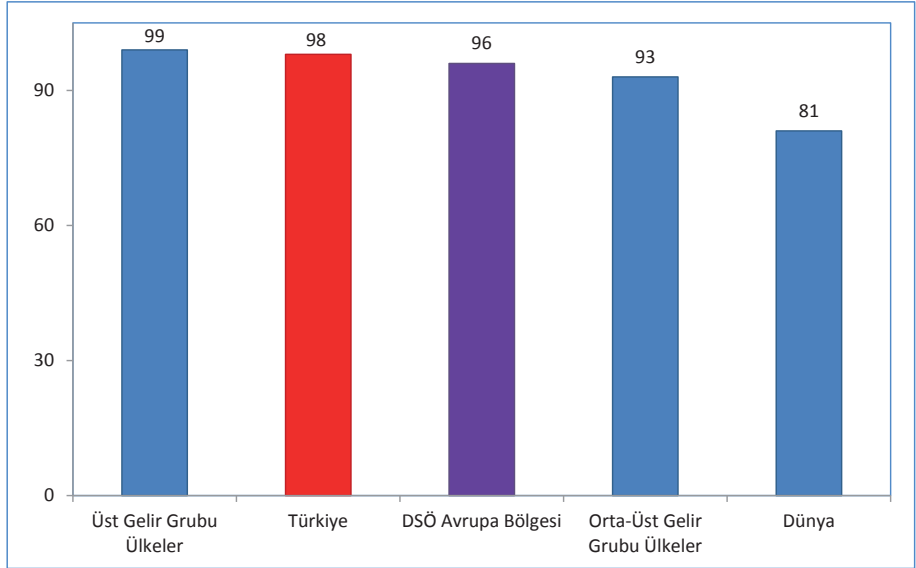
Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

Şekil 5.7. İBBS-1'e Göre Antenatal Bakım Kapsamı (En Az Bir Ziyaret), (%), 2002, 2013

Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

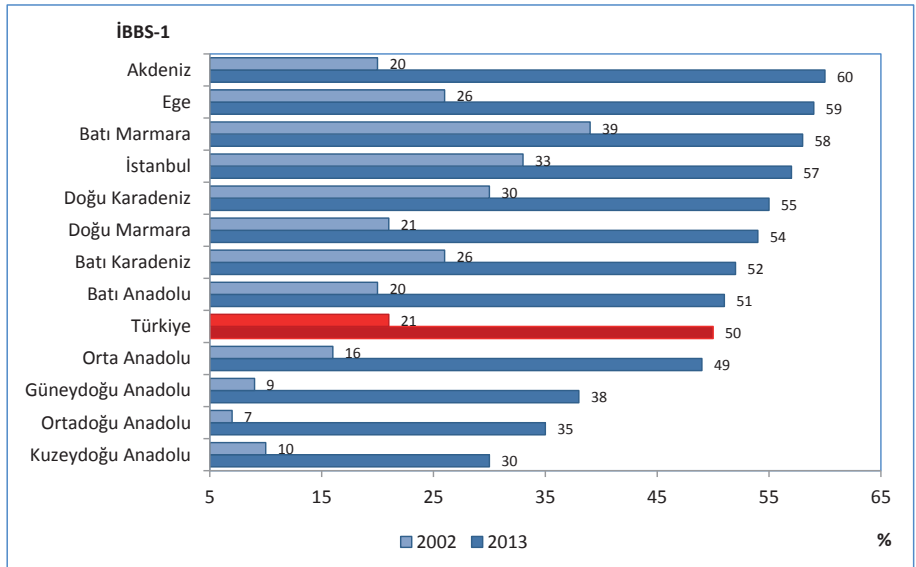
Şekil 5.8. Antenatal Bakım Kapsamının Uluslararası Karşılaştırması, (En Az Bir Ziyaret), (%), 2013

Kaynak: DSÖ World Health Statistics 2014, Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

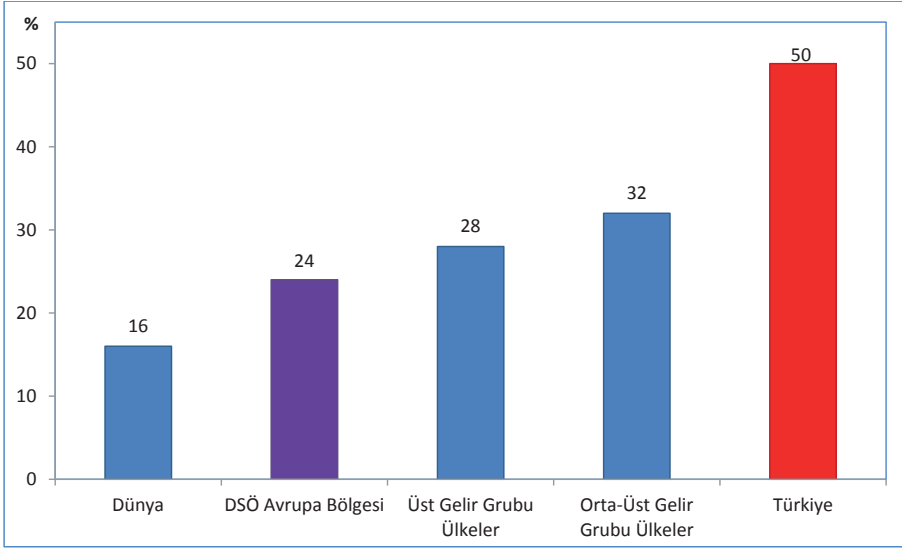
Not: Uluslararası bölgelere ait veriler 2006-2013 yılları arası en son yıl verisidir.

Şekil 5.9. İBBS-1'e Göre Sezaryen Doğumların Tüm Doğumlar İçindeki Oranı, (%), 2002, 2013

Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

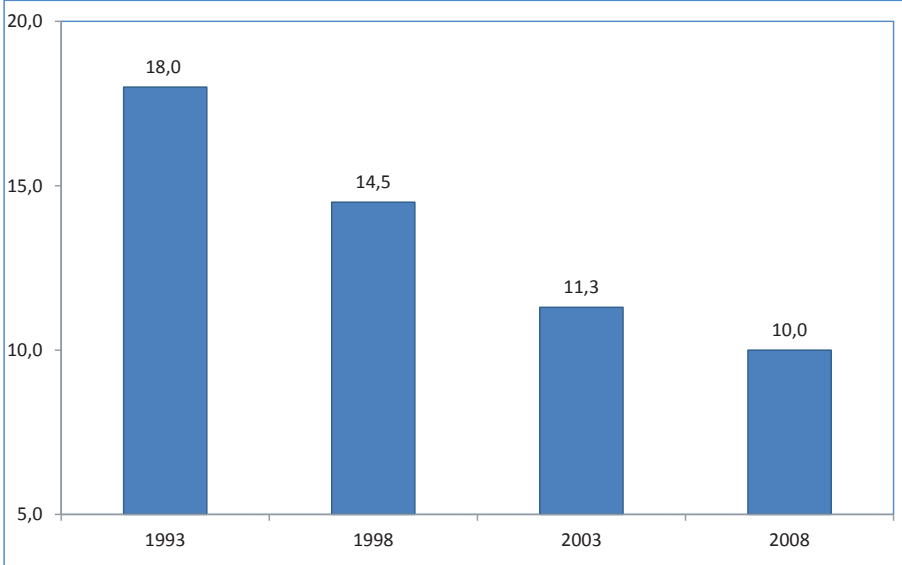
Şekil 5.10. Sezaryen Doğumların Tüm Doğumlar İçindeki Oranının Uluslararası Karşılaştırması, (%), 2012

Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu, DSÖ World Health Statistics 2014

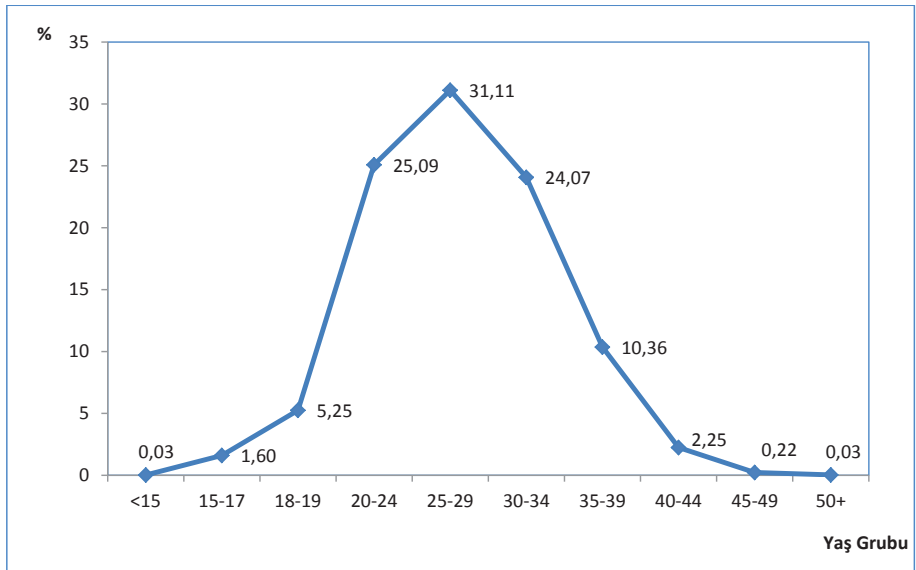
Not: Türkiye verisi 2013 yılına aittir. Uluslararası bölgelere ait veriler 2006-2012 yılları arası en son yıl verisidir.

Şekil 5.11. İsteyerek Düşük Yapma Oranı (100 Gebelikte), 1993, 1998, 2003, 2008, Türkiye

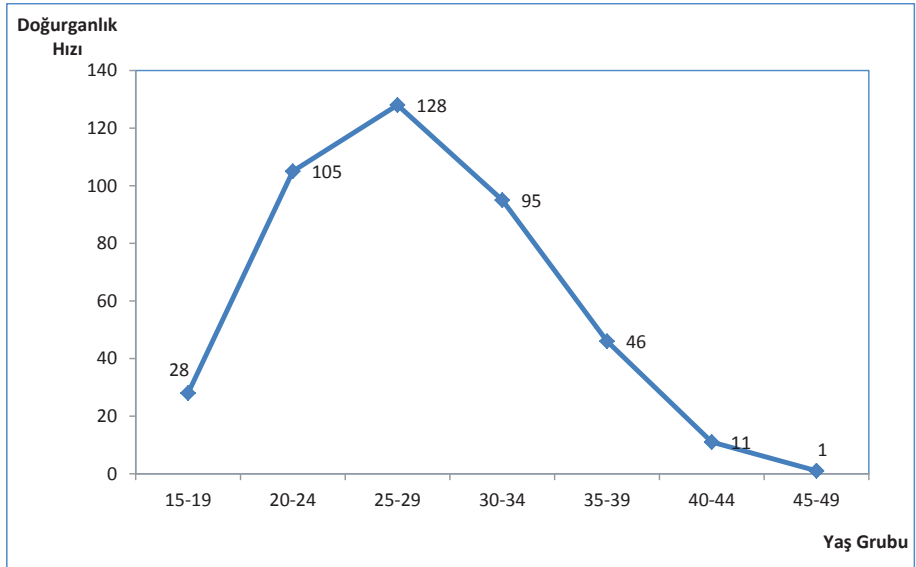
Kaynak: TNSA, 1993, 1998, 2003, 2008

Şekil 5.12. Annenin Yaş Grubuna Göre Doğumların Tüm Doğumlar İçindeki Oranı, (%), 2013, Türkiye

Kaynak: TÜİK, Doğum İstatistikleri, 2013

Şekil 5.13. Yaşa Özel Doğurganlık Hızı, 2013, (%), Türkiye

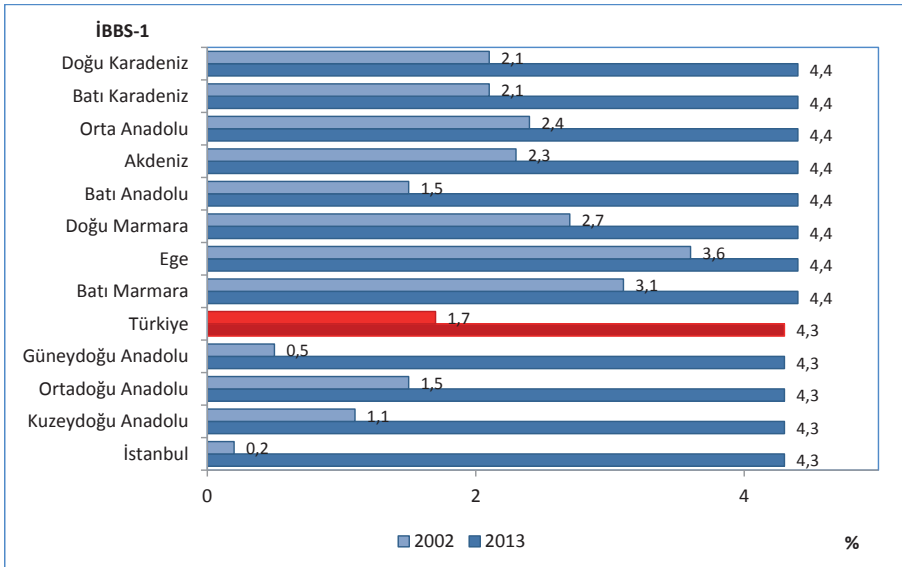
Kaynak: TÜİK, Doğum İstatistikleri, 2013

Tablo 5.4. Yıllara Göre Gebe, Bebek, Çocuk ve Lohusa İzlem Faaliyetleri, Türkiye

	2002	2009	2010	2011	2012	2013
Gebe Başına Ortalama İzlem Sayısı	1,7	3,6	4,2	4,3	4,1	4,3
Bebek Başına Ortalama İzlem Sayısı	3,4	6,8	7,1	8,1	8,6	8,8
Çocuk Başına Ortalama İzlem Sayısı	1,0	1,6	1,6	2,0	2,2	2,2
Lohusa Başına Ortalama İzlem Sayısı	0,7	1,4	1,5	2,0	2,3	2,9

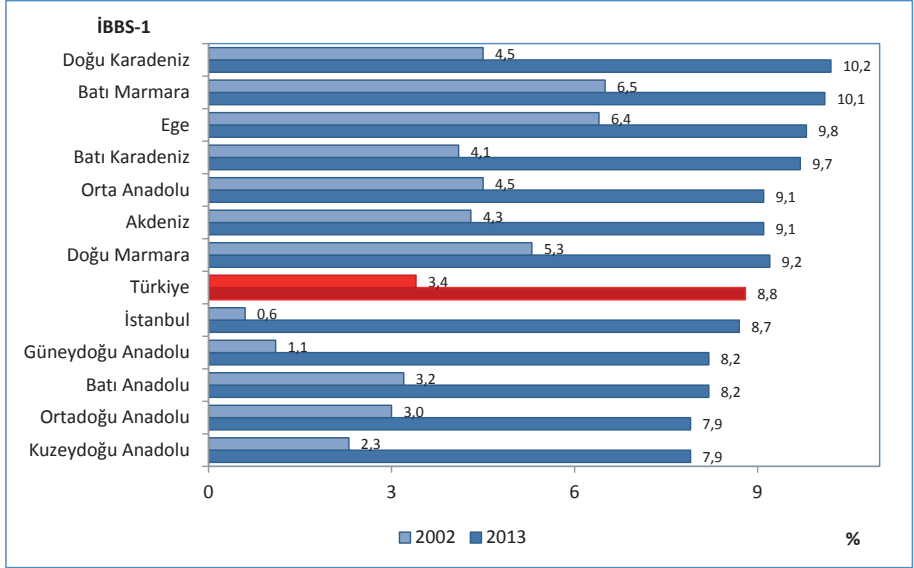
Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

Şekil 5.14. İBBS-1'e Göre Gebe Başına Ortalama İzlem Sayısı, 2002, 2013

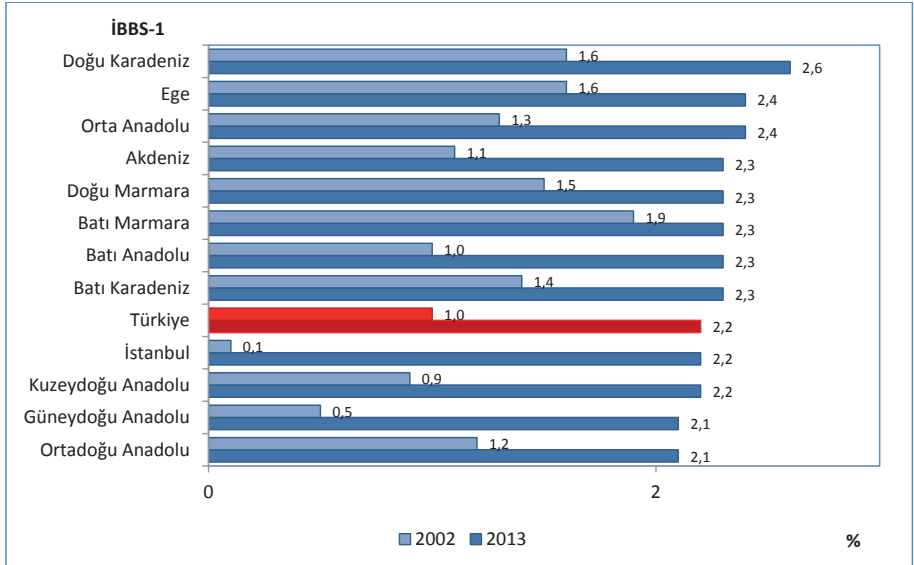
Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

Şekil 5.15. İBBS-1'e Göre Bebek Başına Ortalama İzlem Sayısı, 2002, 2013

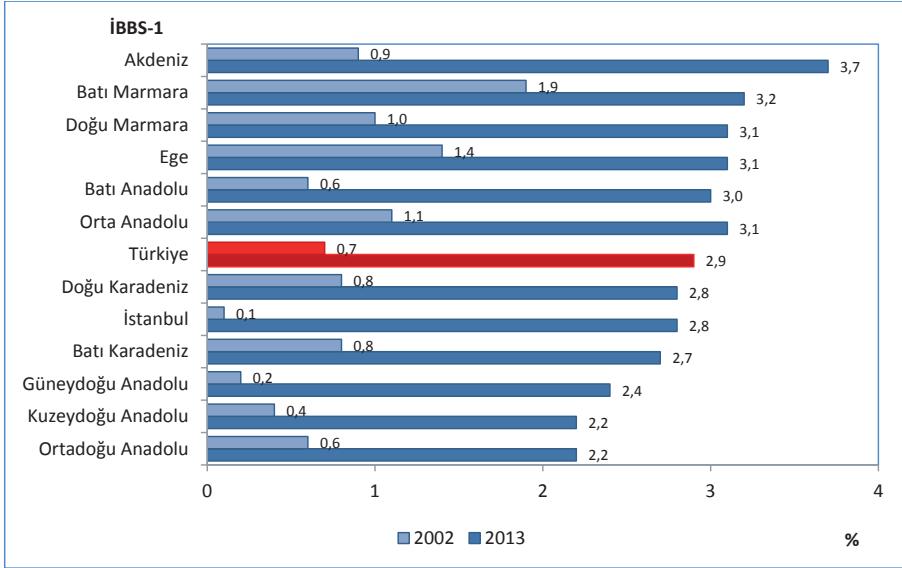
Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

Şekil 5.16. İBBS-1'e Göre Çocuk Başına Ortalama İzlem Sayısı, 2002, 2013

Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

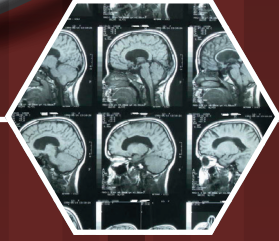
Şekil 5.17. İBBS-1'e Göre Lohusa Başına Ortalama İzlem Sayısı, 2002, 2013

Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

Bölüm 5 İle İlgili Açıklamalar

- KKK aşısı 2006 yılından önce sadece kızamık aşısı olarak uygulanmaktaydı.
- 2008 yılına kadar DBT olarak uygulanan aşı 2008 yılından itibaren DaBT+IPA+Hib şeklinde uygulanmaya başlanmıştır.
- KPA 3 aşılmasına Kasım 2008 yılında başlanıldı.
- Aşılama oranların hesaplanmasında kullanılan nüfus, Sağlık Bakanlığı tarafından hesaplanan hedef nüfustur.

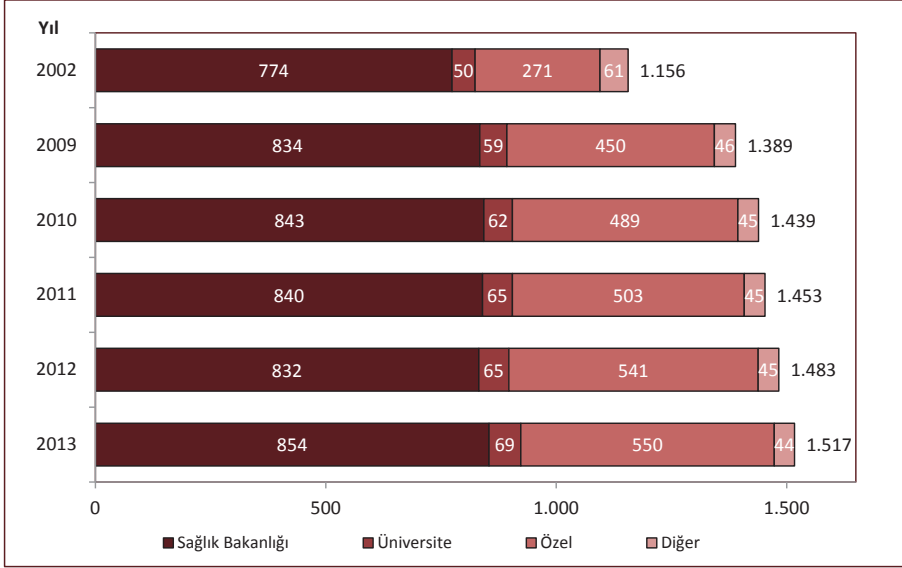

Sağlık Hizmetleri
Verilen Kurumlar
ve Altyapıları

Bölüm 6

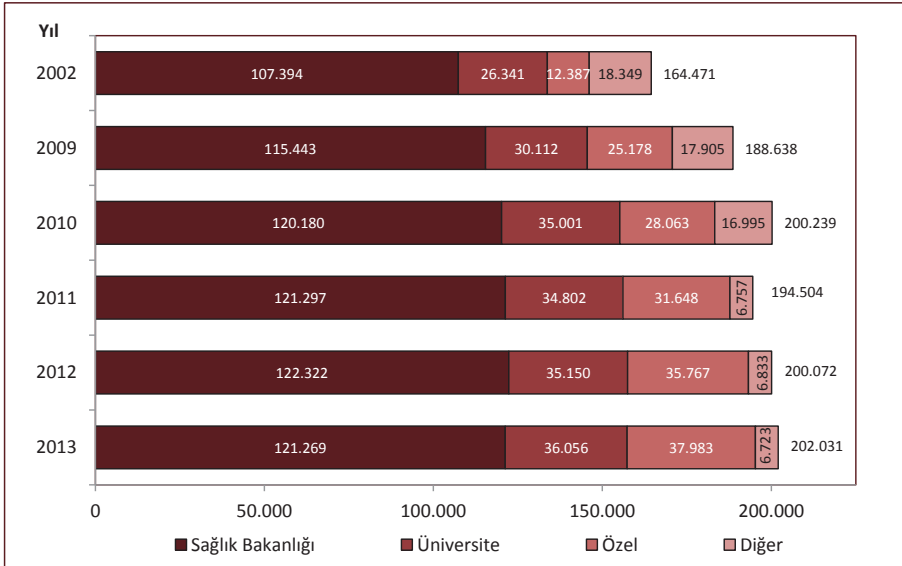
Sağlık Hizmetleri Verilen Kurumlar ve Altyapıları

Şekil 6.1. Yıllara ve Sektörlere Göre Hastane Sayısı, Türkiye

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 6.2. Yıllara ve Sektörlere Göre Hastane Yatağı Sayısı, Türkiye

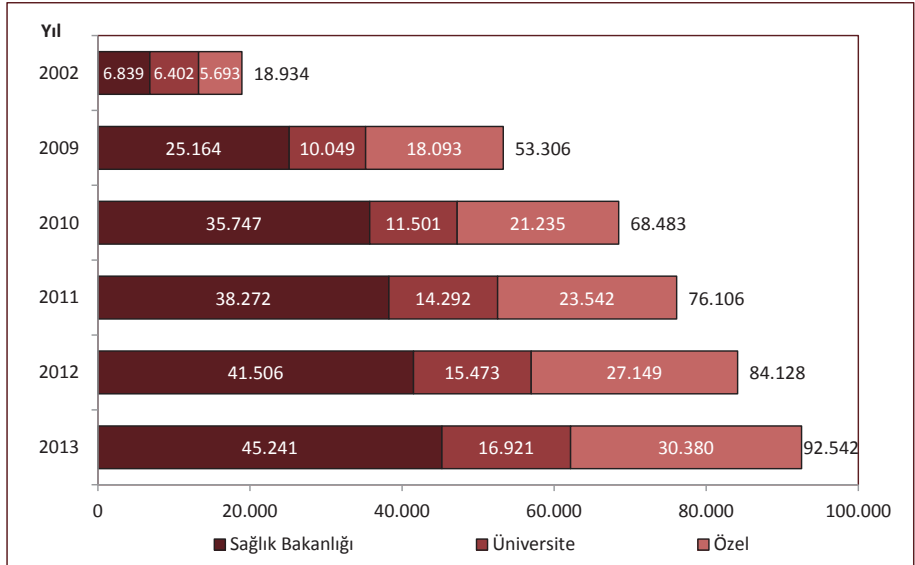
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 6.1. Dallara Göre Hastane ve Yatak Sayıları, Türkiye, 2013

Dallar	Hastane	Yatak
Genel Hastane	1.377	179.447
Kadın Doğum ve Çocuk Hastalıkları Hastanesi	38	6.985
Göz Hastalıkları Hastanesi	26	588
Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Hastanesi	16	2.078
Göğüs Hastalıkları Hastanesi	15	4.068
Pskiyatri Hastanesi	12	4.392
Diş Hastanesi	9	101
Kalp ve Damar Cerrahisi Hastanesi	6	860
Çocuk Hastalıkları Hastanesi	5	1.743
Kemik Hastalıkları Hastanesi	3	535
Meslek Hastalıkları Hastanesi	2	156
Onkoloji Hastanesi	2	830
Ortopedi ve Travmatoloji Hastanesi	1	29
Cerrahi Hastanesi	1	70
Spastik Çocuklar Hastanesi ve Rehabilitasyon Merkezi	1	54
Lepra Hastanesi	1	50
Zührevi Hastalıklar Hastanesi	1	31
Lösemili Çocuklar Hastanesi	1	14
Toplam	1.517	202.031

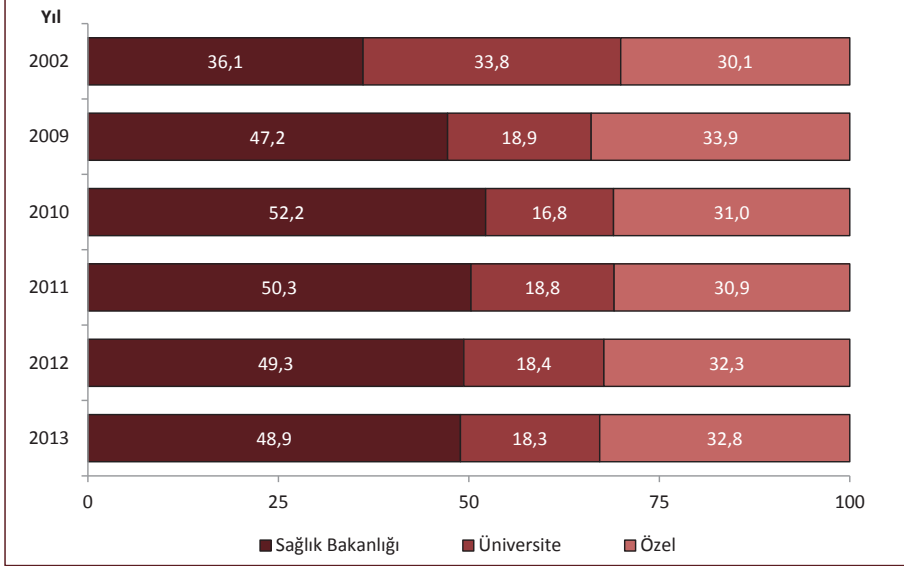
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 6.3. Yıllara ve Sektörlere Göre Nitelikli Yatak Sayısı, Türkiye

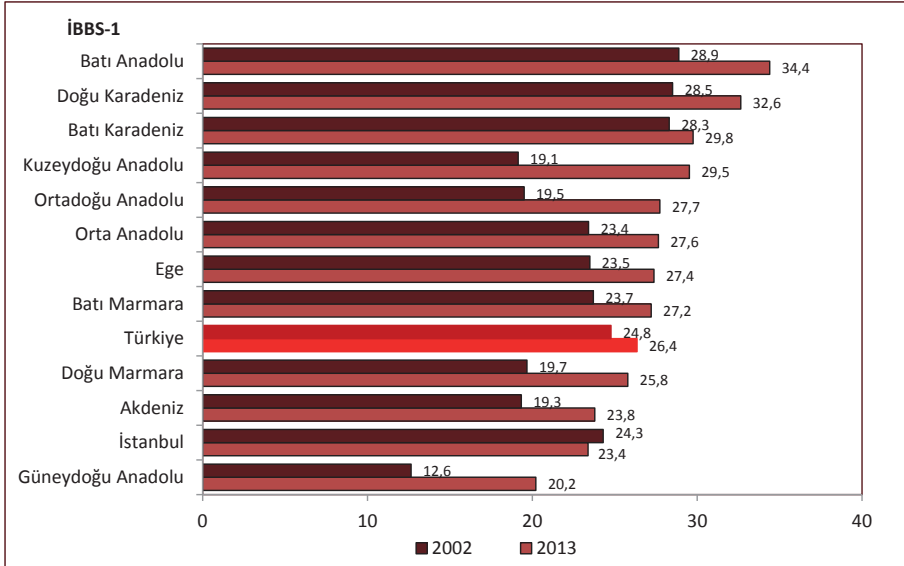
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 6.4. Yıllara ve Sektörlere Göre Nitelikli Yatakların Dağılımı, (%), Türkiye

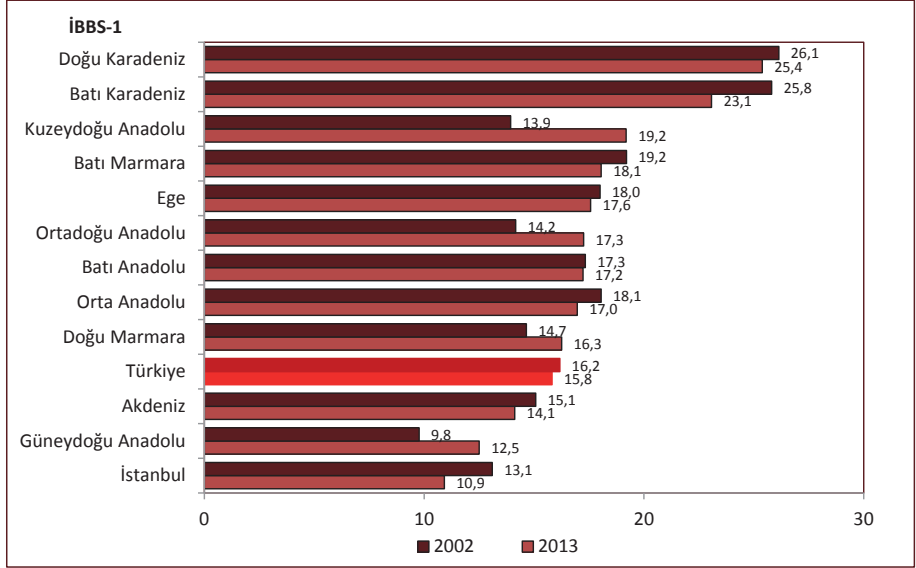
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 6.5. İBBS-1'e Göre 10.000 Kişiye Düşen Hastane Yatağı Sayısı, Tüm Sektörler, 2002, 2013

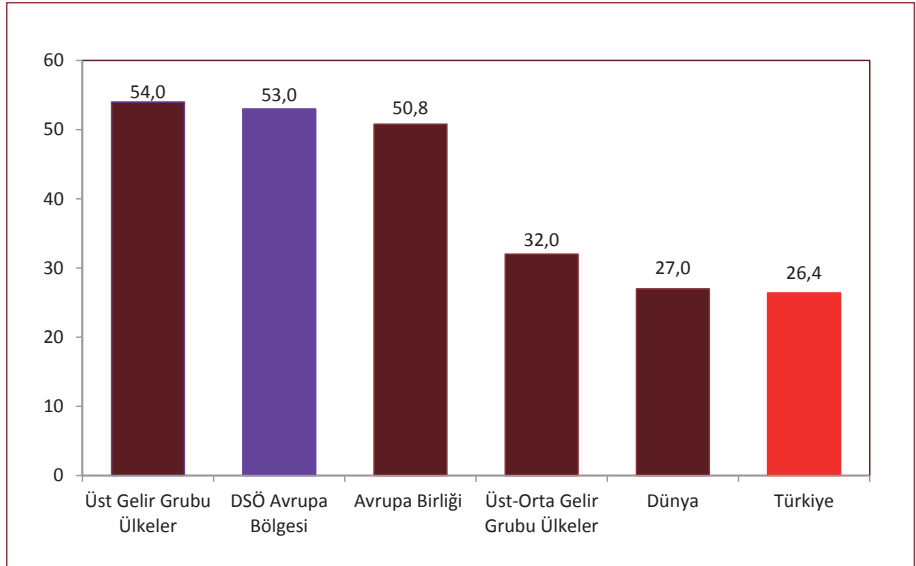
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 6.6. İBBS-1'e Göre 10.000 Kişiye Düşen Hastane Yatağı Sayısı, Sağlık Bakanlığı, 2002, 2013

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

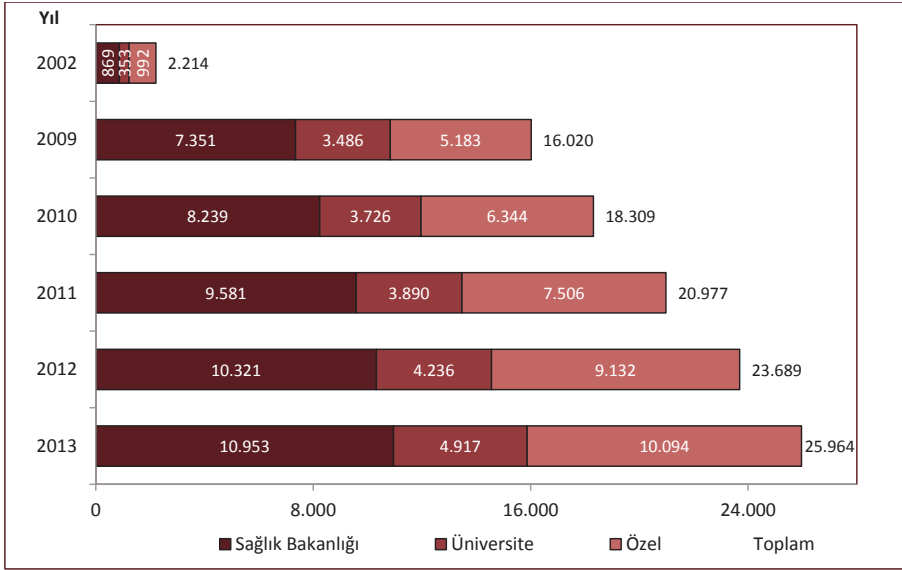
Şekil 6.7. 10.000 Kişiye Düşen Hastane Yatağı Sayısının Uluslararası Karşılaştırması, 2012

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, DSÖ World Health Statistics 2014

Not: Türkiye verisi 2013 yılına aittir. Uluslararası bölgelere ait veriler 2006-2012 yılları arası en son yıl verisidir.

Şekil 6.8. Yıllara ve Sektörlere Göre Toplam Yoğun Bakım Yatağı Sayısı, Türkiye

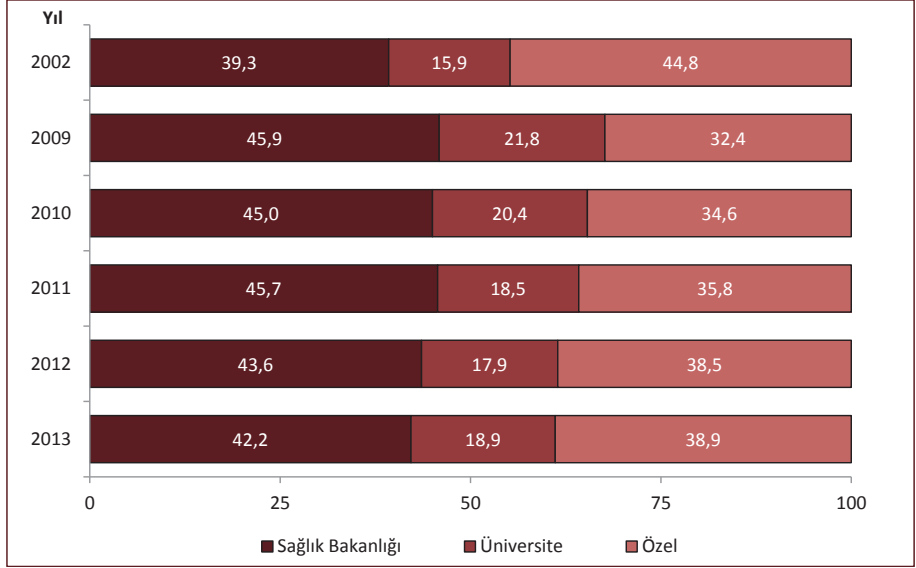
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 6.2. Türlerine ve Sektörlere Göre Yoğun Bakım Yatak Sayısı, Türkiye, 2013

	Sağlık Bakanlığı	Üniversite	Özel	Toplam
Erişkin	7.233	3.341	6.077	16.651
Çocuk	493	474	30	997
Yenidoğan	3.227	1.102	3.987	8.316
Toplam	10.953	4.917	10.094	25.964

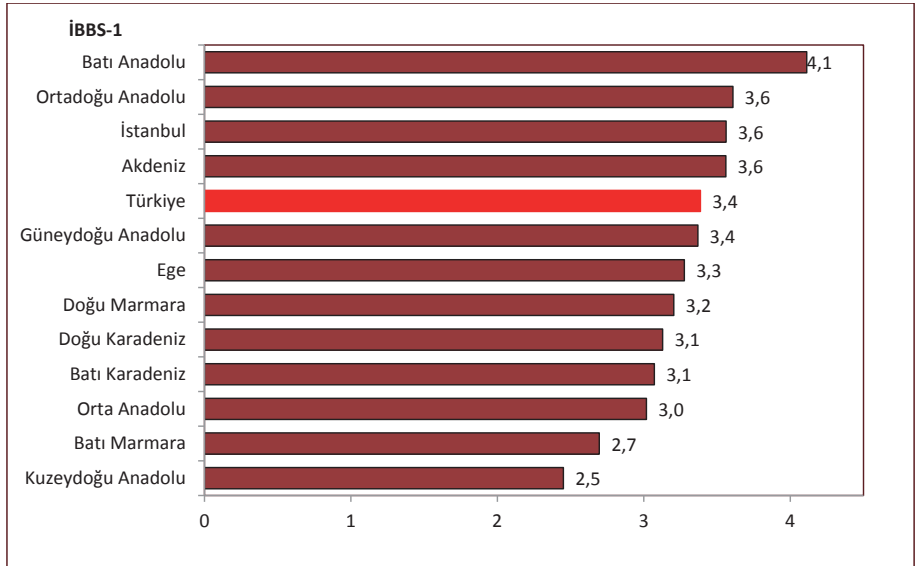
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 6.9. Yıllara ve Sektörlere Göre Yoğun Bakım Yataklarının Dağılımı, (%), Türkiye

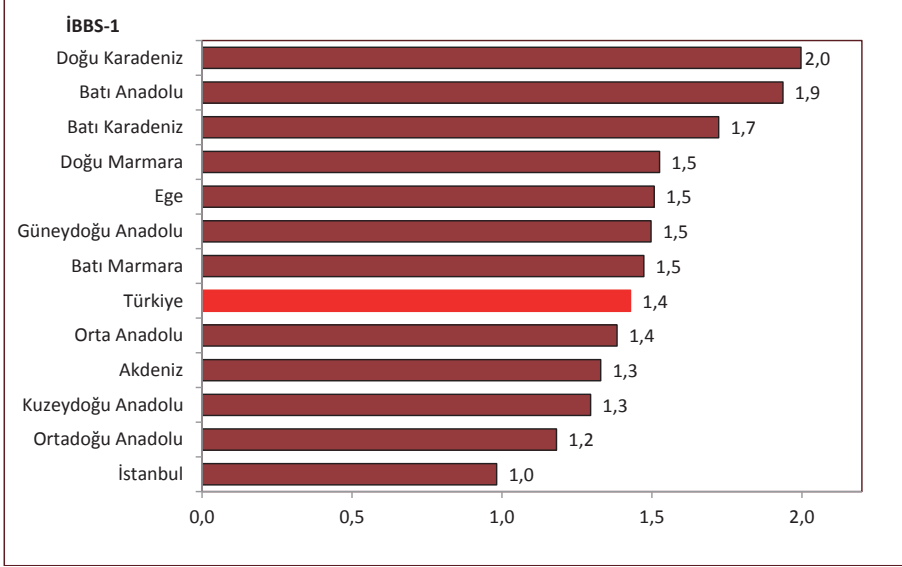
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 6.10. İBBS-1'e Göre 10.000 Kişiye Düşen Yoğun Bakım Yatağı Sayısı, Tüm Sektörler, 2013

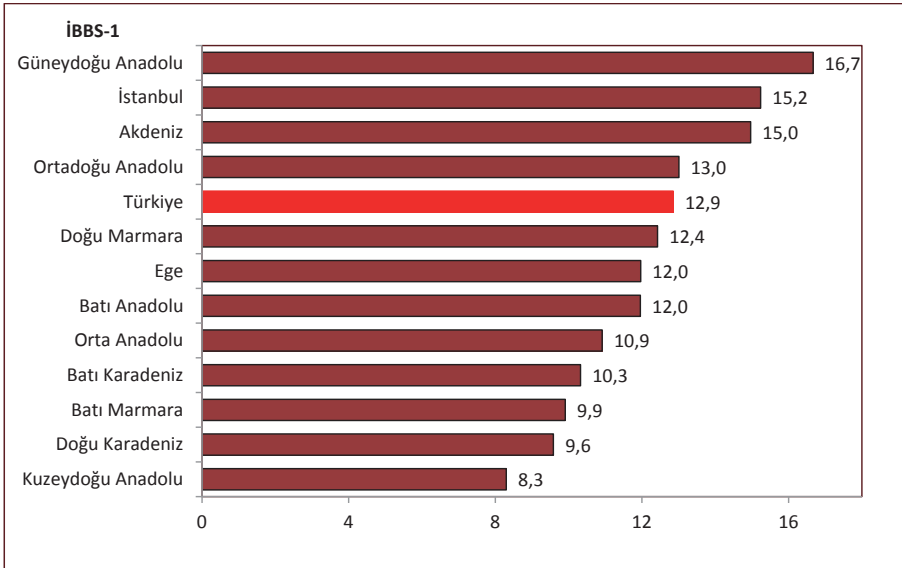
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 6.11. İBBS-1'e Göre 10.000 Kişiye Düşen Yoğun Bakım Yatağı Sayısı, Sağlık Bakanlığı, 2013

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 6.12. İBBS-1'e Göre Yoğun Bakım Yataklarının Tüm Yataklara Oranı, (%), Tüm Sektörler, 2013

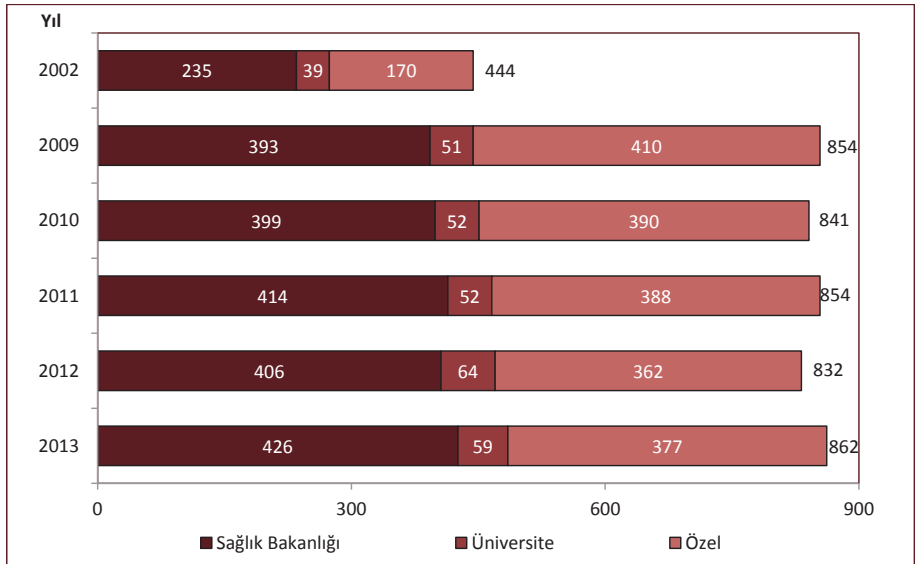
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 6.3. Sektörlere Göre Yataklı Tedavi Kurumlarında Ameliyathane Hizmetleri Altyapısı, Türkiye, 2013

	Sağlık Bakanlığı	Üniversite	Özel	Toplam
Ameliyathane	850	176	749	1.775
Ameliyathane Odası	2.819	924	1.783	5.526
Ameliyathane Masası	2.955	948	1.840	5.743

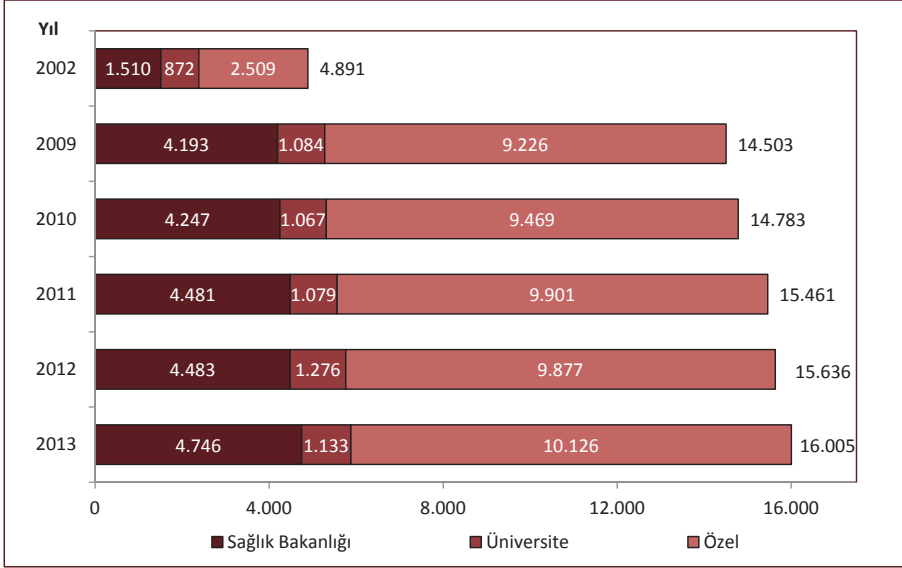
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 6.13. Yıllara ve Sektörlere Göre Hemodiyaliz Merkez Sayısı, Türkiye

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 6.14. Yıllara ve Sektörlere Göre Fiilen Kullanılan Hemodiyaliz Cihaz Sayısı, Türkiye

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 6.4. İBBS-1'e ve Sektörlere Göre 1.000.000 Kişiye Düşen Fiilen Kullanılan Hemodiyaliz Cihazı Sayısı, 2013

İBBS-1	Sağlık Bakanlığı	Üniversite	Özel	Toplam
Batı Karadeniz	122,5	13,8	141,4	277,6
Doğu Karadeniz	155,9	4,7	92,4	253,0
Ege	62,1	16,2	170,7	249,0
Orta Anadolu	76,7	15,7	154,9	247,3
Batı Anadolu	40,7	34,9	168,8	244,5
Doğu Marmara	66,4	13,9	145,7	226,0
Batı Marmara	80,8	5,8	130,2	216,9
Akdeniz	60,5	21,2	130,3	212,1
Türkiye	61,9	14,8	132,1	208,8
İstanbul	18,4	8,3	163,8	190,6
Kuzeydoğu Anadolu	117,8	10,0	29,9	157,6
Ortadoğu Anadolu	84,2	19,6	44,5	148,4
Güneydoğu Anadolu	50,9	5,1	51,8	107,7

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 6.5. Yıllara Göre Yataklı Tedavi Kurumlarında Cihaz Sayıları, Türkiye

	2002	2008	2009	2010	2011	2012	2013
MR	58	562	625	678	709	750	798
BT	323	759	838	904	974	1.037	1.080
Ultrason	1.005	2.117	2.283	2.436	3.775	4.282	4.756
Doppler Ultrason	681	1.095	1.251	1.397	2.091	2.480	2.793
EKO	259	689	791	881	1.181	1.379	1.542

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 6.6. Sektörlere Göre Yataklı Tedavi Kurumlarında Cihaz Sayıları, Türkiye, 2013

	Sağlık Bakanlığı	Üniversite	Özel	Toplam
MR	251	95	452	798
BT	436	116	528	1.080
Ultrason	2.648	502	1.606	4.756
Doppler Ultrason	1.459	332	1.002	2.793
EKO	711	221	610	1.542
Mamografi	323	76	506	905

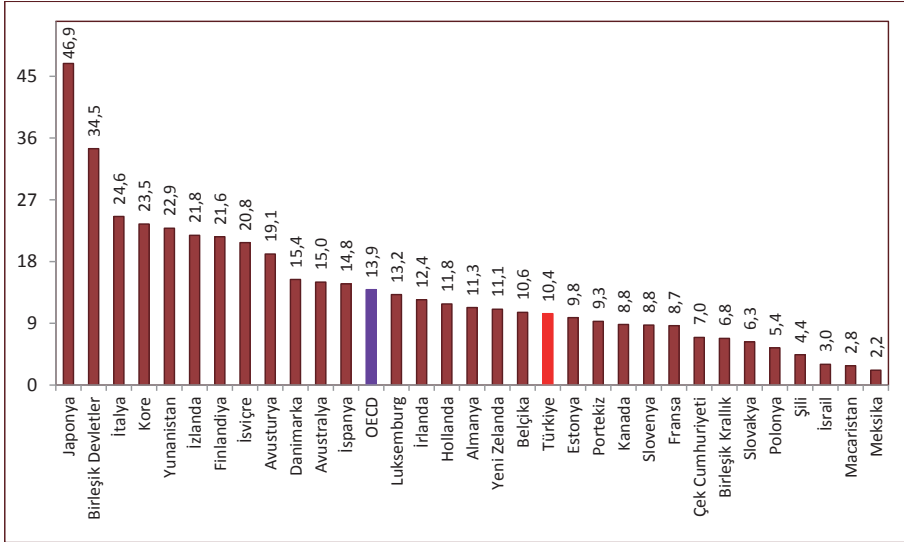
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 6.7. İBBS-1'e ve Sektörlere Göre Yataklı Tedavi Kurumlarında 1.000.000 Kişiye Düşen MR Cihazı Sayısı, 2013

İBBS-1	Sağlık Bakanlığı	Üniversite	Özel	Toplam
Ege	4,5	1,3	6,8	12,6
İstanbul	2,3	0,8	9,3	12,4
Batı Anadolu	3,5	2,9	4,9	11,3
Akdeniz	2,8	1,3	6,3	10,4
Türkiye	3,3	1,2	5,9	10,4
Batı Karadeniz	5,6	1,3	3,1	10,0
Doğu Karadeniz	4,7	0,8	4,3	9,8
Batı Marmara	3,7	0,9	4,9	9,5
Doğu Marmara	3,3	1,3	4,4	9,0
Ortadoğu Anadolu	2,9	0,8	5,3	9,0
Orta Anadolu	2,6	1,5	4,6	8,8
Kuzeydoğu Anadolu	4,1	1,4	2,3	7,7
Güneydoğu Anadolu	2,1	0,5	4,9	7,5

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 6.15. Yataklı Tedavi Kurumlarında 1.000.000 Kişiye Düşen MR Cihazı Sayısının Uluslararası Karşılaştırması, 2012

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, OECD Health Data 2014

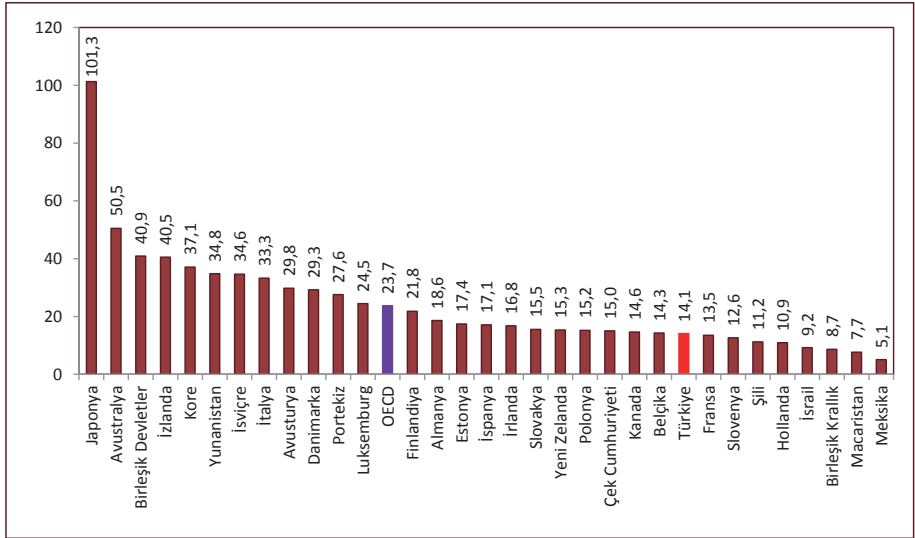
Not: Türkiye verisi 2013 yılına aittir.

Tablo 6.8. İBBS-1'e ve Sektörlere Göre Yataklı Tedavi Kurumlarında 1.000.000 Kişiye Düşen BT Cihazı Sayısı, 2013

İBBS-1	Sağlık Bakanlığı	Üniversite	Özel	Toplam
Batı Anadolu	6,2	3,5	6,5	16,3
Batı Marmara	6,7	1,8	7,6	16,2
İstanbul	4,2	1,1	10,6	16,0
Ege	7,1	1,8	6,5	15,4
Doğu Karadeniz	9,4	0,8	4,7	14,9
Türkiye	5,7	1,5	6,9	14,1
Batı Karadeniz	8,0	1,3	4,4	13,8
Akdeniz	4,9	1,3	7,4	13,6
Kuzeydoğu Anadolu	7,7	1,8	3,6	13,1
Ortadoğu Anadolu	5,0	1,1	6,9	13,0
Orta Anadolu	5,2	1,8	5,2	12,1
Güneydoğu Anadolu	4,8	0,9	5,7	11,4
Doğu Marmara	4,9	1,0	5,1	11,0

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 16.16. Yataklı Tedavi Kurumlarında 1.000.000 Kişiye Düşen BT Cihazı Sayısının Uluslararası Karşılaştırması, 2012

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, OECD Health Data 2014

Not: Türkiye verisi 2013 yılına aittir.

Tablo 6.9. İBBS-1'e ve Sektörlere Göre Yataklı Tedavi Kurumlarında 1.000.000 Kişiye Düşen Ultrason Cihazı Sayısı, 2013

İBBS-1	Sağlık Bakanlığı	Üniversite	Özel	Toplam
Batı Anadolu	42,7	15,2	19,3	77,2
Doğu Karadeniz	38,8	16,8	15,7	71,3
Orta Anadolu	40,3	4,9	23,2	68,4
Kuzeydoğu Anadolu	49,8	9,1	8,6	67,5
Ege	41,8	4,8	16,6	63,2
Akdeniz	33,8	4,7	23,9	62,4
Türkiye	34,5	6,5	20,9	62,0
Batı Karadeniz	45,6	3,3	12,9	61,8
İstanbul	24,4	5,2	31,4	60,9
Batı Marmara	33,5	7,9	14,3	55,8
Güneydoğu Anadolu	28,3	6,2	20,5	55,0
Ortadoğu Anadolu	35,5	6,6	11,7	53,8
Doğu Marmara	28,1	3,3	22,1	53,5

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 6.10. İBBS-1'e ve Sektörlere Göre Yataklı Tedavi Kurumlarında 1.000.000 Kişiye Düşen Doppler Ultrason Cihazı Sayısı, 2013

İBBS-1	Sağlık Bakanlığı	Üniversite	Özel	Toplam
Batı Anadolu	28,0	7,6	12,4	47,9
Doğu Karadeniz	28,2	2,3	11,7	42,3
İstanbul	15,9	4,4	20,8	41,0
Doğu Marmara	21,8	2,8	12,1	36,7
Türkiye	19,0	4,3	13,1	36,4
Ortadoğu Anadolu	19,1	2,4	13,5	35,0
Orta Anadolu	16,3	5,2	13,4	34,9
Batı Marmara	18,3	5,2	11,3	34,8
Ege	18,2	5,3	11,3	34,8
Akdeniz	17,0	3,5	12,0	32,5
Batı Karadeniz	21,8	3,3	6,4	31,6
Güneydoğu Anadolu	15,4	4,0	10,6	30,0
Kuzeydoğu Anadolu	15,9	4,1	7,2	27,2

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 6.11. İBBS-1'e ve Sektörlere Göre Yataklı Tedavi Kurumlarında 1.000.000 Kişiye Düşen EKO Cihazı Sayısı, 2013

İBBS-1	Sağlık Bakanlığı	Üniversite	Özel	Toplam
Batı Anadolu	10,7	7,3	8,8	26,9
İstanbul	9,2	2,5	12,5	24,2
Doğu Karadeniz	15,3	2,0	4,3	21,5
Orta Anadolu	9,8	3,4	8,0	21,2
Batı Karadeniz	12,0	2,9	5,3	20,2
Türkiye	9,3	2,9	8,0	20,1
Doğu Marmara	9,0	2,2	7,8	19,0
Ege	8,7	1,9	8,3	18,9
Akdeniz	7,4	2,8	7,6	17,7
Batı Marmara	9,5	1,8	6,1	17,4
Ortadoğu Anadolu	8,7	1,9	6,4	17,0
Güneydoğu Anadolu	7,8	2,5	5,2	15,4
Kuzeydoğu Anadolu	9,5	2,3	1,8	13,6

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 6.12. İBBS-1'e ve Sektörlere Göre Yataklı Tedavi Kurumlarında 1.000.000 Kişiye Düşen Mamografi Cihazı Sayısı, 2013

İBBS-1	Sağlık Bakanlığı	Üniversite	Özel	Toplam
İstanbul	2,7	0,7	11,5	14,9
Ege	6,4	1,3	5,9	13,5
Batı Anadolu	5,2	2,2	5,4	12,8
Doğu Karadeniz	7,0	0,8	4,7	12,5
Batı Marmara	4,3	1,2	7,0	12,5
Akdeniz	4,5	0,8	6,7	12,0
Türkiye	4,2	1,0	6,6	11,8
Batı Karadeniz	6,4	0,7	4,4	11,6
Doğu Marmara	3,6	1,1	5,7	10,4
Orta Anadolu	3,1	1,0	5,7	9,8
Ortadoğu Anadolu	3,2	0,5	5,8	9,5
Kuzeydoğu Anadolu	3,6	0,9	3,2	7,7
Güneydoğu Anadolu	2,6	0,5	4,1	7,2

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 6.13. İBBS-1'e Göre Tıp Dal Merkezi ve Özel Poliklinik Sayısı, 2013

İBBS-1	Tıp ve Dal Merkezi	Özel Poliklinik
Istanbul	293	169
Batı Marmara	19	8
Ege	140	73
Doğu Marmara	71	26
Batı Anadolu	118	62
Akdeniz	92	45
Orta Anadolu	15	8
Batı Karadeniz	36	9
Doğu Karadeniz	15	5
Kuzeydoğu Anadolu	5	1
Ortadoğu Anadolu	18	3
Güneydoğu Anadolu	101	4
	923	413

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 6.14. Sektörlere Göre Ağız ve Diş Sağlığı Hizmeti Veren Kurum ve Kuruluşlar, Türkiye, 2012

	Sağlık Bakanlığı		Üniversite		Özel		Diğer		Toplam	
	Kurum	Ünit	Kurum	Ünit	Kurum	Ünit	Kurum	Ünit	Kurum	Ünit
Ağız ve Diş Sağlığı Merkezi	121	3.934	-	-	39	411	-	-	160	4.345
Ağız ve Diş Sağlığı Polikliniği	160	519	-	-	-	-	-	-	160	519
Diş Tedavi ve Protez Merkezi	106	882	-	-	-	-	-	-	106	882
Diş Hastanesi	4	450	-	-	3	67	-	-	7	517
Diş Eğitim Hastanesi	1	94	22	2.717	-	-	-	-	23	2.811
Diş Polikliniği(Hastane)	459	1.169	26	256	268	375	42	191	795	1.991
Diş Polikliniği	-	-	-	-	1.009	3.621	-	-	1.009	3.621
Toplam	851	7.048	48	2.973	1.319	4.474	42	191	2.260	14.686

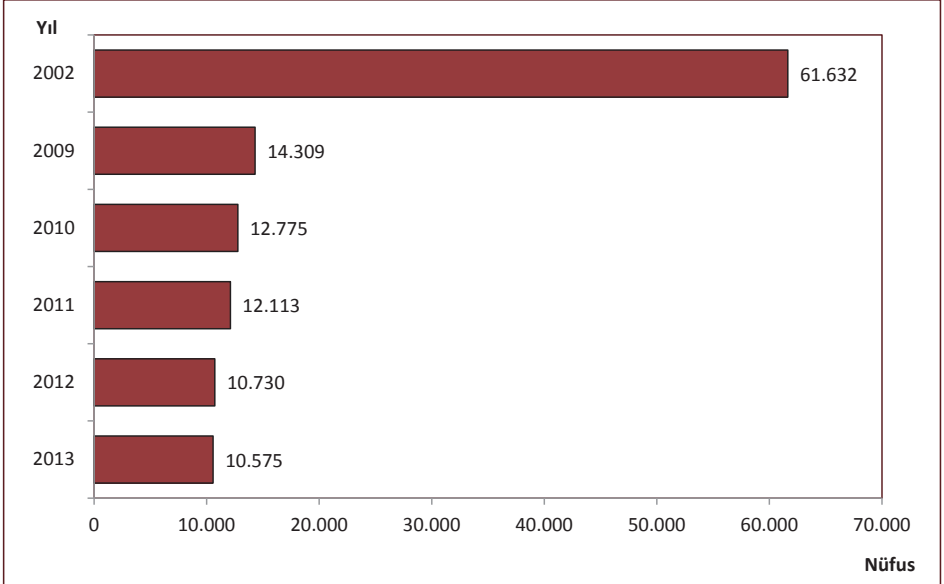
Kaynak: Türkiye Kamu Hastaneleri Kurumu, Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 6.15. Sektörlere Göre Ağız ve Diş Sağlığı Hizmeti Veren Kurum ve Kuruluşlar, Türkiye, 2013

	Sağlık Bakanlığı		Üniversite		Özel		Diğer		Toplam	
	Kurum	Ünit	Kurum	Ünit	Kurum	Ünit	Kurum	Ünit	Kurum	Ünit
Ağız ve Diş Sağlığı Merkezi	127	3.949	-	-	59	625	-	-	186	4.574
Ağız ve Diş Sağlığı Polikliniği	208	520	-	-	-	-	-	-	208	520
Diş Tedavi ve Protez Merkezi	99	861	-	-	-	-	-	-	99	861
Diş Hastanesi	5	584	-	-	3	62	-	-	8	646
Diş Eğitim Hastanesi	1	94	23	2.695	-	-	-	-	24	2.789
Diş Polikliniği(Hastane)	499	1.242	22	472	214	358	44	209	779	2.281
Diş Polikliniği	-	-	-	-	1.235	4.530	-	-	1.235	4.530
Toplam	939	7.250	45	3.167	1.511	5.575	44	209	2.539	16.201

Kaynak: Türkiye Kamu Hastaneleri Kurumu, Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 6.17. Yıllara Göre Dış Ünite Başına Düşen Nüfus, Sağlık Bakanlığı

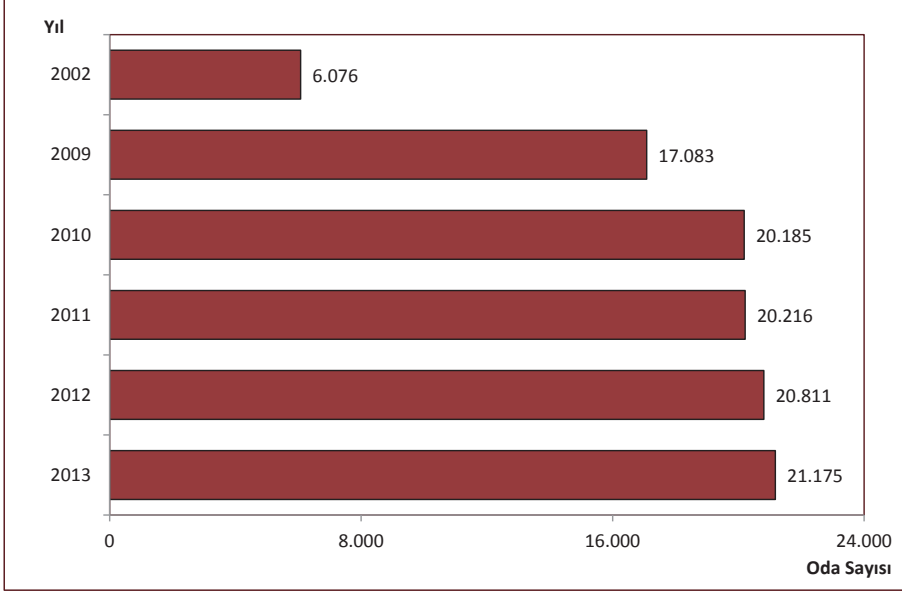
Kaynak: Türkiye Kamu Hastaneleri Kurumu, Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 6.16. Yıllara Göre Birinci Basamak Kuruluş Sayıları, Sağlık Bakanlığı

	2002	2009	2010	2011	2012	2013
Sağlık Ocağı	5.055	3.842	-	-	-	-
Aile Hekimliği Birimi	-	6.546	20.185	20.216	20.811	21.175
Aile Sağlığı Merkezi	-	2.086	6.367	6.520	6.660	6.756
Toplum Sağlığı Merkezi	-	429	961	957	957	971
Sağlık Evi	2.899	2.857	3.292	4.344	5.691	5.594
AÇSAP Merkezi	298	220	192	183	189	183
Verem Savaş Dispanseri	277	229	198	194	179	177
Kanser Erken Teşhis, Tarama ve Eğitim Merkezi (KETEM)	84	122	122	124	124	134
112 Acil Yardım İstasyonu	481	1.317	1.375	1.710	1.863	2.072
Halk Sağlığı Laboratuvarları Sayısı	-	-	-	-	-	83

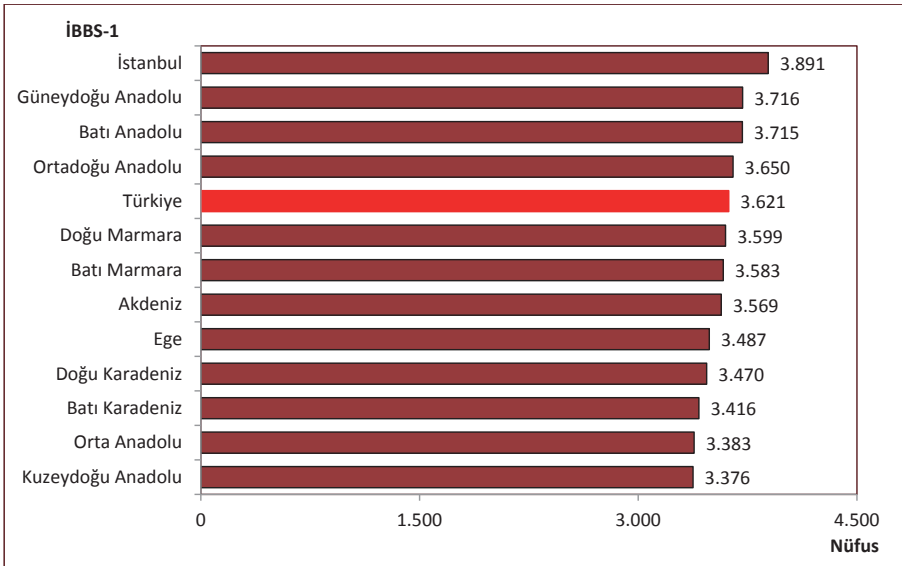
Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu, Acil Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 6.18. Yıllara Göre Aile Sağlığı Merkezi Muayene Oda Sayısı, Türkiye

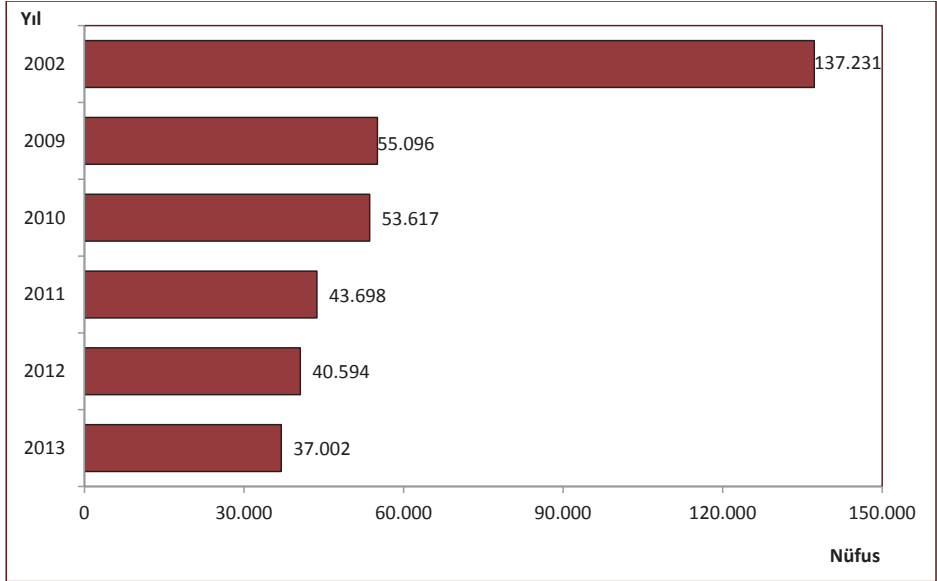
Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

Şekil 6.19. İBBS-1'e Göre Aktif Çalışan Aile Hekimi Başına Düşen Nüfus, 2013

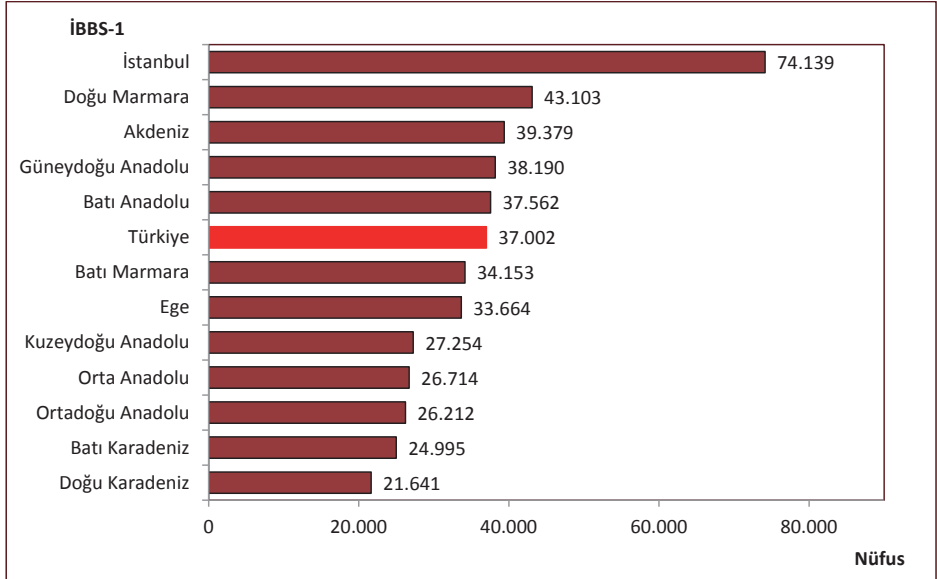
Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

Şekil 6.20. Yıllara Göre 112 Acil Yardım İstasyonu Başına Düşen Nüfus, Sağlık Bakanlığı

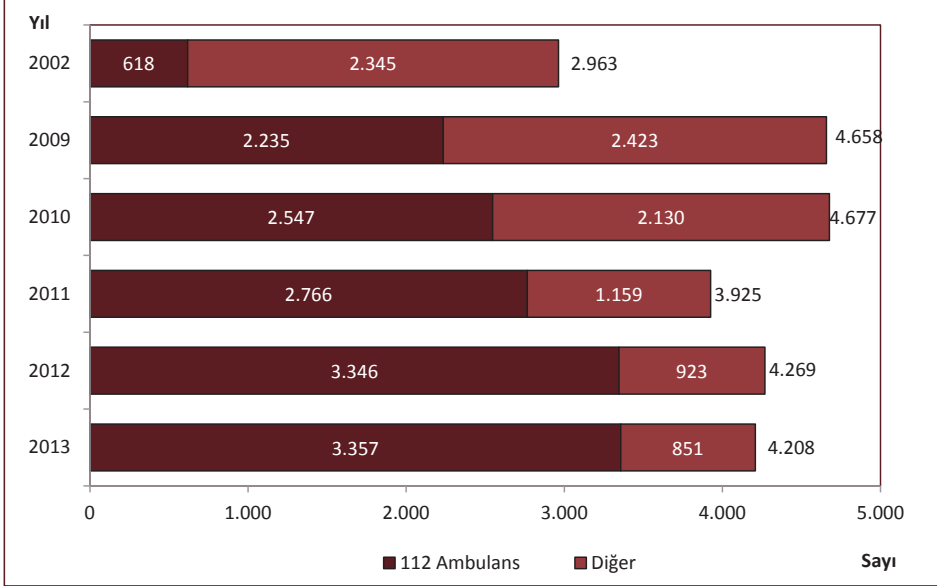
Kaynak: Acil Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 6.21. İBBS-1'e Göre 112 Acil Yardım İstasyonu Başına Düşen Nüfus, Sağlık Bakanlığı, 2013

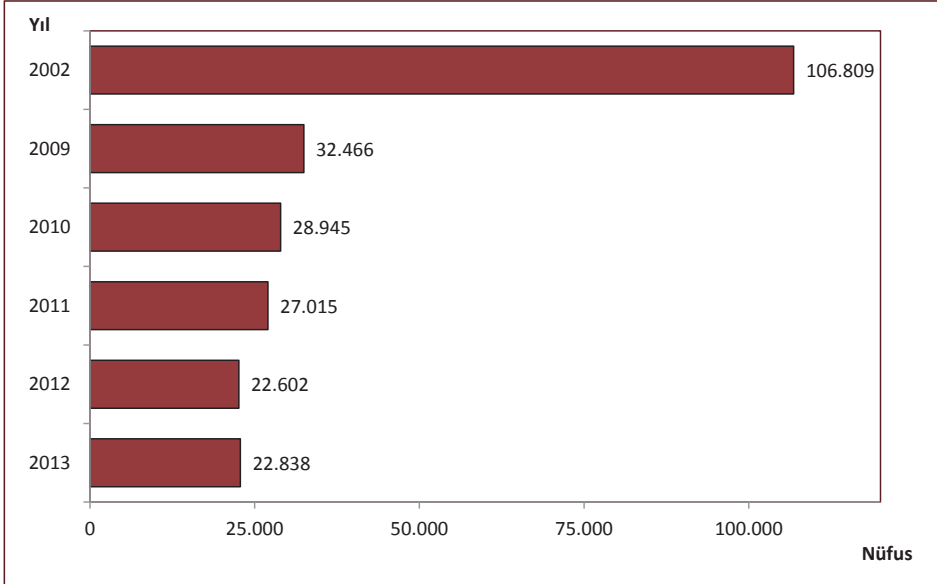
Kaynak: Acil Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 6.22. Yıllara Göre Ambulans Sayısı, Sağlık Bakanlığı

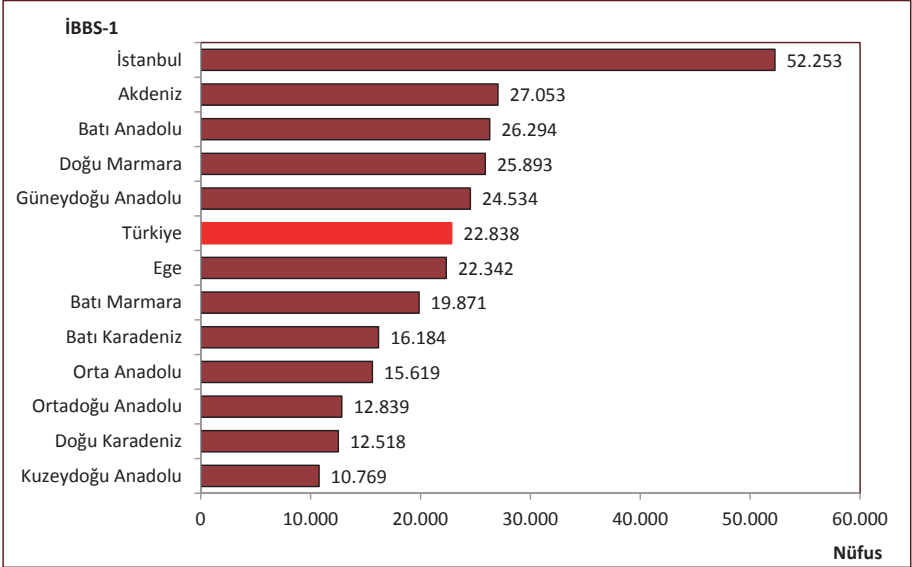
Kaynak: Acil Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 6.23. Yıllara Göre 112 Acil Yardım Ambulansı Başına Düşen Nüfus, Sağlık Bakanlığı

Kaynak: Acil Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 6.24. İBBS-1'e Göre 112 Acil Yardım Ambulansı Başına Düşen Nüfus, Sağlık Bakanlığı, 2013

Kaynak: Acil Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 6.17. Ambulans Türlerine Göre Araç ve Nakledilen Hasta Sayısı, Sağlık Bakanlığı, 2013

Araç Türü	Araç Sayısı	Nakledilen Hasta Sayısı
Ambulans Helikopter	17	2.407
Uçak Ambulansı	4	1.631
Kar Paletli	296	2.592
Deniz Ambulansı	4	1.324

Kaynak: Acil Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 6.18. İllere Göre Bazı Sağlık Göstergeleri, Türkiye, 2013

İl Adı	Hastane Sayısı	Yatak Sayısı	10.000 Kişiyi Düşen Yatak Sayısı	Nitelikli Yatak Sayısı	Yoğun Bakım Yatağı Sayısı	Aile Hekimliği Birimi Sayısı	Aile Hekimi Başına Düşen Nüfus	112 İstasyon Sayısı	112 İstasyon Başına Düşen Nüfus	112 Ambulans Sayısı	112 Ambulans Başına Düşen Nüfus
Adana	29	6.317	29,4	2.545	971	608	3.535	44	48.847	62	34.665
Adıyaman	9	1.019	17,1	428	131	176	3.393	24	24.883	28	21.328
Afyonkarahisar	21	1.966	27,8	1.178	211	205	3.449	30	23.571	52	13.599
Ağrı	11	821	14,9	548	50	148	3.724	12	45.931	33	16.702
Amasya	7	820	25,5	432	65	101	3.188	12	26.831	17	18.940
Ankara	84	18.032	35,7	7.320	2.151	1326	3.805	126	40.040	184	27.419
Antalya	43	5.046	23,4	3.094	732	572	3.773	50	43.165	70	30.832
Artvin	8	355	21,0	168	18	51	3.320	20	8.467	27	6.272
Aydın	22	2.728	26,7	1.649	340	288	3.545	24	42.540	34	30.028
Balıkesir	29	2.955	25,4	1.267	317	328	3.545	31	37.508	41	28.360
Bilecik	8	355	17,0	114	32	63	3.316	8	26.111	15	13.926
Bingöl	8	658	24,8	214	47	79	3.361	14	18.965	30	8.850
Bitlis	9	795	23,6	437	50	91	3.705	10	33.716	38	8.873
Bolu	11	1.414	49,9	686	126	87	3.259	14	20.250	35	8.100
Burdur	8	682	26,5	273	72	80	3.216	18	14.293	24	10.719
Bursa	40	6.509	23,7	3.050	856	753	3.640	49	55.938	61	44.934
Çanakkale	15	1.415	28,2	546	101	135	3.721	20	25.116	32	15.698
Çankırı	9	439	23,0	232	34	49	3.896	17	11.230	27	7.071
Çorum	16	1.404	26,4	481	137	169	3.148	22	24.185	34	15.649
Denizli	22	2.513	26,1	946	327	276	3.491	29	33.223	44	21.897
Diyarbakır	24	4.699	29,2	2.254	880	424	3.791	53	30.329	68	23.639
Edirne	10	1.927	48,3	667	163	115	3.466	14	28.470	33	12.078
Elazığ	13	2.907	51,2	948	331	171	3.323	25	22.730	37	15.358
Erzincan	11	644	29,3	355	51	70	3.143	11	20.000	29	7.586
Erzurum	24	3.586	46,8	2.134	317	239	3.208	23	33.336	66	11.617
Eskişehir	19	3.487	43,6	1.180	401	226	3.539	27	29.619	41	19.505
Gaziantep	25	4.450	24,1	2.202	825	482	3.827	33	55.892	53	34.801
Giresun	17	1.398	32,9	642	117	122	3.484	21	20.238	29	14.655
Gümüşhane	6	334	23,6	176	22	42	3.367	9	15.712	26	5.439
Hakkari	4	398	14,6	272	35	64	4.266	15	18.203	33	8.274
Hatay	22	2.739	18,2	1.275	462	408	3.684	30	50.102	43	34.955
Isparta	17	1.962	47,0	800	243	130	3.214	18	23.210	28	14.921
Mersin	24	3.360	19,7	1.147	577	486	3.510	45	37.906	58	29.410
İstanbul	233	33.104	23,4	16.190	5.044	3639	3.891	191	74.139	271	52.253
İzmir	59	11.361	28,0	4.253	1.512	1138	3.569	90	45.123	114	35.623
Kars	7	772	25,7	426	72	86	3.499	13	23.144	24	12.536
Kastamonu	17	1.087	29,5	312	73	103	3.574	23	16.004	33	11.154
Kayseri	30	3.974	30,7	1.685	544	377	3.436	27	47.976	53	24.441
Kırklareli	8	751	22,1	202	65	96	3.547	14	24.326	29	11.743
Kırşehir	6	498	22,3	382	52	74	3.020	12	18.625	23	9.717
Kocaeli	25	4.053	24,2	2.463	550	465	3.605	27	62.082	56	29.932
Konya	42	6.692	32,2	2.626	796	580	3.585	59	35.241	75	27.723
Kütahya	13	1.732	30,3	568	153	177	3.232	21	27.241	45	12.712
Malatya	21	2.327	30,5	1.511	400	213	3.580	27	28.242	49	15.562
Manisa	30	3.881	28,5	1.909	367	400	3.399	45	30.210	62	21.927

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Türkiye Halk Sağlığı Kurumu, Acil Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 6.18. İllere Göre Bazı Sağlık Göstergeleri, Türkiye, 2013- Devamı

İl Adı	Hastane Sayısı	Yatak Sayısı	10.000 Kişiyeye Düşen Yatak Sayısı	Nitelikli Yatak Sayısı	Yoğun Bakım Yatağı Sayısı	Aile Hekimliği Birimi Sayısı	Aile Hekimi Başına Düşen Nüfus	112 İstasyon Sayısı	112 İstasyon Başına Düşen Nüfus	112 Ambulans Sayısı	112 Ambulans Başına Düşen Nüfus
Kahramanmaraş	19	2.181	20,3	1.036	286	307	3.504	30	35.857	53	20.296
Mardin	12	968	12,4	481	98	198	3.938	18	43.319	27	28.879
Muğla	24	1.940	22,4	872	209	246	3.523	44	19.697	64	13.542
Muş	7	756	18,3	307	54	112	3.684	9	45.839	24	17.190
Neveşehir	6	580	20,3	407	58	86	3.319	12	23.788	19	15.024
Niğde	7	681	19,8	450	74	102	3.369	19	18.087	28	12.274
Ordu	17	1.905	26,0	536	222	193	3.790	30	24.382	42	17.416
Rize	9	1.018	31,0	773	80	95	3.455	16	20.513	34	9.653
Sakarya	19	1.690	18,4	1.067	176	254	3.612	23	39.886	35	26.211
Samsun	29	4.074	32,3	1.866	526	361	3.495	34	37.112	56	22.532
Siirt	11	602	19,2	250	58	85	3.696	15	20.944	31	10.134
Sinop	7	510	24,9	129	32	58	3.527	15	13.638	24	8.524
Sivas	21	2.445	39,2	814	216	177	3.524	29	21.511	58	10.756
Tekirdağ	21	1.873	21,4	1.107	238	241	3.629	17	51.440	30	29.149
Tokat	15	1.907	31,9	1.080	190	175	3.421	18	33.262	29	20.645
Trabzon	21	3.326	43,9	1.939	340	233	3.254	22	34.465	46	16.483
Tunceli	5	187	21,9	162	18	25	3.417	12	7.119	24	3.560
Şanlıurfa	20	2.698	15,0	982	467	496	3.633	37	48.702	55	32.763
Uşak	8	978	28,2	575	124	108	3.208	11	31.501	28	12.375
Van	16	2.442	22,8	1.494	427	279	3.836	32	33.441	59	18.138
Yozgat	17	1.018	22,9	243	64	134	3.315	19	23.380	24	18.509
Zonguldak	11	2.056	34,2	375	184	173	3.477	18	33.420	24	25.065
Aksaray	10	701	18,3	190	72	110	3.480	14	27.343	25	15.312
Bayburt	1	150	19,8	123	8	26	2.908	7	10.803	16	4.726
Karaman	5	601	25,3	179	81	76	3.131	11	21.631	21	11.330
Kırıkkale	6	813	29,6	393	89	85	3.231	13	21.128	18	15.259
Batman	11	1.050	19,2	547	181	153	3.579	15	36.505	23	23.808
Şırnak	9	684	14,4	510	67	129	3.684	11	43.205	28	16.973
Bartın	3	422	22,3	121	38	60	3.152	9	21.015	13	14.549
Ardahan	4	250	24,3	191	16	31	3.316	8	12.848	17	6.046
İğdır	4	296	15,5	94	27	54	3.526	7	27.203	20	9.521
Yalova	6	382	17,4	206	78	55	4.002	8	27.515	13	16.932
Karabük	6	668	29,0	147	103	68	3.386	12	19.188	21	10.964
Kilis	1	194	15,1	74	21	36	3.572	6	21.431	17	7.564
Osmaniye	8	944	18,9	451	134	145	3.441	13	38.383	23	21.695
Düzce	5	675	19,2	184	88	97	3.624	11	31.955	22	15.978
Türkiye	1.517	202.031	26,4	92.542	25.964	21.175	3.621	2.072	37.002	3.357	22.838

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Türkiye Halk Sağlığı Kurumu, Acil Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Bölüm 6 İle İlgili Açıklamalar

☑2012 yılı Milli Savunma Bakanlığına ait verilerde güncellemeler yapılmıştır. Bu yüzden bazı göstergeler Sağlık İstatistikleri Yıllığı 2012’de yayınlanan verilerden farklılık gösterilebilir.

☑Hastanelere ait altyapı ve hizmetlerin verildiği tablo ve grafiklerde yıl içerisinde hizmet veren (kapananlar dahil) kurumlara ait sayılar kullanılmıştır.

☑MR ve BT cihazlarında hastanelerde demirbaş cihaz ve hizmet alımı cihazları ayrımı yapılarak geriye dönük MR ve BT cihaz sayıları için güncellemeler yapıldı.

☑Milli Savunma Bakanlığının (MSB) verileri 2012 yılı öncesinde sadece hastane ve yatak sayısı olarak kullanılmış olup tablo ve grafiklerde “Diğer” sektör içerisine dahil edilmiştir. 2012 yılı ve sonrası için tüm göstergelere dahil edilmiş olup karşılaştırılabilir olması açısından hastane ve yatak sayısı dışında kalan göstergelere ait veriler Özel Sektör içerisinde gösterildi.

☑Hastane sayılarının belirtildiği tablo ve grafiklerde; Sağlık Bakanlığı, üniversite ve özel sektör dışında kalan Milli Savunma Bakanlığı hastaneleri, belediye hastaneleri ve diğer kamu kuruluşlarına ait hastaneler “Diğer” olarak tanımlandı.

☑Hastane yatağı sayılarının belirtildiği tablo ve grafiklerde; Sağlık Bakanlığı, üniversite ve özel sektör dışında kalan Milli Savunma Bakanlığı hastaneleri, belediye hastaneleri ve diğer kamu kuruluşlarına ait hastanelerdeki yataklar “Diğer” olarak tanımlandı.

☑2002 yılı SSK hastanelerine ait veriler karşılaştırılabilir olması için Sağlık Bakanlığı’na dahil edildi.

☑Hastane yatağı; hastaların 24 saatten fazla bakım ve tedavilerinin sağlanması amacıyla yatırıldığı, hasta odalarında ya da hastalara devamlı tıbbi bakım hizmeti verilen birimlere yerleştirilen yataklara verilen addır. Hasta yatağı sayısına; yoğun bakım, prematüre ve yeni doğan ünitesindeki yataklar (kuvöz, açık bebek yatağı), yanık merkezi ve yanık odalarındaki yataklar, nitelikli yataklar dahil edildi.

☑Nitelikli yataklar; içinde tuvaleti ve banyosu ile en fazla 2 hasta yatağı, televizyon, telefon, buzdolabı, yemek masası, etajeri ve yatırılabilen refakatçi koltuğu bulunan odalardaki yataklardır. Bu sayılar toplam yatak sayısına dahildir.

☑KETEM sayısına belediyeler bünyesinde hizmet veren Kadın ve Aile Sağlığı Merkezi sayıları dahil edildi.

☑Aile Sağlığı Merkezi ve Aile Sağlığı Merkezi muayene oda sayılarına ilişkin tablo ve grafiklerde; 2002 yılına ait veriler Sağlık Ocakları, 2009 yılına ait veriler sağlık ocağı ve aile sağlığı merkezlerini, 2010-2013 yıllarına ait veriler aile sağlığı merkezlerini ve muayene odalarını kapsamaktadır.

☑112 Acil ambulansı; her türlü acil durumda, olay yerinde ve ambulans içerisinde hasta ve yaralılara gerekli acil tıbbi müdahaleyi yapabilecek ekip, teknik ve tıbbi donanıma sahip kara aracıdır. “Diğer Ambulanslar”; sağlık ocağı, hastaneler ve il sağlık müdürlüklerine ait ambulanslardır. Özel sektör ambulansları toplama dahil değildir.

Bölüm 7

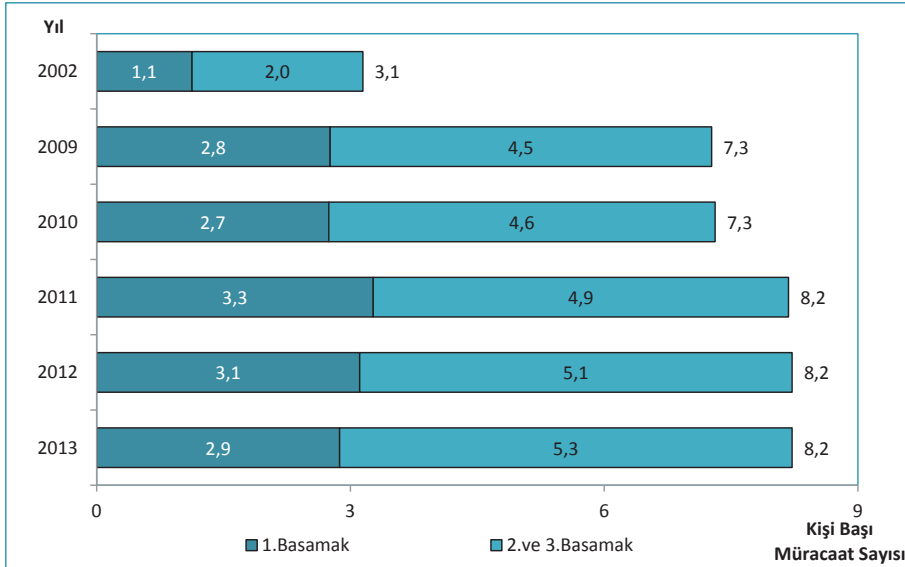
Sağlık Hizmetlerinin Kullanımı

Tablo 7.1. Yıllara ve Kurum Türlerine Göre Toplam Hekime Müracaat Sayısı, Tüm Sektörler, Türkiye

	2002	2009	2010	2011	2012	2013
Sağlık Ocağı	69.103.517	123.851.458	84.629.163	-	-	-
Aile Hekimliği	-	65.716.898	108.976.049	240.298.753	221.672.029	212.318.024
Verem Savaş Dispanseri	2.012.458	2.557.787	2.378.998	2.219.534	2.143.765	1.815.805
Ana Çocuk Sağlığı ve Aile Planlaması Merkezi	2.980.481	5.707.593	3.831.859	944.842	630.583	536.707
TSM'ler Tarafından Yapılan Diğer Muayeneler	-	-	-	-	10.035.342	4.999.980
Özel Poliklinikler	731.132	2.387.515	2.497.352	882.973	655.432	582.265
Birinci Basamak Toplamı	74.827.588	200.221.251	202.313.421	244.346.102	235.137.151	220.252.781
Özel Tıp ve Dal Merkezleri	9.824.802	32.082.953	33.788.328	29.040.707	32.012.211	31.256.100
Hastaneler	124.313.659	295.262.190	302.984.218	337.849.536	354.636.935	378.812.243
2. ve 3. Basamak Toplamı	134.138.461	327.345.143	336.772.546	366.890.243	386.649.146	410.068.343
Genel Toplam	208.966.049	527.566.394	539.085.967	611.236.345	621.786.297	630.321.124

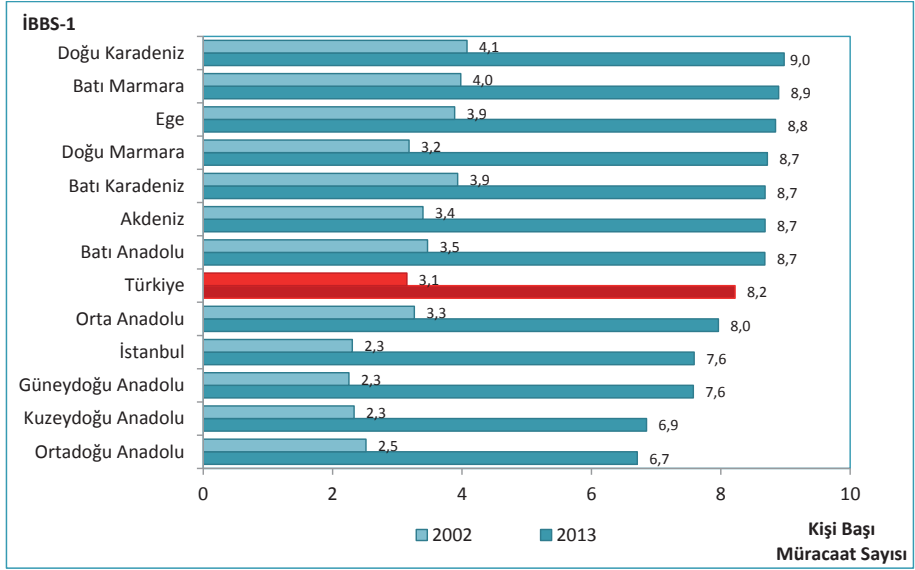
Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu, Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 7.1. Yıllara ve Hizmet Kapsamına Göre Kişi Başı Hekime Müracaat Sayısı, Tüm Sektörler, Türkiye

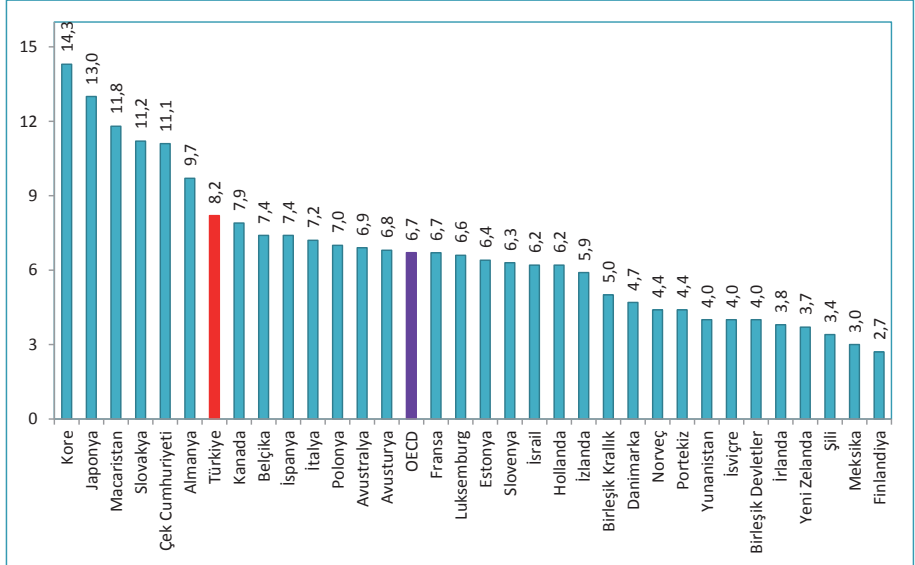
Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu, Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 7.2. İBBS-1'e Göre Kişi Başı Hekime Müracaat Sayısı, Tüm Sektörler, 2002, 2013

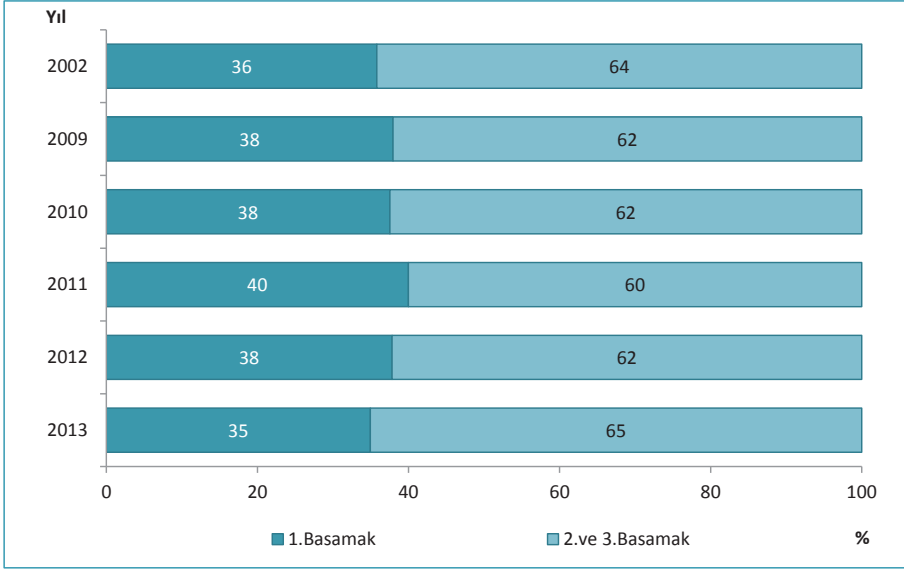
Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu, Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 7.3. Kişi Başı Hekime Müracaat Sayısının Uluslararası Karşılaştırması, 2012

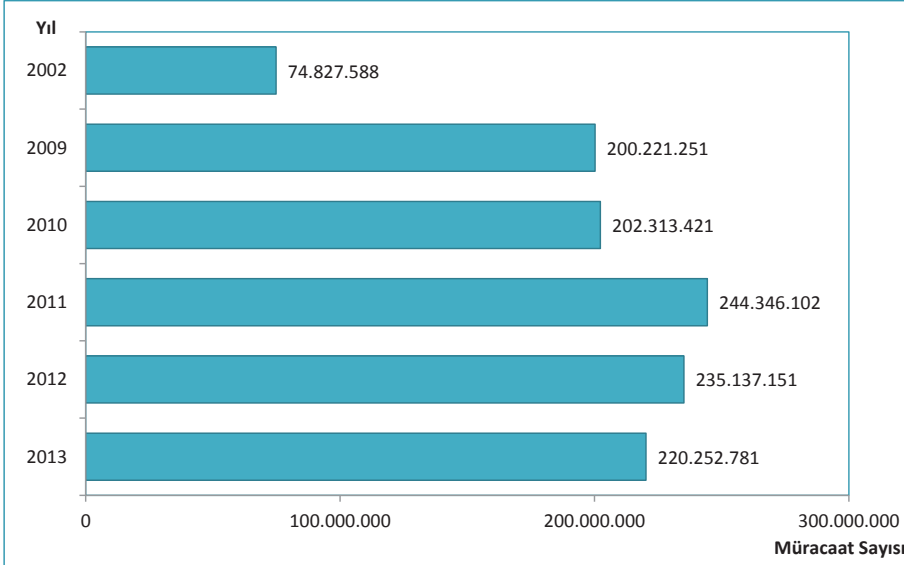
Kaynak: OECD Health Data 2014

Şekil 7.4. Yıllara ve Hizmet Kapsamına Göre Hekime Müracaat Sayısının Oranı, (%), Tüm Sektörler, Türkiye

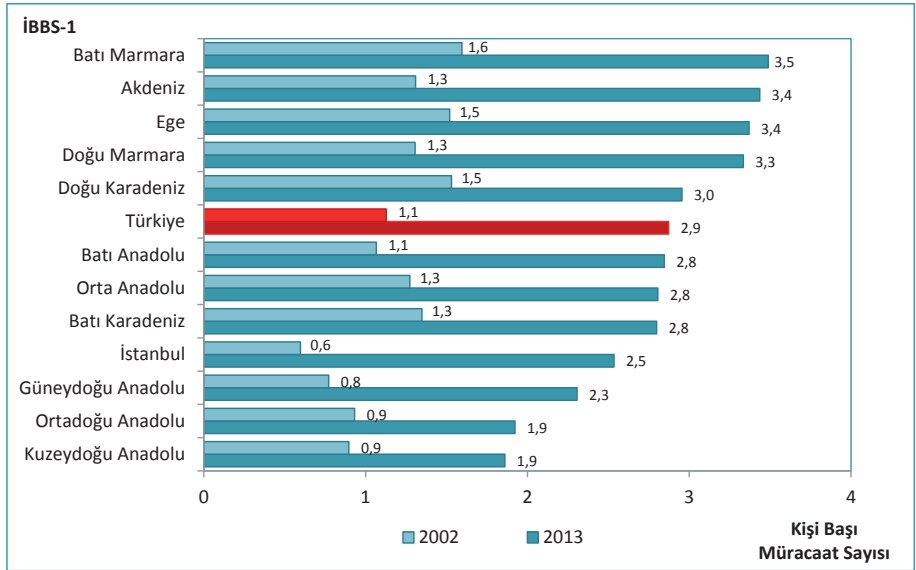
Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu, Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 7.5. Yıllara Göre Birinci Basamak Kuruluşlarında Hekime Müracaat Sayısı, Tüm Sektörler, Türkiye

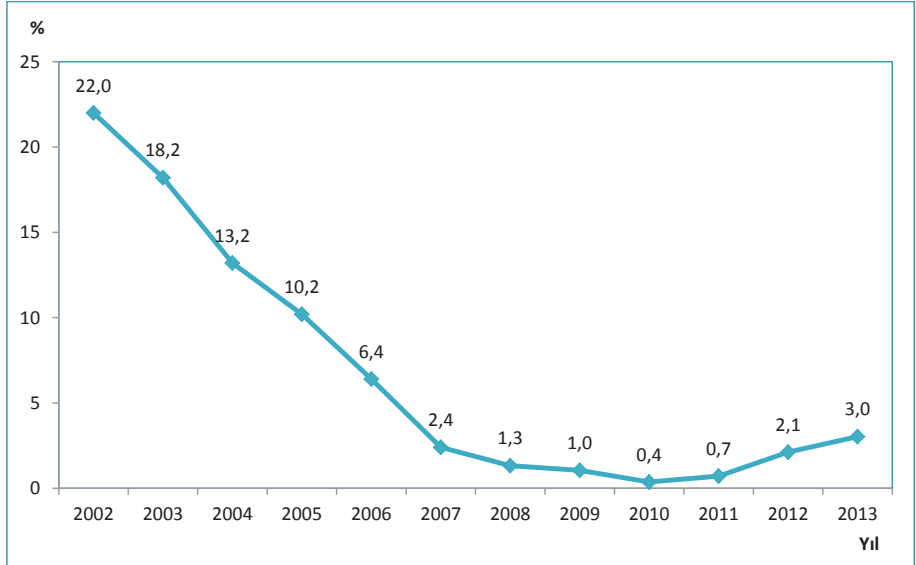
Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu, Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 7.6. İBBS-1'e Göre Birinci Basamak Kuruluşlarında Kişi Başı Hekime Müracaat Sayısı, Tüm Sektörler, 2002, 2013

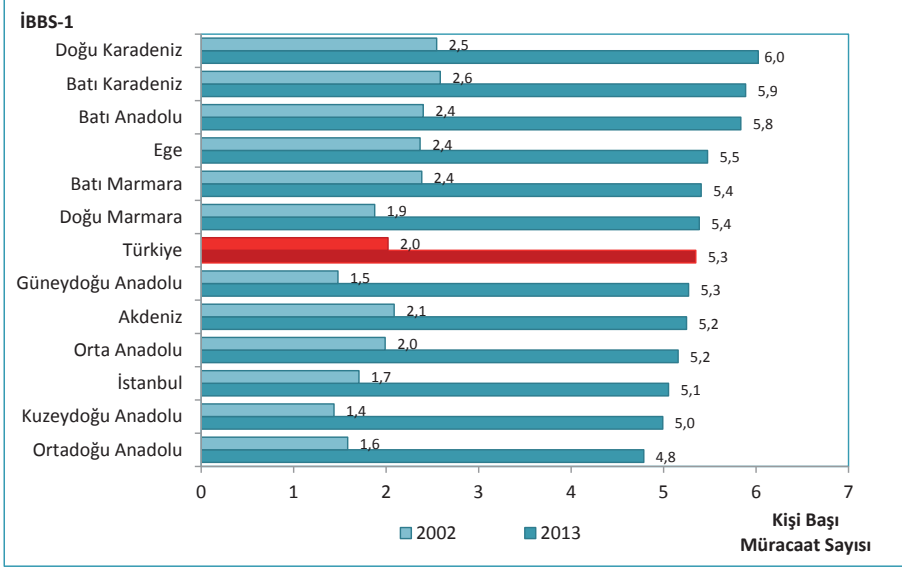
Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu, Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 7.7. Yıllara Göre Birinci Basamak Kuruluşları Sevk Hızı, (%), Sağlık Bakanlığı

Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

Şekil 7.8. İBBS-1'e Göre İkinci ve Üçüncü Basamak Sağlık Kurumlarında Kişi Başı Hekime Müracaat Sayısı, Tüm Sektörler, 2002, 2013

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 7.2. Yıllara ve Sektörlere Göre Hastanelere Müracaat Sayısı, Türkiye

	2002	2009	2010	2011	2012	2013
Sağlık Bakanlığı	109.793.128	228.279.139	235.172.924	254.342.943	260.974.401	277.485.135
Üniversite	8.823.361	19.364.865	20.098.754	24.437.107	27.080.436	29.985.697
Özel	5.697.170	47.618.186	47.712.540	59.069.486	66.582.098	71.341.411
Toplam	124.313.659	295.262.190	302.984.218	337.849.536	354.636.935	378.812.243

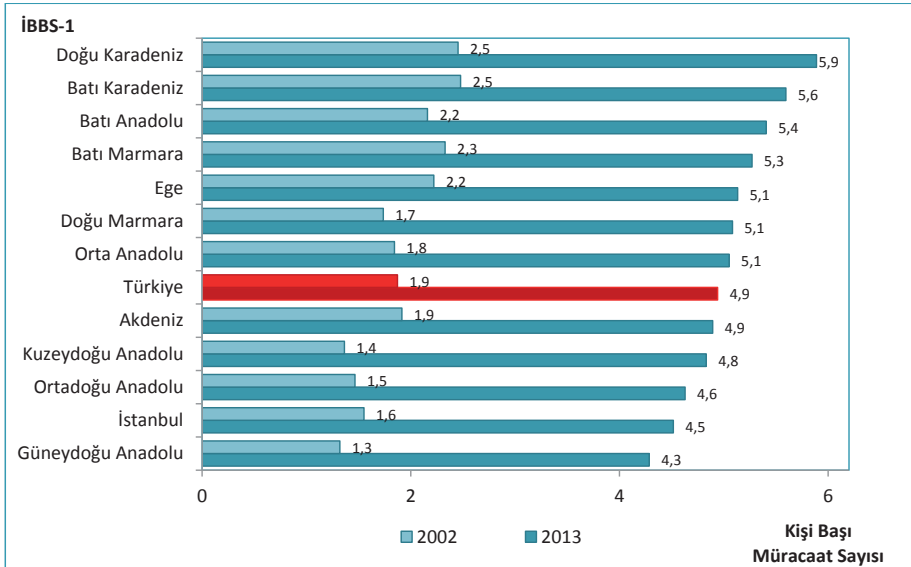
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 7.3. Yıllara ve Sektörlere Göre Hastanelere Kişi Başı Müracaat Sayısı, Türkiye

	2002	2009	2010	2011	2012	2013
Sağlık Bakanlığı	1,7	3,1	3,2	3,4	3,5	3,6
Üniversite	0,1	0,3	0,3	0,3	0,4	0,4
Özel	0,1	0,7	0,6	0,8	0,9	0,9
Toplam	1,9	4,1	4,1	4,5	4,7	4,9

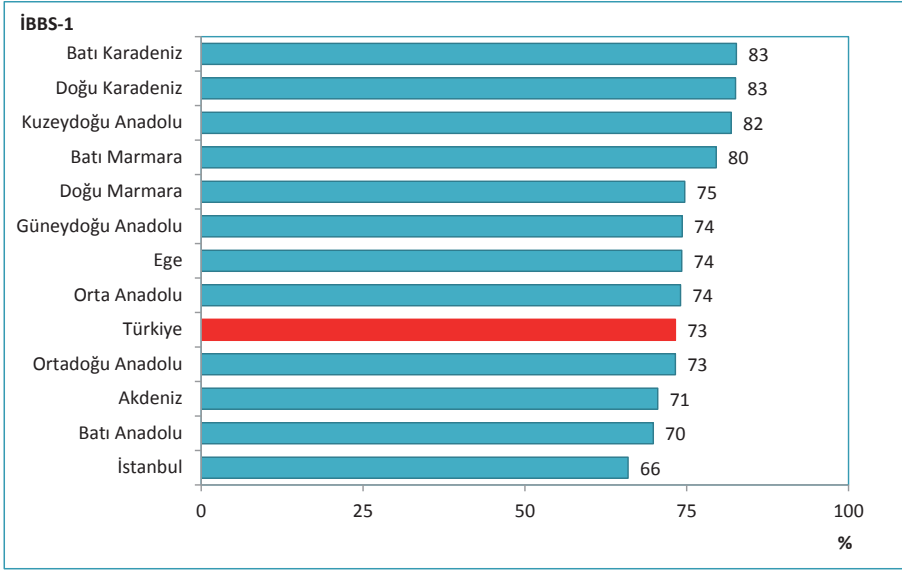
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 7.9. İBBS-1'e Göre Kişi Başı Hastanelere Müracaat Sayısı, Tüm Sektörler, 2002, 2013

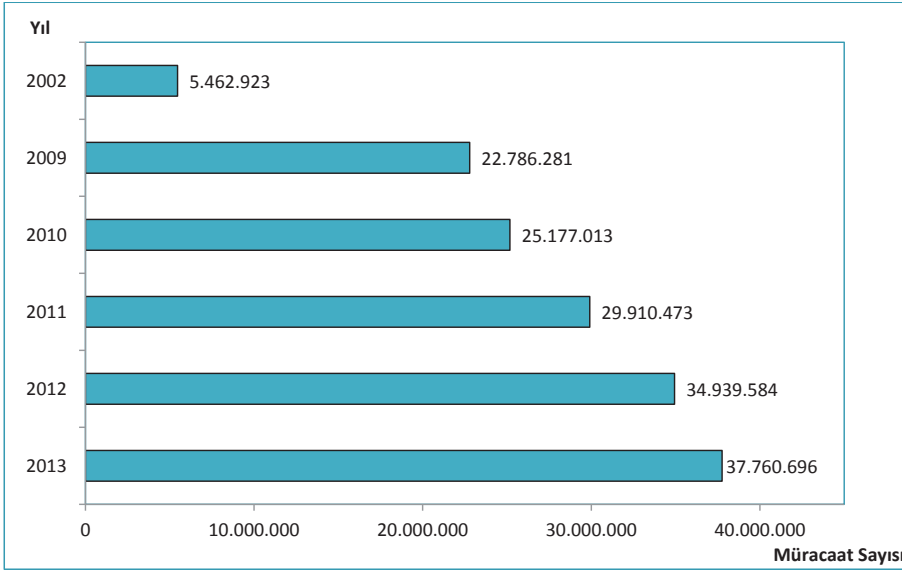
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 7.10. İBBS-1'e Göre Sağlık Bakanlığı Hastanelerine Müracaatların Tüm Sektörlerdeki Hastanelere Müracaatlar İçindeki Oranı, (%), 2013

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

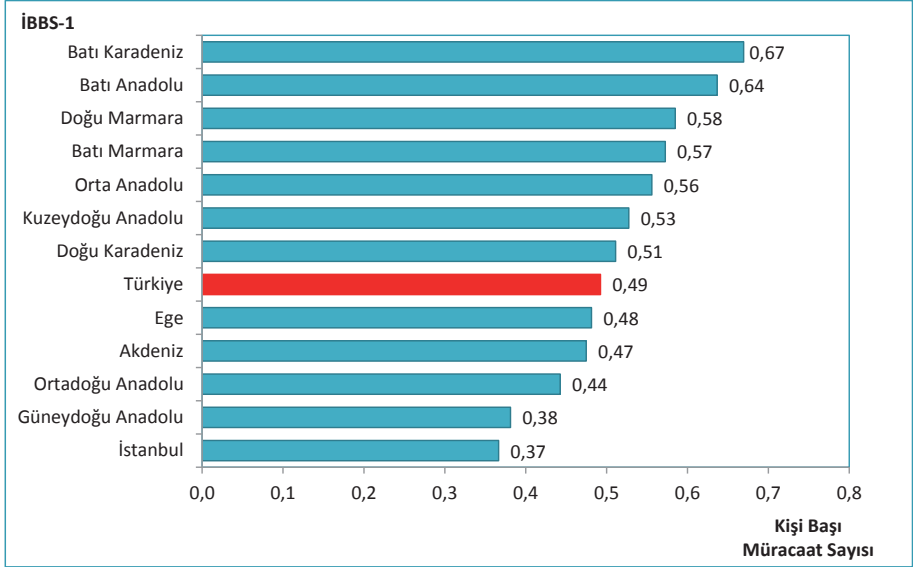
Şekil 7.11. Yıllara Göre Ağız ve Diş Sağlığı Hizmetlerine Müracaat Sayıları, Tüm Sektörler, Türkiye

Kaynak: Türkiye Kamu Hastaneleri Kurumu, Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

*2012 yılı öncesinde sadece Sağlık Bakanlığı değerleri verilmiştir. 2012 ve 2013 yıllarında Üniversite ve Özel sektör değerleri dahil edilmiştir.

Şekil 7.12. İBBS-1'e Göre Kişi Başı Diş Hekimine Müracaat Sayısı, Tüm Sektörler, 2013

Kaynak: Türkiye Kamu Hastaneleri Kurumu, Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 7.4. Yıllara ve Sektörlere Göre Yatan Hasta Sayısı, Türkiye

	2002	2009	2010	2011	2012	2013
Sağlık Bakanlığı	4.169.779	5.934.978	6.361.116	6.775.154	6.891.857	7.023.313
Üniversite	781.990	1.462.690	1.509.484	1.607.462	1.601.878	1.630.464
Özel	556.494	2.503.992	2.657.573	3.054.165	3.485.092	3.719.780
Toplam	5.508.263	9.901.660	10.528.173	11.436.781	11.978.827	12.373.557

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 7.5. İBBS-1'e Göre Sağlık Bakanlığı Hastanelerine Yatan Hasta Sayıları ve Toplam Yatan Hasta Sayısı İçindeki Oranı, (%), 2013

İBBS-1	Sağlık Bakanlığı	Toplam	Sağlık Bakanlığı Oranı (%)
Kuzeydoğu Anadolu	227.001	332.675	68
Batı Karadeniz	504.157	751.917	67
Batı Marmara	321.325	485.614	66
Doğu Karadeniz	312.514	488.030	64
Güneydoğu Anadolu	786.553	1.256.435	63
Doğu Marmara	697.197	1.152.209	61
Ege	1.002.585	1.683.397	60
Ortadoğu Anadolu	376.835	633.003	60
Türkiye	7.023.313	12.373.557	57
Akdeniz	892.302	1.638.620	54
Orta Anadolu	385.149	708.637	54
Batı Anadolu	676.554	1.278.144	53
İstanbul	841.141	1.964.876	43

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 7.6. Yıllara ve Sektörlere Göre Toplam Ameliyat Sayıları, Türkiye

	2002	2009	2010	2011	2012	2013
Sağlık Bakanlığı	1.072.417	1.829.919	2.039.021	2.209.326	2.298.893	2.414.538
Üniversite	307.108	546.903	576.547	617.477	664.695	715.889
Özel	218.837	1.131.431	1.215.159	1.373.774	1.446.630	1.553.810
Toplam	1.598.362	3.508.253	3.830.727	4.200.577	4.410.218	4.684.237

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 7.7. Sektörlere Göre Ameliyat Sayılarının Ameliyat Gruplarına Göre Dağılımı, 2013

	A	B	C	Toplam
Sağlık Bakanlığı	181.675	848.484	1.384.379	2.414.538
Üniversite	110.599	282.182	323.108	715.889
Özel	165.295	553.346	835.169	1.553.810
Toplam	457.569	1.684.012	2.542.656	4.684.237

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 7.8. Sektörlere Göre Ameliyat Sayılarının Ameliyat Gruplarına Göre Dağılımı, (%), 2013

	A	B	C	Toplam
Sağlık Bakanlığı	40	50	54	52
Üniversite	24	17	13	15
Özel	36	33	33	33
Toplam	100	100	100	100

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 7.9. İBBS-1'e ve Sektörlere Göre 1.000 Kişiye Düşen Ameliyat Sayıları, 2013

İBBS-1	Sağlık Bakanlığı	Üniversite	Özel	Toplam
Batı Anadolu	39,7	17,9	19,6	77,3
Akdeniz	34,3	9,9	22,0	66,2
Orta Anadolu	28,6	12,1	24,5	65,2
Doğu Marmara	33,6	8,8	20,2	62,5
Ege	31,5	11,0	18,7	61,2
Türkiye	31,5	9,3	20,3	61,1
İstanbul	25,6	4,9	29,1	59,6
Doğu Karadeniz	34,4	8,5	15,9	58,7
Batı Karadeniz	34,8	7,0	14,7	56,5
Kuzeydoğu Anadolu	39,7	13,7	2,6	56,0
Ortadoğu Anadolu	25,7	12,5	15,4	53,6
Güneydoğu Anadolu	29,5	4,8	18,6	52,9
Batı Marmara	27,9	8,7	11,5	48,1

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 7.10. İBBS-1'e ve Ameliyat Gruplarına Göre 1.000 Kişiye Düşen Ameliyat Sayıları, 2013

İBBS-1	A	B	C	Toplam
Batı Anadolu	9,6	29,5	38,1	77,3
Akdeniz	5,8	23,1	37,3	66,2
Orta Anadolu	4,8	26,5	33,9	65,2
Doğu Marmara	6,6	22,7	33,2	62,5
Ege	6,7	23,3	31,2	61,2
Türkiye	6,0	22,0	33,2	61,1
İstanbul	7,2	22,0	30,3	59,6
Doğu Karadeniz	5,7	20,0	33,0	58,7
Batı Karadeniz	5,1	20,1	31,2	56,5
Kuzeydoğu Anadolu	3,5	15,9	36,6	56,0
Ortadoğu Anadolu	3,3	16,8	33,5	53,6
Güneydoğu Anadolu	3,1	16,9	32,9	52,9
Batı Marmara	3,7	16,9	27,4	48,1

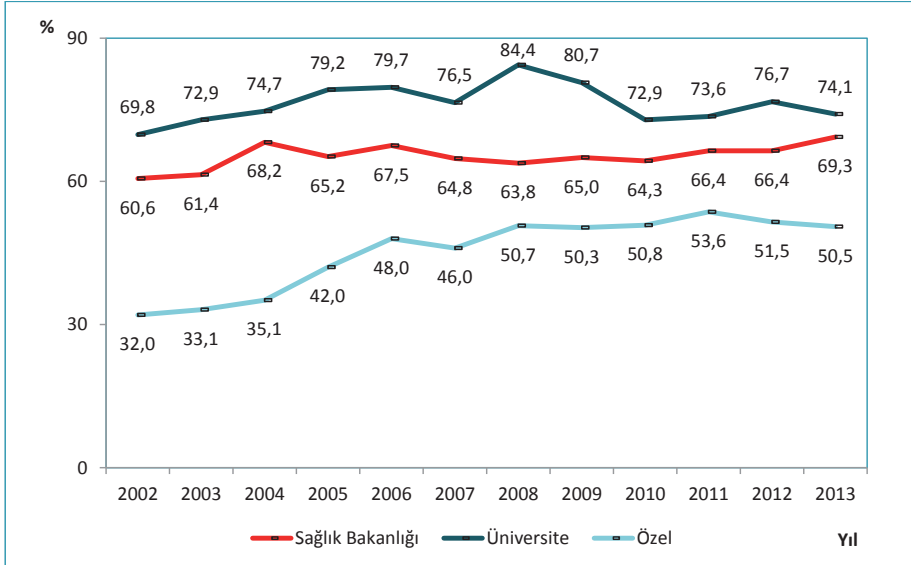
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 7.11. İBBS-1'e ve Sektörlere Göre Ameliyat Sayısının Hastane Müracaat Sayısına Oranı, (%), 2013

İBBS-1	Sağlık Bakanlığı	Üniversite	Özel	Toplam
Batı Anadolu	1,1	2,3	2,3	1,4
Akdeniz	1,0	2,5	2,1	1,4
İstanbul	0,9	1,7	2,3	1,3
Orta Anadolu	0,8	3,3	2,6	1,3
Türkiye	0,9	2,4	2,2	1,2
Güneydoğu Anadolu	0,9	2,7	2,0	1,2
Doğu Marmara	0,9	2,3	2,2	1,2
Ege	0,8	2,1	2,3	1,2
Kuzeydoğu Anadolu	1,0	2,9	0,6	1,2
Ortadoğu Anadolu	0,8	3,4	1,8	1,2
Batı Karadeniz	0,8	2,3	2,2	1,0
Doğu Karadeniz	0,7	3,6	2,0	1,0
Batı Marmara	0,7	2,7	1,5	0,9

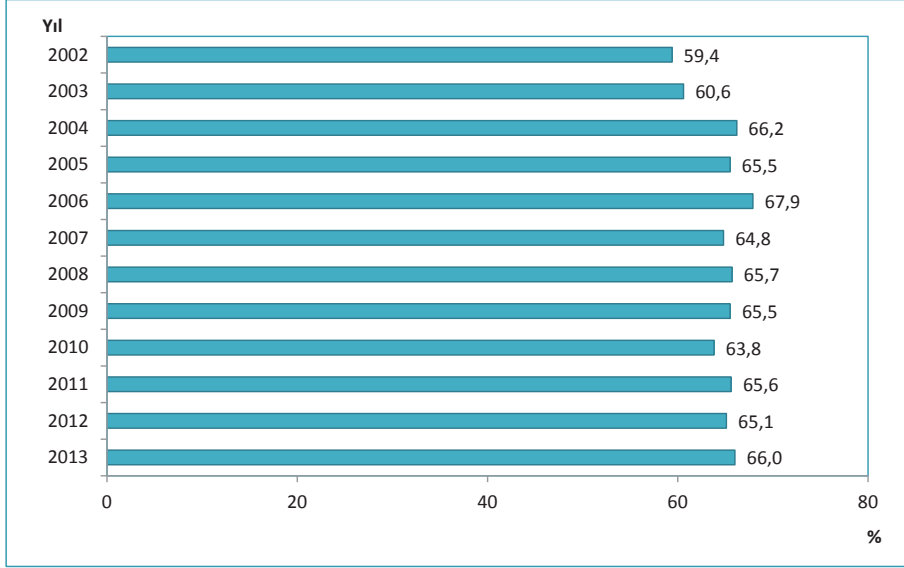
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 7.13. Yıllara ve Sektörlere Göre Hastanelerde Yatak Doluluk Oranı, (%), Türkiye

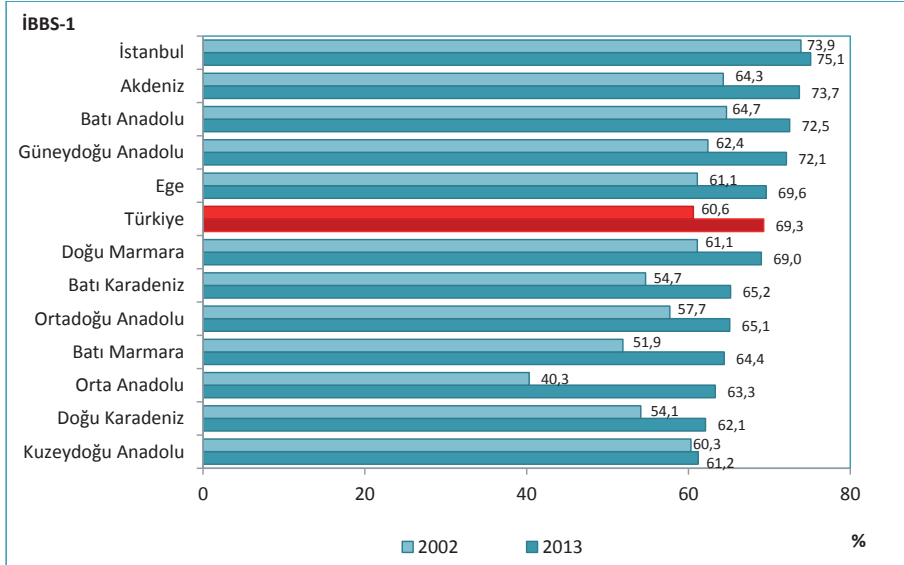
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 7.14. Yıllara Göre Hastanelerde Yatak Doluluk Oranı, Tüm Sektörler, (%), Türkiye

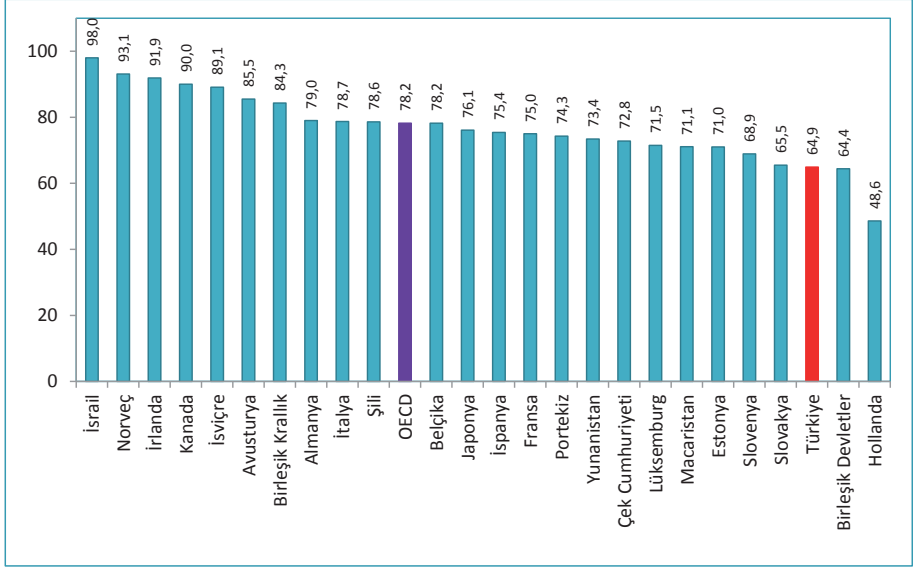
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 7.15. İBBS-1'e Göre Hastanelerde Yatak Doluluk Oranı, Sağlık Bakanlığı, (%), 2002, 2013

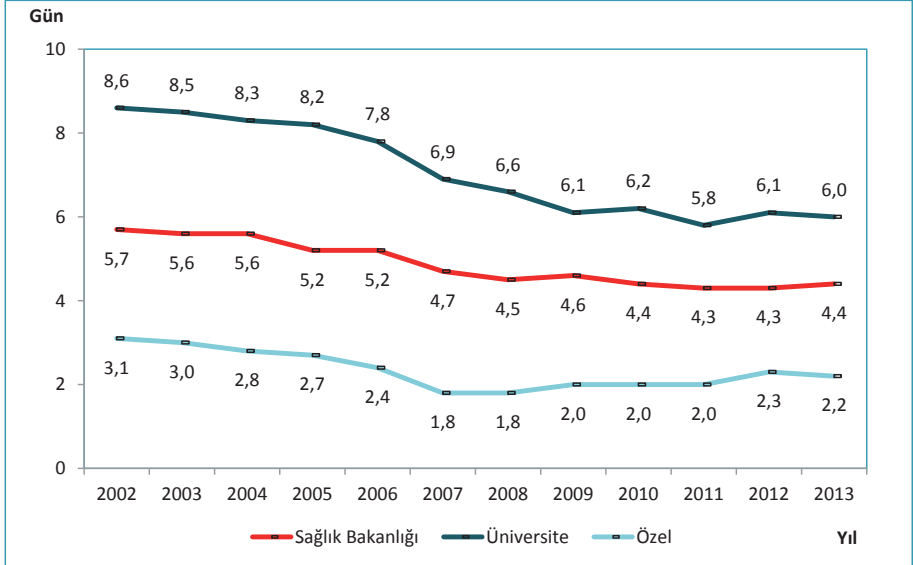
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 7.16. Hastanelerde Akut Yatak Doluluk Oranlarının Uluslararası Karşılaştırması, 2011

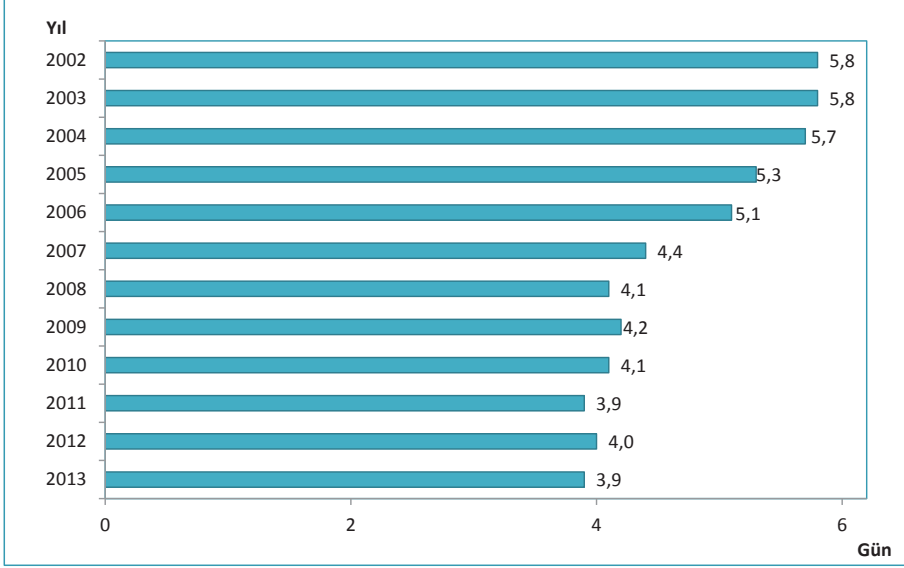
Kaynak: OECD Health at a Glance, 2013

Şekil 7.17. Yıllara ve Sektörlere Göre Hastanelerde Yatan Hasta Ortalama Kalış Günü, Türkiye

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 7.18. Yıllara Göre Hastanelerde Yatan Hasta Ortalama Kalış Günü, Tüm Sektörler, Türkiye

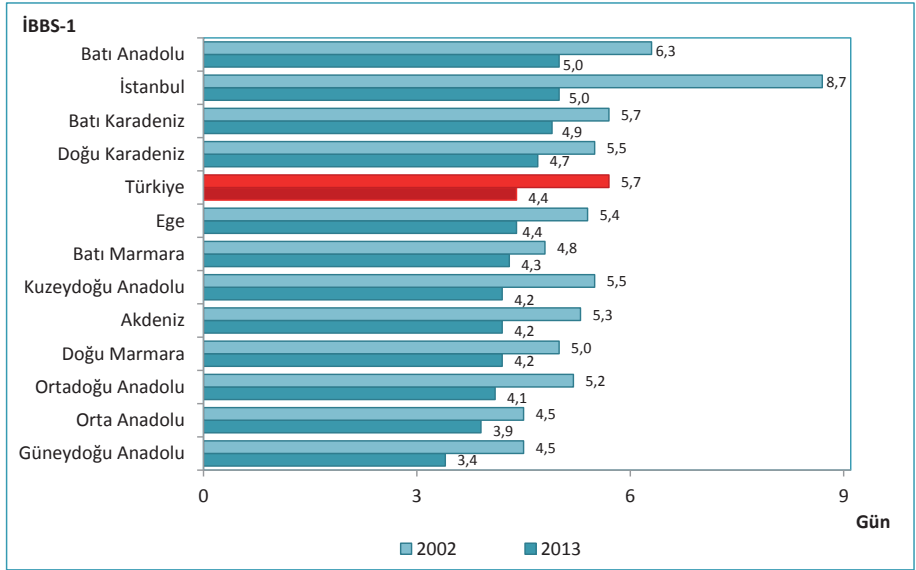
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 7.12. ICD-10 Ana Tanı Gruplarına Göre Hastanelerde Yatan Hasta Ortalama Kalış Günü, Tüm Sektörler, Türkiye, 2011, 2012, 2013

ICD-10 Ana Tanı Kodları	Kod	2011	2012	2013
Bazı Enfeksiyöz ve Paraziter Hastalıklar	A00-B99	3,8	3,7	3,5
Neoplazmlar	C00-D48	4,8	4,8	4,9
Kan ve Kan Yapıcı Organların Hastalıkları ve İmmün Sistemin Bazı Hastalıkları	D50-D89	3,2	3,5	3,1
Endokrin, Beslenme ve Metabolizma Hastalıkları	E00-E90	5,3	5,2	5,3
Mental ve Davranışsal Bozukluklar	F00-F99	18,3	15,3	18,4
Sinir Sistemi Hastalıkları	G00-G99	5,6	5,7	5,4
Göz ve Adneks Hastalıkları	H00-H59	1,8	1,5	1,3
Kulak ve Mastoid Çıkıntı Hastalıkları	H60-H95	2,6	3,3	3,1
Dolaşım Sistemi Hastalıkları	I00-I99	5,2	5,3	5,1
Solunum Sistemi Hastalıkları	J00-J99	5,3	5,4	5,5
Sindirim Sistemi Hastalıkları	K00-K93	3,2	3,0	2,7
Deri ve Deri Altı Dokunun Hastalıkları	L00-L99	2,6	2,3	2,2
Kas, İskelet Sistemi ve Bağ Dokusu Hastalıkları	M00-M99	6,6	6,6	6,6
Genitoüriner Sistem Hastalıkları	N00-N99	2,8	2,9	2,7
Gebelik, Doğum ve Lohusalık	O00-O99	1,9	2,0	2,0
Perinatal Dönemden Kaynaklanan Bazı Durumlar	P00-P96	4,9	4,8	5,0
Konjenital Malformasyonlar, Deformasyonlar ve Kromozom Anomalileri	Q00-Q99	4,5	4,4	4,5
Semptomlar, Belirtiler ve Anormal Klinik ve Laboratuvar Bulguları, Başka Yerde Sınıflanmamış	R00-R99	2,6	2,6	2,9
Yaralanma, Zehirlenme ve Diş Nedenlerin Bazı Diğer Sonuçları	S00-T98	3,7	4,1	4,6
Sağlık Hizmetleriyle Temas ve Sağlık Durumunu Etkileyen Faktörler	Z00-Z99	2,5	3,0	3,2
Toplam		3,9	4,0	3,9

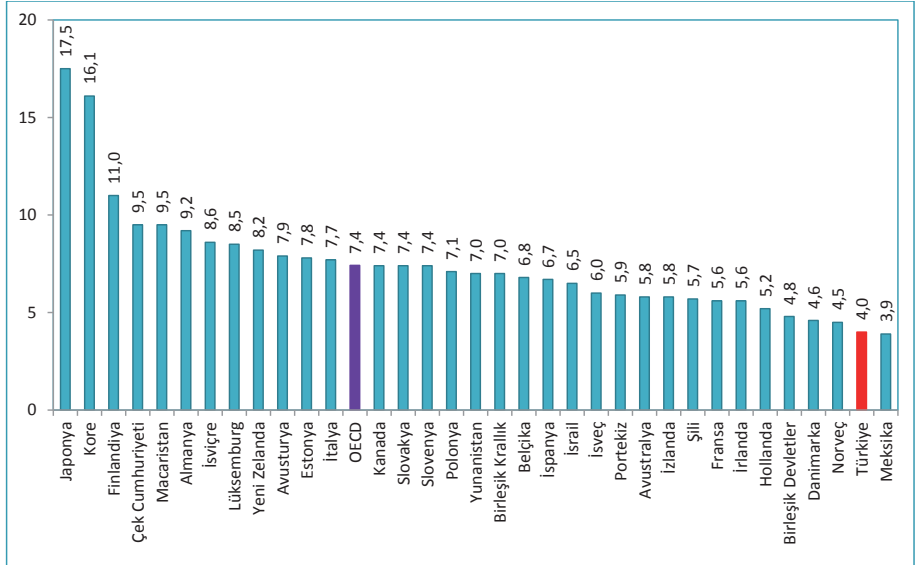
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü Teşhis İlişkili Gruplar Veri Tabanı

Şekil 7.19. İBBS-1'e Göre Hastanelerde Yatan Hasta Ortalama Kalış Günü, Sağlık Bakanlığı, 2002, 2013

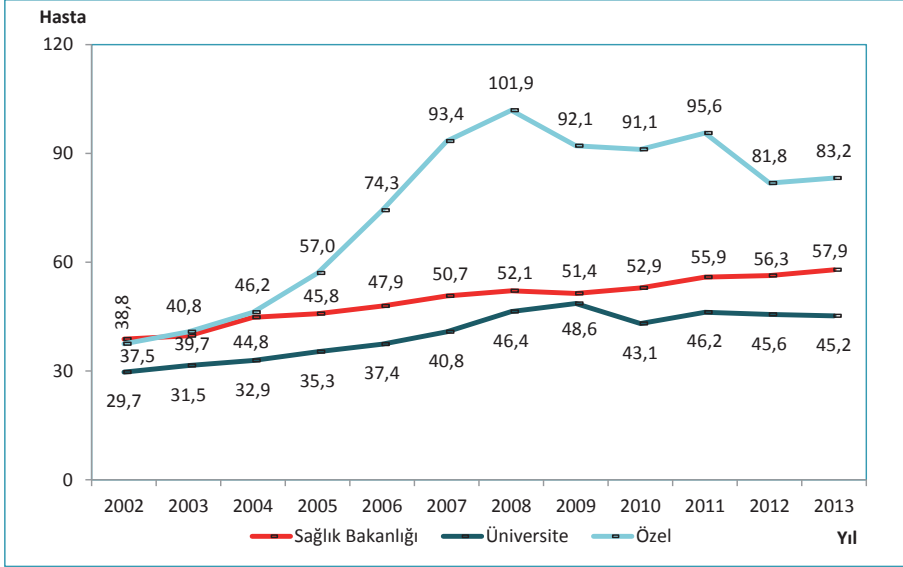
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 7.20. Hastanelerde Yatan Hasta Ortalama Kalış Gününün Uluslararası Karşılaştırması, 2012

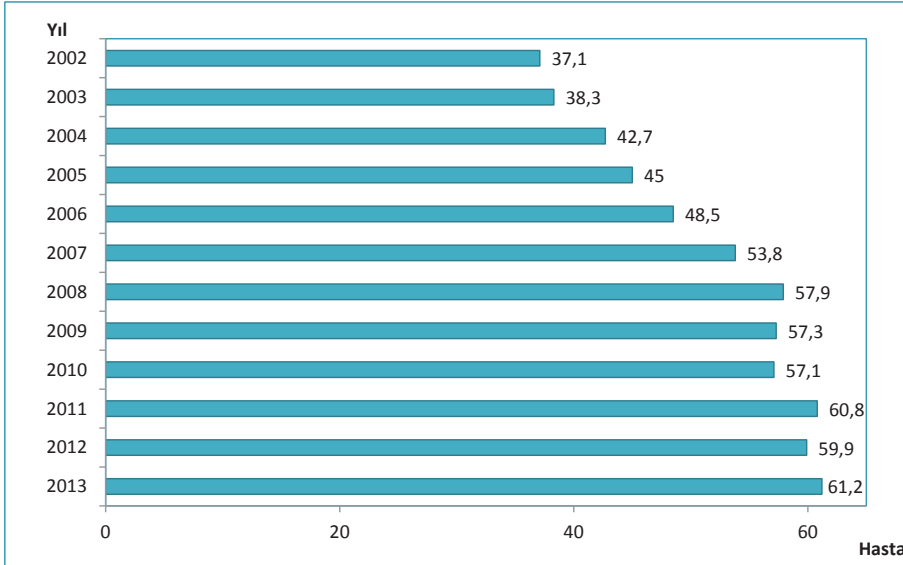
Kaynak: OECD Health Data 2014

Şekil 7.21. Yıllara ve Sektörlere Göre Hastanelerde Yatak Devir Hızı, (Hasta), Türkiye

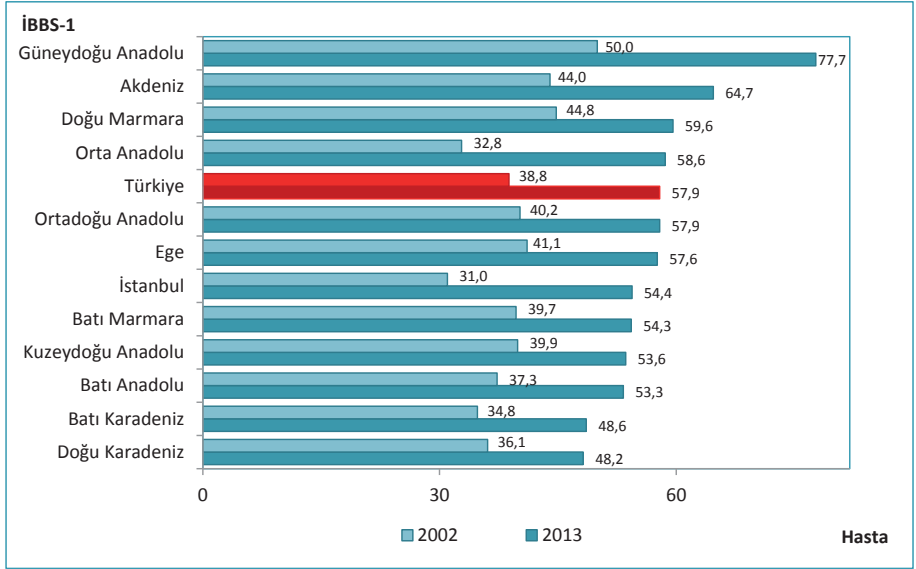
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 7.22. Yıllara Göre Hastanelerde Yatak Devir Hızı, (Hasta), Tüm Sektörler, Türkiye

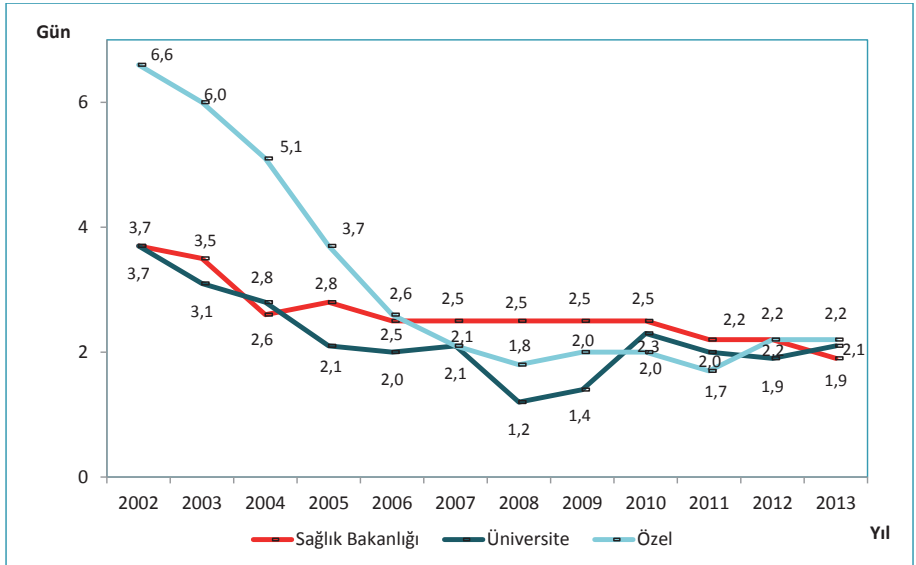
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 7.23. İBBS-1'e Göre Hastanelerde Yatak Devir Hızı, (Hasta), Sağlık Bakanlığı, 2002, 2013

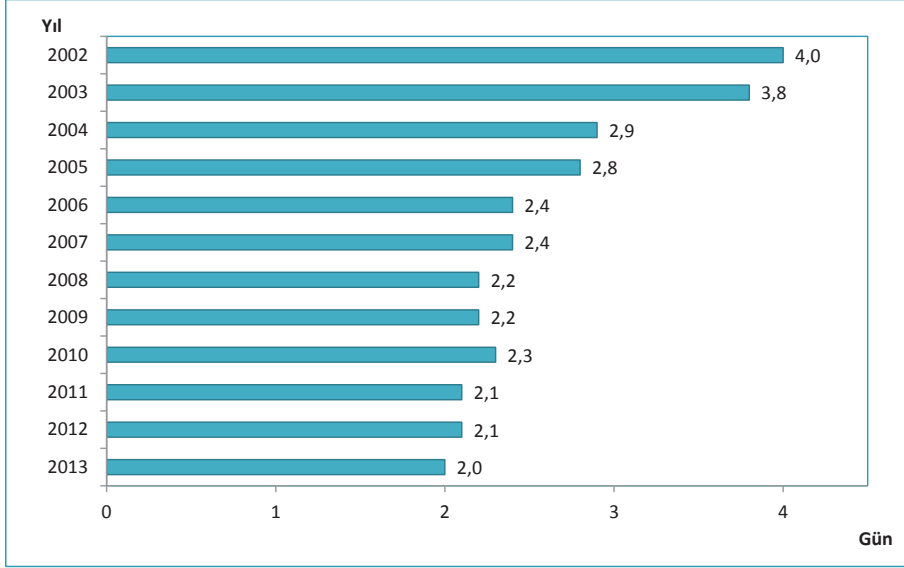
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 7.24. Yıllara ve Sektörlere Göre Hastanelerde Yatak Devir Aralığı, (Gün), Türkiye

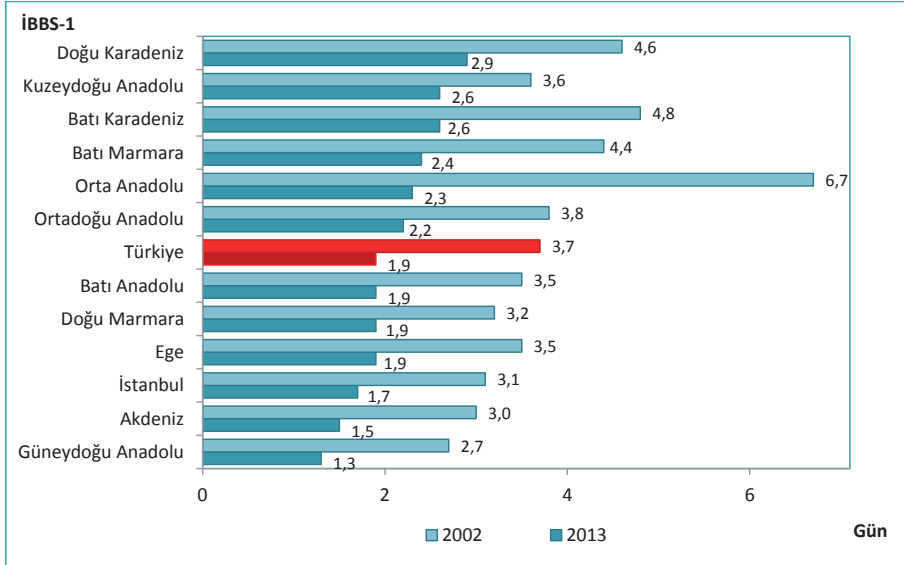
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 7.25. Yıllara Göre Hastanelerde Yatak Devir Aralığı, (Gün), Tüm Sektörler, Türkiye

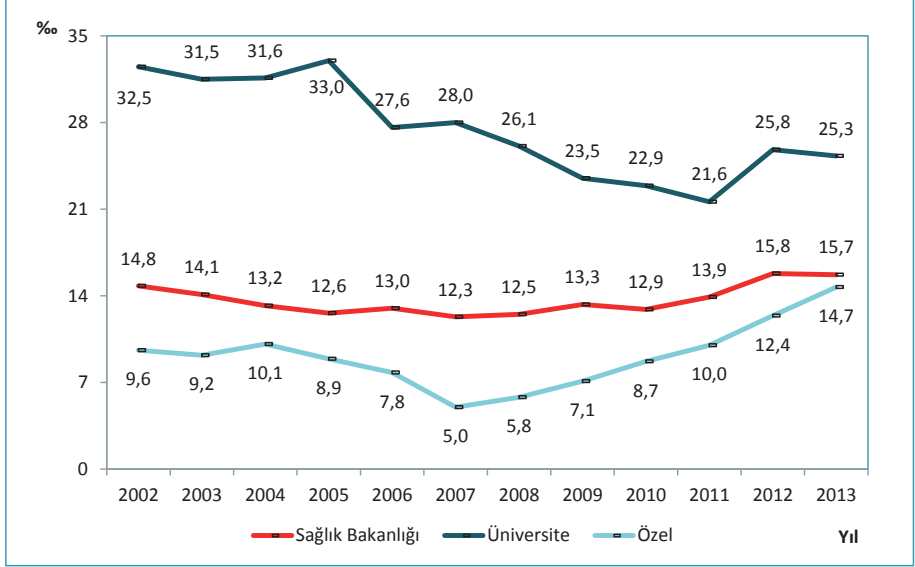
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 7.26. İBBS-1'e Göre Yatak Devir Aralığı, (Gün), Sağlık Bakanlığı, 2002, 2013

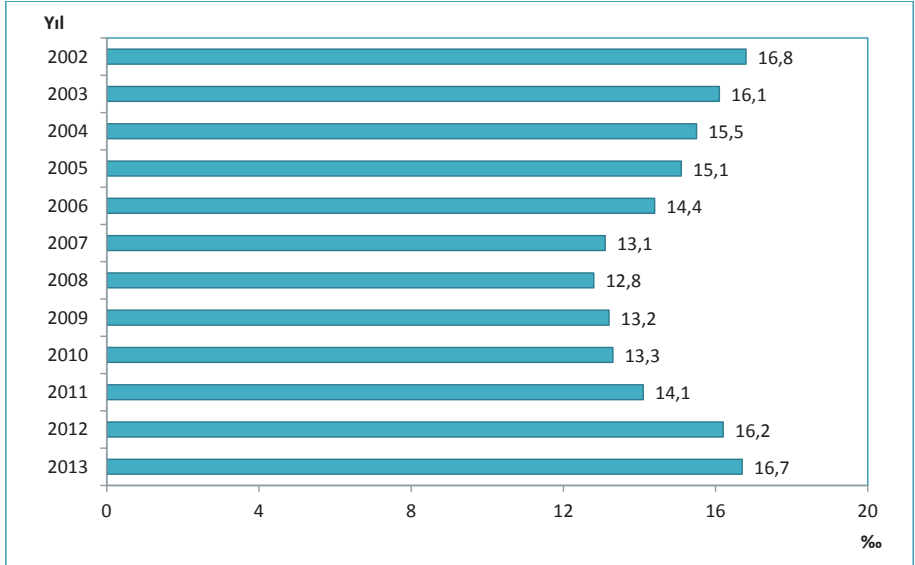
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 7.27. Yıllara ve Sektörlere Göre Hastanelerde Kaba Ölüm Hızı, (%), Türkiye

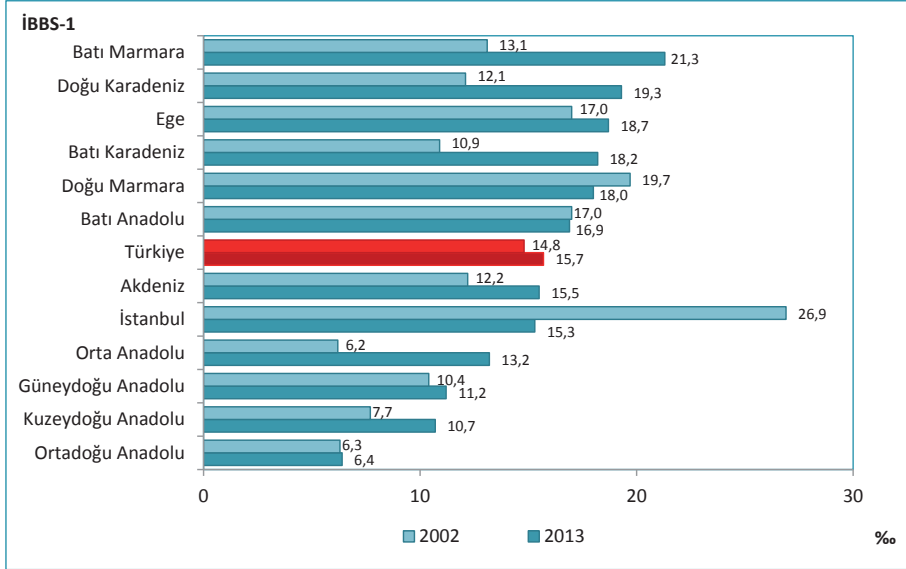
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 7.28. Yıllara Göre Hastanelerde Kaba Ölüm Hızı, Tüm Sektörler, (%), Türkiye

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 7.29. İBBS-1'e Göre Hastanelerde Kaba Ölüm Hızı, Sağlık Bakanlığı, (%), 2002, 2013

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 7.13. Yıllara ve Sektörlere Göre Hastanelerde Yatılan Gün Sayısı, Türkiye

	2002	2009	2010	2011	2012	2013
Sağlık Bakanlığı	23.770.910	27.408.539	28.193.909	29.405.370	29.662.436	30.679.607
Üniversite	6.713.945	8.873.997	9.317.978	9.350.038	9.846.341	9.753.138
Özel	1.730.661	4.986.717	5.410.529	6.246.243	8.001.322	8.247.245
Toplam	32.215.516	41.269.253	42.922.416	45.001.651	47.510.099	48.679.990

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 7.14. İBBS-1'e Göre Hastanelerde Yatılan Gün Sayısı, Sağlık Bakanlığı, 2013

İBBS-1	2013
Kuzeydoğu Anadolu	945.831
Batı Marmara	1.391.459
Doğu Karadeniz	1.470.353
Orta Anadolu	1.518.784
Ortadoğu Anadolu	1.547.336
Batı Karadeniz	2.472.117
Güneydoğu Anadolu	2.664.714
Doğu Marmara	2.944.988
Batı Anadolu	3.355.814
Akdeniz	3.710.366
İstanbul	4.240.341
Ege	4.417.504
Türkiye	30.679.607

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 7.15. Yıllara Göre Organ Nakli Sayısı, Tüm Sektörler, Türkiye

	2002	2009	2010	2011	2012	2013
Böbrek	550	2.362	2.502	2.923	2.903	2.944
Karaciğer	159	592	695	904	1.001	1.248
Kalp	20	54	86	93	61	63
Kalp Kapakçığı	15	38	18	1	5	1
Akciğer	0	7	3	5	25	32
Kalp-Akciğer	0	0	0	0	2	0
Pankreas	0	18	29	26	6	4
İnce Bağırsak	1	1	3	1	5	2
Toplam	745	3.072	3.336	3.953	4.008	4.294

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 7.16. Sektörlere Göre Yataklı Tedavi Kurumlarında Bazı Cihazların Görüntüleme Sayısı, Türkiye, 2013

	MR	BT	Ultrason	Doppler Ultrason	EKO	Mamografi
Sağlık Bakanlığı	5.213.207	7.295.808	17.438.742	5.786.423	3.566.342	1.401.746
Üniversite	1.142.721	1.662.826	1.862.445	577.570	608.719	271.470
Özel	2.717.654	2.081.060	5.518.475	1.735.006	1.355.977	404.726
Toplam	9.073.582	11.039.694	24.819.662	8.098.999	5.531.038	2.077.942

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 7.17. İBBS-1'e ve Sektörlere Göre Yataklı Tedavi Kurumlarında Yapılan Muayenelerde İstenilen MR Görüntüleme Sayısı, (Her 1.000 Kişi İçin), 2013

İBBS-1	Sağlık Bakanlığı	Üniversite	Özel	Toplam
Batı Marmara	14,6	45,1	44,0	20,7
Orta Anadolu	15,9	41,7	32,6	20,9
Doğu Marmara	18,7	31,1	30,4	21,7
Akdeniz	16,8	38,5	35,0	22,5
Güneydoğu Anadolu	15,4	38,9	46,9	23,1
Batı Anadolu	19,3	35,8	32,2	23,7
Ege	19,2	34,4	38,4	23,7
Türkiye	18,8	38,1	38,1	24,0
Batı Karadeniz	18,6	37,9	59,4	24,5
Doğu Karadeniz	21,2	51,3	45,8	25,7
İstanbul	24,0	31,6	32,2	26,8
Ortadoğu Anadolu	18,0	53,2	51,2	27,0
Kuzeydoğu Anadolu	17,6	71,4	79,9	28,0

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 7.18. İBBS-1'e ve Sektörlere Göre Yataklı Tedavi Kurumlarında Yapılan Muayenelerde İstenilen BT Görüntüleme Sayısı, (Her 1.000 Kişi İçin), 2013

İBBS-1	Sağlık Bakanlığı	Üniversite	Özel	Toplam
Batı Marmara	16,6	53,1	28,0	20,5
Orta Anadolu	19,4	84,2	21,3	24,5
Doğu Marmara	24,1	52,3	22,6	26,0
Batı Anadolu	23,3	41,5	29,3	26,9
Doğu Karadeniz	24,6	71,6	36,3	28,1
Ege	24,9	56,6	25,7	28,2
Batı Karadeniz	24,7	53,3	43,7	28,5
Akdeniz	24,2	64,5	29,6	28,6
Ortadoğu Anadolu	23,2	65,5	36,8	29,1
Türkiye	26,3	55,5	29,2	29,1
Güneydoğu Anadolu	27,1	71,7	41,4	32,0
Kuzeydoğu Anadolu	28,2	61,8	52,2	33,5
İstanbul	39,5	45,4	23,6	35,5

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 7.19. İBBS-1'e ve Sektörlere Göre Yataklı Tedavi Kurumlarında Yapılan Muayenelerde İstenilen Ultrason Sayısı, (Her 1.000 Kişi İçin), 2013

İBBS-1	Sağlık Bakanlığı	Üniversite	Özel	Toplam
Batı Marmara	44,4	65,6	49,9	46,5
Doğu Karadeniz	44,5	57,0	104,7	53,1
Doğu Marmara	54,0	47,4	64,2	55,3
İstanbul	59,2	40,1	55,2	56,9
Batı Karadeniz	54,1	44,3	95,9	58,5
Ege	60,1	67,3	79,2	63,8
Türkiye	62,8	62,1	77,4	65,5
Akdeniz	68,8	74,5	75,9	70,8
Ortadoğu Anadolu	64,1	103,8	88,6	71,8
Kuzeydoğu Anadolu	72,5	50,4	91,6	71,9
Orta Anadolu	59,1	66,6	130,2	72,9
Batı Anadolu	78,2	57,8	73,8	74,6
Güneydoğu Anadolu	81,7	99,9	106,0	87,7

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 7.20. İBBS-1'e ve Sektörlere Göre Yataklı Tedavi Kurumlarında Yapılan Muayenelerde İstenilen Doppler Ultrason Sayısı, (Her 1.000 Kişi İçin), 2013

İBBS-1	Sağlık Bakanlığı	Üniversite	Özel	Toplam
Orta Anadolu	8,5	26,0	14,5	10,9
Kuzeydoğu Anadolu	10,0	19,5	29,9	12,6
Batı Marmara	10,4	20,8	35,0	14,6
Doğu Karadeniz	17,9	9,3	15,1	17,2
Batı Anadolu	19,8	19,3	14,8	19,0
Batı Karadeniz	15,8	18,2	44,5	19,4
Ege	16,6	20,4	33,8	19,7
Türkiye	20,9	19,3	24,3	21,4
Akdeniz	24,2	22,2	17,0	22,5
İstanbul	28,0	8,8	14,6	23,1
Güneydoğu Anadolu	23,3	20,5	35,7	25,9
Doğu Marmara	28,9	22,1	24,5	27,6
Ortadoğu Anadolu	24,8	27,7	56,3	31,0

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 7.21. İBBS-1'e ve Sektörlere Göre Yataklı Tedavi Kurumlarında Yapılan Muayenelerde İstenilen EKO Sayısı, (Her 1.000 Kişi İçin), 2013

İBBS-1	Sağlık Bakanlığı	Üniversite	Özel	Toplam
Batı Marmara	11,6	18,3	14,1	12,3
Doğu Marmara	11,4	17,5	16,4	12,7
İstanbul	11,5	10,1	17,9	13,1
Orta Anadolu	11,5	35,7	17,8	14,4
Doğu Karadeniz	12,4	28,8	23,1	14,5
Türkiye	12,9	20,3	19,0	14,6
Ege	13,3	16,2	20,3	14,7
Kuzeydoğu Anadolu	15,9	10,2	8,6	14,7
Akdeniz	12,9	21,7	19,1	14,9
Batı Karadeniz	12,6	26,2	29,1	15,3
Güneydoğu Anadolu	13,1	35,0	19,9	15,5
Ortadoğu Anadolu	16,1	27,4	14,6	16,7
Batı Anadolu	14,9	22,3	22,4	17,2

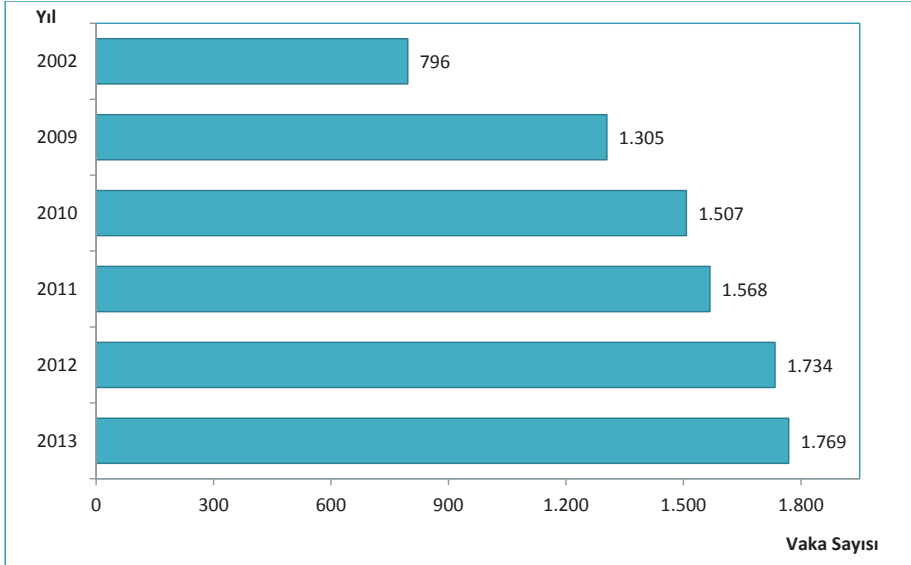
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 7.22. İBBS-1'e ve Sektörlere Göre Yataklı Tedavi Kurumlarında Yapılan Muayenelerde İstenilen Mamografi Sayısı, (Her 1.000 Kişi İçin), 2013

İBBS-1	Sağlık Bakanlığı	Üniversite	Özel	Toplam
Güneydoğu Anadolu	1,5	3,1	3,8	2,0
Ortadoğu Anadolu	2,2	7,2	3,9	2,9
Kuzeydoğu Anadolu	2,9	6,7	3,1	3,3
Batı Karadeniz	4,0	5,9	7,5	4,5
Doğu Karadeniz	3,7	19,0	5,7	4,6
Orta Anadolu	4,7	9,4	5,4	5,2
Batı Marmara	5,1	9,2	4,7	5,3
Türkiye	5,1	9,1	5,7	5,5
Akdeniz	5,9	6,2	4,8	5,7
Doğu Marmara	5,6	9,6	6,0	6,0
İstanbul	6,6	6,0	6,7	6,6
Ege	6,3	9,7	6,2	6,6
Batı Anadolu	6,2	14,3	6,3	7,4

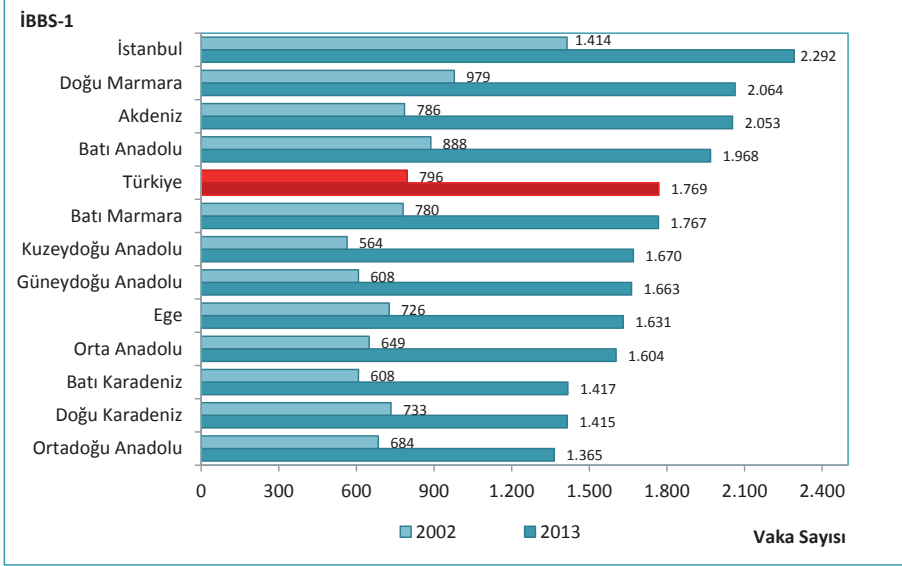
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 7.30. Yıllara Göre 112 Acil Yardım İstasyonu Başına Düşen Vaka Sayısı, Türkiye

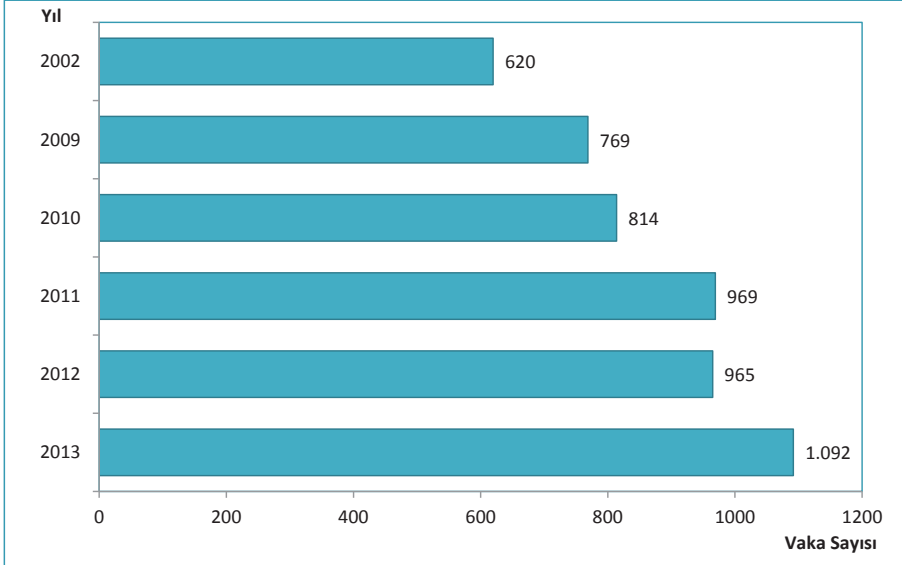
Kaynak: Acil Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 7.31. İBBS-1'e Göre 112 Acil Yardım İstasyonu Başına Düşen Vaka Sayısı, 2002, 2013

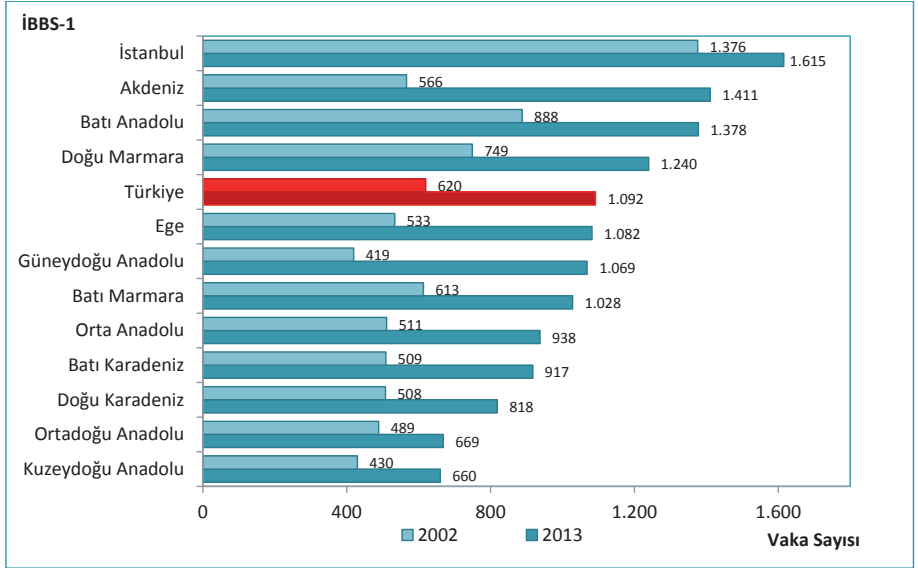
Kaynak: Acil Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 7.32. Yıllara Göre 112 Acil Yardım Ambulansı Başına Düşen Toplam Vaka Sayısı, Türkiye

Kaynak: Acil Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 7.33. İBBS-1'e Göre 112 Acil Yardım Ambulansı Başına Düşen Toplam Vaka Sayısı, 2002, 2013

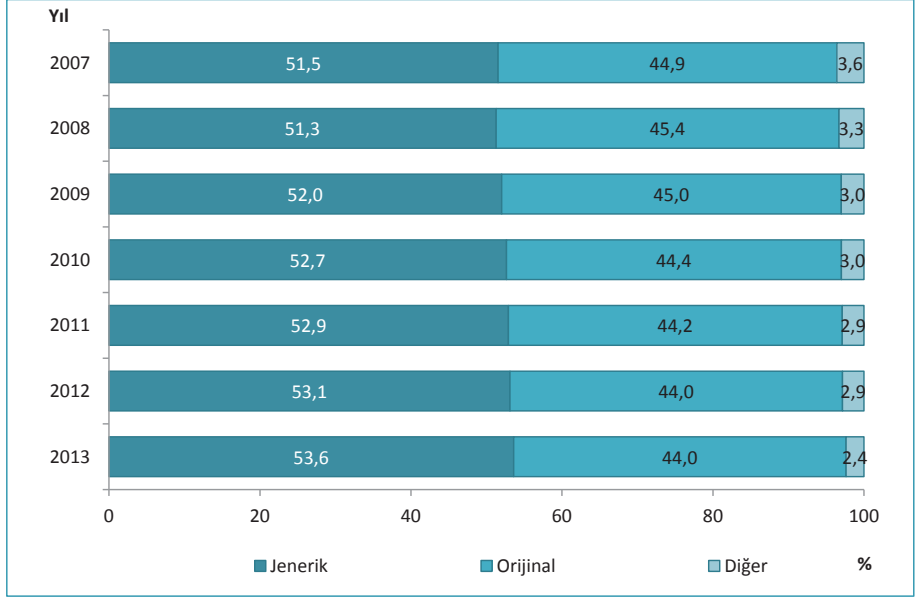
Kaynak: Acil Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 7.23. Yıllara Göre İlaçların Tüketim Miktarları, (Milyon Kutu), Türkiye

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Gastrointestinal Kanal ve Metabolizma	220,9	233,3	229,6	243,1	268,7	278,8	280,6
Sistemik Antienfektifler	255,2	259,4	262,9	266,0	280,8	278,4	275,1
Solunum Sistemi	198,1	209,1	237,4	231,3	268,7	257,8	263,8
Sinir Sistemi	191,8	204,9	208,4	211,0	234,5	242,6	258,5
Kas ve İskelet Sistemi	191,4	203,0	201,2	207,1	222,8	233,4	216,8
Kardiyovasküler Sistem	125,3	137,5	144,1	155,8	168,9	177,5	185,2
Dermatolojide Kullanılan İlaçlar	75,2	83,1	80,7	87,0	97,6	101,6	96,5
Kan ve Kan Yapıcı Organlar	57,3	64,8	63,3	66,4	72,6	77,8	77,1
Hastane Solüsyonları	37,3	32,7	41,7	46,4	59,2	61,9	72,1
Ürojenital Sistem ve Seks Hormonları	49,3	53,0	51,8	56,2	63,4	64,4	64,1
Duyu Organları	37,4	42,3	42,8	46,5	48,9	50,6	55,2
Sistemik Hormon Preparatları	27,0	28,3	28,6	30,3	36,5	37,5	37,5
Teşhis Amaçlı Ajanlar	3,6	5,7	6,7	9,1	11,1	11,7	13,2
Antineoplastik ve İmmünomodülatör Ajanlar	4,7	5,2	5,5	6,3	6,9	7,6	8,2
Parazitoloji	5,8	5,6	5,4	5,0	5,0	4,7	5,1
Muhtelif (Diğer)	1,5	1,7	2,3	2,2	2,6	2,9	3,4
Toplam İlaç Tüketimi	1.481,9	1.569,7	1.612,5	1.669,9	1.848,3	1.889,4	1.912,2

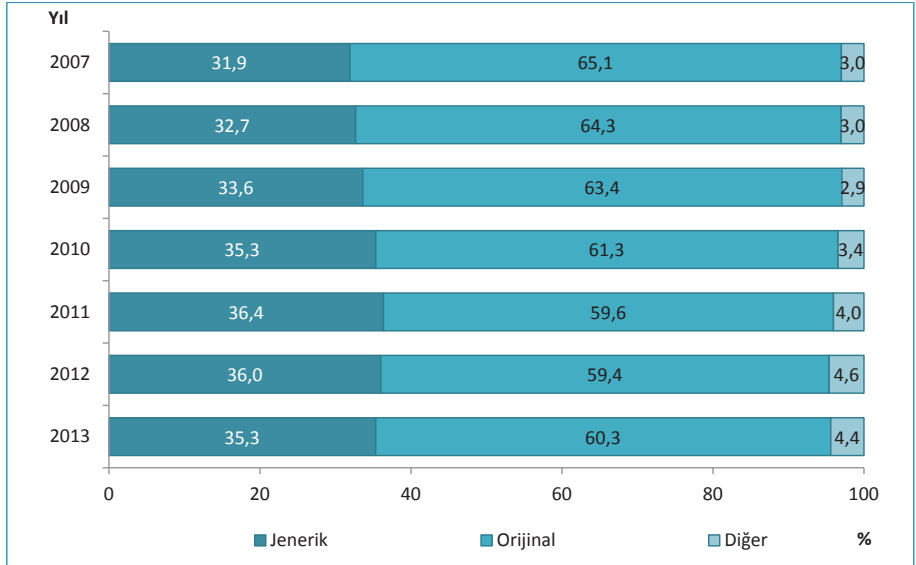
Kaynak: Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu

Şekil 7.34. Yıllara ve Referans Türüne Göre İlaç Tüketimlerinin Dağılımı, (%), Türkiye

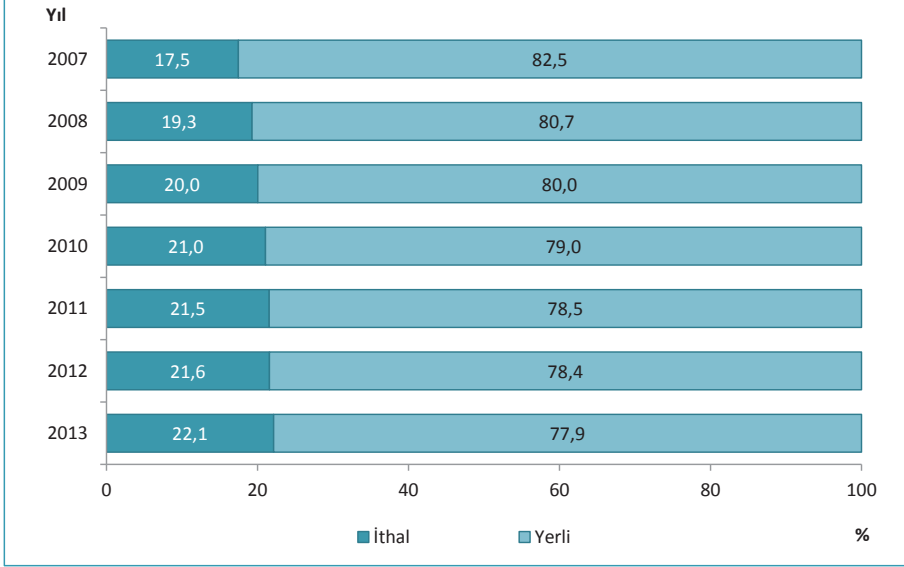
Kaynak: Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu

Şekil 7.35. Yıllara ve Referans Türüne Göre İlaç Harcamalarının Dağılımı, (%), Türkiye

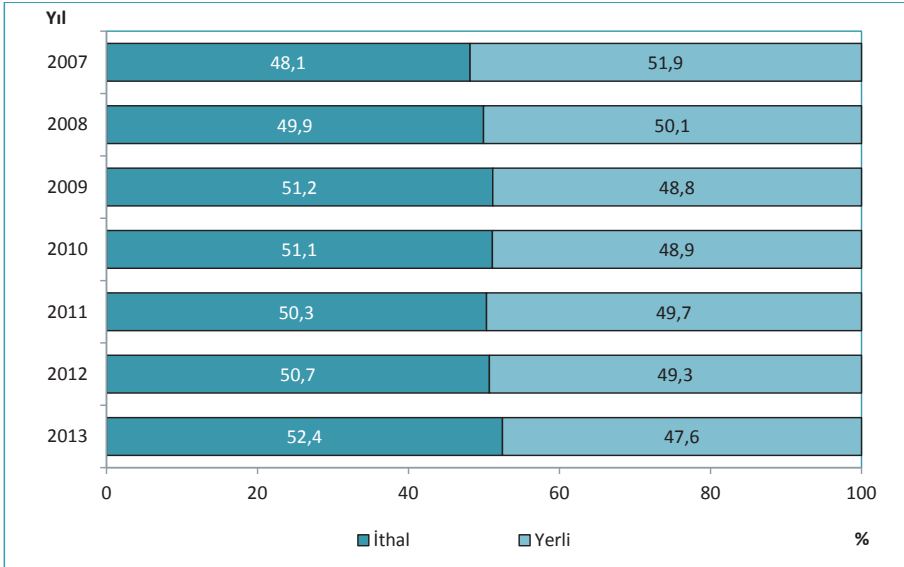
Kaynak: Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu

Şekil 7.36. Yıllara ve Yerli/ İthal Durumuna Göre İlaç Tüketimlerinin Dağılımı, (%),Türkiye

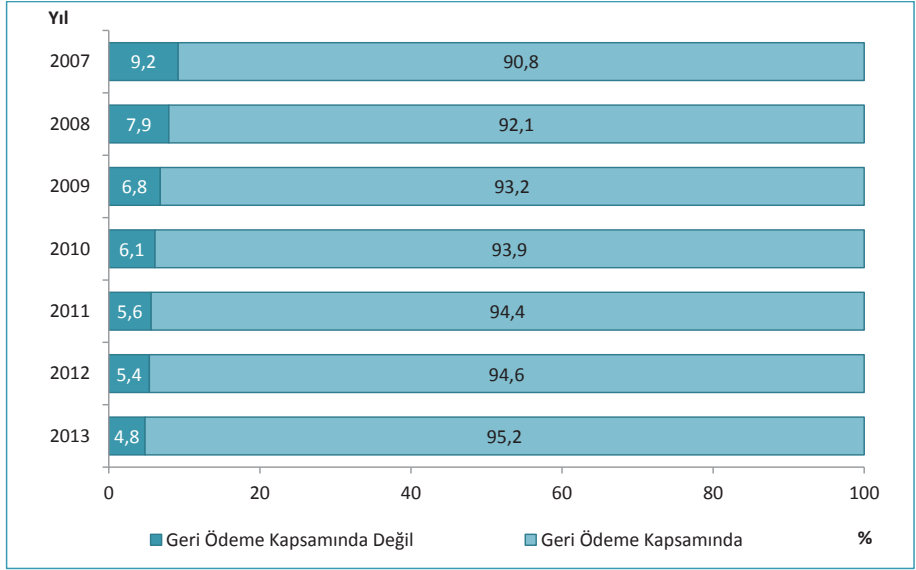
Kaynak: Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu

Şekil 7.37. Yıllara ve Yerli/ İthal Durumuna Göre İlaç Harcamalarının Dağılımı, (%),Türkiye

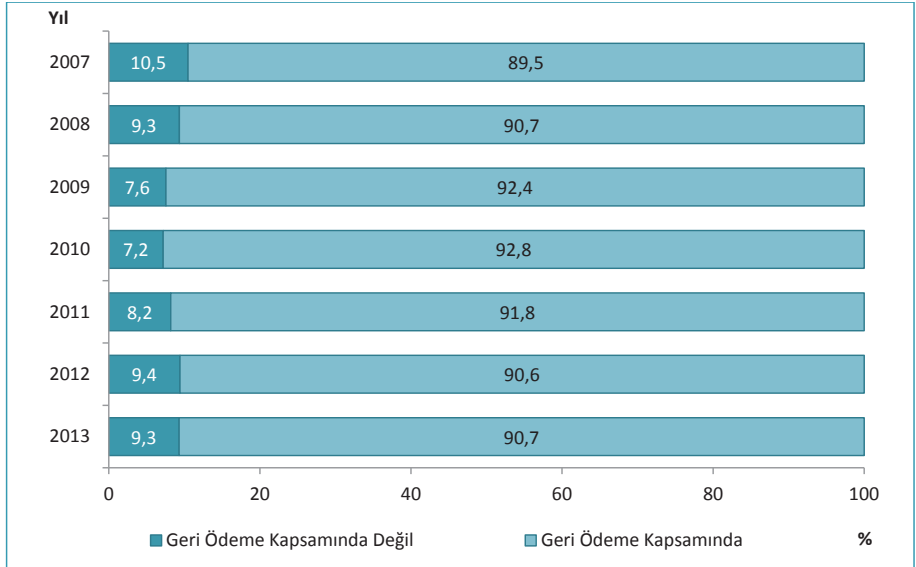
Kaynak: Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu

Şekil 7.38. Yıllara ve Geri Ödeme Durumuna Göre İlaç Tüketimlerinin Dağılımı, (%),Türkiye

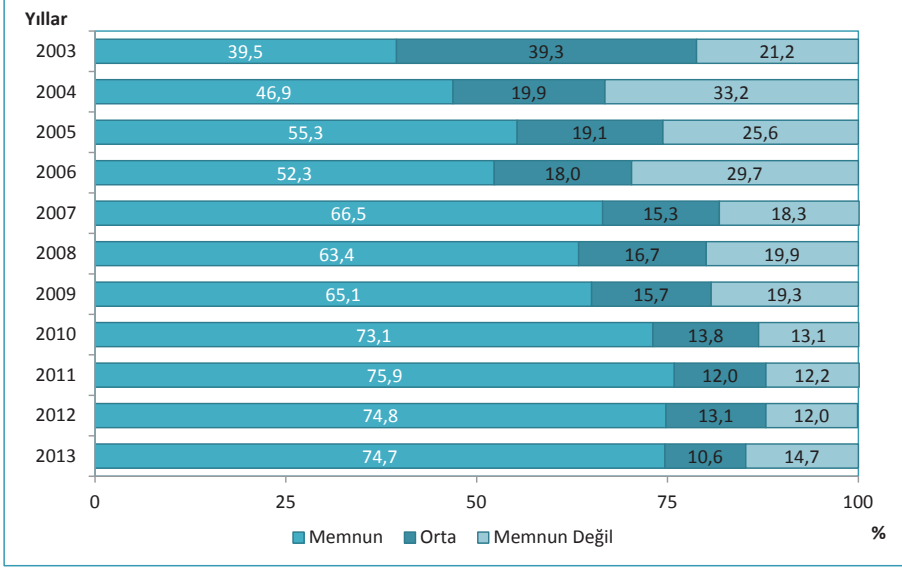
Kaynak: Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu

Şekil 7.39. Yıllara ve Geri Ödeme Durumuna Göre İlaç Harcamalarının Dağılımı, (%),Türkiye

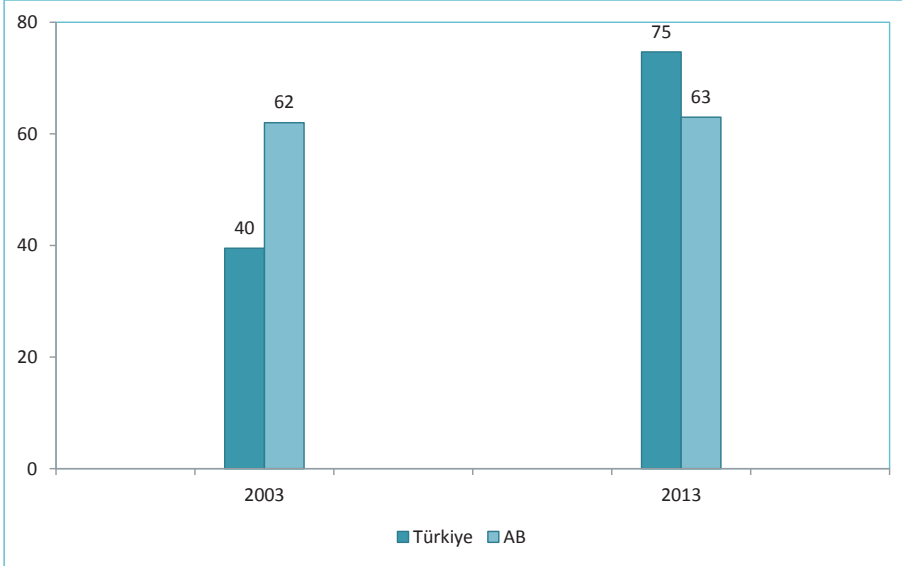
Kaynak: Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu

Şekil 7.40. Yıllara Göre Sağlık Hizmetlerinden Genel Memnuniyet Oranı, (%)

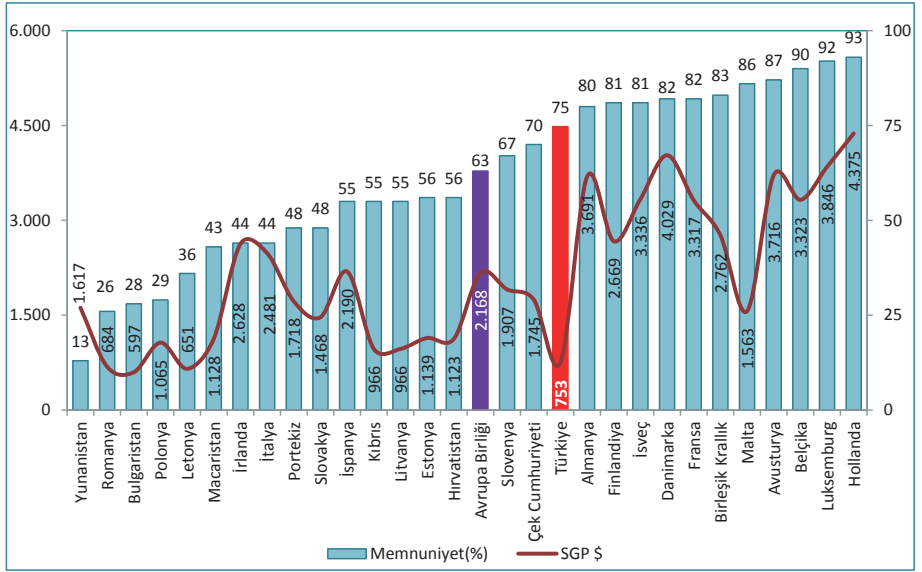
Kaynak: TÜİK Yaşam Memnuniyeti Araştırması 2013

Şekil 7.41. AB ve Türkiye'de Sağlık Hizmetlerinden Memnuniyet Oranı, (%), 2003, 2013

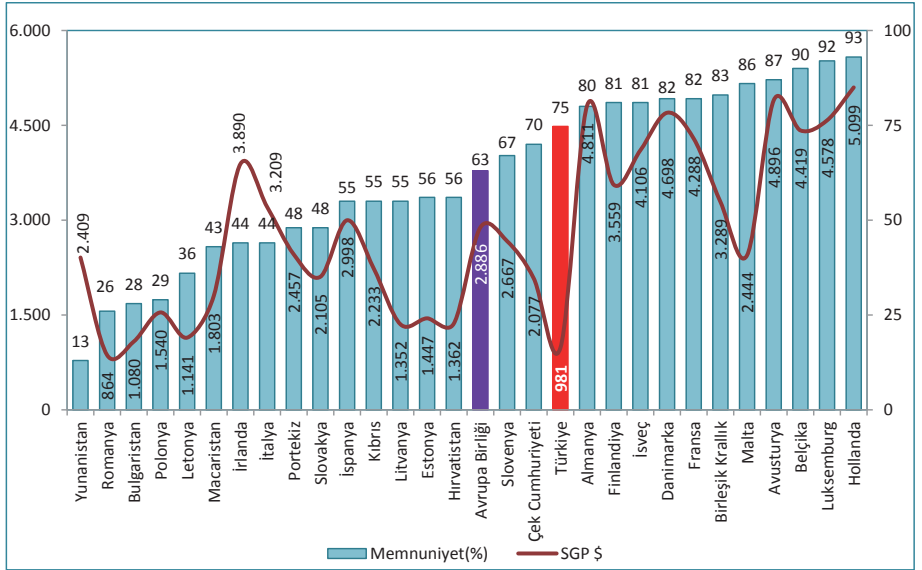
Kaynak: Bulletin of the World Health Organization 2009;87:271-278, Avrupa Komisyonu Social Climate Report 2013, TÜİK Yaşam Memnuniyeti Araştırması 2013

Şekil 7.42. Sağlık Hizmetlerinden Memnuniyet (%) 2013 ve Kişi Başı Kamu Sağlık Harcaması, (SGP ABD \$), 2012

Kaynak: OECD Health Data 2014, DSÖ World Health Statistics 2014, Avrupa Komisyonu Social Climate Report 2013, TÜİK Yaşam Memnuniyeti Araştırması 2013

Şekil 7.43. Sağlık Hizmetlerinden Memnuniyet (%) 2013 ve Kişi Başı Toplam Sağlık Harcaması, (SGP ABD \$), 2012

Kaynak: OECD Health Data 2014, DSÖ World Health Statistics 2014, Avrupa Komisyonu Social Climate Report 2013, TÜİK Yaşam Memnuniyeti Araştırması 2013

Tablo 7.24. İllere Göre Bazı Sağlık Göstergeleri, Türkiye, 2013

	Birinci Basamak Başvuru	İkinci ve Üçüncü Basamak Başvuru	Kişİ Baş Hekime Başvuru	Diğ Hekime Başvuru	Kişİ Baş Diğ Hekime Başvuru	Yatan Hasta Sayısı	Yatılan Gün Sayısı	Ameliyat Sayısı	Yatakl Doluluk Oranı	Ortalama Kalış Günü	Yatak Devir Hızı	Yatak Devir Aralığı	Kaba Ölüm Hızı
Adana	9.014.204	11.115.623	9,4	1.322.149	0,62	386.235	1.721.424	168.977	74,7	4,5	61,1	1,5	19,7
Adıyaman	1.437.900	3.008.238	7,4	308.870	0,52	82.204	274.770	21.496	73,9	3,3	80,7	1,2	8,8
Afyonkarahisar	2.237.202	3.423.784	8,0	286.583	0,41	118.044	435.745	32.044	60,7	3,7	60,0	2,4	14,1
Ağrı	672.329	2.467.243	5,7	184.186	0,33	67.360	173.989	16.481	58,1	2,6	82,0	1,9	6,2
Amasya	1.148.938	1.873.451	9,4	218.575	0,68	37.985	154.452	10.157	51,6	4,1	46,3	3,8	19,4
Ankara	13.720.605	31.011.316	8,9	3.284.809	0,65	885.945	4.493.855	413.098	68,3	5,1	49,1	2,4	18,2
Antalya	6.669.421	12.212.497	8,7	871.864	0,40	380.620	1.266.247	144.206	68,8	3,3	75,4	1,5	16,2
Artvin	368.346	857.930	7,2	97.907	0,58	18.061	62.814	3.122	48,5	3,5	50,9	3,7	21,1
Aydın	3.156.043	5.740.297	8,7	549.830	0,54	197.692	713.359	56.321	71,6	3,6	72,5	1,4	17,5
Balıkesir	3.937.191	6.240.356	8,8	641.897	0,55	172.652	687.293	53.788	63,7	4,0	58,4	2,3	22,5
Bilecik	604.019	1.138.684	8,3	155.940	0,75	17.304	75.839	6.255	58,5	4,4	48,7	3,1	13,3
Bitöl	360.705	1.055.345	5,3	112.243	0,42	43.973	157.863	12.507	65,7	3,6	66,8	1,9	5,4
Bitlis	945.675	1.385.740	6,9	126.606	0,38	45.171	148.629	10.571	51,2	3,3	56,8	3,1	4,0
Bolu	824.967	1.901.139	9,6	231.543	0,82	72.918	348.908	20.162	67,6	4,8	51,6	2,3	13,6
Burdur	850.840	1.408.405	8,8	143.081	0,56	43.590	186.331	13.479	74,9	4,3	63,9	1,4	14,1
Bursa	10.040.810	13.497.391	8,6	1.516.258	0,55	440.628	1.708.403	171.293	71,9	3,9	67,7	1,5	20,4
Çanakkale	1.803.008	2.915.542	9,4	280.191	0,56	63.591	271.683	28.450	52,6	4,3	44,9	3,8	22,8
Çankırı	471.196	887.346	7,1	132.774	0,70	24.000	102.442	8.053	63,9	4,3	54,7	2,4	16,4
Çorum	1.388.309	2.683.828	7,7	264.512	0,50	74.074	315.755	23.092	61,6	4,3	52,8	2,7	20,1
Denizli	3.905.294	5.231.887	9,5	537.792	0,56	209.374	639.732	72.031	69,7	3,1	83,3	1,3	13,9
Diyarbakır	3.286.620	7.235.045	6,5	735.280	0,46	277.649	1.031.642	85.345	60,1	3,7	59,1	2,5	14,1
Edirne	1.498.985	2.536.302	10,1	193.779	0,49	80.768	444.166	26.377	63,1	5,5	41,9	3,2	22,0
Elazığ	1.468.956	3.332.439	8,4	316.759	0,56	142.817	714.959	43.515	67,4	5,0	49,1	2,4	14,7
Erzincan	510.457	1.307.534	8,3	115.523	0,53	35.514	134.477	9.410	57,2	3,8	55,1	2,8	14,4
Erzurum	1.544.039	4.566.349	8,0	534.900	0,70	147.405	809.429	69.751	61,8	5,5	41,1	3,4	14,1
Eskişehir	2.402.263	5.084.717	9,4	628.472	0,79	179.352	846.058	68.747	66,5	4,7	51,4	2,4	16,5
Gaziantep	6.510.944	9.783.467	8,8	735.809	0,40	346.277	1.204.019	148.388	74,1	3,5	77,8	1,2	15,5
Giresun	1.471.219	2.376.901	9,1	205.382	0,48	78.465	290.216	21.343	56,9	3,7	56,1	2,8	14,4
Gümüşhane	313.515	624.667	6,6	97.794	0,69	16.672	62.727	2.849	51,5	3,8	49,9	3,5	17,9
Hakkari	176.683	859.701	3,8	58.455	0,21	42.862	92.994	5.910	64,0	2,2	107,7	1,2	5,3
Hatay	4.964.441	7.252.724	8,1	620.987	0,41	241.614	756.566	81.258	75,7	3,1	88,2	1,0	16,9
Isparta	1.284.024	2.728.659	9,6	376.402	0,90	102.002	489.453	45.559	68,3	4,8	52,0	2,2	15,6
Mersin	6.226.736	8.715.519	8,8	529.937	0,31	230.448	878.881	92.915	71,7	3,8	68,6	1,5	18,6
İstanbul	35.902.371	71.562.834	7,6	5.190.767	0,37	1.964.876	7.441.546	843.745	61,6	3,8	59,4	2,4	17,8
İzmir	13.592.935	23.374.739	9,1	1.807.119	0,44	656.591	2.808.356	275.591	67,7	4,3	57,8	2,0	21,9
Kars	504.072	1.204.132	5,7	146.841	0,49	43.277	177.272	15.642	62,9	4,1	56,1	2,4	7,5
Kastamonu	885.197	1.854.658	7,4	196.305	0,53	49.298	230.112	12.840	58,0	4,7	45,4	3,4	19,2
Kayseri	3.675.331	6.843.539	8,1	630.030	0,49	326.049	984.255	120.053	67,9	3,0	82,0	1,4	13,4
Kırklareli	1.186.188	1.813.668	8,8	173.867	0,51	49.447	149.104	11.699	54,4	3,0	65,8	2,5	11,6
Kırşehir	571.851	1.383.142	8,7	142.533	0,64	35.128	105.194	10.510	57,9	3,0	70,5	2,2	13,8
Kocaeli	5.347.280	9.344.983	8,8	986.040	0,59	244.681	948.623	102.173	64,1	3,9	60,4	2,2	17,8
Konya	6.507.785	10.811.890	8,3	1.274.267	0,61	360.404	1.469.080	146.135	60,1	4,1	53,9	2,7	15,3
Kütahya	1.906.206	2.647.498	8,0	270.175	0,47	83.513	434.647	29.687	68,8	5,2	48,2	2,4	18,1
Malatya	1.906.945	4.443.015	8,3	478.546	0,63	161.489	603.230	69.488	71,0	3,7	69,4	1,5	10,6

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Türkiye Halk Sağlığı Kurumu, Türkiye Kamu Hastaneleri Kurumu

Tablo 7.24. İllere Göre Bazı Sağlık Göstergeleri, Türkiye, 2013- Devamı

	Birinci Basamak Başvuru	İkinci ve Üçüncü Basamak Başvuru	Kişİ Başı Hekime Başvuru	Diş Hekimine Başvuru	Kişİ Başı Diş Hekimine Başvuru	Yatan Hasta Sayısı	Yatılan Gün Sayısı	Ameliyat Sayısı	Yatılık Doluluk Oranı	Ortalama Kalış Günü	Yatak Devir Hızı	Yatak Devir Aralığı	Kaba Ölüm Hızı
Manisa	3.944.831	7.563.192	8,5	750.550	0,55	226.917	1.026.432	77.051	72,5	4,5	58,5	1,7	17,5
Kahramanmaraş	2.866.369	5.219.642	7,5	505.461	0,47	146.844	538.934	58.161	67,7	3,7	67,3	1,8	11,8
Mardin	1.464.655	3.483.612	6,3	283.898	0,36	78.808	207.608	29.718	58,8	2,6	81,4	1,8	8,7
Muğla	3.187.946	4.287.599	8,6	387.073	0,45	118.219	375.319	36.129	53,0	3,2	60,9	2,8	12,6
Muş	536.619	1.689.671	5,4	139.075	0,34	38.427	165.667	10.842	60,0	4,3	50,8	2,9	7,1
Neveşehir	1.024.989	1.285.454	8,1	145.662	0,51	38.259	143.833	29.118	67,9	3,8	66,0	1,8	10,2
Niğde	1.143.306	1.481.315	7,6	179.926	0,52	48.921	191.577	9.985	77,1	3,9	71,8	1,2	10,7
Ordu	1.861.816	4.069.698	8,1	341.822	0,47	143.130	482.988	44.753	69,5	3,4	75,1	1,5	14,1
Rize	1.032.597	2.317.418	10,2	186.737	0,57	65.656	237.177	17.443	63,8	3,6	64,5	2,0	18,9
Sakarya	2.878.696	4.800.339	8,4	405.517	0,44	115.416	397.999	52.361	64,5	3,4	68,3	1,9	13,9
Samsun	3.432.650	8.278.547	9,3	1.017.417	0,81	248.553	1.185.166	96.119	79,7	4,8	61,0	1,2	26,8
Siirt	383.203	1.308.851	5,4	138.787	0,44	61.099	153.578	14.927	69,9	2,5	101,5	1,1	3,3
Sinop	681.126	1.019.242	8,3	134.741	0,66	25.184	89.668	10.440	48,2	3,6	49,4	3,8	14,9
Sivas	1.529.231	3.557.576	8,2	428.968	0,69	108.546	554.304	37.941	62,1	5,1	44,4	3,1	19,3
Tekirdağ	3.010.845	4.219.517	8,3	587.473	0,67	119.156	415.776	37.258	60,8	3,5	63,6	2,2	19,8
Tokat	1.417.362	3.442.554	8,1	351.161	0,59	103.079	432.437	35.921	62,1	4,2	54,1	2,6	16,1
Trabzon	2.499.351	5.135.406	10,1	375.707	0,50	166.046	889.539	60.515	73,3	5,4	49,9	2,0	17,1
Tunceli	210.631	267.285	5,6	59.649	0,70	6.128	30.378	1.541	44,5	5,0	32,8	6,2	8,8
Şanlıurfa	3.521.866	12.674.654	9,0	487.992	0,27	262.651	705.470	71.330	71,6	2,7	97,4	1,1	11,6
Uşak	1.423.292	1.927.983	9,7	175.003	0,51	73.047	227.259	27.133	63,7	3,1	74,7	1,8	20,3
Van	1.653.789	5.032.304	6,2	379.685	0,35	152.136	585.754	47.910	65,7	3,9	62,3	2,0	12,2
Yozgat	885.574	2.259.744	7,1	207.832	0,47	50.706	186.492	14.745	50,2	3,7	49,8	3,7	13,0
Zonguldak	1.664.581	4.013.104	9,4	417.672	0,69	116.752	531.972	37.562	70,9	4,6	56,8	1,9	17,3
Aksaray	1.157.717	1.662.793	7,4	149.666	0,39	55.733	150.546	17.295	58,8	2,7	79,5	1,9	11,1
Bayburt	206.706	354.668	7,4	47.448	0,63	11.812	47.840	3.802	87,4	4,1	78,7	0,6	11,9
Karaman	725.633	1.140.094	7,8	128.581	0,54	31.795	117.969	9.747	53,8	3,7	52,9	3,2	14,7
Kırkkale	881.868	1.504.989	8,7	268.882	0,98	45.295	210.351	12.803	70,9	4,6	55,7	1,9	22,4
Batman	910.355	2.671.309	6,5	178.691	0,33	82.286	249.679	35.114	65,1	3,0	78,4	1,6	13,8
Şırnak	567.697	1.852.452	5,1	137.335	0,29	49.676	144.539	13.033	57,9	2,9	72,6	2,1	9,0
Bartın	779.911	961.031	9,2	113.130	0,60	26.469	123.889	5.310	80,4	4,7	62,7	1,1	19,9
Ardahan	243.632	381.147	6,1	49.748	0,48	10.469	47.190	3.261	51,7	4,5	41,9	4,2	18,3
İğdir	426.272	736.073	6,1	86.008	0,45	16.838	51.927	5.173	48,1	3,1	56,9	3,3	10,7
Yalova	770.036	1.358.405	9,7	140.083	0,64	31.493	84.812	11.623	60,8	2,7	82,4	1,7	27,4
Karabük	722.194	1.471.293	9,5	165.564	0,72	46.523	182.188	14.554	74,7	3,9	69,6	1,3	18,1
Kilis	590.439	648.363	9,6	79.663	0,62	15.785	61.973	9.318	87,5	3,9	81,4	0,6	33,1
Osmaniye	1.678.270	2.602.471	8,6	267.998	0,54	107.267	246.646	42.196	71,6	2,3	113,6	0,9	10,8
Düzce	1.134.681	1.644.384	7,9	146.512	0,42	50.417	158.575	17.592	64,4	3,1	74,7	1,7	15,8
Türkiye	220.252.781	410.068.343	8,2	37.760.696	0,49	12.373.557	48.679.990	4.684.237	66,0	3,9	61,2	2,0	16,7

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Türkiye Halk Sağlığı Kurumu, Türkiye Kamu Hastaneleri Kurumu

Bölüm 7 İle İlgili Açıklamalar

☑Müracaat sayısı; OECD tarafından “Hekime telefon ile başvuru hariç herhangi bir sebeple başvuruda bulunulması” olarak tanımlanmaktadır.

☑Milli Savunma Bakanlığına (MSB) ait hizmet verileri sadece 2012 ve 2013 yılları için dahil edildi.

☑Karşılaştırılabilir olması açısından Diğer Kamu Kurumlarına ait hizmetler Özel Sektör içine dahil edildi.

☑Hekime müracaat sayısına dış hekime yapılan müracaatlar dahil değildir.

☑Diğer kamu kuruluşlarına ve yerel idarelere bağlı hastaneler, bu hastanelere ait hizmetler “Özel” sektör içerisine dahil edildi.

☑2002-2005 yılları arasındaki SSK hastanelerine ait veriler karşılaştırılabilir olması için Sağlık Bakanlığına dahil edildi.

☑**Ameliyatlara İlişkin Bilgiler:** Ameliyat sınıflandırmalarında, Dünya Sağlık Örgütü’nün Uluslararası Sağlık Müdahalesi Sınıflaması (ICHI, International Classification of Health Interventions) baz alındı. Bu sınıflamada yapılan tanıma uygun olarak ameliyat (A, B ve C grubu) sayıları hesaplandı. Dünya Sağlık Örgütü’nün Uluslararası Sağlık Müdahalesi Sınıflamasına göre teşhis amaçlı ve küçük cerrahi girişimler ameliyatlara içerisindedir.

☑**Yatak Doluluk Oranı:** Bir yıl içinde yatakların ne oranda hasta tarafından kullanıldığını göstermektedir. $(\text{Yatılan Gün Sayısı} \times 100) / (\text{Yatak sayısı} \times 365)$ şeklinde hesaplanmaktadır.

☑**Akut Yatak Doluluk Oranı:** OECD tarafından kullanılan bu indikatör; akut hizmet verilen yatakların doluluk oranıdır.

☑**Ortalama Kalış Günü:** Bir hastanın hastanede kaldığı ortalama gün sayısını göstermektedir. $(\text{Yatılan Gün Sayısı}) / (\text{Taburcu} + \text{Ölen}) \text{ Kişi Sayısı}$ şeklinde hesaplanmaktadır.

☑**Yatak Devir Hızı:** Bir yatağın yılda kaç hasta tarafından kullanıldığını göstermektedir. $(\text{Taburcu} + \text{Ölen}) / (\text{Yatak Sayısı})$ şeklinde hesaplanmaktadır.

☑**Yatak Devir Aralığı:** Bir hasta yatağının kaç gün boş kaldığını göstermektedir. $(\text{Yatak Sayısı} \times 365 - \text{Yatılan Gün Sayısı}) / (\text{Taburcu} + \text{Ölen}) \text{ Kişi Sayısı}$ şeklinde hesaplanmaktadır.

☑**Kaba Ölüm Hızı (Hastanelerde):** Bir yıl içerisinde hastanede ölen hasta sayısının aynı süre içerisinde ölen ve taburcu olan kişilere oranıdır. $(\text{Ölen Kişi Sayısı}) / (\text{Taburcu} + \text{Ölen}) \text{ Kişi Sayısı} \times 1.000$.

☑112 Acil ambulansı; her türlü acil durumda, olay yerinde ve ambulans içerisinde hasta ve yaralılara gerekli acil tıbbi müdahaleyi yapabilecek ekip, teknik ve tıbbi donanıma sahip kara aracıdır. “Diğer Ambulans”lar; sağlık ocağı, hastaneler ve il sağlık müdürlüklerine ait ambulanslardır. Özel sektör ambulansları toplama dahil değildir.

☑**Jenerik İlaç:** Referans ürün ile aynı aktif maddeyi, aynı miktarda ve aynı farmasötik şekil içinde bulunduran ve biyo eş değeri (BE) kabul edilen farklı ticari isim altındaki ürünlere eş değer ilaç adı verilir.

☑**Orijinal İlaç:** Uzun araştırmalar ve klinik çalışmaları sonucu belli bir hastalık üzerinde olumlu etki yaptığı kanıtlanmış, temeli patentli bir moleküle dayanan ve daha önceden benzeri olmayan yeni ilaçlar için kullanılan bir uluslararası terimdir.

☑Şekil 7.34 ve Şekil 7.35’de Diğer olarak gösterilen kısım ise orijinal/jenerik ayrımı olmayan ürünlerdir.

Bölüm 8

Sağlıkta İnsan Kaynakları

Tablo 8.1. Yıllara Göre Sağlık Personelinin Sayıları, Tüm Sektörler, Türkiye

	2002	2009	2010	2011	2012	2013
Uzman Hekim	45.457	60.655	63.563	66.064	70.103	73.886
Pratisyen Hekim	30.900	35.911	38.818	39.712	38.877	38.572
Asistan Hekim	15.592	22.075	21.066	20.253	20.792	21.317
Toplam Hekim	91.949	118.641	123.447	126.029	129.772	133.775
Diş Hekimi	16.371	20.589	21.432	21.099	21.404	22.295
Eczacı	22.289	25.201	26.506	26.089	26.571	27.012
Hemşire	72.393	105.176	114.772	124.982	134.906	139.544
Ebe	41.479	49.357	50.343	51.905	53.466	53.427
Diğer Sağlık Personeli	50.106	93.550	99.302	110.862	122.663	134.488
Diğer Personel ve Hizmet Alımı	83.964	197.386	198.694	209.126	209.736	224.618
TOPLAM PERSONEL SAYISI	378.551	609.900	634.496	670.092	698.518	735.159

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 8.2. Sağlık Personelinin Sektörlere ve Ünvanlara Göre Dağılımı, 2013

	Sağlık Bakanlığı	Üniversite	Özel Sektör	Diğer	Toplam
Uzman Hekim	35.081	14.911	22.735	1.159	73.886
Pratisyen Hekim	32.601	222	5.731	18	38.572
Asistan Hekim	7.814	13.179	0	324	21.317
Toplam Hekim	75.496	28.312	28.466	1.501	133.775
Diş Hekimi	7.997	967	13.151	180	22.295
Eczacı	2.067	291	24.589	65	27.012
Hemşire	93.700	21.302	21.841	2.701	139.544
Ebe	48.694	788	3.877	68	53.427
Diğer Sağlık Personeli	96.391	11.093	26.393	611	134.488
Diğer Personel ve Hizmet Alımı	186.217	11.800	21.616	4.985	224.618
TOPLAM PERSONEL SAYISI	510.562	74.553	139.933	10.111	735.159

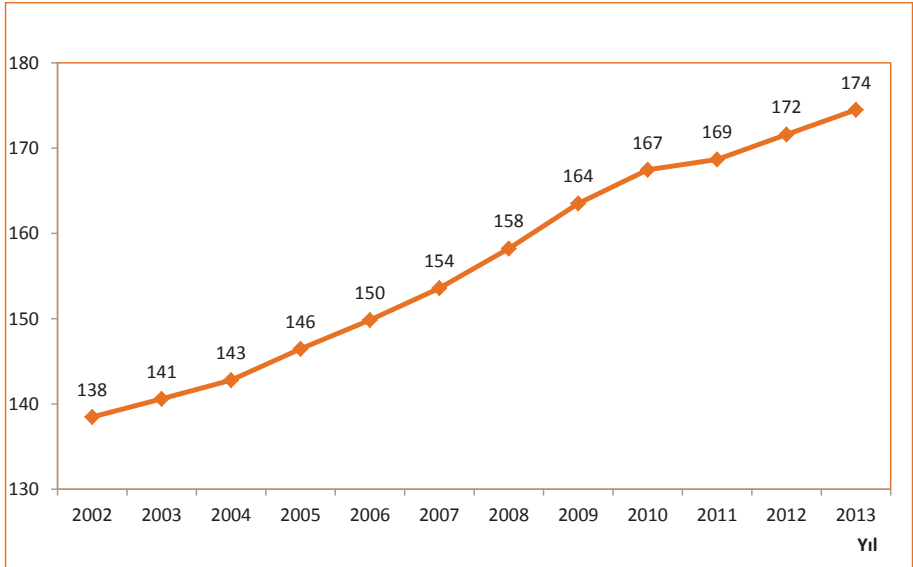
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 8.3. Yıllara Göre Sağlık Personeli Sayıları, Sağlık Bakanlığı, Türkiye

	2002	2009	2010	2011	2012	2013
Uzman Hekim	22.187	27.537	31.527	32.623	34.069	35.081
Pratisyen Hekim	29.030	30.417	33.229	33.523	32.457	32.601
Asistan Hekim	6.189	9.031	7.679	7.236	7.137	7.814
Toplam Hekim	57.406	66.985	72.435	73.382	73.663	75.496
Diş Hekimi	3.211	5.795	7.069	7.225	7.291	7.997
Eczacı	1.596	1.535	1.854	1.891	1.920	2.067
Hemşire	54.360	72.142	77.472	89.314	92.118	93.700
Ebe	39.473	44.468	45.515	46.944	48.409	48.694
Diğer Sağlık Personeli	33.276	66.192	70.701	82.201	83.542	96.391
Diğer Personel ve Hizmet Alımı	67.496	169.437	172.296	181.295	181.824	186.217
TOPLAM PERSONEL SAYISI	256.818	426.554	447.342	482.252	488.767	510.562

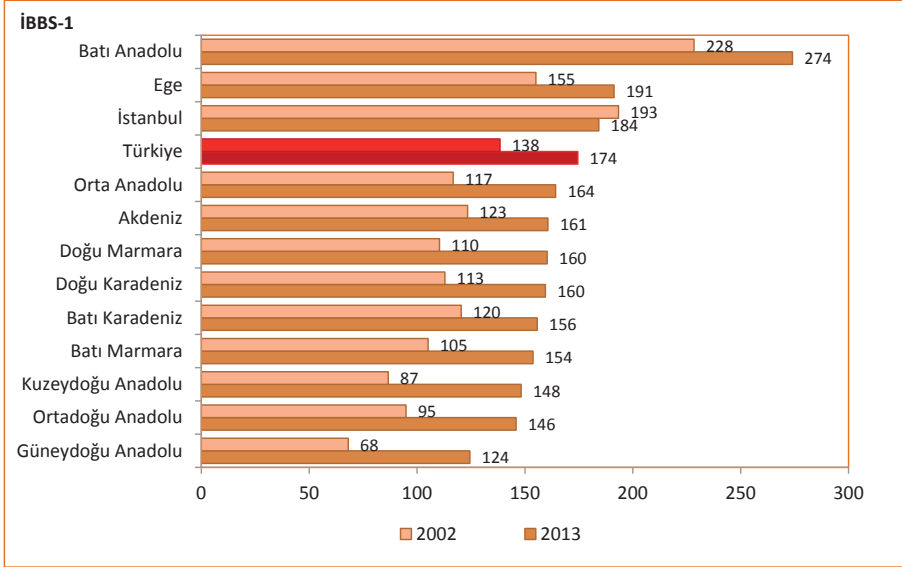
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 8.1. Yıllara Göre 100.000 Kişiye Düşen Toplam Hekim Sayısı, Tüm Sektörler

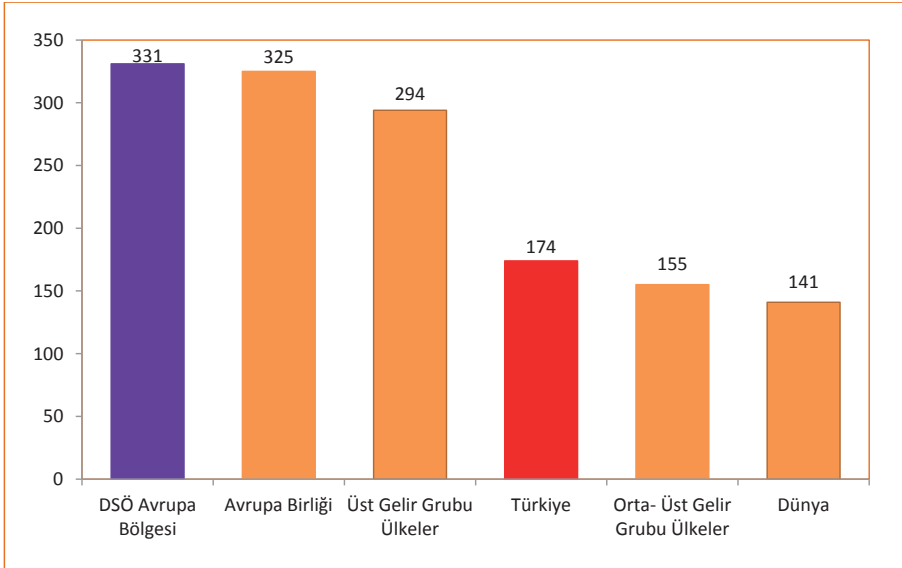
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 8.2. İBBS-1'e Göre 100.000 Kişiye Düşen Toplam Hekim Sayısı, Tüm Sektörler, 2002, 2013

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü

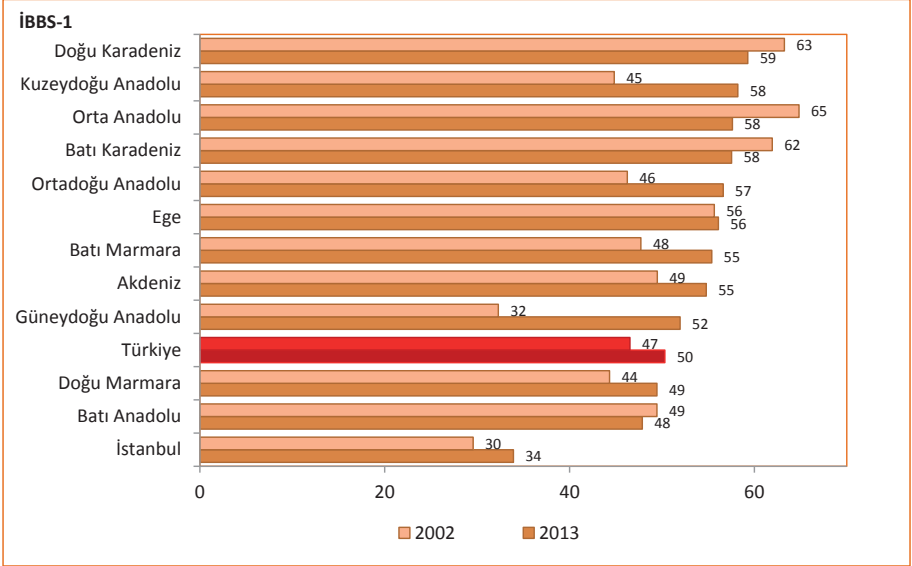
Şekil 8.3. 100.000 Kişiye Düşen Toplam Hekim Sayısının Uluslararası Karşılaştırması, 2013

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü, DSÖ World Health Statistics 2014

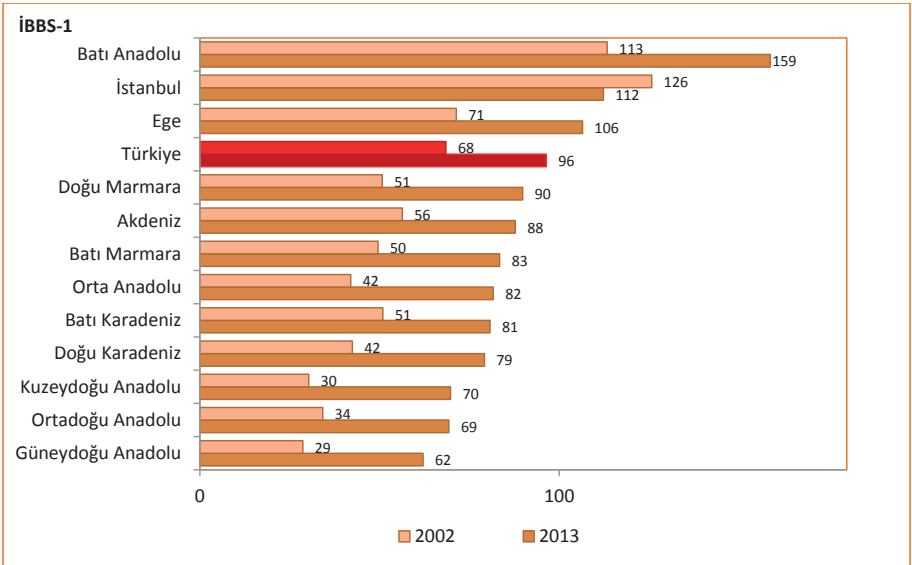
Not: Uluslararası bölgelere ait veriler 2006-2013 yılları arası en son yıl verisidir.

Şekil 8.4. İBBS-1'e Göre 100.000 Kişiye Düşen Pratisyen Hekim Sayısı, Tüm Sektörler, 2002, 2013

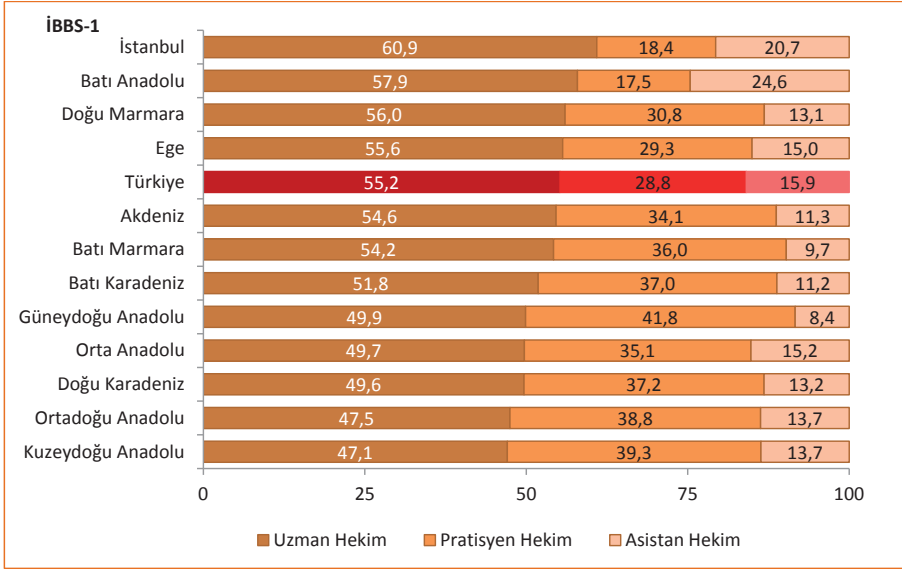
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 8.5. İBBS-1'e Göre 100.000 Kişiye Düşen Uzman Hekim Sayısı, Tüm Sektörler, 2002, 2013

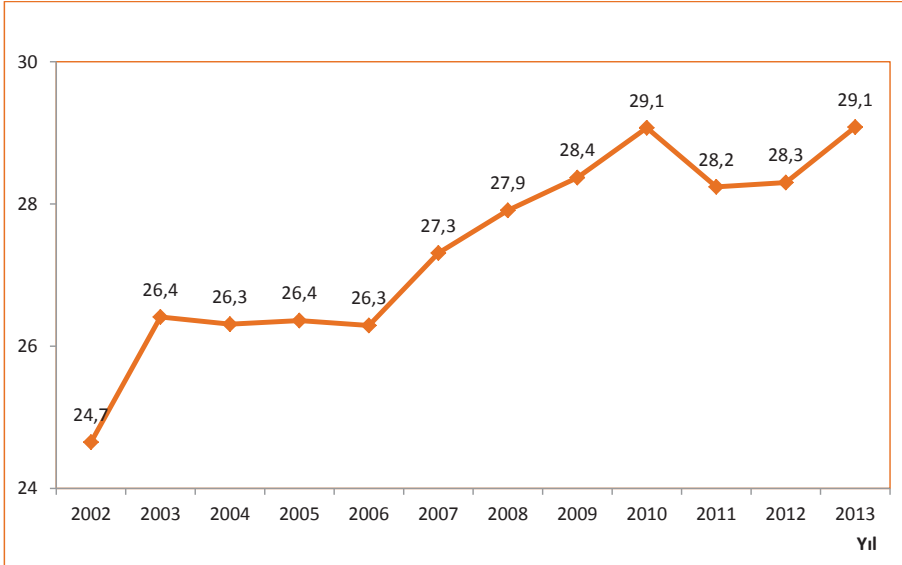
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 8.6. İBBS-1'e Göre Uzman Hekim, Pratisyen Hekim ve Asistan Hekim Dağılımı, Tüm Sektörler, (%), 2013

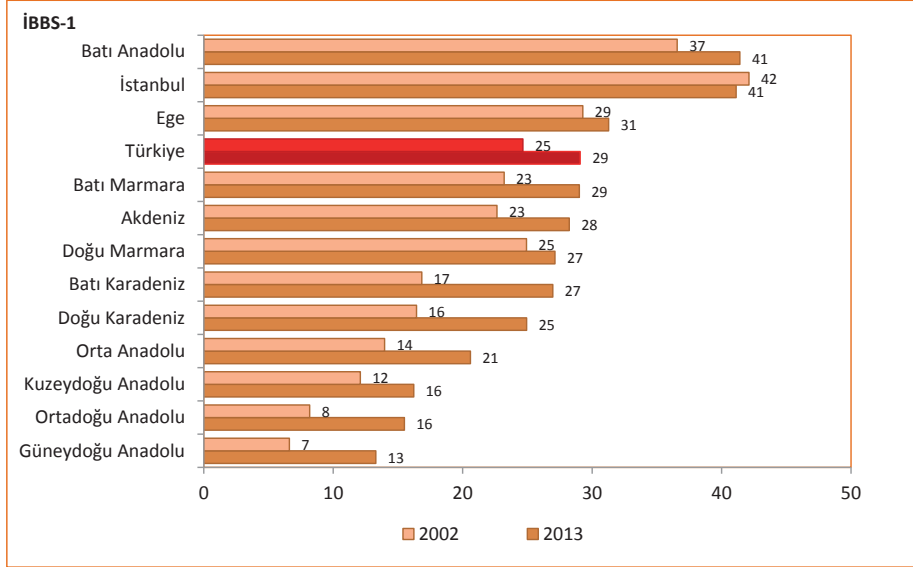
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 8.7. Yıllara Göre 100.000 Kişiye Düşen Diş Hekimi Sayısı, Tüm Sektörler

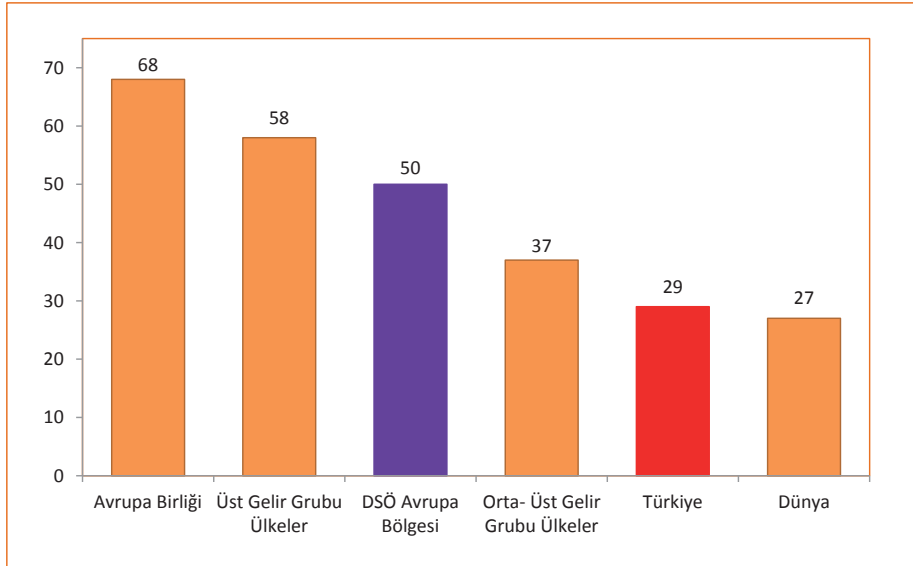
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 8.8. İBBS-1'e Göre 100.000 Kişiye Düşen Dış Hekimi Sayısı, Tüm Sektörler, 2002, 2013

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü

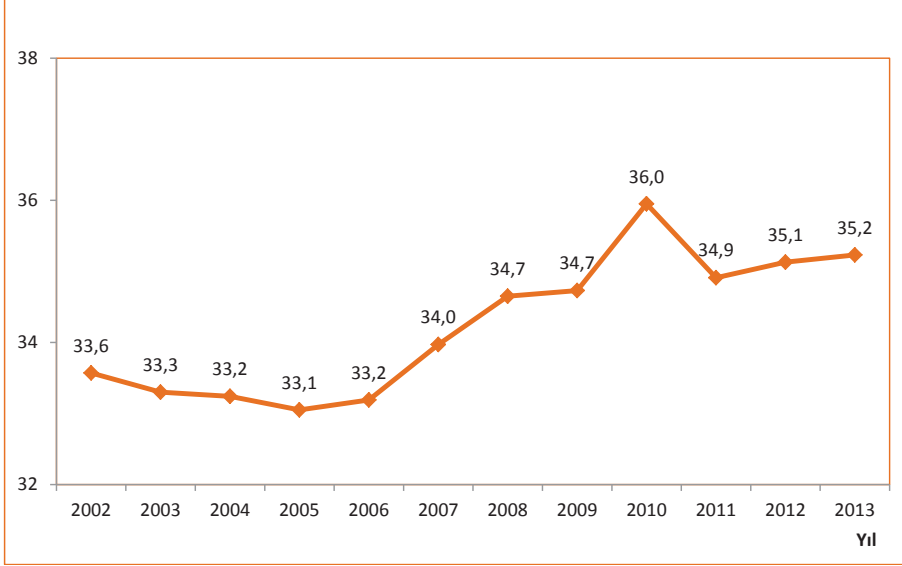
Şekil 8.9. 100.000 Kişiye Düşen Dış Hekimi Sayısının Uluslararası Karşılaştırması, 2013

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü, DSÖ World Health Statistics 2014

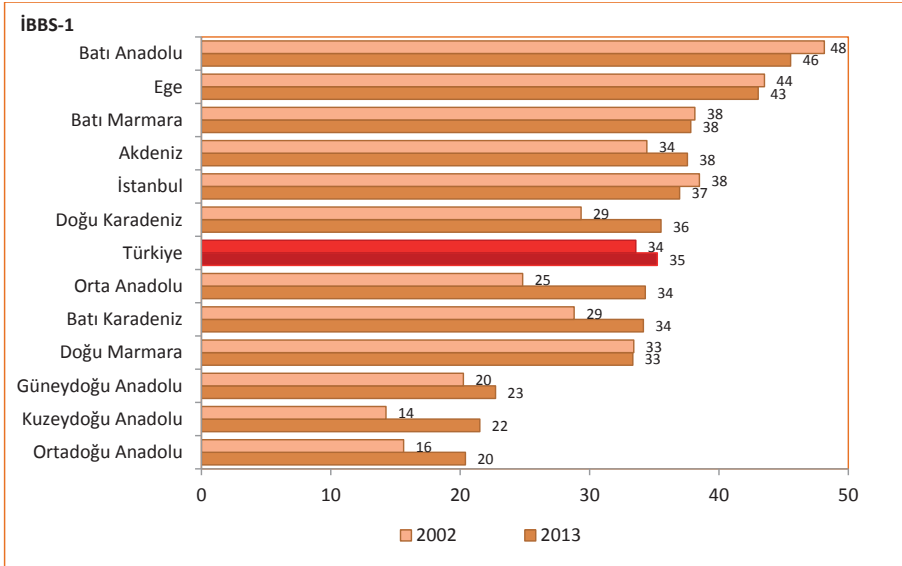
Not: Uluslararası bölgelere ait veriler 2006-2013 yılları arası en son yıl verisidir.

Şekil 8.10. Yıllara Göre 100.000 Kişiye Düşen Eczacı Sayısı, Tüm Sektörler

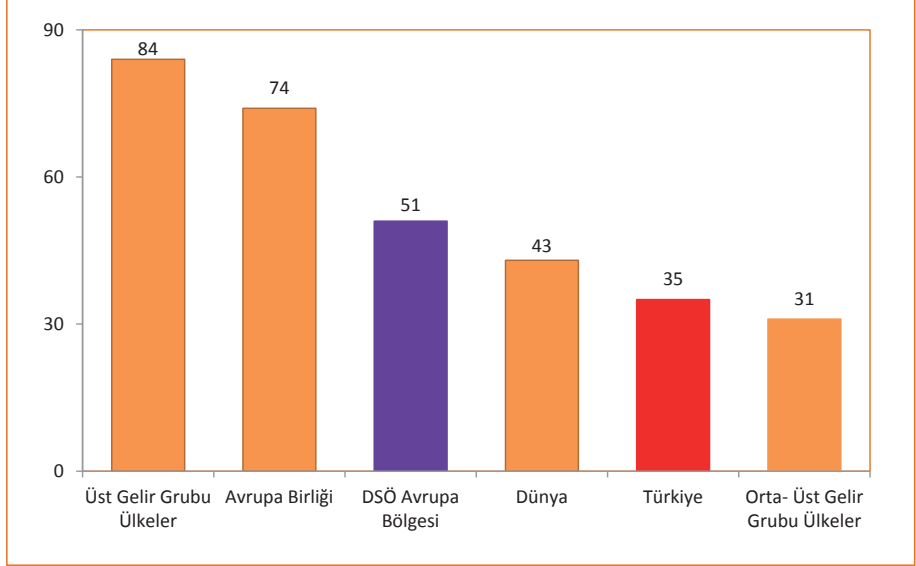
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 8.11. İBBS-1'e Göre 100.000 Kişiye Düşen Eczacı Sayısı, Tüm Sektörler, 2002, 2013

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü

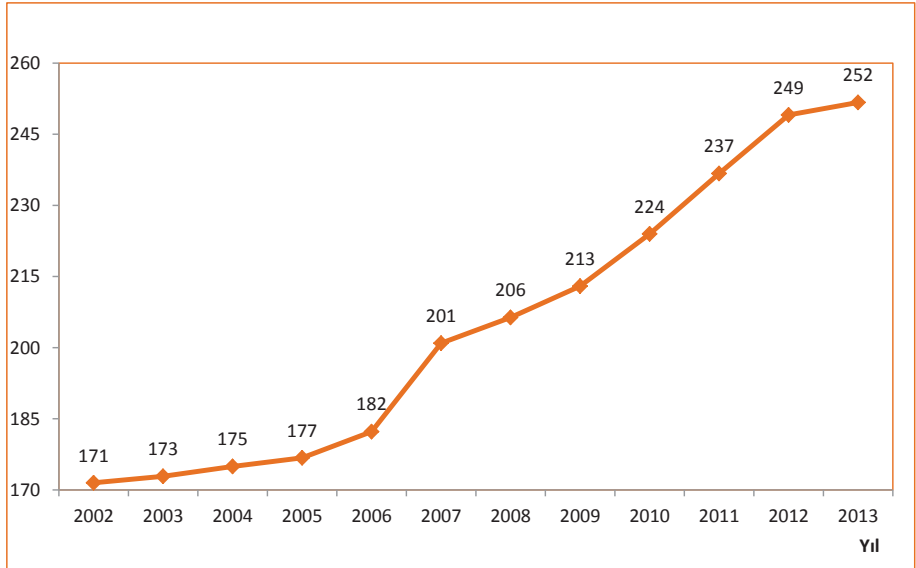
Şekil 8.12. 100.000 Kişiye Düşen Eczacı Sayısının Uluslararası Karşılaştırması, 2013

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü, DSÖ World Health Statistics 2014

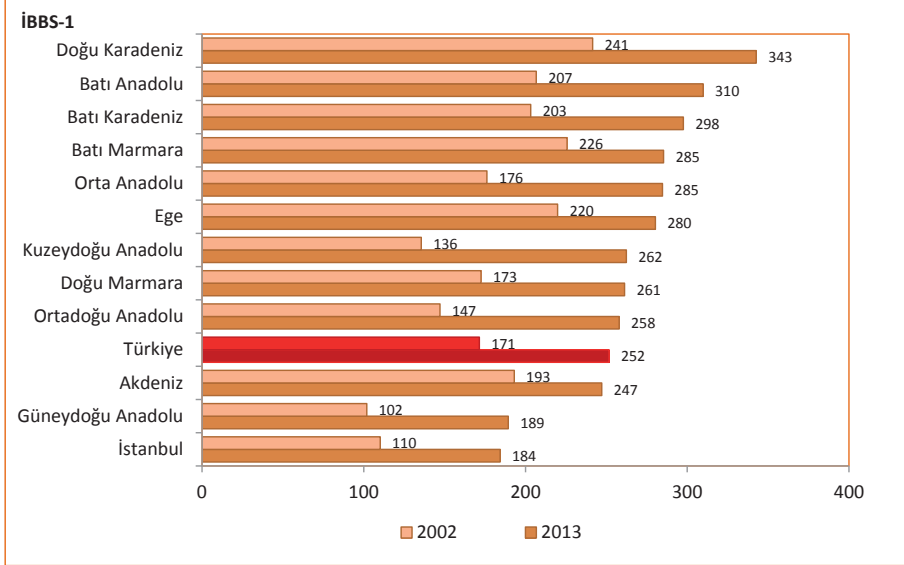
Not: Uluslararası bölgelere ait veriler 2006-2013 yılları arası en son yıl verisidir.

Şekil 8.13. Yıllara Göre 100.000 Kişiye Düşen Hemşire ve Ebe Sayısı, Tüm Sektörler

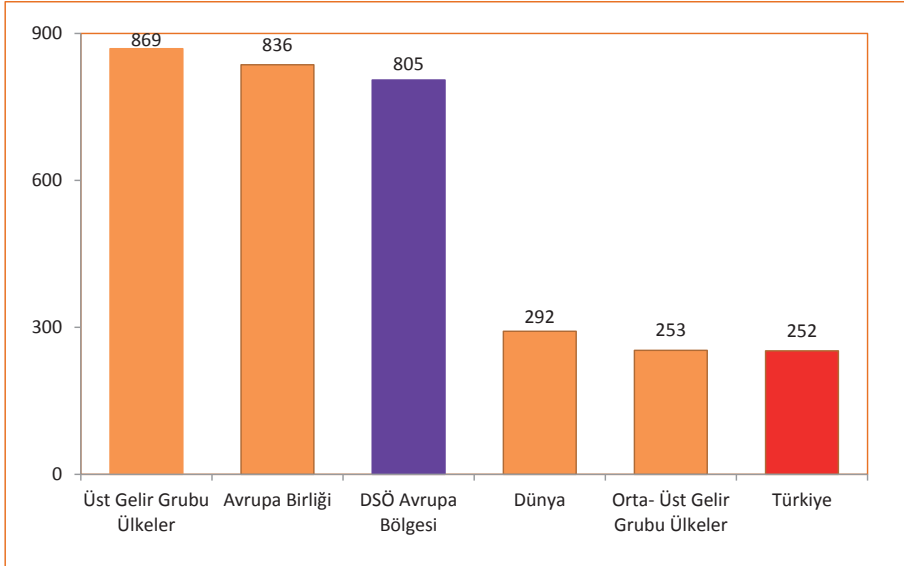
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 8.14. İBBS-1'e Göre 100.000 Kişiye Düşen Hemşire ve Ebe Sayısı, Tüm Sektörler, 2002, 2013

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü

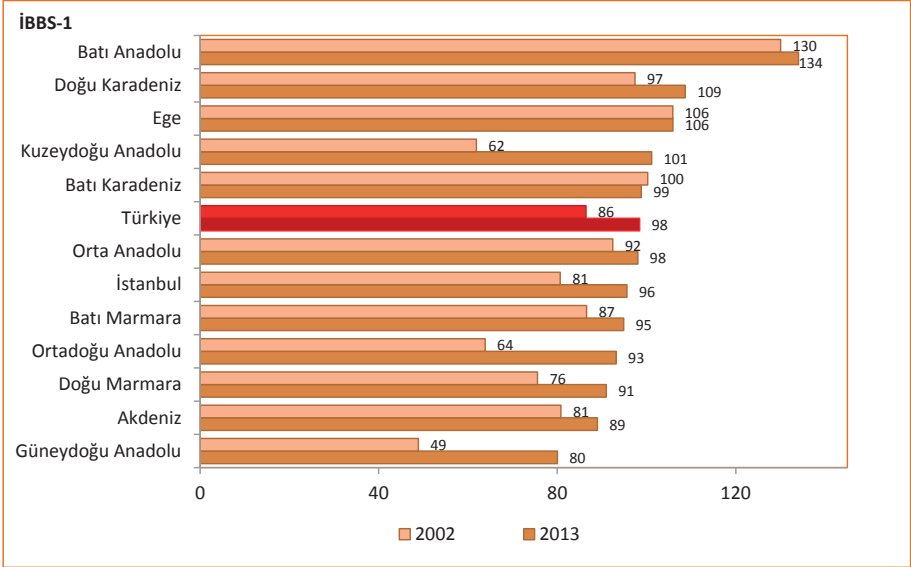
Şekil 8.15. 100.000 Kişiye Düşen Hemşire ve Ebe Sayısının Uluslararası Karşılaştırması, 2013

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü, DSÖ World Health Statistics 2014

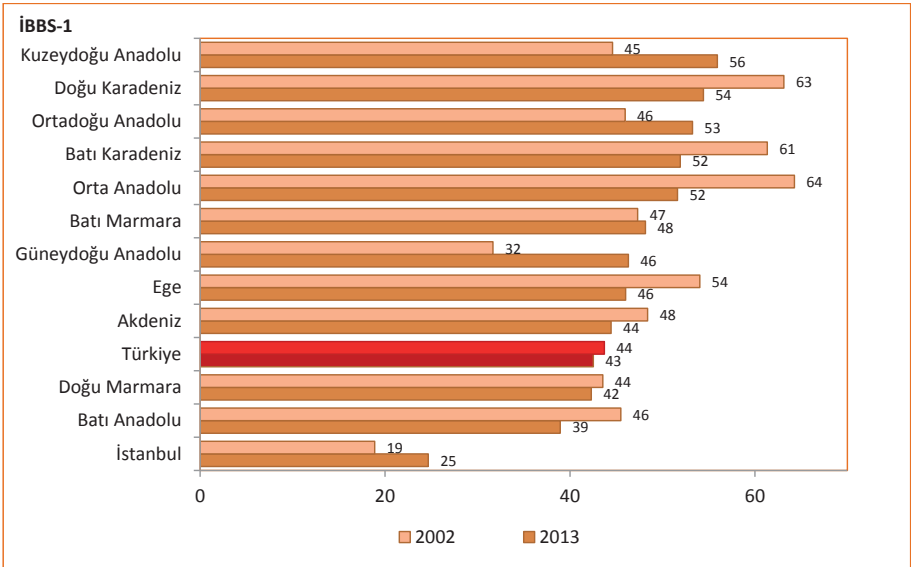
Not: Uluslararası bölgelere ait veriler 2006-2013 yılları arası en son yıl verisidir.

Şekil 8.16. İBBS-1'e Göre 100.000 Kişiye Düşen Toplam Hekim Sayısı, Sağlık Bakanlığı, 2002, 2013

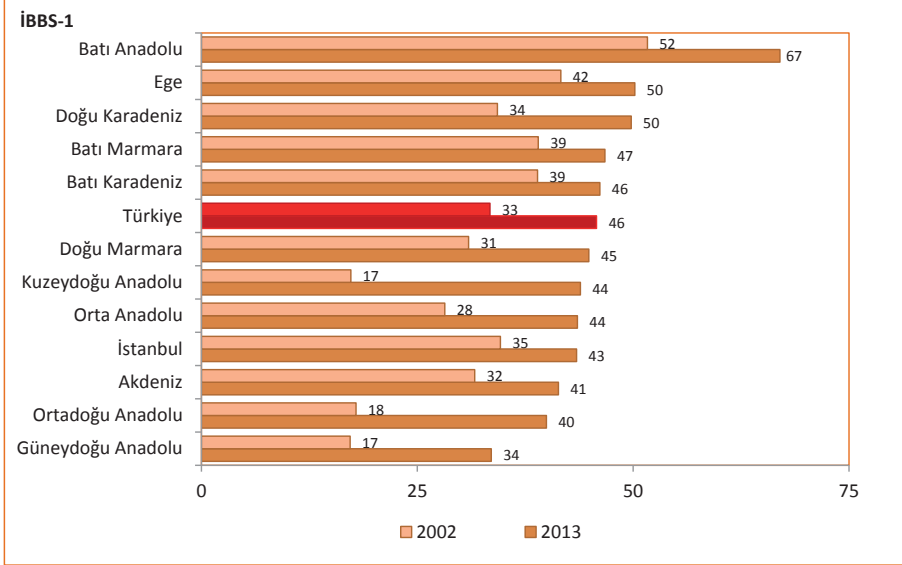
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 8.17. İBBS-1'e Göre 100.000 Kişiye Düşen Pratisyen Hekim Sayısı, Sağlık Bakanlığı, 2002, 2013

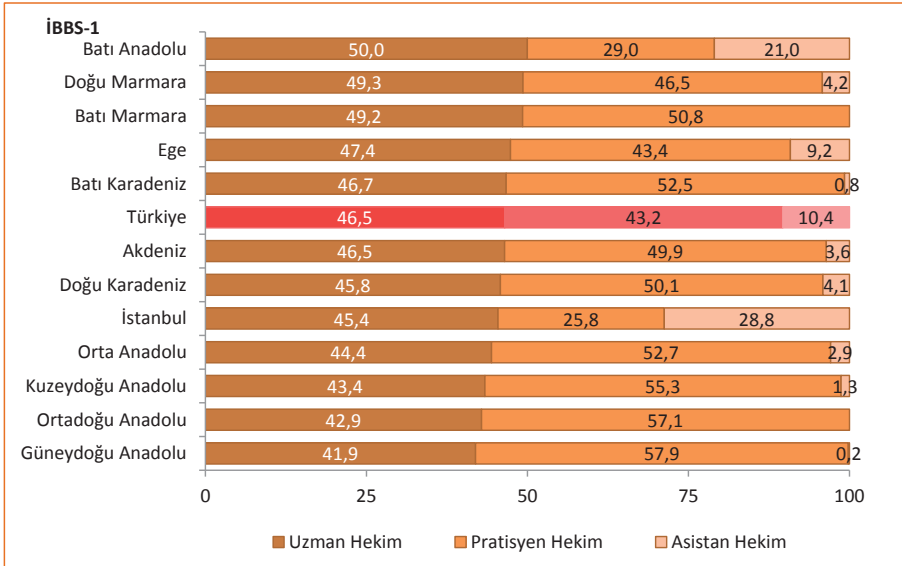
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 8.18. İBBS-1'e Göre 100.000 Kişiye Düşen Uzman Hekim Sayısı, Sağlık Bakanlığı, 2002, 2013

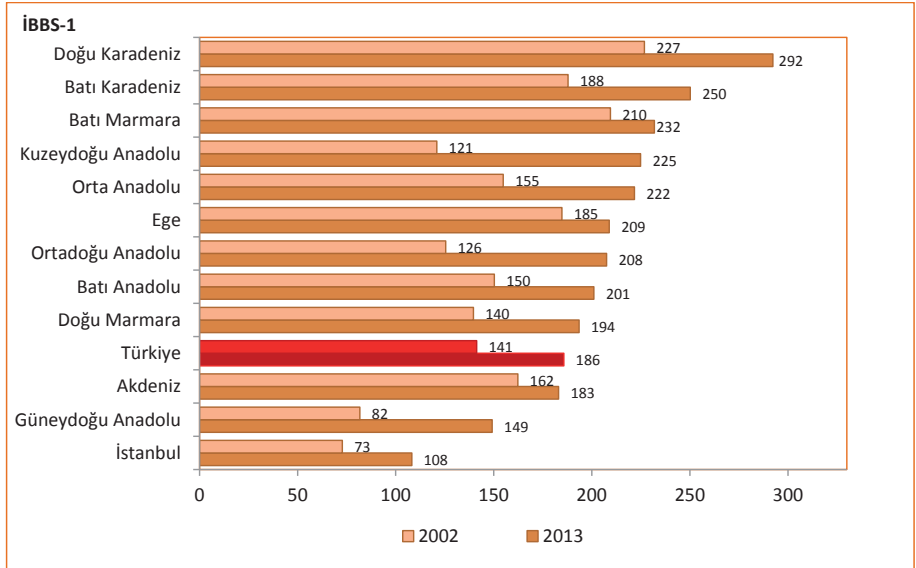
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 8.19. İBBS-1'e Göre Uzman Hekim, Asistan Hekim ve Pratisyen Hekim Dağılımı, Sağlık Bakanlığı, (%), 2013

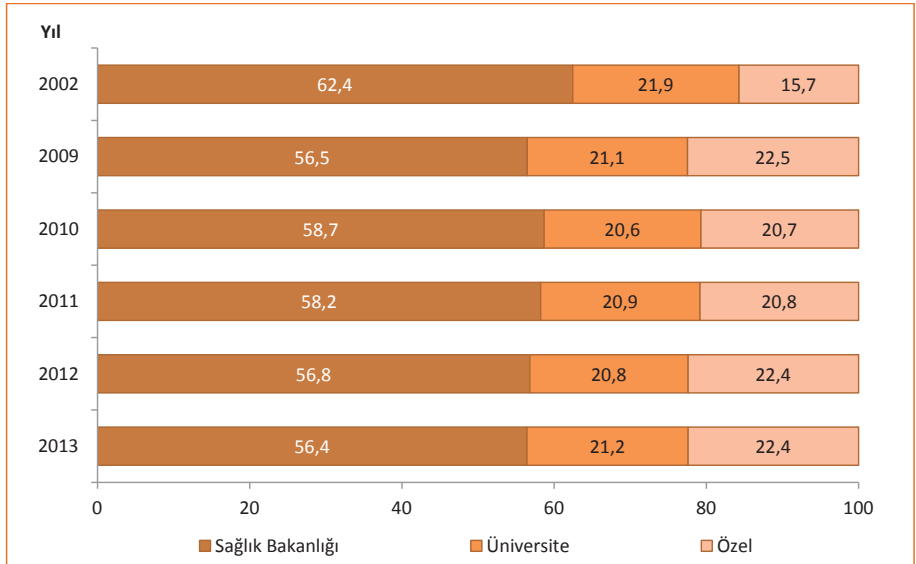
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 8.20. İBBS-1'e Göre 100.000 Kişiye Düşen Hemşire ve Ebe Sayısı, Sağlık Bakanlığı, 2002, 2013

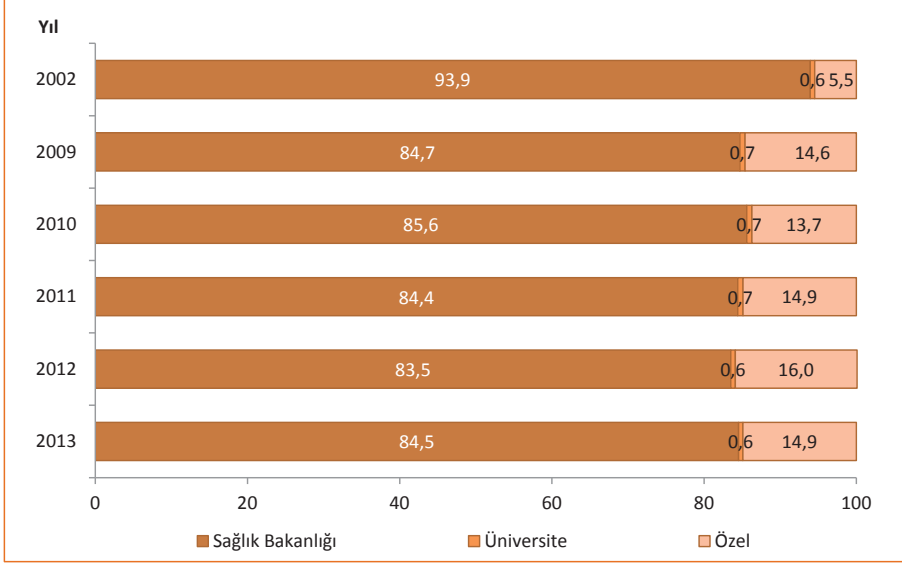
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 8.21. Yıllara ve Sektörlere Göre Toplam Hekim Oranının Dağılımı, (%), Türkiye

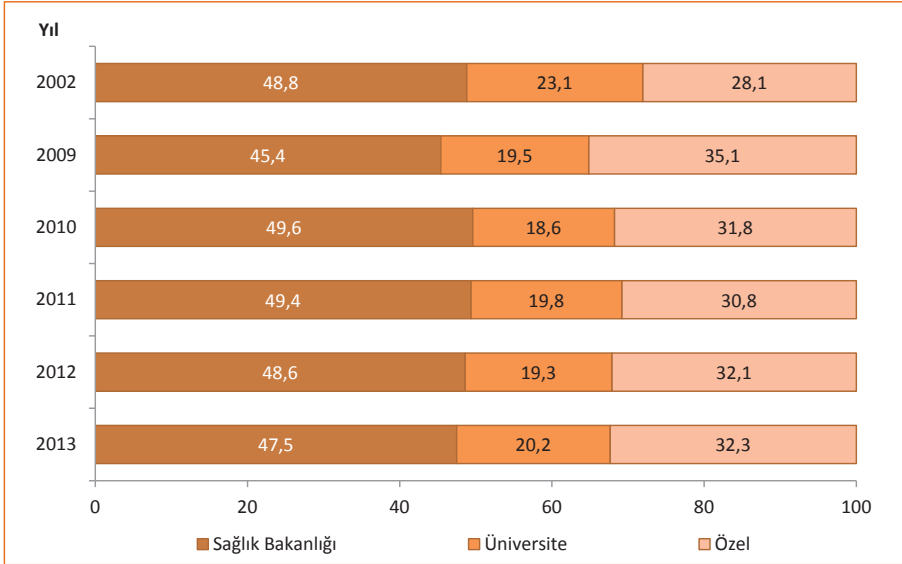
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 8.22. Yıllara ve Sektörlere Göre Pratisyen Hekim Oranının Dağılımı, (%), Türkiye

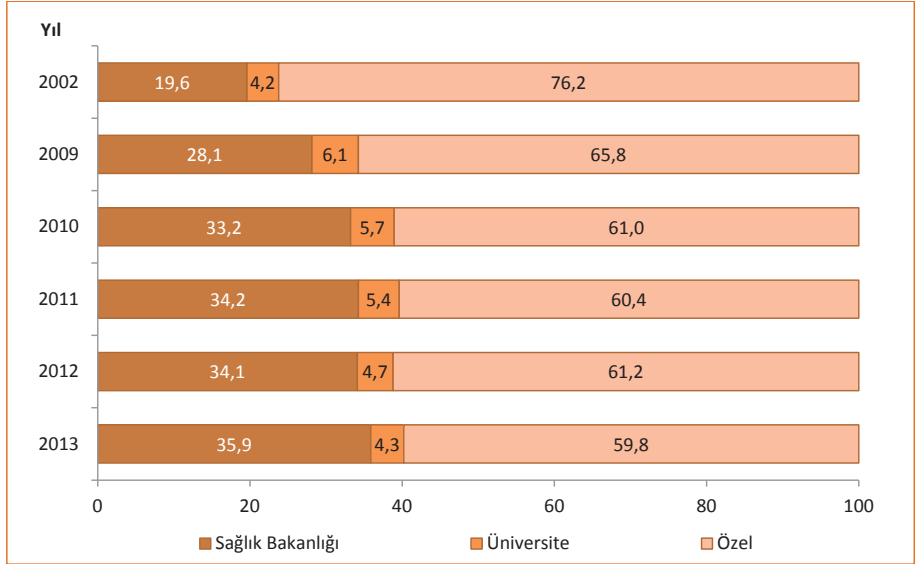
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 8.23. Yıllara ve Sektörlere Göre Uzman Hekim Oranının Dağılımı, (%), Türkiye

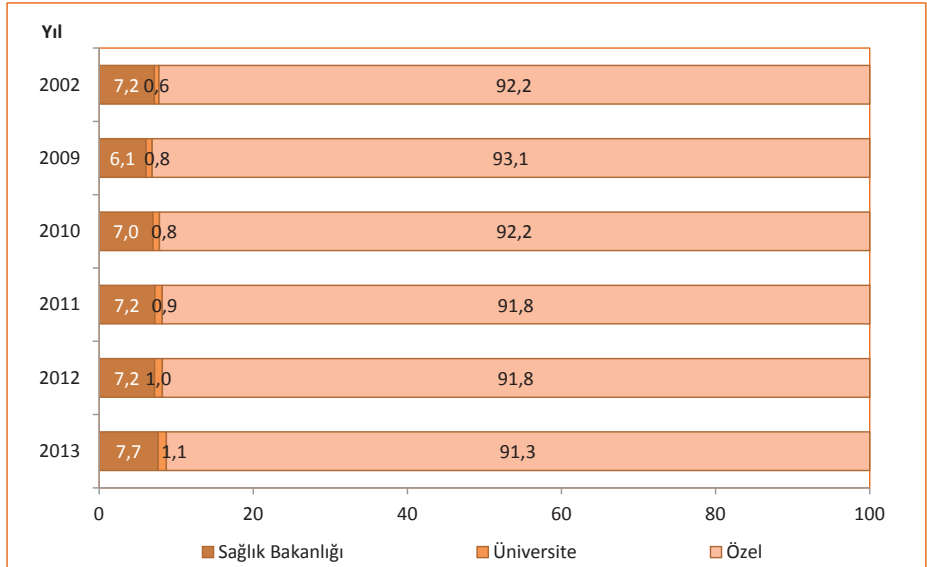
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 8.24. Yıllara ve Sektörlere Göre Diş Hekimi Oranının Dağılımı, (%), Türkiye

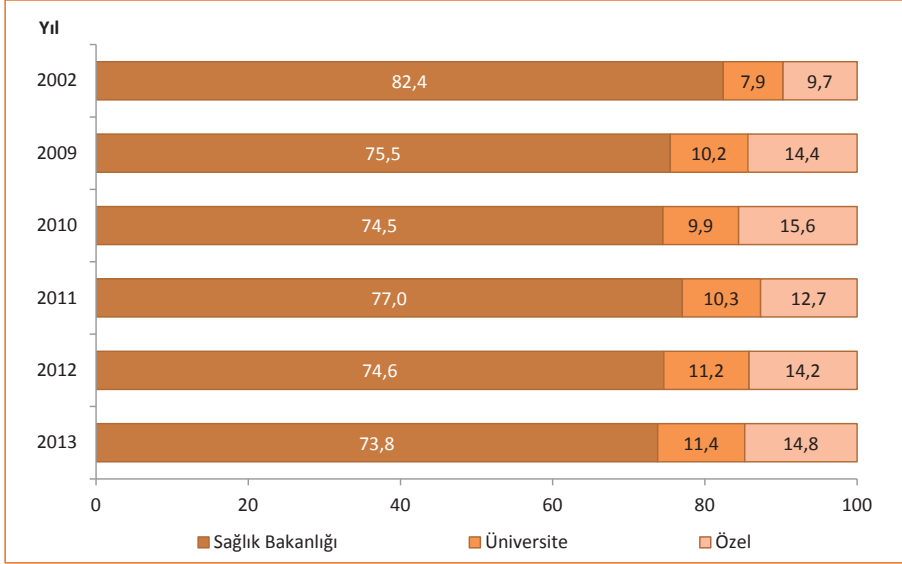
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 8.25. Yıllara ve Sektörlere Göre Eczacı Oranının Dağılımı, (%), Türkiye

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 8.26. Yıllara ve Sektörlere Göre Hemşire ve Ebe Oranının Dağılımı, (%), Türkiye

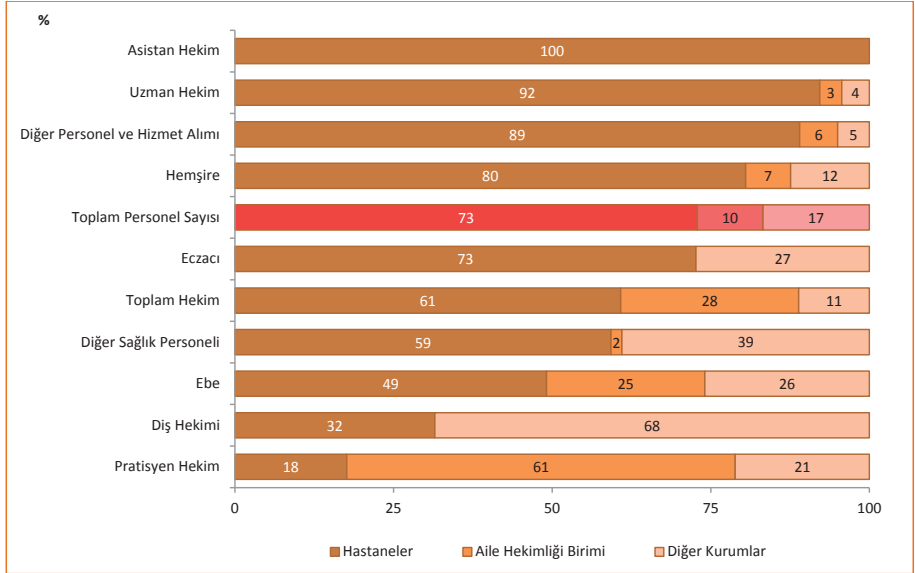
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 8.4. Sağlık Personelinin Hizmet Birimlerine Göre Dağılımı, Sağlık Bakanlığı, 2013

	Hastaneler	Aile Hekimliği Birimi	Diğer Kurumlar	Toplam
Uzman Hekim	32.339	1.215	1.527	35.081
Pratisyen Hekim	5.745	19.960	6.896	32.601
Asistan Hekim	7.814	0	0	7.814
Toplam Hekim	45.898	21.175	8.423	75.496
Diş Hekimi	2.520	0	5.477	7.997
Eczacı	1.502	0	565	2.067
Hemşire	75.417	6.642	11.641	93.700
Ebe	23.920	12.146	12.628	48.694
Diğer Sağlık Personeli	57.134	1.664	37.593	96.391
Diğer Personel ve Hizmet Alımı	165.733	11.173	9.311	186.217
TOPLAM PERSONEL SAYISI	372.124	52.800	85.638	510.562

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 8.27. Sağlık Personelinin Hizmet Birimlerine Göre Dağılımı, (%), Sağlık Bakanlığı, 2013

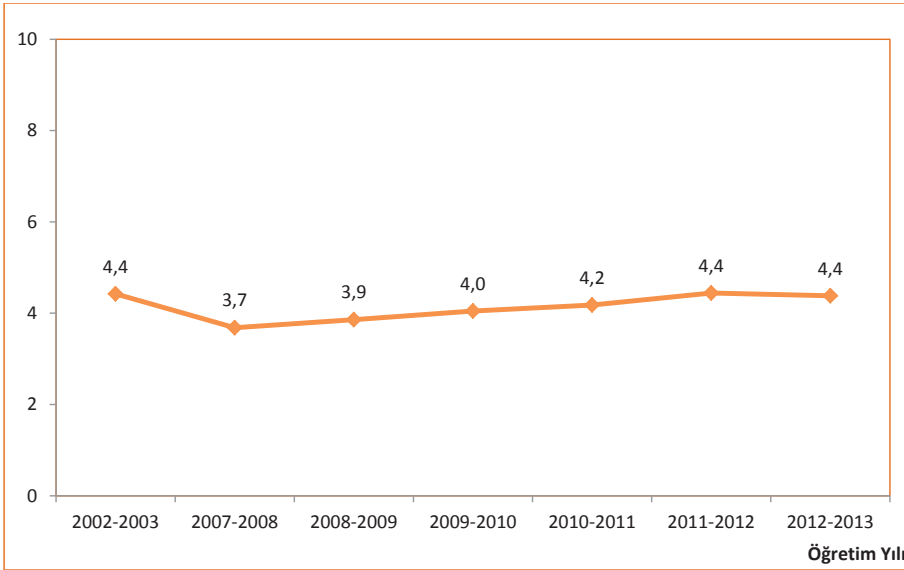
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 8.5. Öğretim Yıllarına Göre Tıp Fakültesi, Öğrenci ve Öğretim Üyesi Sayıları, Türkiye

Öğretim Yılı	Fakülte Sayısı	Öğrenci Sayısı			Öğretim Elemanı Sayısı
		Yeni Kayıt Yapılan	Toplam Öğrenci	Mezun Olan	
2002-2003	44	4.945	31.719	4.487	7.172
2007-2008	49	5.253	33.802	4.753	9.182
2008-2009	56	6.655	35.454	5.087	9.192
2009-2010	61	7.877	38.369	5.138	9.479
2010-2011	69	8.438	41.664	4.981	9.970
2011-2012	72	9.332	46.383	4.949	10.440
2012-2013	75	10.158	51.445	-	11.741

Kaynak: ÖSYM Yüksek Öğretim İstatistikleri

Şekil 8.28. Öğretim Yıllarına Göre Tıp Fakültelerinde Öğretim Elemanı Başına Düşen Öğrenci Sayısı, Türkiye

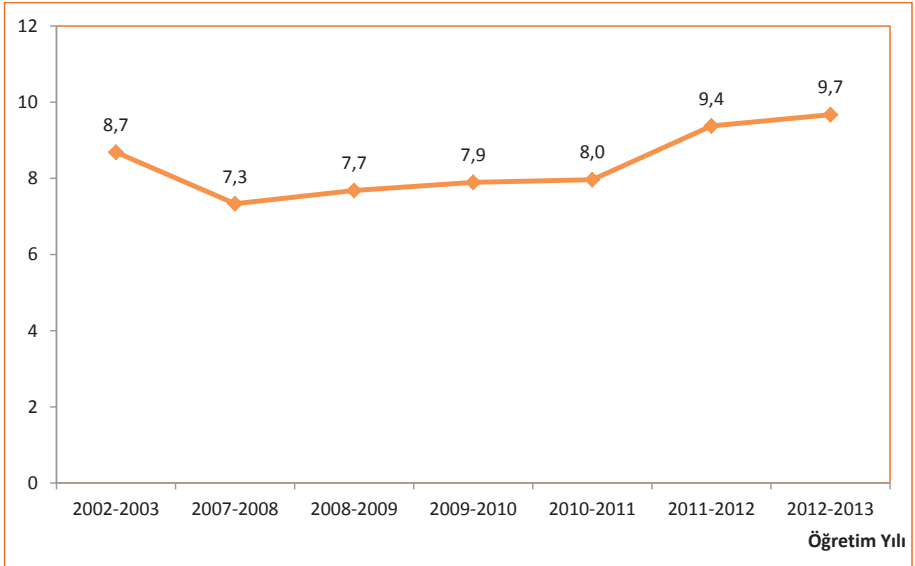
Kaynak: ÖSYM Yüksek Öğretim İstatistikleri

Tablo 8.6. Öğretim Yıllarına Göre Diş Hekimliği Fakültesi, Öğrenci ve Öğretim Üyesi Sayıları, Türkiye

Öğretim Yılı	Fakülte Sayısı	Öğrenci Sayısı			Öğretim Elemanı Sayısı
		Yeni Kayıt Yapılan	Toplam Öğrenci	Mezun Olan	
2002-2003	14	975	5.256	856	605
2007-2008	18	1.132	5.926	994	808
2008-2009	19	1.458	6.322	927	823
2009-2010	22	1.700	7.082	950	897
2010-2011	27	1.998	7.528	1.098	945
2011-2012	31	2.347	9.358	1.083	998
2012-2013	35	2.908	11.133	-	1.151

Kaynak: ÖSYM Yüksek Öğretim İstatistikleri

Şekil 8.29. Öğretim Yıllarına Göre Diş Hekimliği Fakültelerinde Öğretim Elemanı Başına Düşen Öğrenci Sayısı, Türkiye

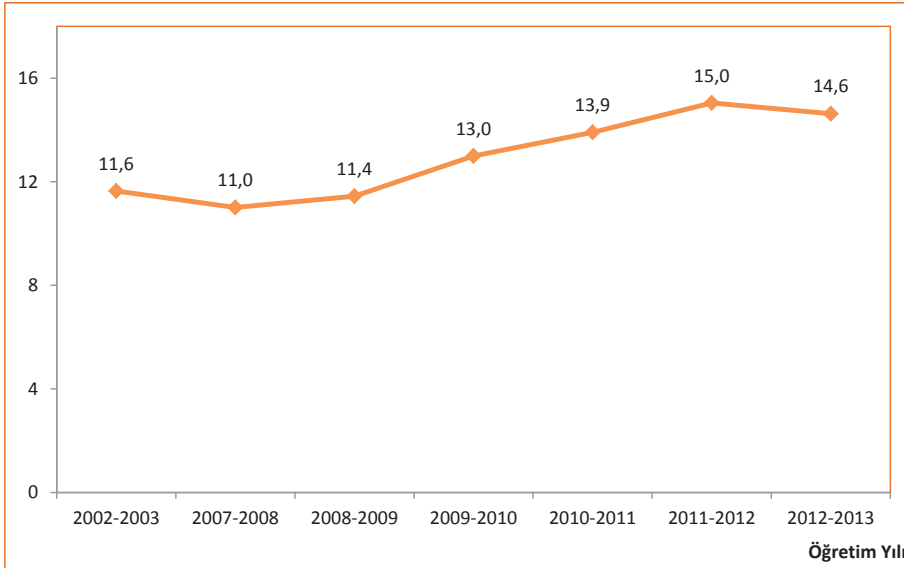
Kaynak: ÖSYM Yüksek Öğretim İstatistikleri

Tablo 8.7. Öğretim Yıllarına Göre Eczacılık Fakültesi, Öğrenci ve Öğretim Üyesi Sayıları, Türkiye

Öğretim Yılı	Fakülte Sayısı	Öğrenci Sayısı			Öğretim Elemanı Sayısı
		Yeni Kayıt Yapılan	Toplam Öğrenci	Mezun Olan	
2002-2003	11	939	4.120	792	354
2007-2008	12	1.020	4.666	966	424
2008-2009	12	1.195	4.896	374	428
2009-2010	12	1.265	5.821	815	448
2010-2011	15	1.421	6.368	998	458
2011-2012	19	1.483	7.069	1.016	470
2012-2013	20	1.624	7.693	-	526

Kaynak: ÖSYM Yüksek Öğretim İstatistikleri

Şekil 8.30. Öğretim Yıllarına Göre Eczacılık Fakültelerinde Öğretim Elemanı Başına Düşen Öğrenci Sayısı, Türkiye

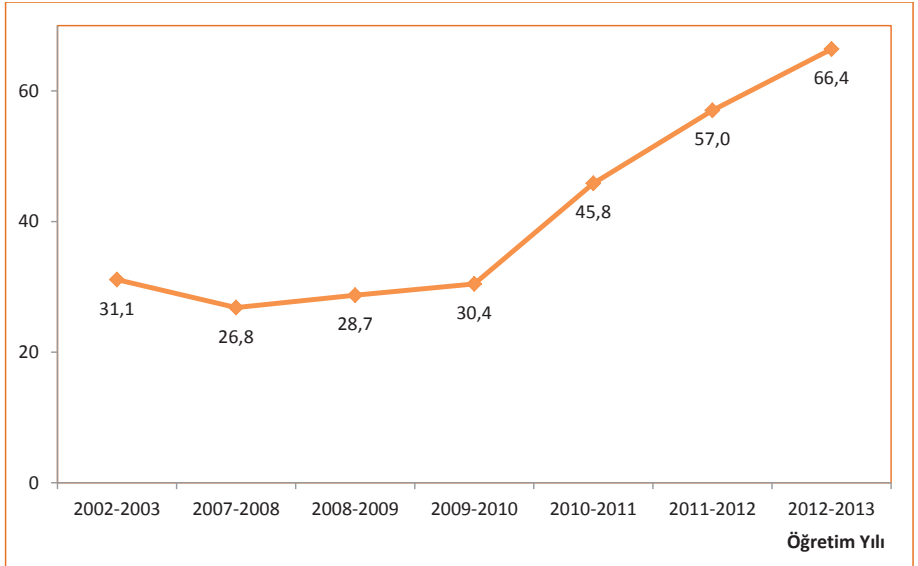
Kaynak: ÖSYM Yüksek Öğretim İstatistikleri

Tablo 8.8. Öğretim Yıllarına Göre Lisans Düzeyinde Eğitim Veren Hemşirelik Okulları, Öğrenci ve Öğretim Elemanı Sayıları, Türkiye

Öğretim Yılı	Fakülte veya Yüksekokul Sayısı	Öğrenci Sayısı			Öğretim Elemanı Sayısı
		Yeni Kayıt Yapılan	Toplam Öğrenci	Mezun Olan	
2002-2003	76	3.940	16.423	3.002	528
2007-2008	80	5.824	20.442	3.886	762
2008-2009	84	6.570	22.481	4.288	783
2009-2010	89	6.764	25.176	4.082	827
2010-2011	98	7.734	28.791	5.172	628
2011-2012	104	9.267	33.186	6.281	582
2012-2013	109	11.066	38.112	-	574

Kaynak: ÖSYM Yüksek Öğretim İstatistikleri

Şekil 8.31. Öğretim Yıllarına Göre Lisans Düzeyinde Eğitim Veren Hemşirelik Okullarında Öğretim Elemanı Başına Düşen Öğrenci Sayısı, Türkiye

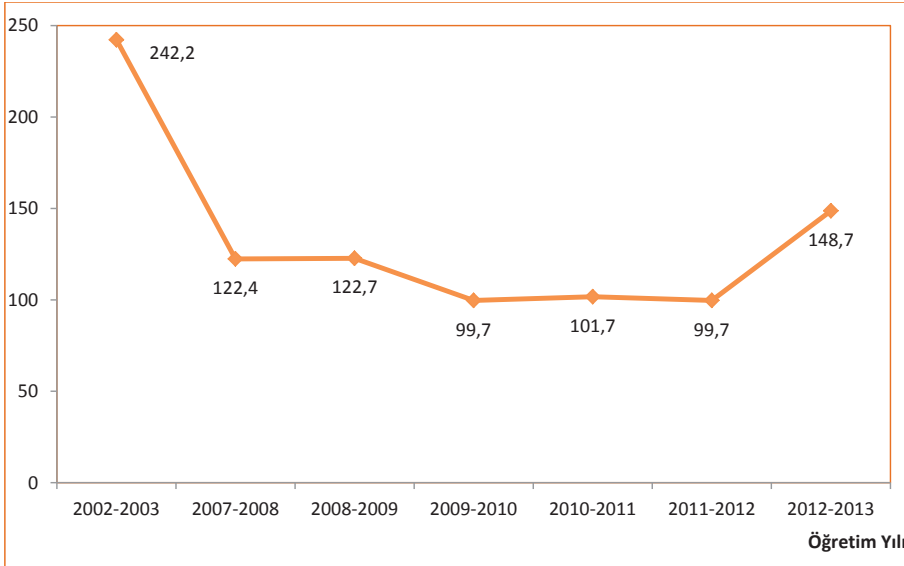
Kaynak: ÖSYM Yüksek Öğretim İstatistikleri

Tablo 8.9. Öğretim Yıllarına Göre Lisans Düzeyinde Eğitim Veren Ebelik Okulları, Öğrenci ve Öğretim Elemanı Sayıları, Türkiye

Öğretim Yılı	Fakülte veya Yüksekokul Sayısı	Öğrenci Sayısı			Öğretim Elemanı Sayısı
		Yeni Kayıt Yapılan	Toplam Öğrenci	Mezun Olan	
2002-2003	27	1.270	5.087	842	21
2007-2008	32	1.488	5.997	1.331	49
2008-2009	33	1.873	6.382	1.254	52
2009-2010	33	1.898	6.977	1.307	70
2010-2011	33	1.889	7.627	1.393	75
2011-2012	34	1.926	8.072	1.842	81
2012-2013	34	2.100	8.328	-	56

Kaynak: ÖSYM Yüksek Öğretim İstatistikleri

Şekil 8.32. Öğretim Yıllarına Göre Lisans Düzeyinde Eğitim Veren Ebelik Okullarında Öğretim Elemanı Başına Düşen Öğrenci Sayısı, Türkiye

Kaynak: ÖSYM Yüksek Öğretim İstatistikleri

Tablo 8.10. Öğretim Yıllarına ve Bölümlerine Göre Sağlık Meslek Liseleri Mezun Sayıları, Türkiye

Öğretim Yılı	Hemşire	Ebe	Sağlık Memuru	Çevre Sağlığı	Diş	Tıbbi Sekreterlik	İlk Yardım
2002-2003	0	1	0	753	105	3.341	4.201
2007-2008	2.888	1.330	229	130	81	699	2.094
2008-2009	41	-	-	316	136	1.185	3.125
2009-2010	-	-	-	419	201	1.430	4.285
2010-2011	7.515	-	-	234	353	1.224	3.702
2011-2012	8.874	-	-	157	422	942	3.966
2012-2013	8.584	-	-	101	379	822	3.866

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 8.11. Öğretim Yıllarına Göre Tıpta Uzmanlık Sınavı ile Alınan Öğrenci ve Mezun Sayıları, Türkiye

Öğretim Yılı	Uzmanlık Eğitimine Başlayan Hekim	Uzmanlık Eğitimini Tamamlayan Hekim
2002-2003	4.040	2.408
2007-2008	4.644	3.223
2008-2009	3.828	3.721
2009-2010	5.792	5.101
2010-2011	4.295	4.982
2011-2012	4.752	4.228
2012-2013	5.346	-

Kaynak: ÖSYM Yüksek Öğretim İstatistikleri

Tablo 8.12. İller Göre Bazı Sağlık Göstergeleri, Türkiye, 2013

	Uzman Hekim	Pratisyen Hekim	Asistan Hekim	Toplam Hekim	Diş Hekimi	Eczacı	Hemşire	Ebe	Diğer Sağlık Personeli
Adana	2.145	1.158	521	3.824	581	724	3.631	1.404	3.610
Adıyaman	255	306	18	579	66	133	899	461	1046
Afyonkarahisar	502	373	165	1.040	128	236	1.261	597	1.453
Ağrı	222	300	0	522	70	91	709	249	692
Amasya	188	191	0	379	89	122	729	355	776
Ankara	9.670	2.303	4.158	16.131	2.534	2.475	13.482	3.208	12.728
Antalya	2.457	1.277	512	4.246	900	1.081	3.825	1.686	4.380
Artvin	88	131	0	219	41	46	363	199	457
Aydın	977	635	229	1.841	295	465	1.871	974	1.882
Balıkesir	839	639	35	1.513	320	464	2.135	1.345	2.043
Bilecik	119	109	0	228	51	61	351	175	408
Bingöl	117	171	0	288	30	50	531	251	569
Bitlis	153	191	0	344	44	52	510	194	580
Bolu	348	155	145	648	84	114	711	262	704
Burdur	142	189	0	331	73	116	549	401	651
Bursa	2.417	1.300	504	4.221	757	917	5.089	1.872	3.964
Çanakkale	468	260	122	850	170	186	1.108	622	992
Çankırı	105	109	0	214	49	59	357	161	556
Çorum	317	336	1	654	114	167	992	486	1.276
Denizli	928	518	295	1.741	307	425	1.899	1.058	1.769
Diyarbakır	1.295	764	349	2.408	242	364	3.202	893	2.641
Edirne	501	227	278	1.006	108	163	1.032	445	916
Elazığ	619	349	248	1.216	119	175	1.388	550	1.339
Erzincan	121	158	15	294	51	59	487	209	560
Erzurum	757	463	378	1.598	116	196	1.857	576	1.613
Eskişehir	976	445	252	1.673	235	369	2.214	745	1.998
Gaziantep	1.397	875	341	2.613	291	522	2.654	920	2.394
Giresun	298	258	0	556	80	149	957	537	1.196
Gümüşhane	67	88	0	155	37	34	278	110	349
Hakkari	115	120	0	235	38	34	339	95	369
Hatay	986	754	146	1.886	349	490	2.066	831	2.307
Isparta	570	259	257	1.086	123	190	1.277	622	1.258
Mersin	1.316	864	203	2.383	450	631	2.607	1.541	2.764
İstanbul	15.898	4.804	5.392	26.094	5.823	5.234	20.620	5.477	13.578
İzmir	5.688	2.149	1.907	9.744	1.549	1.874	8.491	2.713	7.562
Kars	224	148	54	426	52	60	458	320	526
Kastamonu	203	233	0	436	102	126	747	291	1007
Kayseri	1.290	674	528	2.492	286	480	2.820	1002	3.167
Kırklareli	240	205	0	445	109	140	519	327	639
Kırşehir	143	133	0	276	45	83	428	262	688
Kocaeli	1.584	787	358	2.729	463	475	3.090	1.134	2.679
Konya	1.864	1.080	807	3.751	457	772	3.958	1.479	4.195
Kütahya	302	296	22	620	113	177	1.069	490	1.130
Malatya	770	412	291	1.473	160	241	1.932	826	1.946

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 8.12. İllere Göre Bazı Sağlık Göstergeleri, Türkiye, 2013- Devamı

	Uzman Hekim	Pratisyen Hekim	Asistan Hekim	Toplam Hekim	Diş Hekimi	Eczacı	Hemşire	Ebe	Diğer Sağlık Personeli
Manisa	1.178	808	212	2.198	309	492	2.478	1.153	2.300
Kahramanmaraş	637	550	132	1.319	176	275	1.621	767	1.870
Mardin	301	380	0	681	105	155	859	367	961
Muğla	726	581	18	1.325	307	467	1.561	913	1.785
Muş	160	232	0	392	40	47	559	198	526
Nevşehir	178	172	0	350	63	109	490	246	775
Niğde	175	186	0	361	66	108	515	324	757
Ordu	498	415	19	932	137	254	1.406	694	1.569
Rize	198	204	76	478	77	113	775	316	639
Sakarya	544	477	110	1.131	214	283	1.153	671	1.495
Samsun	1.404	667	504	2.575	471	454	2.815	1.041	2.822
Siirt	165	186	0	351	46	70	455	140	566
Sinop	117	117	0	234	52	76	434	200	554
Sivas	561	399	247	1.207	135	186	1.249	562	1.380
Tekirdağ	686	485	56	1.227	244	287	1.229	595	1.352
Tokat	432	322	121	875	107	187	1.219	573	1.497
Trabzon	873	418	442	1.733	265	311	2.396	719	2.258
Tunceli	54	64	0	118	22	18	177	150	271
Şanlıurfa	1041	999	135	2.175	183	371	1.792	646	1.896
Uşak	236	192	0	428	87	123	680	533	753
Van	627	598	216	1.441	132	153	1.577	457	1.370
Yozgat	291	311	25	627	69	119	857	447	1044
Zonguldak	589	346	158	1.093	126	190	1.279	483	1033
Aksaray	203	199	0	402	73	136	590	292	738
Bayburt	56	57	0	113	16	17	149	73	211
Karaman	151	141	0	292	58	106	475	208	520
Kırıkkale	321	158	167	646	61	108	673	271	957
Batman	299	290	0	589	57	126	783	254	811
Şırnak	191	295	0	486	54	62	521	192	581
Bartın	104	125	0	229	40	65	342	163	390
Ardahan	72	72	0	144	23	20	193	87	250
Iğdır	88	87	0	175	30	32	281	144	263
Yalova	179	123	0	302	78	82	351	156	454
Karabük	173	143	0	316	63	91	484	237	562
Kilis	84	113	0	197	32	37	171	121	252
Osmaniye	316	300	0	616	105	161	847	462	1.093
Düzce	297	164	148	609	71	99	616	217	576
Türkiye	73.886	38.572	21.317	133.775	22.295	27.012	139.544	53.427	134.488

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Bölüm 8 İle İlgili Açıklamalar

☑ 2012 yılı öncesi personel sayılarına Milli Savunma Bakanlığı'na bağlı kurum ve kuruluşlarda çalışan sağlık personeli sayıları dahil değildir.

☑ Diğer Sağlık Personeline aşağıdaki branşlarda çalışan personeller dahil edildi; Ameliyat Teknisyeni, Anestezi Teknisyeni, Biyolog, Çevre Sağlığı Teknisyeni, Çocuk Gelişimcisi, Diş Protez Teknisyeni, Diş Teknisyeni, Diyetisyen, Fizik Tedavi Teknisyeni, Fizikoterapist, Fiziyoterapist, İlk ve Acil Yardım Teknisyeni, İlk ve Acil Yardım Teknikeri, Kalp Akciğer Pompa Çalışma Teknisyeni, Laboratuvar Teknikeri, Laboratuvar Teknisyeni, Odyolog, Odyometri Teknikeri, Odyometri Teknisyeni, Ortopedi Teknisyeni, Patolojik Anatomi Teknisyeni, Perfüzyonik Pompa Teknisyeni, Protez Teknisyeni, Psikolog, Röntgen Teknisyeni, Sağlık Fizikçisi, Sağlık Savaş Memuru, Sağlık Teknikeri, Sağlık Teknisyeni, Sitopatoloji, Sosyal Çalışmacı, Tıbbi Sekreter, Tıbbi Teknolog, Toplum Sağlığı Teknisyeni.

☑ 2002 yılı SSK personel sayıları Sağlık Bakanlığı personel sayılarına dahil edildi.

☑ Sağlık Bakanlığı'nın personel sayıları dağılımında belirtilen "Diğer Kurumlar"; 112 Acil Yardım İstasyonları, Verem Savaşı Dispanserleri, Kanseri Erken Teşhis ve Tarama Eğitim Merkezleri, Halk Sağlığı Laboratuvarları, AÇSAP Merkezleri, Ağız ve Diş Sağlığı Merkezleri personelini kapsamaktadır.

☑ Tıp fakültesi istatistiklerinin verildiği tabloda Atatürk, Gazi, Hacettepe ve İstanbul Üniversiteleri Tıp Fakültelerinin hem İngilizce hem Türkçe eğitim veren bölümleri olup bunlar ayrıca sayılmadı. Başka bölümlerden gelen öğretim üyeleri sayıya dahil edilmedi.

☑ Fakültelerdeki öğretim üyesi sayısına profesör, doçent, yardımcı doçentler dahildir.

☑ Lisans düzeyinde eğitim veren hemşirelik ve ebelik okullarında öğretim elemanı sayısına; profesör, doçent, yardımcı doçent, öğretim görevlisi, uzman, araştırma görevlisi, okutman, çevirmen, eğitim öğretim planlayıcısı sayıları dahil edildi.

☑ Fakülte, Öğretim Üyesi, Öğrenci Sayısını içeren tablo ve grafikler ÖSYM tarafından veriler güncellediğinden önceki yayınlarmızdan farklılık gösterebilir. 2012-2013 Öğretim Yılı mezun sayıları henüz açıklanmamıştır.

Bölüm 9

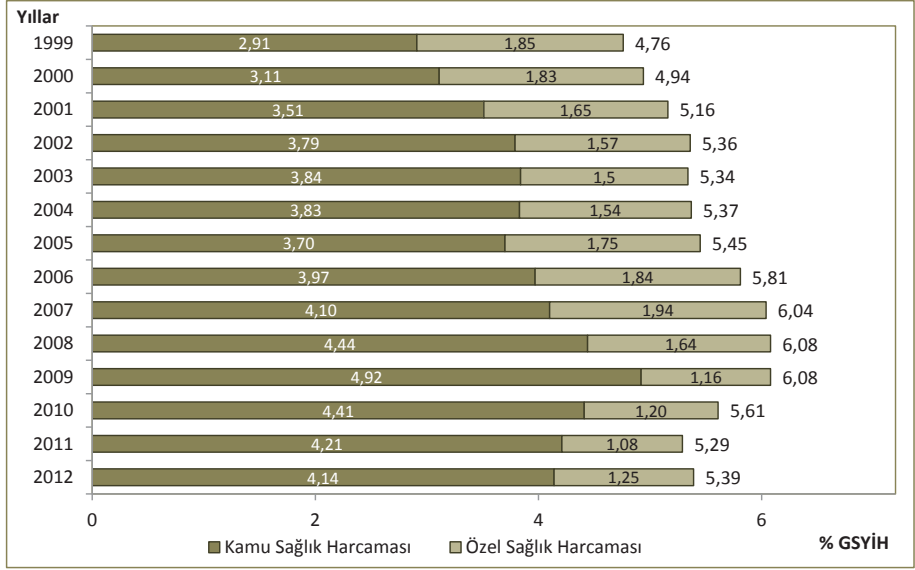
Sağlık Ekonomisi ve Finansmanı

Tablo 9.1. Yıllara Göre Cari, Yatırım ve Toplam Sağlık Harcaması, Türkiye

Yıllar	Ünit	GSYİH	Cari Sağlık Harcaması	Cari Sağlık Harcamasının GSYİH' a Oranı (%)	Yatırım Harcaması	Yatırım Harcamasının GSYİH' a Oranı (%)	Toplam Sağlık Harcaması (Cari+Yatırım)	Toplam Sağlık Harcamasının GSYİH' a Oranı (%)
1999	Milyon ₺	104.596	4.786		199		4.985	
	Milyon ABD \$	261.489	11.965	4,6	497,5	0,2	12.463	4,8
	Milyon SGP ABD \$	522.980	23.930		995		24.925	
2000	Milyon ₺	166.658	7.888		360		8.248	
	Milyon ABD \$	277.763	13.147	4,7	600	0,2	13.747	4,9
	Milyon SGP ABD \$	555.527	26.293		1.200		27.493	
2001	Milyon ₺	240.224	12.086		310		12.396	
	Milyon ABD \$	200.187	10.072	5	258	0,1	10.330	5,2
	Milyon SGP ABD \$	600.560	30.215		775		30.990	
2002	Milyon ₺	350.476	18.331		443		18.774	
	Milyon ABD \$	233.651	12.221	5,2	295	0,1	12.516	5,4
	Milyon SGP ABD \$	584.127	30.552		738		31.290	
2003	Milyon ₺	454.781	23.676		603		24.279	
	Milyon ABD \$	303.187	15.784	5,2	402	0,1	16.186	5,3
	Milyon SGP ABD \$	568.476	29.595		754		30.349	
2004	Milyon ₺	559.033	28.616		1.405		30.021	
	Milyon ABD \$	399.309	20.440	5,1	1.004	0,3	21.444	5,4
	Milyon SGP ABD \$	698.791	35.770		1.756		37.526	
2005	Milyon ₺	648.932	33.292		2.067		35.359	
	Milyon ABD \$	499.178	25.609	5,1	1.590	0,3	27.199	5,4
	Milyon SGP ABD \$	811.165	41.615		2.584		44.199	
2006	Milyon ₺	758.391	40.949		3.120		44.069	
	Milyon ABD \$	541.708	29.249	5,4	2.229	0,4	31.478	5,8
	Milyon SGP ABD \$	947.988	51.186		3.900		55.086	
2007	Milyon ₺	843.178	46.495		4.409		50.904	
	Milyon ABD \$	648.599	35.765	5,5	3.392	0,5	39.157	6,0
	Milyon SGP ABD \$	936.865	51.661		4.899		56.560	
2008	Milyon ₺	950.534	52.320		5.420		57.740	
	Milyon ABD \$	731.180	40.246	5,5	4.169	0,6	44.415	6,1
	Milyon SGP ABD \$	1.056.149	58.133		6.022		64.156	
2009	Milyon ₺	952.559	55.294		2.616		57.911	
	Milyon ABD \$	635.039	36.863	5,8	1.744	0,3	38.607	6,1
	Milyon SGP ABD \$	1.035.390	60.102		2.843		62.947	
2010	Milyon ₺	1.098.799	58.623		3.054		61.678	
	Milyon ABD \$	732.533	39.082	5,3	2.036	0,3	41.119	5,6
	Milyon SGP ABD \$	1.156.631	61.708		3.215		64.924	
2011	Milyon ₺	1.297.713	65.372		3.236		68.607	
	Milyon ABD \$	763.361	38.454	5,0	1.904	0,3	40.357	5,3
	Milyon SGP ABD \$	1.259.916	63.468		3.142		66.609	
2012	Milyon ₺	1.415.786	72.820		3.538		76.358	
	Milyon ABD \$	786.548	40.456	5,1	1.966	0,3	42.421	5,4
	Milyon SGP ABD \$	1.361.333	70.019		3.402		73.421	

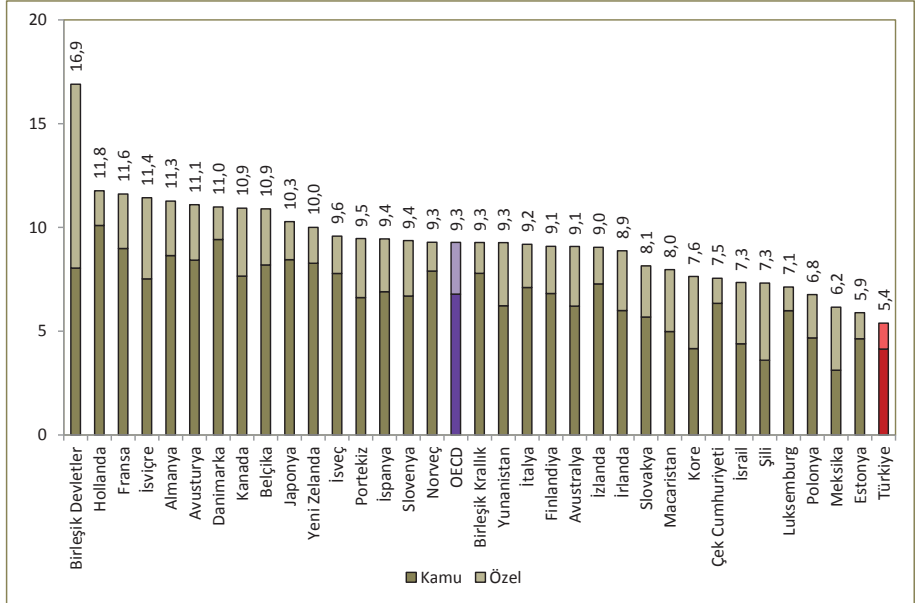
Kaynak: TÜİK

Şekil 9.1. Yıllara Göre Kamu ve Özel Sağlık Harcamasının GSYİH İçindeki Payı, (%), Türkiye

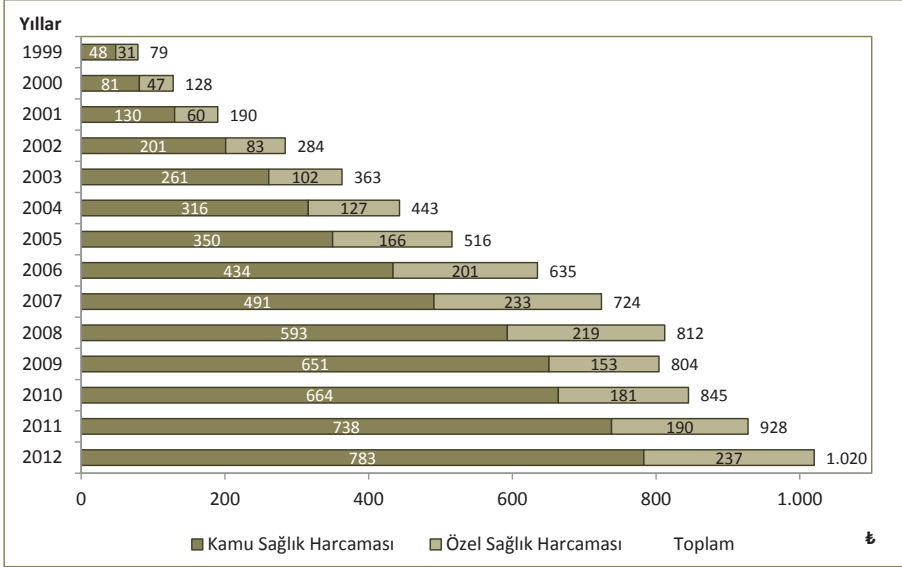
Kaynak: TÜİK

Şekil 9.2. OECD Ülkelerinde Toplam Sağlık Harcamalarının GSYİH İçindeki Payı, (%), 2012

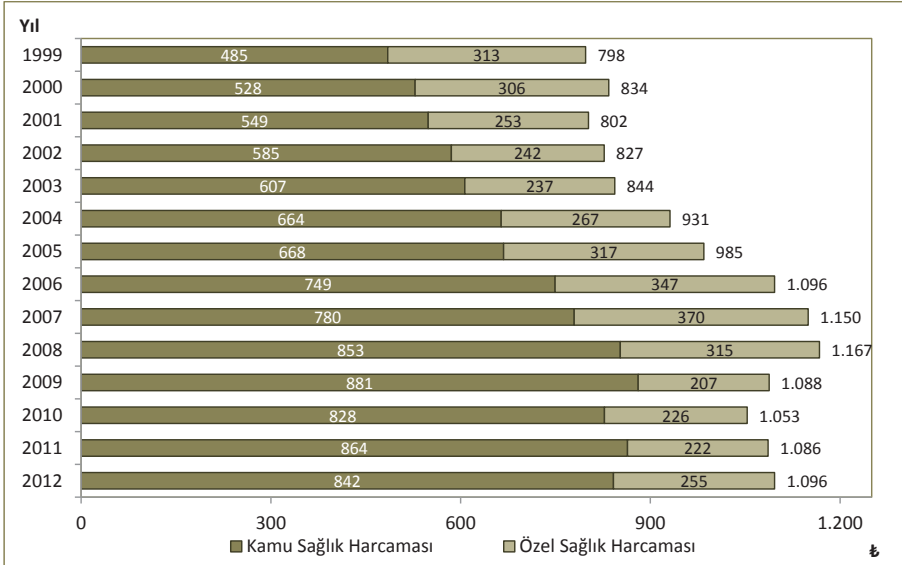
Kaynak: OECD Health Data 2014, TÜİK

Şekil 9.3. Yıllara Göre Kişi Başı Kamu ve Özel Sağlık Harcaması, Nominal, ₺, Türkiye

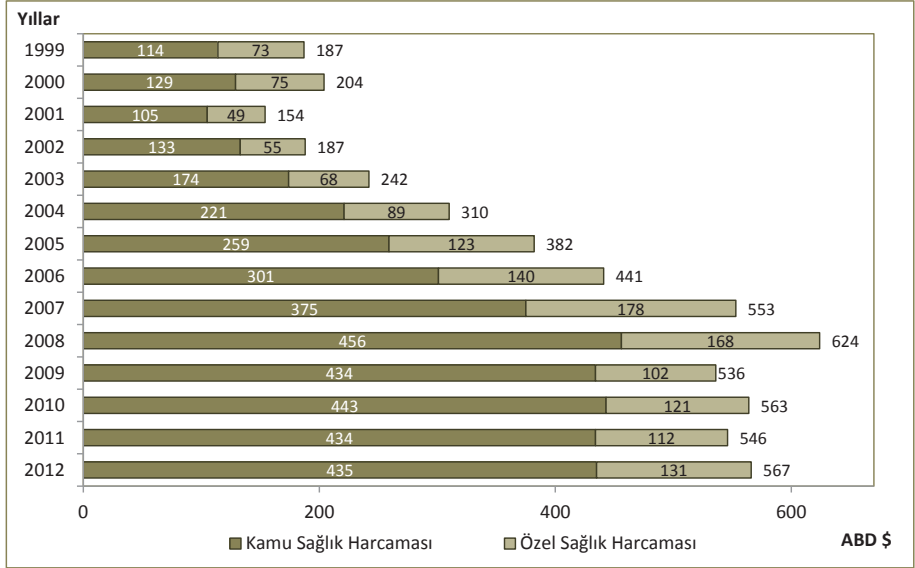
Kaynak: TÜİK

Şekil 9.4. 2013 Yılı Rakamları ile Kişi Başı Kamu ve Özel Sağlık Harcaması, Reel, ₺, Türkiye

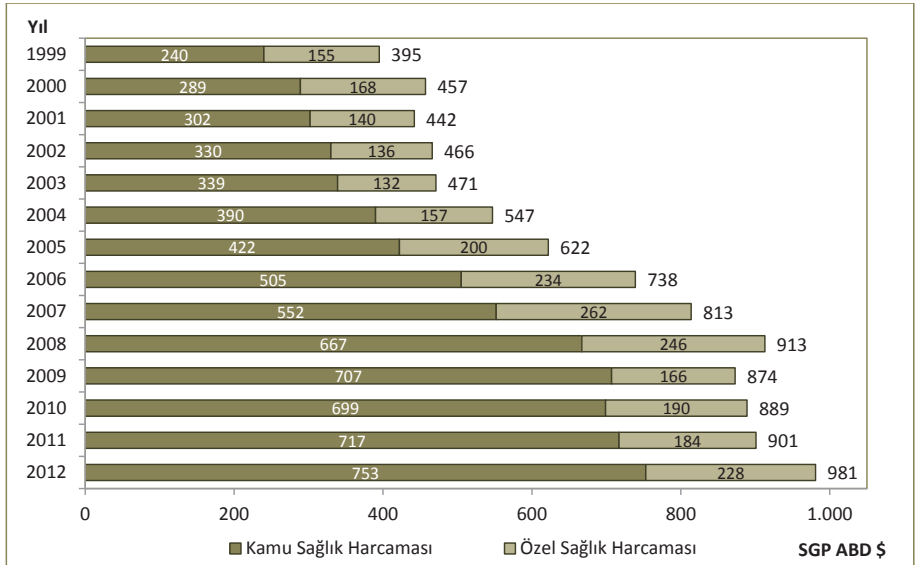
Kaynak: TÜİK

Şekil 9.5. Yıllara Göre Kişi Başı Kamu ve Özel Sağlık Harcaması, ABD \$, Türkiye

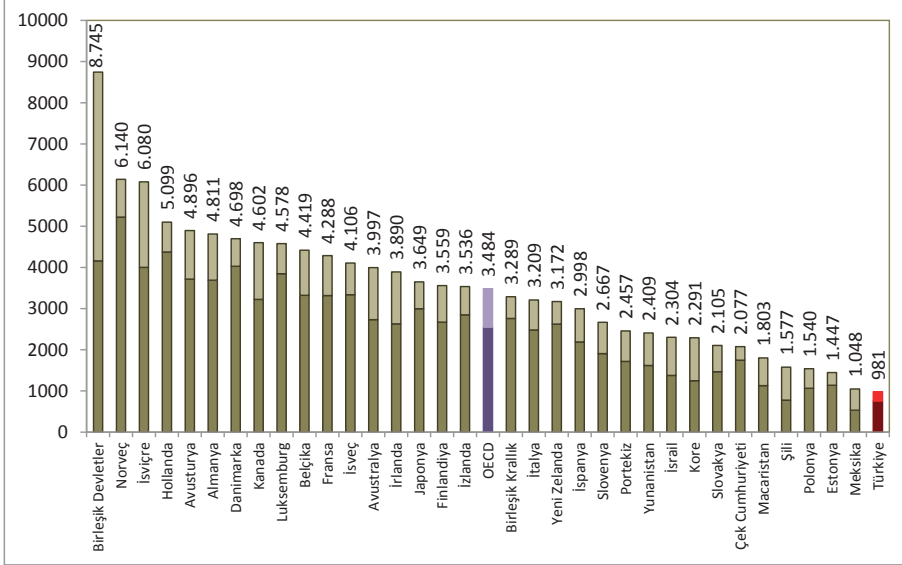
Kaynak: TÜİK

Şekil 9.6. Yıllara Göre Kişi Başı Kamu ve Özel Sağlık Harcaması, SGP ABD \$, Türkiye

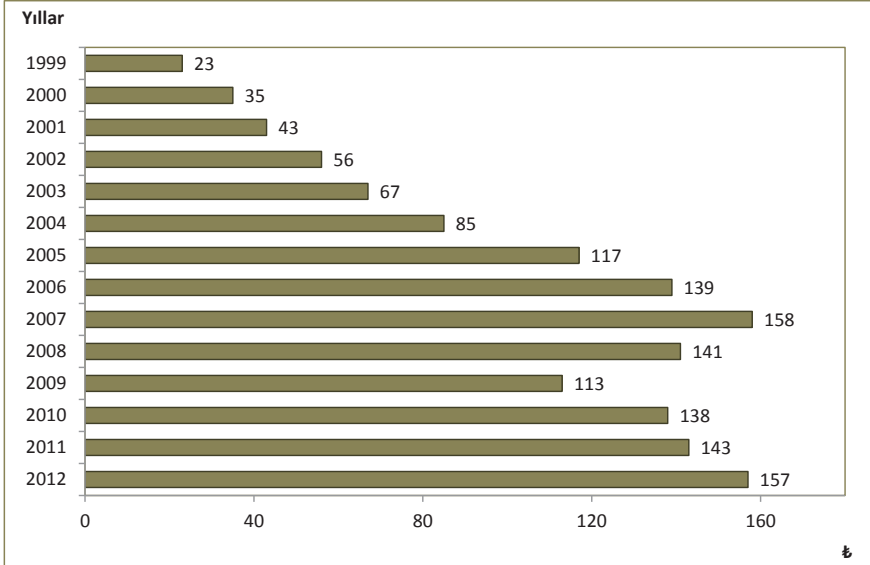
Kaynak: TÜİK

Şekil 9.7. OECD Ülkelerinde Kişi Başı Toplam Sağlık Harcaması, Kamu ve Özel, SGP ABD \$, 2012

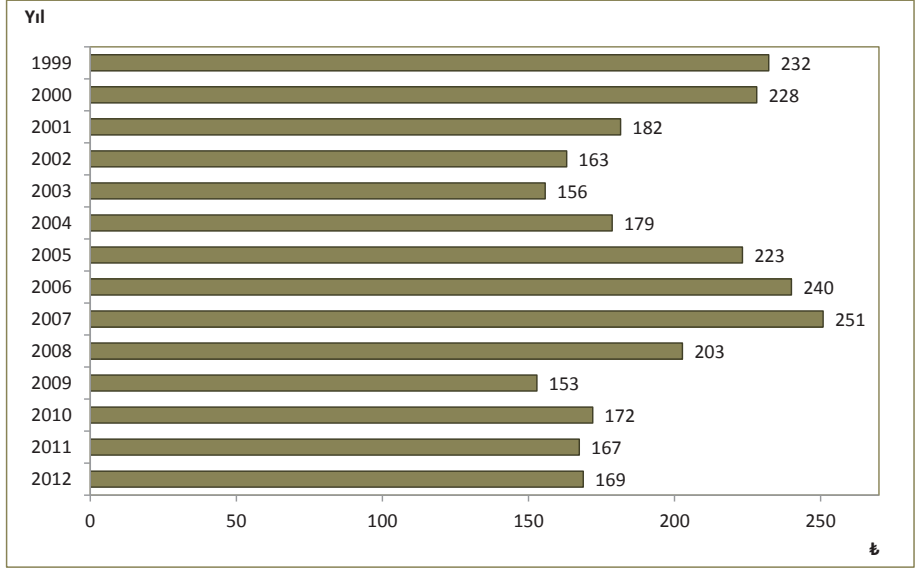
Kaynak: OECD Health Data 2014, TÜİK

Şekil 9.8. Yıllara Göre Kişi Başı Cepten Yapılan Sağlık Harcaması, Nominal, ₺, Türkiye

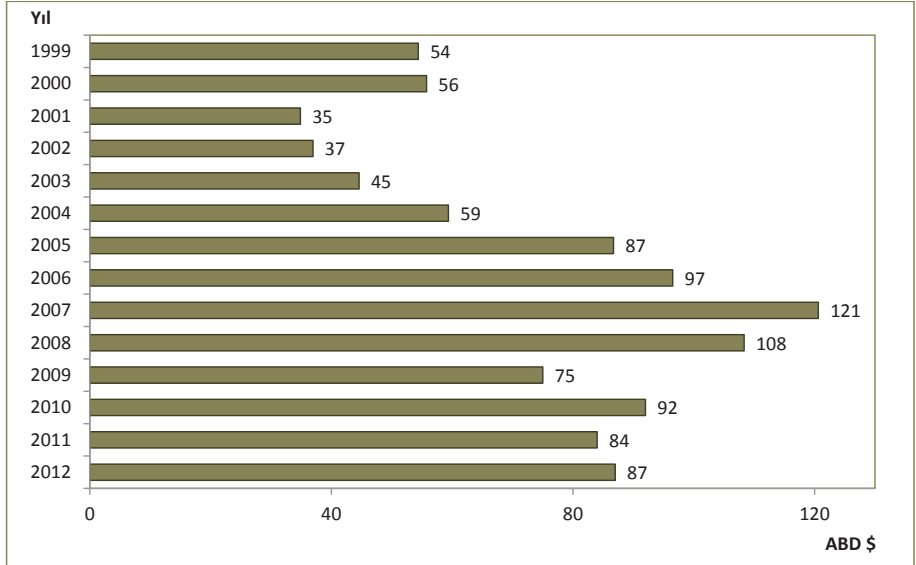
Kaynak: TÜİK

Şekil 9.9. 2013 Yılı Rakamları İle Cepten Yapılan Sağlık Harcaması, Reel, ₺, Türkiye

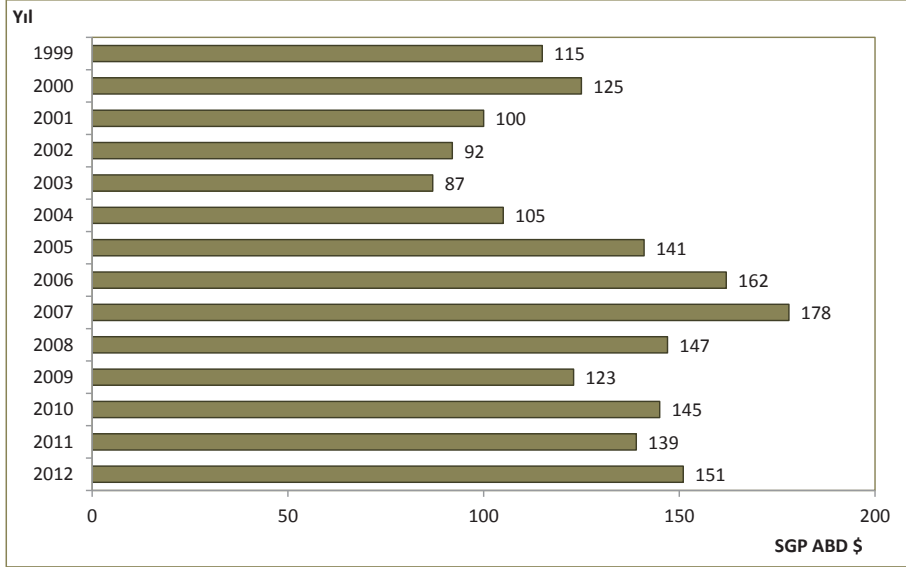
Kaynak: TÜİK

Şekil 9.10. Yıllara Göre Kişi Başı Cepten Yapılan Sağlık Harcaması, ABD \$, Türkiye

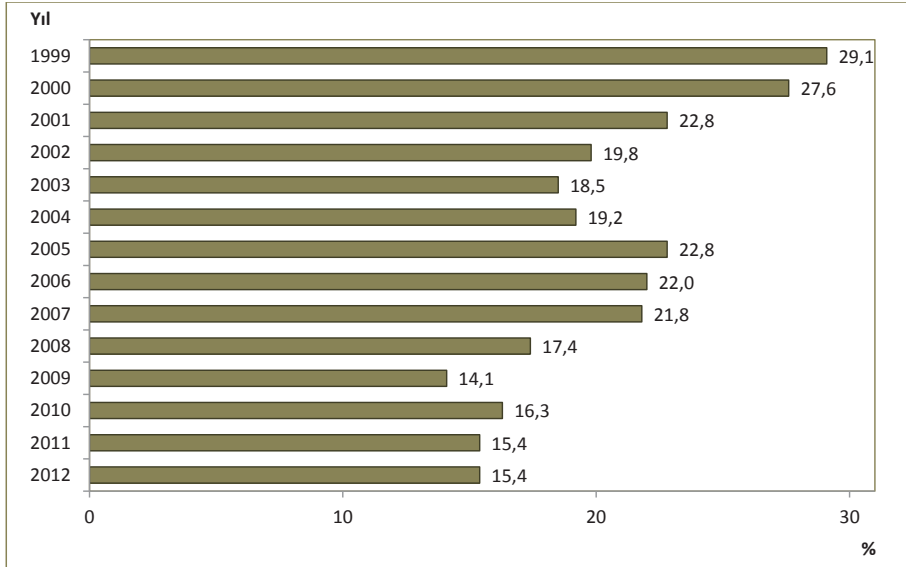
Kaynak: TÜİK

Şekil 9.11. Yıllara Göre Kişi Başı Cepten Yapılan Sağlık Harcaması, SGP ABD \$, Türkiye

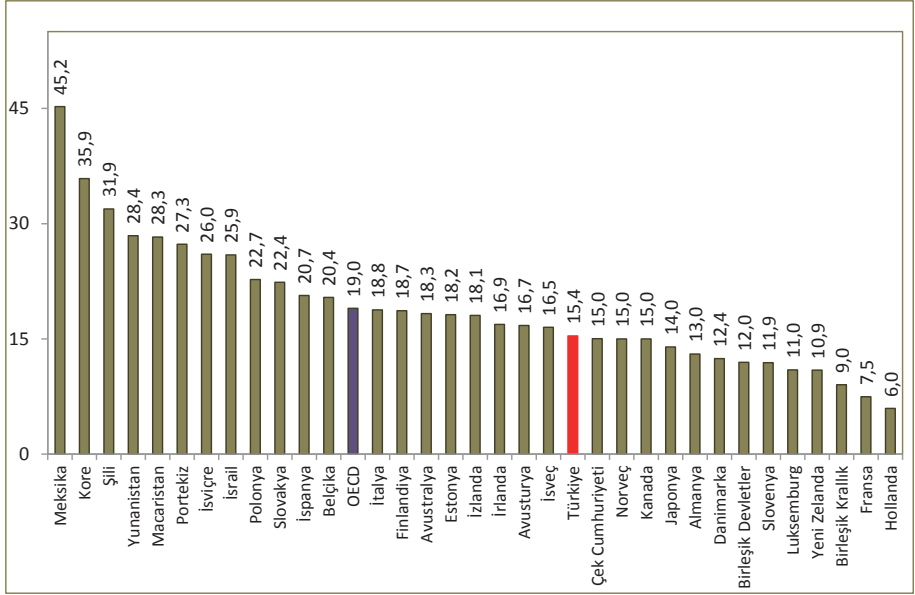
Kaynak: TÜİK

Şekil 9.12. Yıllara Göre Cepten Yapılan Sağlık Harcamalarının Toplam Sağlık Harcamaları İçindeki Oranı, (%), Türkiye

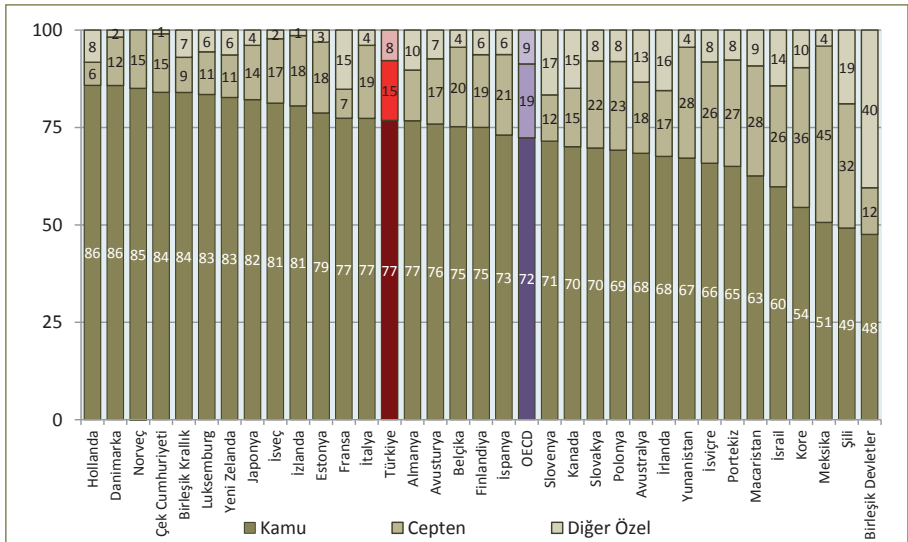
Kaynak: TÜİK

Şekil 9.13. OECD Ülkelerinde Cepten Yapılan Sağlık Harcamasının Toplam Sağlık Harcaması İçindeki Oranı, 2012

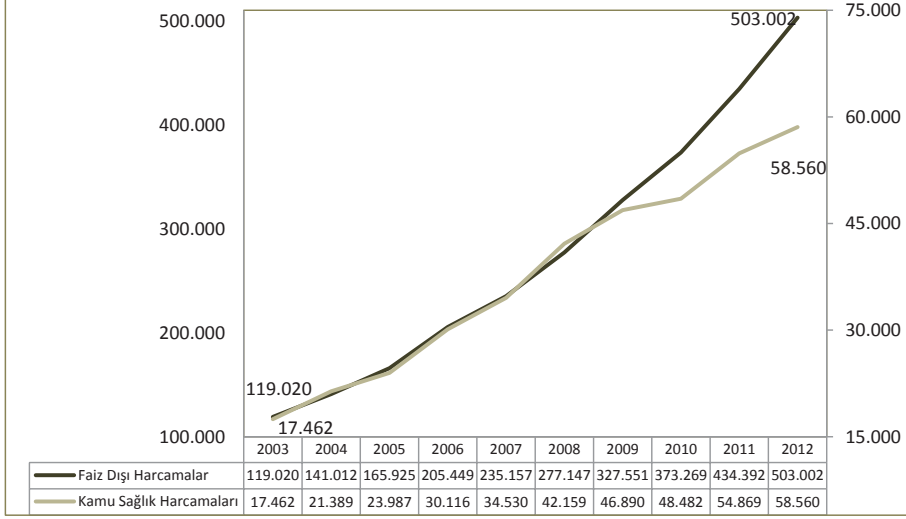
Kaynak: OECD Health Data 2014, TÜİK

Şekil 9.14. OECD Ülkelerinde Finansman Türüne Göre Sağlık Harcamaları, 2012

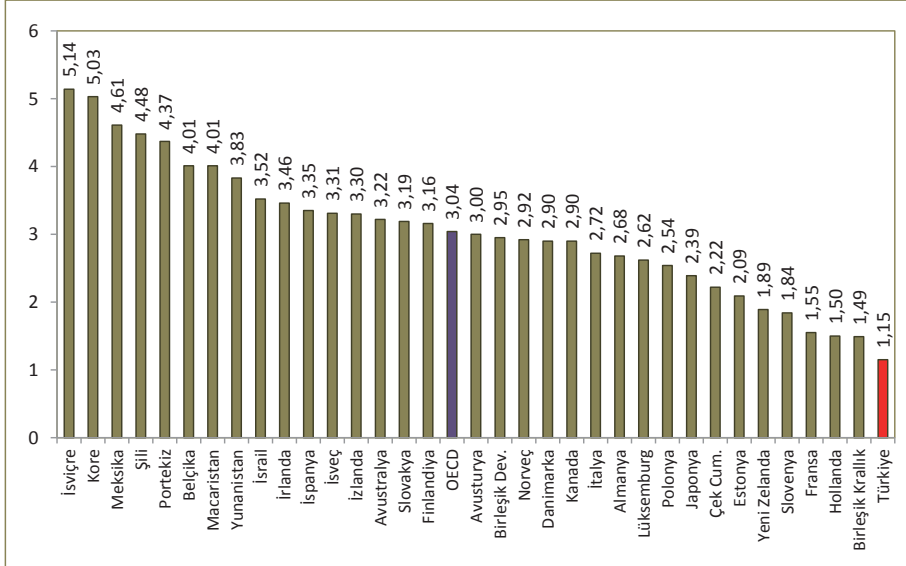
Kaynak: OECD Health Data 2014, TÜİK

Şekil 9.15. Yıllara Göre Faiz Dışı Harcamalar ve Kamu Sağlık Harcamaları, Milyon ₺, Türkiye

Kaynak: Kamu Sağlık Harcamaları; 2003-2012 TÜİK, Faiz Dışı Harcamalar; Maliye Bakanlığı, Kalkınma Bakanlığı

Şekil 9.16. Hanehalkı Nihai Tüketim Harcamaları İçinde Cepten Yapılan Sağlık Harcamaları Oranının Uluslararası Karşılaştırması, 2011

Kaynak: OECD Health Data 2013

Not: Türkiye verisi 2012 yılına aittir.

Bölüm 9 İle İlgili Açıklamalar

☑Sağlık harcamaları ile ilgili tablo ve grafikler OECD'nin Sağlık Hesapları Sistemi'ne göre yapıldı. 1999-2000 yılları Sağlık Bakanlığı Sağlık Araştırmaları Genel Müdürlüğü, 2001-2012 yılları TÜİK tarafından hesaplandı.

☑Harcama rakamları reel rakamlara dönüştürülürken TÜİK tarafından açıklanan 12 aylık ortalamalara göre TÜFE değişim oranları kullanıldı.

T.C.
SAĞLIK BAKANLIĞI
SAĞLIK ARAŞTIRMALARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
Cumhuriyet Mah. Sakarya Cad. Bayındır 1 Sokak
No: 13 Çankaya / ANKARA
Tel: 0312 585 68 00
ISBN: 978-975-590-508-2

www.sagem.gov.tr